

TILINPÄÄTÖS 2018

POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPUORI
KUNTAYHTYMÄHALLITUS 25.3.2019

SISÄLLYSLUETTELO

Sivu

1.	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	1
1.1.	Sairaanhoitopiirin johtajan katsaus	1
1.2.	Sairaanhoitopiirin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	2
1.3.	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	3
1.4.	Olennot muutokset sairaanhoitopiirin toiminnassa ja taloudessa	3
1.5.	Sairaanhoitopiirin henkilöstö	4
1.6.	Ympäristöasiat	5
1.7.	Muut ei-taloudelliset asiat	6
1.8.	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	6
1.9.	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	7
2.	SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	8
3.	KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	
3.1.	Tavoitteiden toteutuminen	
3.1.1.	Potilas- / asiakaslähtöisyys	11
3.1.2.	Palvelujen toimivuus	14
3.1.3.	Taloudellisuus ja tehokkuus	16
3.1.4.	Henkilöstövoimavarojen hallinta	18
3.1.5.	Kehittämistoiminta	20
3.1.6.	Tutkimus ja opetus	26
3.1.7.	Jäsenkuntien palvelut ja maksuosuudet	30
3.2.	Määrärahojen toteutuminen	
3.2.1.	Palvelukeskusten toteutuminen	
3.2.1.1.	Hallintokeskus	31
3.2.1.2.	Sairaalan hallinto	32
3.2.1.3.	Taseyksiköt	33
3.2.1.4.	Operatiivinen keskus	35
3.2.1.5.	Lääkinnällisten palvelujen keskus	37
3.2.1.6.	Mielenterveys ja hyvinvointi	39
3.2.1.7.	Akuutti	42
3.2.1.8.	Hoitotyön palvelukeskus	43
3.2.2.	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	45
3.2.3.	Investointien toteutuminen	47
	Investointien erittely (hankkeet)	49
3.2.4.	Rahoitusosan toteutuminen	50
3.2.5.	Hallitusta sitovat tavoitteet	51
4.	POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPPIIRIN TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	
4.1.	Määrärahojen toteutuminen	
4.1.1.	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	53

4.1.2.	Investointien toteutuminen	55
4.1.3.	Rahoitusosan toteutuminen	57
4.1.4.	Valtuustoa sitovat tavoitteet	58
5.	KONSERNIN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	
5.1.	Tavoitteiden toteutuminen	
	ISLAB	59
	Kiinteistö Oy Mustinlampi	61
	Sakupe Oy	62
	Servica	64
	Kuopion yliopistollisen sairaalan tutkimussäätiö sr	66
6.	KUNTAYHTYMÄN TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	
6.1.	Tilikauden tuloksen muodostuminen	67
6.2.	Toiminnan rahoitus	68
6.3.	Rahoitusasema ja sen muutokset	69
7.	KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	
7.1.	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	70
7.2.	Konsernin toiminnan ohjaus	70
7.3.	Olellaiset konsernia koskevat tapahtumat	71
7.4.	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	71
7.5.	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	72
7.6.	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	73
	Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	73
	Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	74
	Konsernitase ja sen tunnusluvut	75
8.	TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMIS-TOIMENPITEET	76
8.1.	Tilikauden tuloksen käsittely	76
8.2.	Talouden tasapainottamistoimenpiteet	76
9.	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	
9.1.	Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	
9.1.1.	Tuloslaskelma	77
9.1.2.	Rahoituslaskelma	78
9.1.3.	Tase	79
9.2.	Kuopion yliopistollinen sairaala	
9.2.1.	Tuloslaskelma	81
9.2.2.	Rahoituslaskelma	82
9.2.3.	Tase	83
9.2.4.	Muut laskelmat	85
	Jäsenkuntien palvelujen käyttö vuonna 2018	85
	Jäsenkuntien maksusuudet vuonna 2018	86
	Jäsenkuntien osuus peruspääomasta 31.12.2018	87

9.3.	Konsernilaskelmat	
	9.3.1. Tuloslaskelma	88
	9.3.2. Rahoituslaskelma	89
	9.3.3. Tase	90
10.	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	
	Liitetiedot	92
	Taseyksiköiden tilinpäätöslaskelmat	119
	Perusterveydenhuollon ja vanhusten laitoshoidon liikelaitos Kysterin tilinpäätös	135
	TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT	158
	ALLEKIRJOITUSMERKINNÄT	159

1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1. Sairaanhoidopiirin johtajan katsaus

Vuosi 2018 oli sekä toiminnallisesti että taloudellisesti haasteellinen. Yliopistosairaalan erityisvastuualueen myynti laski merkittävästi vuoden ensimmäisellä puoliskolla korjaantuen osin syksyn kuluessa, mutta ulkokuntatulot jäivät alkuperäisen taloussuunnitelman mukaisesta tavoitteesta 9,8 miljoonaa euroa. Taustalla oli kysynnän ohjautuminen uudella tavalla terveydenhuoltolakiin sisältyvän valinnanvapauden perusteella sekä erityisvastuualueen järjestämissopimus erityisesti leikkausten keskittämistä koskevan asetuksen täytäntöön panosta. Kaikki erityisvastuualueen sairaanhoidopiirit eivät ole vahvistaneet järjestämissopimusta.

Jäsenkuntien laskutus toteutui taloussuunnitelman mukaisena nousten 5,9 miljoonaa euroa (1,9 %) edellisestä vuodesta.

Kokonaismenot nousivat yhteensä 23,7 miljoonaa euroa (5,1 %). Erityisesti nousivat tuki- ja hoitopalvelujen ostot sekä potilasvakuutusvastuut. Henkilöstömenojen kasvu oli taloussuunnitelman mukainen, samoin rakennusinvestoinneista aiheutuvat poistot. Materiaali- ja lääkehankinnat toteutuivat edellisen vuoden tasolla.

Kertaluonteisia myyntivoittoja tuloutui yhteensä 9,3 miljoonaa euroa, ja tilivuoden tulos oli 9,9 miljoonaa euroa alijäämäinen. Tästä aiheutuu sopeuttamistarve vuodelle 2019 taloussuunnitelmassa pysymiseksi, mistä on käynnistetty lainmukainen yhteistoimintaneuvottelu.

Uusi Sydän -rakennushanke eteni suunnitelman mukaisesti. Lisäksi käynnistettiin Psykiatriatalon suunnittelu Julkulan sairaalassa todetun vakavan sisäilmaongelman vuoksi. Hankkeet jatkuvat ja täsmentyvät vuoden 2019 aikana. Suunnitelmat ovat sosiaali- ja terveysministeriön luvanvaraisia.

Sairaanhoidopiirillä on kattamattomia alijäämiä tämän jälkeen yhteensä 13,7 miljoonaa euroa. Kuntalain mukaisesti alijäämät tulee kattaa viimeistään vuonna 2020, mistä suunnitelma on tämän toimintakertomuksen luvussa 8.2.

Tilivuoden aikana toteutettiin ulkoistus talous- ja henkilöstöpalvelujen osalta Monetra Pohjois-Savo Oy:lle. Vuoden lopussa työterveyshuolto liittyi Järviseudun työterveys Oy:n palveluksi sekä luovutettiin Itä-Suomen huoltopalvelut liikelaitoskuntayhtymän toiminta perustetulle Servica Oy:lle. Kiinteistö Oy Isoharjan osakekanta myytiin Siilinjärven kunnalle. Valtuusto päätti terveysmatkailuyritys FinnHealth Oy:n perustamisesta ja liittymisestä UNA Oy:n osakkaaksi sekä Kuopio Health -osuuskunnan perustajajäsenyydestä.

Henkilöstömme on osoittanut suurta sitoutumista, joustavuutta ja yhteistyökykyä, mistä haluan erityisesti ja lämpimästi kiittää.

Risto Miettunen

1.2 Sairaanhoidopiirin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Sairaanhoidopiirin valtuusto vahvisti lokakuussa 2017 uuden hallintosäännön, ja organisaatiota koskeva toimintaohje vahvistettiin tämän toimeenpanemiseksi yhtymähallituksessa. Vuoden 2018 alusta alkaen Pohjois-Savon sairaanhoidopiirin kuntayhtymä on organisoitu hallituksen määräämiin palvelualueisiin. Palvelualueet voivat jakaantua edelleen palvelukeskuksiin. Palvelualueita ovat Hallintokeskus, Sairaala ja Perusterveydenhuollon ja vanhusten laitoshoidon liikelaitos Kysteri.

Kuntayhtymässä johtajalla ja esimiehellä on toiminnallinen ja taloudellinen kokonaisvastuu, ellei hallintosäännöllä tai toimintaohjeella jotakin asiaa ole vastuutettu toiselle viranhaltijalle tai työntekijälle. Johtamisessa noudatetaan kuntayhtymän strategiaa, talous- ja toimintasuunnitelmia, sääntöjä ja muita yleisiä ohjeita ja periaatteita.

Hallituksen alaisuudessa toimii kuntayhtymän hallintokeskus, jota johtaa sairaanhoidopiirin johtaja. Hallintokeskuksen tehtävänä on

- huolehtia kuntayhtymän johtamisesta ja siihen liittyvistä hallinnollisista tehtävistä, ohjata, tukea ja seurata palvelualueiden toimintaa,
- valmistella hallituksen ja valtuuston käsiteltävät asiat ja huolehtia niiden päätösten täytäntöönpanosta,
- huolehtia toiminnan rahoituksesta ja työnantajan edunvalvonnasta sekä sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä,
- huolehtia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja valvoa niiden toteutumista,
- huolehtia kehittämis-, opetus- ja tutkimustoiminnasta,
- huolehtia erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen tarkoituksenmukaisen työnjaon ja yhteistyön kehittämisestä yhteistyössä alueensa kuntien kanssa ja
- huolehtia muista hallituksen määräämistä tehtävistä.

Kuopion yliopistollinen sairaala (KYS) toimii yliopistollisena keskussairaalana kiinteässä yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston sekä muiden korkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa opetuksen ja tieteellisen tutkimuksen järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Yhteistoiminnasta on erilliset sopimukset.

KYSissä tavoitellaan toimintamallia, jossa seurataan ja ohjataan potilaan kulkua hoitoprosesseissa. Toimintajärjestelmässä vältetään sisäisiä raja-aitoja ja haetaan yhteisiä asiakaslähtöisiä toimintalinjoja. Tässä tarkoituksessa KYSin toiminta järjestetään palvelukeskuksiin, osaamiskeskuksiin ja palvelulinjoihin. Tällä haetaan tietyn laajan kokonaisuuden tai potilasryhmän hoitamiseen tarkoitettua suhteellisen itsenäisen, eri erikoisaloja ja tuotannon tekijöitä hallitsevan kokonaisuuden muodostamista.

Liikelaitos Kysterin ohjauksesta vastaa johtokunta.

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministerön taloudellisen katsauksen mukaan (julkaisu 33a/2018, ote) kuntien verotulot 2018 laskevat viime vuodesta, mikä johtuu mm. poikkeuksellisen suurista ennakonpalautuksista, kuntien jako-osuuden tarkistuksesta alaspäin ja yhteisöveroon vuonna 2017 kohdistuneesta suuresta kertaerästä.

Kulutusmenot sen sijaan kasvavat muutamaa edeltänyttä vuotta selvästi reippaammin. Niitä lisäävät mm. väestön ikääntymisestä johtuva hoito- ja hoivamenojen kasvu, päivähoitomaksujen alentaminen, maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelu sekä ansiotason nousu kunta-alalla. Vuonna 2019 menoja kasvattavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvun lisäksi kunta-alan palkankorotukset ja kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkauksen päättyminen, jonka vaikutus näkyy osaksi jo vuonna 2019. Myös investointimenot pysyvät korkealla tasolla vilkkaana jatkuvan sairaalarakentamisen vuoksi.

Vaikka julkisen talouden velkasuhteen ennakoitaan jatkavan lähivuosina laskuaan, luo väestön ikääntyminen merkittäviä paineita julkisen talouden kestävyvyyden pidemmällä aikavälillä. Vanhusväestön määrän kasvu lisää eläke-, terveys- ja hoivamenoja, joiden rahoittamiseksi nykyinen kokonaisveroaste ei tulevaisuudessa riitä. Lisäksi työikäinen väestö, joka veroilla rahoittaa hyvinvointipalvelut ja sosiaaliturvan, supistuu. Pysyvät tulot ja menojen välinen epätasapaino eli kestävyysvaje uhkaa kasvattaa velkaantumisen hallitsemattomaksi pitkällä aikavälillä. Valtiovarainministeriö arvioi kestävyysvajeen olevan lähes neljä prosenttia suhteessa BKT:hen.

Pohjois-Savon suunniteltu maakuntarahoitus uudistuksen yhteydessä tulee valtiovarainministeriön laskelmien mukaan laskemaan Pohjois-Savon kuuluessa suurimpiin nettohäviöihin.

1.4 Olennaiset muutokset sairaanhoitopiirin toiminnassa ja taloudessa

Taloudellisesti merkittävin tapahtuma vuoden 2018 aikana oli ulkokuntamyynnin laskeminen. Pitkään jatkunut ulkokuntamyynnin kasvutrendi päättyi lopulta ulkokuntamyynnin 4,4 euron laskuun.

Ulkokuntamyynnin laskua ei pystytty täysin kompensoimaan kustannussäästöillä, minkä vuoksi alijäämää syntyi 9,9 M€. Alijäämän syntyminen oli poikkeuksellista, koska edellisen kerran alijäämää syntyi vuonna 2012.

Tilastojen valossa vuosi 2018 oli toiminnallisesti lähes vuoden 2017 kaltainen. KYS:n avohoidon käynnit kasvoivat esimerkiksi 1,5 %.

Tilikauden päättymisen jälkeen KYS:ssä käynnistettiin yhteistoimintamenettely, jonka tavoitteena on etsiä henkilökunnan kanssa yhdessä keinoja, joilla voidaan varmistaa vuoden 2019 talousarviossa pysyminen.

Vuoden 2018 loppuun mennessä kertyneet alijäämät 13,7 M€ on suunniteltu katettavan perussopimuksen 24 §:n mukaisilla lisäkannoilla. Vuoden 2019 osuus olisi 7,0 M€ ja vuoden 2020 osuus 6,7 M€.

Vuoden 2018 aikana Servica liikelaitoskuntayhtymä muutettiin osakeyhtiöksi, mistä syntyi sairaanhoitopiirille purkuvoittoa 8,6 M€. Vuoden 2019 alusta yhtiöitettiin sairaanhoitopiirin talous- ja henkilöstöpalvelut sekä työterveyden palvelut.

Kysteri liikelaitoksen alijäämäksi muodostui 1,0 M€, joka katettiin jäsenkuntien laskutuksella.

1.5 Sairaanhoidopiirin henkilöstö

Henkilöstön kokonaismäärä 31.12.2018 poikkileikkaustietona oli 4 465, vuonna 2017 luku oli vuoden viimeisellä päivällä 4 447. Henkilöstön kokonaismäärä sisältää sekä vakituisen että määräaikaisen henkilöstön, jolla on ollut palvelussuhde voimassa (myös alle 13-päiväiset palvelussuhteet). Henkilöstömäärä on kasvanut edellisvuoteen verrattuna 18 työntekijän verran.

Nettotyöpanos oli yhteensä 3 229 (vuosi 2017 yhteensä 3 151). Nettotyöpanos on kasvanut 2,5 % KYS-tasolla eli yhteensä 78 nettotyöpanosta. Henkilöstömäärään suhteutettuna eniten kasvua on tutkimushenkilöstössä (4,2 %) ja hallinto- ja toimistohenkilöstössä (3,3 %). Vähiten nettotyöpanos kasvoi lääkärihenkilöstössä (2,7 %) ja hoitohenkilöstössä (2,2 %).

KYSin välittömät palkkakustannukset ilman sivukuluja olivat vuonna 2018 yhteensä 192,9 miljoonaa euroa. Toteuma ylitti noin 3 miljoonalla eurolla asetetun tavoitteen.

Terveysperusteisia poissaoloja oli vuonna 2018 keskimäärin 14,62 htp/henkilö. Kokonaisuudessa terveysperusteiset poissaolot ovat laskeneet 2 316 henkilötyöpäivää verrattuna vuoteen 2017.

Tarkemmat henkilöstöä kuvaavat tunnusluvut on kuvattu henkilöstökertomuksessa.

Vuoden 2018 keskeisimpinä kehittämistoimenpiteinä jatkuivat KYSin strategian jalkauttaminen ja toiminnallistaminen, päivittäisen johtamisen kehittäminen (Lean, johtamiskoulutus, henkilöstöhallinnon infot) sekä työhyvinvoinnin ja -turvallisuuden edistäminen. Lisäksi merkittävänä kehittämistoimenpiteenä oli organisaatorakenteen uudistaminen vuoden 2018 alussa.

Henkilöstön edustajien kanssa tehtävään yhteistoimintaan panostettiin yhteistyötoimikunnan ja vuoden 2016 aikana perustetun työsuojelutoimikunnan avulla. Työsuojelutoimikunta haluttiin eriyttää yhteistyötoimikunnasta, jotta henkilöstön työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen liittyvien asioiden käsittelyyn olisi riittävästi yhteistoiminta-aikaa. Henkilöstöä koskevia palvelussuhteisiin liittyviä asioita on käsitelty myös vapaamuotoisissa luottamusmiespalavereissa. KYSin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä koulutus- ja henkilöstösuunnitelma päivitettiin vuonna 2018. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa ei noussut esille sellaisia asioita, jotka vaatisivat erillisiä toimenpiteitä.

Työterveyshuollon palveluissa oli haasteita varsinkin vuoden 2018 syyskaudella, jolloin työterveyshuollon lääkäripalveluita tarjosi ainoastaan kaksi työterveyslääkärinä. Työterveyshuollon yhtiöittämisen myötä lääkäritilanne on parantunut merkittävästi.

1.6 Ympäristöasiat

Ympäristön tunnuslukuina seurataan kiinteistöjen sähköenergian-, lämmön- ja vedenkulutusta indikaattorina r-m3, ja seka- ja hyötyjätteiden sekä vaarallisten jätteiden määrää. Jätteiden syntymistä sekä materiaalikulutuksia kopiopaperin sekä kertakäyttömukien ja kahvikuppien osalta kuvataan indikaattorina hoitojakso ja vuotuinen henkilötyöpanos.

Kaikki kulutus vaikuttaa olennaisesti taloudelliseen tulokseen ja toiminnan kehitykseen. Lajittelun tehokkuudella vaikutetaan paitsi ympäristöön, myös jatkuvasti kohoaviin jätetuollon kuluihin ja materiaalivirtojen hallintaan ja kestävään kehitykseen.

Sairaanhoitopiiri julkaisee vuosittain ympäristöohjelman sekä raportoi toimintansa vaikutuksista ympäristökertomuksessaan.

Sairaanhoitopiiri pyrkii toiminnallaan pienentämään aiheuttamaansa hiilijalanjälkeä mm. jätelajittelulla. Sairaanhoitopiiri lisää jatkossa mm. aurinkoenergian ja kaukokylmän käyttöä vähentäen näin omaa energiankulutustaan.

Jätteet 2018	Mittayksikkö	Tavoitearvot kg / hj	Toteutuneet kg / hj
Sekajäte	tonni		
Hyötyjäte	tonni		
Vaarallinen jäte	tonni		
Erityisjäte	tonni		
Tietosuojajäte	tonni		
Biojäte	tonni		
Kokonaisjättemäärä	tonni		
Sekajäte	kg / hj	< 15,4 kg	21,63
Hyötyjäte	kg / hj	> 14,00 kg	22,63
Vaarallinen jäte	kg / hj	> 1,2 kg	1,68
Erityisjäte	kg / hj	> 2,0 kg	1,93
Tietosuojajäte	kg / hj	> 0,8 kg	0,89
Biojäte	kg / hj	> 3,6 kg	3,34
Kokonaisjättemäärä	kg / hj	30,23 – 33,3 kg	21,63
Hyödyntämisaaste	%	> 60 %	100
Kokonaishyödyntämisaaste	%		98
Kulutukset 2018		KWh / rm ³	
Lämpö	MWh		
Sähkö	MWh		
Energian kokonaiskäyttö	MWh		
Lämpö, norm.	KWh / rm ³	< 44,54 kWh	39,77
Sähkö, mitattu	KWh / rm ³	< 40,67 kWh	40,44
Energian kokonaiskäyttö, mitattu	KWh / rm ³	< 80,10 kWh	80,2
Lämpö	KWh / hj		
Sähkö	KWh / hj		
Energian kokonaiskäyttö	KWh / hj		
Vedenkulutus	m ³		
Vedenkulutus	l / rm ³		
Vedenkulutus	l / m ²	<1100 l	
Vedenkulutus	l / hj	< 2200 l	2809
Hankinnat ja koulutus 2018			
Ekohankintasopimukset	%	< 30%	
Toimistopaperin kulutus	arkkia / hj	< 210 arkk.	
Toimistopaperin kulutus	arkkia / tt		
Kertakäyttökahvikuppien kulutus	kpl / hj	< 27 kpl	
Kertakäyttökahvikuppien kulutus	kpl / tt		
Ympäristökoulutustunnit	h/a	> 1200 h	
Ympäristökoulutuksiin osallistuneet	hlö/a		

1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin strategiassa määritellyt perusarvot: ammattitaito, työhyvinvointi ja asiakaslähtöisyys muodostavat perustan sairaanhoitopiirin tasa-arvolle ja yhdenvertaisuudelle.

Sairaanhoitopiirin hallinnollisena ohjeena annettua Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa päivitettiin 28.8.2018. Suunnitelma vahvistaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista sairaanhoitopiirissä. Tavoitteena on, että henkilöstö kokee tulevansa kohdeksi tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti sekä eri ammattiryhmien välillä ja ammattiryhmien sisällä.

Lisäksi tavoitteena on edistää henkilöstön keskinäistä yhteistyötä ja avunantoa läpi koko organisaation sekä lisätä päätöksenteon avoimuutta ja läpinäkyvyyttä yhdenmukaisilla toimintatavoilla. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen on osa jokaisen KYSiläisen perustehtävää ja organisaation säännöllistä kehittämistoimintaa.

1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sairaanhoitopiirin taloudelliset haasteet jatkuvat ainakin vuoteen 2020 saakka. Vuoden 2018 toimintamenot olivat 7,0 M€ korkeammalla tasolla kuin vuoden 2019 budjetoidut toimintamenot. Näin suuri menojen ja tulojen epätasapaino ei oikene yhden vuoden aikana, joten erilaisia sopeuttamistoimenpiteitä tullaan tarvitsemaan.

KYSin merkittävä investointiohjelma jatkuu vielä usean vuoden ajan, jolloin investointitaso on yli 40 M€ vuodessa. Peruskorjauksen lisäksi lähivuosien suuri investointi on potilas- ja asiakastietojärjestelmien uusiminen.

Suuret investoinnit nostavat sairaanhoitopiirin poistotasoa tasaisesti ja lisäävät velkaantumista.

Toiminnan volyyymi tulee olemaan joko samalla tai korkeammalla tasolla kuin vuonna 2018, koska sairastavuus on Pohjois-Savossa ja muuallakin Itä-Suomessa korkeinta Suomessa.

KYSin erityisvastuualueen yhteistoimintaa pyritään parantamaan vuoden 2019 aikana.

1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Riskienhallinnan toiminnot on kuntayhtymässä rakennettu Granite-riskienhallintasovelluksen pohjalle. Riskien tunnistaminen, arvioiminen, hallintatoimien määrittely, tehtävien vastuuttaminen ja aikatauluttaminen voidaan tehdä sovelluksen avulla.

Granite-sovelluksessa on tällä hetkellä käytössä seuraavat viisi osiota:

- PSSHPn riskimallit (perusriskienhallinta)
- ICT- varautumisen riskit
- finanssiriskit
- työn vaarat ja riskit
- auditoinnit.

Uusina ollaan ottamassa käyttöön tietoturvaa, tietosuojaa ja hanketoimintaa koskevat riskienhallinnan osiot.

2. Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta on osa kuntayhtymän johtamisjärjestelmää. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kuntayhtymälle ja kuntayhtymäkonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta on osa hyvää hallintoa ja johtamista, ei mikään erillinen asia tai erikseen suoritettava tehtävä/toimenpide.

Sisäinen valvonta ymmärretään välineeksi, jolla johto pyrkii saamaan kohtuullisen varmuuden asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan säännöstenmukaisuudesta. Asianmukaisesti järjestetty sisäinen valvonta varmistaa tuloksellisuuden, raportoinnin ja tietojen oikeellisuuden, toiminnan laillisuuden ja johdon antamien ohjeiden noudattamisen, resurssien turvaamisen ja hyödyntämisen sekä ehkäisee väärinkäytöksiä. Kokonaisvaltainen riskienhallinta on keskeinen osa sisäistä valvontaa.

Säännöstö ja ohjeistus

Kuntayhtymän valtuusto on hyväksynyt 11.6.2018 § 7 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Konsernivalvonnan järjestämistä koskevat määräykset sisältyvät valtuuston 11.6.2018 § 6 hyväksymään konserniohjeeseen.

Hallitus on hyväksynyt 17.9.2018 § 119 kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeen, joka korvaa aiemman vuodelta 2013 olleen ohjeistuksen. Hallituksen hyväksymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeen viitekehyksenä on ns. COSO-malli. Kyseisen viitekehyksen pohjalta sisäinen valvonta rakentuu seuraavien viiden osatekijän perustalle: valvontaympäristö, riskienhallinta, valvontatoimenpiteet, seuranta ja tiedonkulku (viestintä).

Kuntayhtymän sisäisen valvonnan järjestämisen tukipilareina ovat KYSin toimintajärjestelmä (laatujärjestelmä), johtoryhmätyöskentelyn ja johdon katselmusten toimintamalli, riskienhallinta (Granite), vuosittaiset sisäisen valvonnan painopisteet (suunnitelma), jatkuvat kontrollitoiminnot sekä arviointi (itsearviointi).

Toimintajärjestelmä

KYSillä on ISO 9001-standardin mukainen sertifioitu toimintajärjestelmä (laatujärjestelmä). Laatujärjestelmän mukainen toimintatapa prosessikuvauksineen, auditointineen ja johdon katselmuksineen varmistaa osaltaan toiminnan säännönmukaisuuden ja laadun sekä jatkuvan parantamisen. Sisäiset ja ulkoiset auditoinnit on vuonna 2018 suoritettu suunnitellun mukaisesti. Ulkoisessa auditoinnissa on tullut esille viisi lievää poikkeamaa. Sisäisten auditointien perusteella on nostettu esille lukuisia kehittämiskohteita ja toimenpide-ehdotuksia. Suoritetut auditoinnit ja niiden perusteella todetut kehittämiskohteet ja niiden seuranta on viety vuonna 2018 Granite-riskienhallintajärjestelmään.

Johtoryhmätyöskentelyn ja johdon katselmusten toimintamalli

Johtoryhmätyöskentelyn ja johdon katselmusten toimintamalli kytkeytyy osaksi toimintajärjestelmää (laatujärjestelmää) ja on tarkoitettu tukemaan sisäisen valvonnan toimeenpanoa, dokumentointia ja raportointia.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan toiminnot on kuntayhtymässä rakennettu Granite-riskienhallintasovelluksen pohjalle. Riskien tunnistaminen, arvioiminen, hallintatoimien määrittely, tehtävien vastuuttaminen ja aikatauluttaminen voidaan tehdä sovelluksen avulla hyvin ja joustavasti. Granite-sovelluksessa on tällä hetkellä käytössä seuraavat viisi osiota:

- PSSHPn riskimalli (perusriskienhallinta)
- ICT-varautumisen riskit
- finanssiriskit
- työn vaarat ja riskit
- auditoinnit.

Uusina ollaan ottamassa käyttöön tietoturvaa, tietosuojaa ja hanketoimintaa koskevat riskienhallinnan osiot.

Vuonna 2018 PSSHPn riskimallit -osioon on uutena riskialueena otettu mukaan potilasturvallisuusriskit.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeen mukaan koko sairaanhoitopiiriä koskien riskimanagerit tekevät merkittävimmistä riskeistä sairaanhoitopiirin johtajalle selonteon vähintään kerran vuodessa joulukuun loppuun mennessä. Vuonna 2018 ohjeen mukainen selonteko on tehty maaliskuussa 2019. Kuntayhtymän johtoryhmä on saanut lokakuussa 2018 turvallisuuspäällikön ja potilasturvallisuuspäällikön selonteon riskienhallinnan tilanteesta ja kehittämistarpeista. Kuntayhtymän johtoryhmä on päättänyt, että em. tahot raportoivat sille riskienhallinnasta kolmannesvuosittain.

Vuoden 2018 aikana on pilotoitu prosessilähtöistä (toimintajärjestelmään perustuvaa) riskien tunnistamista, arviointia ja hallintatoimien määrittelyä. Vuoden 2018 aikana käynnistetyt riskienhallinnan työpajat tukevat yksikköjen omasta toiminnasta lähtevää riskienhallintaa ja toisaalta yhtenäistävät koko kuntayhtymän riskienhallinnan toimintoa (riskien tunnistaminen, luokittelu, analysoiminen, yhtäläiset arvioinnin kriteerit jne.). Vuonna 2018 käynnissä olleiden palvelujen ulkoistamisprosessien yhteydessä on tehty toimintoihin liittyvien riskien kartoittamista ja arviointia.

Sisäisen valvonnan painopisteet ja suunnitelma

Yhtenä osana sisäisen valvonnan toimeenpanoa on vuosittaisten valvonnan painopisteitten (mm. aiempina vuosina todetut kehittämistarpeet) määrittely ja niihin perustuvan valvontasuunnitelman laatiminen. Tarkoitus on, että painopisteitten määrittely toteutuu ylhäältä alaspäin etenevänä toimintona, jossa kuntayhtymän (hallituksen) johtoryhmän määrittämät painopisteet koskevat koko kuntayhtymää ja palvelualue- ja palvelukeskustason painopisteet niiden omista lähtökohdista määrittämiä asioita. Johtoryhmätyöskentelyn vuosikellon mukaan kuntayhtymän johtoryhmässä painopisteet käsitellään tammikuussa ja seuraavilla tasoilla helmi-maaliskuussa.

Vuodelle 2018 kuntayhtymän johtoryhmä ei ole määritellyt sisäisen valvonnan painopisteitä. Johtoryhmätyöskentelyn toimintamallin mukaan valvontatoimien perusteella tehdyt keskeiset havainnot, johtopäätökset ja kehittämiskohteet tulee käsitellä vuosikellon mukaisesti johtoryhmien kokouksissa. Vuonna 2018 painopisteitten asettamisessa, keskeisten havaintojen käsittelemisessä ja raportoinnissa ei vielä ole toimittu johtoryhmätyöskentelyn toimintamallin mukaisesti.

Sairaalanjohtaja tekee sairaanhoitopiirin johtajalle yhteenvetoraportin suorittamiensa valvontakäyntien ja palvelukeskusjohtajien laatimien yhteenvetojen perusteella. Kysteriliikelaitoksen johtokunta on käsitellyt toimitusjohtajan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportoinnin kokouksessaan 13.12.2018.

Jatkuvat kontrollitoiminnot

Päivittäisen toiminnan ja talouden johtamisen edellyttämien jatkuvien kontrollitoimintojen suunnittelu ja käyttöönotto kuuluvat kaikkien esimiesten ja johtajien jokapäiväisiin johtamistehtäviin ja vastuisiin. Tällaisiin esimiesten ja johtajien toimeenpanemiin kontrollitoimintoihin (valvontatehtäviin) kuuluvat mm. toimivaltuuksien käytön valvonta (päätökset), tietojen oikeellisuuden varmistaminen (palkkaus, laskutus jne.), asianmukaisten hyväksymismenettelyjen määrittäminen ja niiden valvonta, tarvittavat työtehtävien eriyttämiset, käyttöoikeuksien määrittelyt. Kontrollitoiminnot voidaan toteuttaa pitkälti tietojärjestelmien avulla (esim. D360, Rondo, MAISA, ASSI) jolloin niiden suorittamisesta jää asianmukaiset todennettavissa olevat tapahtumatiedot (lokit).

Seuranta ja itsearviointi

Johdon tulee arvioida sisäisen valvonnan tavoitteiden toteutumista ja kehittämistarpeita jatkuvasti. Jatkuvan arvioinnin lisäksi hyväksytyyn yleisohjeen mukaan kuntayhtymän, sairaalan ja palvelukeskusten johtoryhmien ja osaamiskeskusten työryhmien tulee toteuttaa vuosittain COSO-viitekehykseen perustuvan arviointikehikon avulla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden, tuloksellisuuden ja kehittämistarpeiden itsearviointi. Arviointikehikon malli sisältyy hallituksen hyväksymään ohjeistukseen. Vuoteen 2018 kohdistuvaa sisäisen valvonnan itsearviointia ei ole vielä toteutettu.

**3. KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN**

3.1. Tavoitteiden toteutuminen

3.1.1. Potilas-/asiakslähtöisyys

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

1. Asiakasosallisuutta ja palvelukokemusta parannetaan palautteen perusteella.

Asiakslähtöisellä kehittämistoiminnalla osallistettiin vuonna 2018 asiakkaat/potilaat mukaan sairaalan toiminnan kehittämiseen. KYSissä asiakasosallisuutta vahvistettiin käynnistämällä asiakasraateja sairaalaan, kehittämällä kokemusasiantuntijatoimintaa, järjestöjen kanssa tehtävällä yhteisellä OLKA-toiminnalla, kehittämällä asiakaspalautejärjestelmää sekä aloittamalla suunnittelu kulttuurihyvinvoinnin lisäämiseksi.

Asiakasraatitoiminnan tavoitteena on asiakkaan ja hänen läheisensä/omaisensa näkemysten kuuleminen ja huomioon ottaminen toiminnan suunnittelussa päätöksenteon tueksi. Asiakasraadeissa työskentelee 10 - 20 sairaalan potilaista tai heidän läheisistään/omaisistaan. He ovat kokoontuneet neljä kertaa vuodessa käsittelemään sovittua teemaa asiakasraadin kysiläisten vetäjien kanssa. Sairaalatason asiakasraati käynnistettiin jo vuonna 2016 ja vuonna 2018 sen toiminta on vakinaistettu ja kehitetty edelleen. Ensimmäinen osaamiskeskustason asiakasraatitoiminta suunniteltiin 2018 ja se aloittaa toimintansa Syöpäkeskuksessa vuoden 2019 alussa.

Kokemusasiantuntija-toimintamallia kehitettiin ja linjattiin. Hyvänä esimerkkinä on päivystyksessä aloitettu yhteistyöhanke, jossa koulutettu kokemusasiantuntija tarjoaa potilaalle mahdollisuuden keskustella päihteiden käytöstä ja elämäntilanteesta.

OLKA on koordinoitua järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa sairaalassa, jossa potilaille ja heidän läheisilleen tarjotaan kiireetöntä kohtaamista ja tukea sairauteen sopeutumisessa. OLKA-toiminta sisältää myös koordinoitua vapaaehtois- ja vertaistukitoiminnan sairaalassa. OLKA-toimintapiste avattiin joulukuussa 2018 ja varsinainen toiminta käynnistyy tammikuussa 2019. Toiminta toteutetaan KYSin ja Tukipilarin yhteistyönä.

Asiakaspalautejärjestelmää on kehitetty asiakaspalautepäätepiloteissa (Roidu). Tavoitteena on lisätä vastausmääriä tekemällä palautteen antaminen asiakkaille mahdollisimman helpoksi. Piloteissa on hankittu asiakaspalautepäätteitä poliklinikoille ja osastoille ja testattu niitä. Jo nyt on huomattu, että asiakaspalautteiden määrä on moninkertaistunut aiemmasta. Pilotin aikana palautteita on tullut 350 - 450 / kk, kun aikaisemmin palautteiden määrä oli 200 vastausta / vuosi. Koko sairaalan tasolla tämä tarkoittaisi jatkossa noin 15 000 vastausta / vuosi.

Magneettisairaalan laadun arviointiin sisällytettiin hoitotyö sensitiivinen asiakaspalautte (HSAT), jossa palautetta kerättiin kotiutuvilta tai jatkohoitoon siirtyviltä asiakkailta, vanhemmilta ja lapsilta neljä kertaa vuodessa yhden viikon ajan. HSAT-palautteita kerättiin 54 yksiköstä. Vastauksia tuli koko vuonna aikuisilta 2 698, lapsilta 338 ja vanhemmilta 516. Vastausprosentti vaihteli yksiköittäin 0 - 95 %. Jokainen yksikkö sai tulokset, joita hyödynnettiin asiakslähtöisen toiminnan kehittämisessä. Koko KYSin tasoissa tuloksissa asiakkaat, vanhemmat ja lapset olivat erittäin tyytyväisiä kokonaisuudessaan hoitotyöhön. Kehittämisen kohteeksi nousivat lääkehoitoon liittyvät asiat.

Kulttuurihyvinvoinnin edistäminen sairaalassa on yksi asiakslähtöisen toiminnan kehittämiskohteista. Tavoitteena on luoda ja vakiinnuttaa toimintamalli, jossa kysiläiset toimijat kehittävät yhteistyössä vapaaehtoisen kanssa kulttuurimyönteisempää sairaalaympäristöä, josta hyötyvät niin asiakkaat, heidän omaisensa/läheisensä sekä sairaalan henkilökunta. Tämä suunnittelu aloitettiin 2018.

2. Potilasturvallisuutta parannetaan kehittämällä potilasturvallisuuskulttuuria ja estämällä haittatapahtumien syntyä

PSSHP:n alueellinen potilas- ja asiakasturvallisuuden toimintaohjelma 2018 - 2020 julkaistiin hallinnollisena ohjeena. Toimintaohjelma pohjautuu kansalliseen Potilas- ja asiakasturvallisuusstrategiaan 2017 - 2021. Vuoden aikana tehtiin viisi johdon turvallisuuskävelyä. Kaikissa yksiköissä tunnistettiin hyviä käytäntöjä sekä kehittämiskohteita lääkehoidossa, tiedonkulussa, infektioiden ehkäisyssä ja vaaratapahtumailmoitusten käsittelyssä ja niistä oppimisessa. Kehittämiskohteille sovittiin vastuuhenkilöt ja aikataulu, mihin mennessä toimenpiteet tulee olla tehty. Toimenpiteiden toteutumista seurataan.

Vaaratapahtumia ja läheltä piti -tilanteita raportoitiin HaiPro-vaaratapahtumaportaalissa reilut 4 000 tapahtumaa, mikä oli 12 % aiempaa vuotta enemmän. 25 % ilmoituksista oli läheltä piti -tapahtumia. Noin kolmasosa vaaratapahtumista liittyi lääkehoidon toteutumiseen ja noin kolmasosa tiedonkulkuun. 13 vaaratapahtumaa tutkittiin juurisyyanalyysin avulla. Selvittelyihin osallistui kahden koulutetun tutkijan lisäksi tapahtumassa mukana olleet henkilöt ja esimiehet. Yhteisessä keskustelussa ja kaikkia kuulemalla saadaan yhteinen ymmärrys tapahtuneesta, tunnistetaan mahdolliset poikkeamat ja sovitaan kehittämiskohteet, jotka myös vastuutetaan ja aikataulutetaan. Vuoden aikana koulutettiin 18 uutta henkilöä vakavien vaaratapahtumien käsittelyyn.

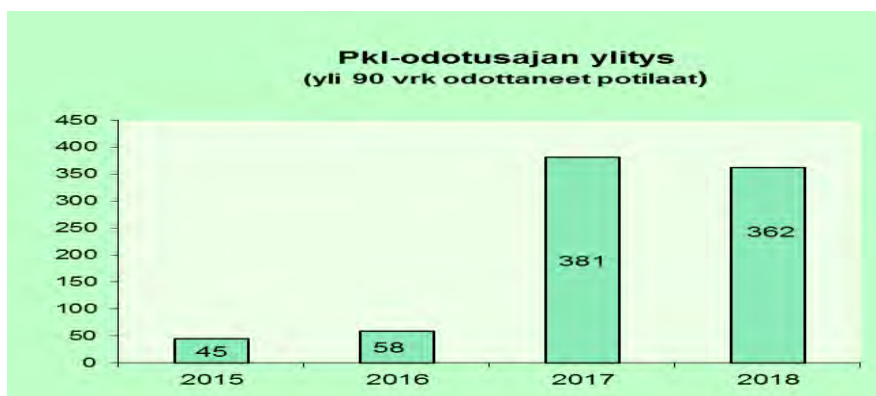
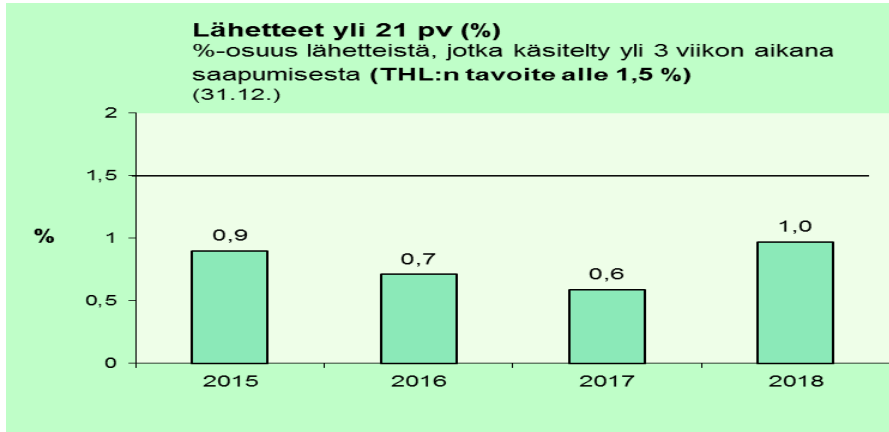
Potilaiden ja asiakkaiden tekemien vaaratilanneilmoitusten määrä lisääntyi 40 %:lla. Ne johtivat edellistä vuotta useammin kehittämistoimenpiteisiin. Virallisten muistutusten määrä lisääntyi 29 %.

Mittarit	Tilin- päätös 2017	Tilin- päätös 2018	Muutos 18/17 (%)	Talous- suunni- telma 2018	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
Kiireettömään hoitoon pääsyn varmistaminen						
Yli 6 kk jonottaneet	20	85	325,0	2	83	4 250,0
PKI-odotusajan ylitys	381	362	-5,0	38	324	952,6
Lähetteet yli 21 pv. osus (%)	0,59	0,96	62,7	1	-0,04	96,0

TOIMINTATAVOTTEIDEN TARKASTELUA

Lähetteiden käsittelyajat pysyivät hyvin THL:n asettamien minimirajojen sisällä, vaikka osuus vuoden aikana vähän nousikin edellisestä vuodesta (0,6 % vuonna 2017, 1,0 % vuonna 2018). Poliklinikka-odotusajan ylitykset olivat edelleen 350 potilaan tasolla, kuten edeltävänäkin vuonna. Tämä on 0,07 % avohoidon käynneistä. Suurimman yksittäisen erän muodostaa ortopedian poliklinikalle pääsyä odottavat potilaat.

Tärkeimpänä syynä siihen, että kiireettömien potilaiden poliklinikalle pääsy on viivästynyt, on erikoislääkärivaje ortopedian alalla muutaman erikoislääkärin irtisanouduttua ja siirryttyä yksityisen tuottajan palvelukseen. Yli 6 kk toimenpiteeseen tai tutkimukseen jonottaneita oli 85, mikä on n. 0,4 % leikkausten määrästä. Suurin osa näistä muodostui vatsaelinkirurgiseen toimenpiteeseen odottaneista.

3.1.2. Palvelujen toimivuus

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

1. Potilaiden oikea-aikainen hoito turvataan ohjaamalla aktiivisesti prosesseja ja kehittämällä systemaattisesti toimintamalleja.

Potilaiden oikea-aikainen hoito (Potilaan parhaaksi) on sairaanhoitopiirin uudistetun strategian mukainen tavoite. Vuoden 2018 aikana strategiaa on jalkautettu palvelu- ja osaamiskeskuksiin, joissa toimintaprosesseja on edelleen kehitetty Lean-ajattelumallin periaatteita noudattaen. Lisäksi Virtuaalisairaala-hankkeen tavoitteiden mukaisesti on kehitetty uusia digitaalisia hoitopolkuja, jotka tulevat korvaamaan muun muassa perinteisiä poliklinikkakäyntejä.

2. Palveluiden mitattua vaikuttavuutta lisätään hyödyntämällä tutkittua tietoa, omia tietojärjestelmiä (ml. 15D) ja julkaistua vaikuttavuusnäyttöä.

Kliinisen laadun hallintaa varten on otettu käyttöön uusia laaturekistereitä ja niistä saatavan tiedon raportointia on edistetty. Lisäksi digitaalisissa palveluissa voidaan hyödyntää potilaan voinnin ja hoidon vaikuttavuuden seuranta.

Mittarit	Tilin- päättös 2017	Tilin- päättös 2018	Muutos 18/17 (%)	Muutettu talous- arvio 2018	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
Prosessien suorituskyvyn tehostaminen						
Hoitojaksot	44 039	43 136	-2,1	43 209	-73	99,8
Hoitopäivät	170 895	167 660	-1,9	168 660	-1 000	99,4
Hoitoisuusluok. 4 ja 5 osuus kaikista hoitopäivistä (%)	22,55	21,92	-2,8	28,00	-6,08	78,3
Leikkaukset	21 651	22 540	4,1	22 676	-136	99,4
Avohoidon käynnit	509 718	517 471	1,5	518 227	-756	99,9
Volyymiä selittävät mittarit						
Hoitojakson kesto (vrk)	3,9	3,9	0,3	4,0	-0,1	98,5
Lähetteet	101 133	101 145	0,0	95 978	5 167	105,4
Laatukriteereiden täyttyminen						
7-vuorokauden readmissio *)	9 952	4 316	-56,6	5 670	-1 354	76,1

*) Vuoden 2017 ja 2018 luvut eivät ole vertailukelpoisia

TOIMINTATAVOITTEIDEN TARKASTELU

Erikoissairaahoidon kysyntä pysyi varsin ennallaan toimintavuoden aikana verrattuna edelliseen vuoteen ja oli tavoitteiden mukaista. Kuitenkin niin, että sairaalahoitojaksojen ja -päivien määrä laski pari prosenttia ja vastaavasti avohoitokäyntien määrä lisääntyi hiukan, mikä heijastaa hoidon kehittymisen avohoitopainotteisemmaksi. Leikkausten kokonaismäärässä oli kuitenkin noin 4 %:n kasvu. Myös leikkaustoiminassa on kehitetty leiko- ja herko-toimintaa.

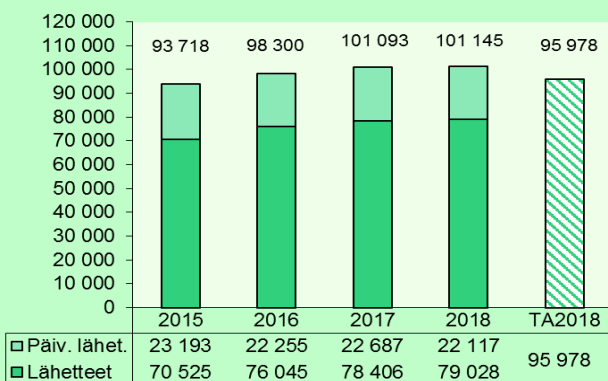
Lähetteen kokonaismäärä säilyi varsin ennallaan, mutta päivystyslähetteen määrässä tapahtui pientä laskua. Lähtemäärä kuitenkin ylitti selvästi alkuperäisen toiminnalle asetetun tavoitteen. Keskimääräinen hoitajakson pituus pysyi edelleen lyhyenä (3,9 vrk) ja samalla tasolla kuin edeltävänä vuonna.

Laatukriteereiden osalta niiden potilaiden määrä, jotka palaavat sairaalaan seitsemän vuorokauden kuluessa kotiutuksesta, oli noin 4 300. Luku on aiempaa pienempi, mutta se johtuu siitä, että aiemmin mukana luvuissa oli myös suunniteltuja poliklinikkakäyntejä.

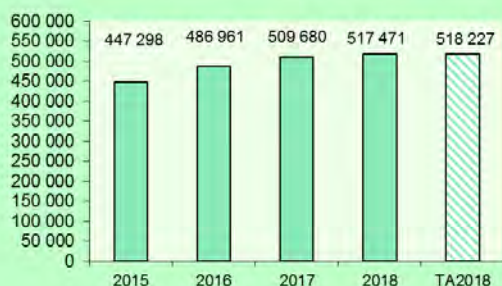
Hoitopäivät

Lähteet ja päivystyslähteet

Poliklinikkakäynnit

3.1.3. Taloudellisuus ja tehokkuus

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

1. Työn tuottavuutta lisätään kehittämällä toimintamalleja. Tuottavuuskehitys todennetaan tarkoituksenmukaisilla mittareilla.

Positiivinen tuottavuuskehitys hidastui vuonna 2018, koska ulkokuntamyynä laski voimakkaasti. Kustannuksia nostivat mm potilasvahinkomaksujen lisääntyminen ja poistojen kasvu. Avopalveluiden lisääntyminen oli maltillista vuonna 2018.

2. Talouden tasapaino saavutetaan hallitsemalla menoja, jäsenkuntamyynä ja muita tuloja.

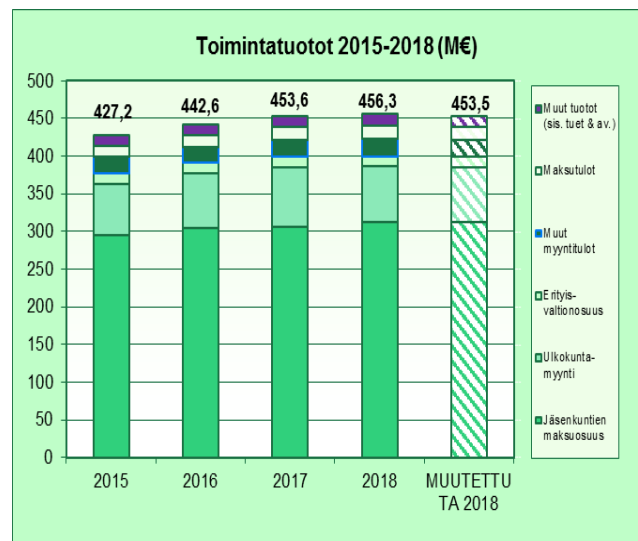
Tilikauden alijäämä oli 9.939.849,70 €. Vuoden 2018 lisätalousarvio oli alijäämäinen 7.819.915 €. Toimintatuotot ylittivät lisätalousarvion 2,8 M€ ja toimintakulut 4,9 M€. Toimintatuotoista eniten lisätalousarvion ylittivät ulkokuntamyynä 1,1 M€ ja muut tuotot 1,4 M€. Toimintakuluista henkilöstökulut alittivat lisätalousarvion 1,3 M€ ollen 237,1 M€. Kuluista eniten ylittyivät palvelujen ostot 5,1 M€ ja muut kulut 1,7 M€. Lisäksi tilikauden tulos pitää sisällään satunnaisia tuloja 9,3 M€, joka muodostui Servica liikelaitoskuntayhtymän yhtiöittämisestä syntyneestä purkuvoitosta 8,6 M€ ja Kiinteistö Oy Isoharjan myyntivoitosta 0,8 M€.

Mittarit (1 000 €)	Tilin- päättös 2017	Tilin- päättös 2018	Muutos 17/16 (%)	Talous- suunni- telma 2018	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
Talouden tasapainon saavuttaminen						
Talouden tasapaino	861	-9 940	-1 254,6	-7 820	-2 120	127,1
Tulot yhteensä	460 212	473 087	2,8	470 232	2 855	100,6
- myynä jäsenkunnille	305 825	311 762	1,9	311 754	8	100,0
- ulkokuntamyynä	78 946	74 505	-5,6	73 454	1 051	101,4
Menot yhteensä	459 351	483 027	5,2	478 052	4 975	101,0
- välittömät palkkamenot	183 966	192 966	4,9	189 931	3 035	101,6
Tehokas resurssien kohdentaminen						
Leikkaussalien kapasiteetin käyttö- aste virka-ajan toimenpiteissä	66,0	65,0	-1,5	75,0	-10,0	86,7
Kuormitus klo 12	77,1	73,6	-4,5	77,0	-3,4	95,6
€ / hoidettu potilas	4 695	4 913	4,6	4 627	286,0	106,2

Jäsenkuntien maksuosuus kasvoi edellisestä vuodesta 1,9 % (5,9 M€). Maksuosuus toteutui talousarvion mukaisesti, mutta ICT-varautumiseen talousarviossa varattu 3,0 M€ alittui 1,3 M€. Vuodelle 2018 erityisen kalliin hoidon potilaskohtainen tasausraja oli 80 000 euroa. Erityisen kalliista hoidosta kertyi 13,8 M€, joka ylitti talousarvion 14,9 %. Jäsenkuntien maksuosuus kattaa 64,5 % kaikista kuluista.

Hoitopalveluiden **ulkokuntamyynä** aleni 5,6 % ylittäen lisätalousarvion 1,1 M€ (101,4 %), mutta jääden alle alkuperäisen talousarvion 9,8 M€.

Myynä Perusterveydenhuollon liikelaitos Kysterille oli 1,8 M€ ollen talousarvion mukainen.

Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista on 52,6 % (53,4 % vuonna 2017). Henkilöstökulut jäivät alle lisätalousarvion ollen 237,1 M€, josta palkat ylittivät lisätalousarvion 3,0 M€ ja sivukulut alittivat 4,1 M€. Vuoteen 2017 verrattuna kulut kasvoivat 8,3 M€ (3,6 %). Vuoden 2018 henkilöstökuluja kasvattivat tuloksellisuuteen perustuva kertaerä 1,4 M€ ja lomapalkkavelan muutos 0,7 M€.

Palveluiden ostot ylittivät lisätalousarvion 5,1 M€ (104,5 %). Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 12,0 M€ (11,3 %). ICT-palvelut kasvoivat 2,6 M€ ollen lisätalousarvion mukaiset. Hoitopalvelujen ostot kasvoivat vuoden 2017 tasosta 2,3 M€ ylittäen lisätalousarvion 1,4 M€. Elinsiirrot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,5 M€ ja ylittivät niihin varatun lisätalousarvion 0,9 M€. Lisäksi potilasvakuutusmaksu oli 2,5 M€ suurempi kuin vuonna 2017.

Materiaalien ostot kasvoivat 0,4 M€ edellisestä vuodesta ja jäivät alle lisätalousarvion 0,5 M€. Hoitotarvikkeiden kasvu oli 1,0 M€ (3,1 %), mutta vastaavasti röntgen- ja laboriotarvikkeet alenivat 1,8 M€. Lääkkeiden ostot kasvoivat 0,7 M€.

Rahoitustuottoja saatiin 2,9 M€, josta ISLABin vuoden 2018 voitonjako oli 2,5 M€.

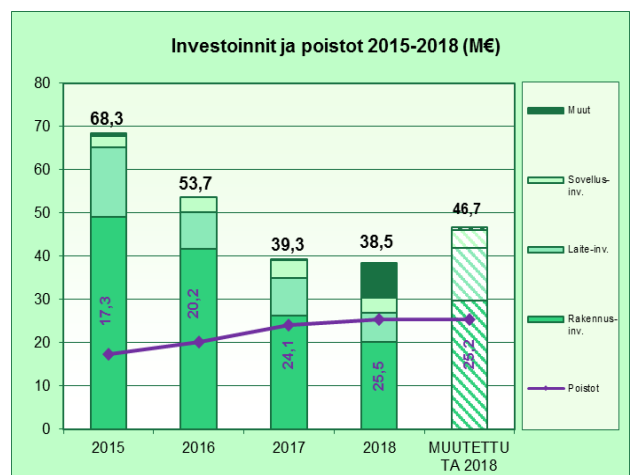
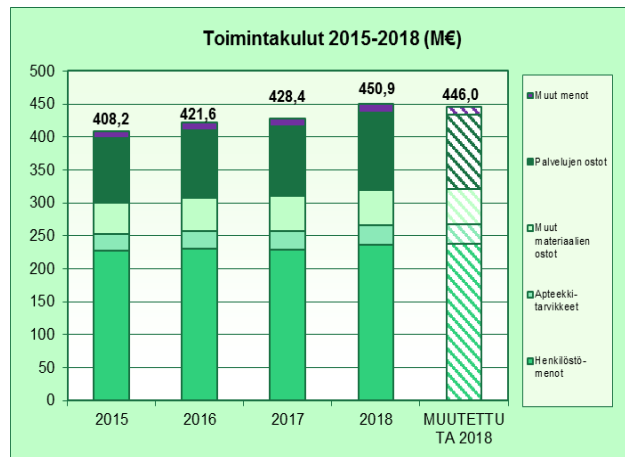
Rahoituskulut alittivat lisätalousarvion 0,4 M€ ja olivat 3,7 M€. Jäsenkuntien peruspääoman korko vuonna 2018 oli 1,0 M€.

Poistot kasvoivat 1,3 M€ ylittäen lisätalousarvion 0,2 M€. Rakennusten poistoaika on 30 vuotta. Rakennuksiin sisältyvät tekniset laitteet ja järjestelmät ovat omia poistokohteitaan ja niiden osalta poistoaika on 5 - 20 vuotta.

Investoinnit jäivät alle talousarvion 8,3 M€, jolloin investointien toteuma oli 82,3 %. Investointeja kertyi 38,5 M€. Sovellusinvestoinnit laskivat 0,6 M€ vuoden 2017 tasosta ollen 3,6 M€.

Laiteinvestoinnit alittivat lisätalousarvion 5,3 M€ ja olivat 6,7 M€. Rakennusinvestoinnit alittivat lisätalousarvion 9,7 M€ (32,5 %). Vuoteen 2017 verrattuna rakennusinvestoinnit vähenivät 6,1 M€.

Suurimmat rakennushankkeet vuonna 2018 olivat Puijon sairaalan vuodeosastojen uudistaminen (Uusi Sydän) 9,8 M€ ja peruskorjauksen vaihe 1, jonka kustannukset olivat 3,3 M€.

Vuoden 2018 suurin laiteinvestointi oli MRI-laitteisto 1,3 M€.

Investointien tulorahoitusprosentti on 19,3 %. Tarkempi erittely investointien toteutumisesta on annettu sivuilla 47 - 49.

Kassavarat kasvoivat 24,5 M€ ja olivat 32,7 M€. Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin 46,0 M€ ja vanhoja lainoja lyhennettiin 10,2 M€. Kassa oli odotettua suurempi viivästyneiden investointien takia KYSin **omavaraisuusaste** aleni ollen 19,8 % (vuoden 2017 omavaraisuusaste 23,9 %).

KYSin **suhteellinen velkaantuneisuus** kasvoi ollen 72,7 % (64,2 % vuonna 2017). Tunnusluku kuvaa sitä, kuinka paljon KYSin käyttötuloista tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Lainanhoitokate oli 0,67 vuonna 2018. Hyvä lainanhoitokate edellyttää vähintään tunnuslukua 1.

3.1.4. Henkilöstövoimavarojen hallinta

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Työhyvinvointia parannetaan omaksumalla Lean-kehittäminen ja -johtaminen osaksi normaalitoimintaa.

Vuoden 2018 keskeisimpinä kehittämistoimenpiteinä jatkuivat KYSin strategian jalkauttaminen ja toiminnallistaminen, päivittäisen johtamisen kehittäminen (Lean, johtamiskoulutus, henkilöstöhallinnon infot) sekä työhyvinvoinnin ja -turvallisuuden edistäminen.

Ammatillisen osaamisen arviointi tapahtuu vuosittain käytävien yksilö- ja/tai ryhmäkehityskeskustelujen yhteydessä, joissa kartoitetaan henkilön/ryhmän olemassa oleva osaaminen suhteessa tulevaisuudessa tarvittavaan osaamiseen. Kehityskeskusteluissa tehdään osaamisen kehittämissuunnitelma siitä, miten tarvittava ammatillinen osaaminen hankitaan. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma kokoaa yhteen keskeiset henkilöstön kehittämiseen liittyvät toimenpiteet ja suunnitellut täydennyskoulutukset.

Mittarit	Tilin- päättös 2017	Tilin- päättös 2018	Muutos 18/17 (%)	Muutettu talous- arvio 2018	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
Henkilöstövoimavarat ja osaamisen vahvistaminen						
Nettotyöpanos ¹⁾	3 150,9	3 229,3	2,5	3 226,6	2,7	100,1
Poissaolot ¹⁾	1 128,1	1 120,9	-0,6	1 106,4	14,5	101,3
Lyhytaik. (< 13 pv) sijaisten käyttö (M€)	1,50	1,20	-20,0	1,20	0,00	100,0
Tutkimustoiminta						
Tieteelliseen tutkimukseen käytetyt voimavarat (M€)	3,5	2,8	-20,0	3,6	-0,8	77,8

1) Ulkopuolisella rahoituksella 100-prosenttisesti palkattujen työpanokset eivät sisälly lukuihin

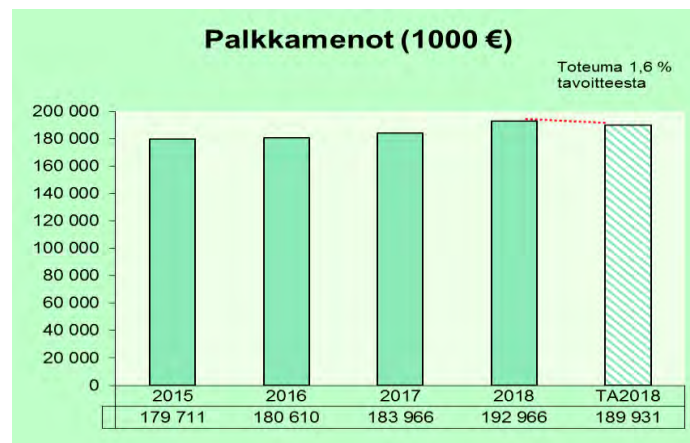
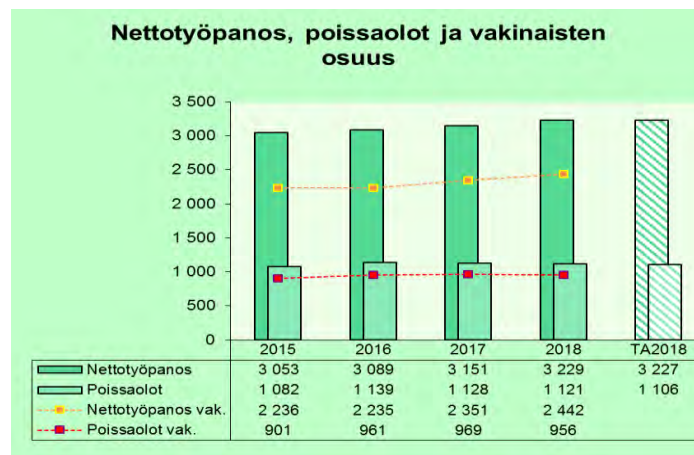
TAVOITTEIDEN TARKASTELU

Henkilöstövoimavaratiedot on esitetty KYS tasoisena. Nettotyöpanos oli yhteensä 3 229 (vuosi 2017 yhteensä 3 151). Nettotyöpanos on kasvanut 2,5 % KYS-tasolla eli yhteensä 78 nettotyöpanosta. Henkilöstömäärään suhteutettuna eniten kasvua on tutkimushenkilöstössä (4,2 %) ja hallinto- ja toimistohenkilöstössä (3,3 %). Vähiten nettotyöpanos kasvoi lääkärihenkilöstössä (2,7 %) ja hoitohenkilöstössä (2,2 %).

Poissaoloja oli 7,2 työpanosta vähemmän kuin vuonna 2017, mikä selittyy pääasiassa vuosilomien, sairauspoissaolojen ja lakisääteisten vapaiden vähenemisenä. Poissaolojen palkkakustannukset olivat yhteensä n. 31 M€.

Sairauspoissaoloja oli keskimäärin 14,62 pv/henkilö. Lyhytaikaisten sijaisten käyttö on vähentynyt suunnitelman mukaan täyttämällä ns. sisäisten sijaisten vakanssit sekä suunnittelemalla poissaolojen hallintaa tavoitteellisemmin pitkällä aikavälillä.

KYSin välittömät palkkakustannukset ilman sivukuluja olivat vuonna 2018 noin 192,9 miljoonaa euroa eli noin 3 milj. € enemmän kuin tavoite. Talousarviotavoite ylitettiin 1,6 %:lla. Välittömät palkkakulut verrattuna vuoteen 2017 nousivat noin 9 M€:lla.

3.1.5. Kehittämistoiminta

Kehittämistoiminnassa terveyspalveluja on kehitetty Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin strategisten tavoitteiden mukaisesti kehittämällä palvelujen saatavuutta, laatua, vaikuttavuutta, oikea-aikaisuutta sekä tehokkuutta ja tuottavuutta.

Organisaatiouudistus

KYSissä toimittiin vuoden 2018 alusta uudessa organisaatiossa. Siinä säilytettiin toimiva linjaorganisaatio. Toimintajärjestelmässä vältettiin sisäisiä raja-aitoja ja haettiin yhteisiä asiakaslähtöisiä toimintalinjoja. Toiminta järjestettiin palvelukeskuksiin, osaamiskeskuksiin ja palvelulinjoihin.

KYS toimii jatkossakin sote-rakenneuudistuksen mukaisen liikelaitoksen erikoissairaanhoidon ytimenä, jossa tuotetaan maakunnalle erikoissairaanhoidon palveluja sekä erityisvastuualueelle erityisen vaativia palveluja.

Lisäksi KYS toimi opetuksen ja yliopistotasaisen terveyden ja tutkimuksen keskuspaikkana.

Keskittäminen

Terveydenhuoltolain muutoksen erikoissairaanhoidon työnjakoa ja eräiden tehtävien keskittämistä (§ 45) on tullut voimaan 1.1.2017 sisältäen siirtymäajan vuoden 2017 loppuun saakka. Tarkentava valtioneuvoston asetus 582/2017 (erikoissairaanhoidon keskittämisasetus) tuli voimaan 1.1.2018 sisältäen joitakin siirtymäaikoja 1.7.2018 saakka.

Leikkaustoiminnat, jotka edellyttävät leikkaussaliolosuhteita ja anestesiaa, tulee lainsäädännön mukaan keskittää kokonaisuudessaan sairaaloihin, joissa on ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystys.

Edellä mainitun asetuksen perusteella KYSiin ajateltiin siirtyvän huomattava määrä leikkaustoimenpiteitä sekä lisälmen että Varkauden sairaaloista. Tämä ei kuitenkaan täysin toteutunut Varkauden sairaalan jatkaessa leikkaustoimintaa yhteistyössä Terveystalon kanssa. Erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksen mukaista erikoisalakohtaista työnjakoa päivitettiin asetuksen vaatimusten mukaisiksi. Tämä johti kuitenkin tulkintaerimielisyyksiin keskittämisasetuksen ja päivystysasetuksen soveltamisesta, eikä erityisvastuualueen järjestämissopimuukseen saatu kaikkien erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien allekirjoitusta. Asiasta pyrittiin sopimaan STM:n ohjauksessa. STM päätyi esittämään selvitystä keskittämisasetuksen vaikutuksista päivystysvalmiuteen erityisvastuualueella. Selvityksen valmistuttua järjestämissopimusta työestetään eteen päin.

Keskittämis- ja päivystysasetuksen velvoitteiden täyttämiseksi ja toteuttamiseksi vahvistettiin yhteensä 67,5 uuden vakanssin perustaminen vuodelle 2018. Ulkokuntamyyntitavoitetta nostettiin 4,7 miljoonalla eurolla ja jäsenkuntalaskutusta 2,6 miljoonalla eurolla. Koska keskittämisasetus ei toteutunutkaan ennakkoidusti, ulkokuntamyynni jäi merkittävästi tavoitellusta.

Yhdenmukainen ensihoidon palvelutasopäätös koko ervalle

Ensihoitopalveluun kuuluu terveydenhuoltolain 40 §:n ja STM Asetus Ensihoitopalvelusta 585/2017 2 §:n mukaiset tehtävät. Vuodelle palvelutasopäätöksen tavoiteasettelu on laadittu yhdenmukaiseksi koko erityisvastuualueelle ja hyväksytty erityisvastuualueen ensihoitokeskuksen ohjausryhmässä terveydenhuoltolain 39 §:n mukaisesti.

Tietohallinto

Potilastietojärjestelmän kehittäminen ja ylläpito jatkui puitesopimuksen mukaisesti vuoden 2018 loppuun. Kehittämisessä keskityttiin ensisijaisesti kohteisiin, jotka tukevat tulevaa sote-uudistusta.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri oli mukana valtakunnallisessa AKUSTI-yhteistyössä alueiden ja kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon kehittämistyössä. Sopimus yhteistyöstä kattaa vuodet 2017–2019.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri oli aktiivisesti mukana valmistelemassa maakunnan ICT-uudistusta. Valmistelun yhteydessä sovittiin, että maakunnan tietotekninen ympäristö tulee tukeutumaan sairaanhoitopiirin olemassa olevaan ympäristöön. Sairaanhoitopiirin tietojärjestelmähankkeita ja -arkkitehtuuria arvioitiin alueellisesta näkökulmasta ja mukautettiin siten, että ne pystytään hyödyntämään mahdollisesti tulevassa maakunnassa.

Sairaanhoitopiiri oli aktiivisesti mukana UNA-hankkeessa, jonka tavoitteena on seuraavan sukupolen modulaarisen asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuuden hankkiminen maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioille. Vuonna 2018 hanketoiminnan pohjalta muodostettiin UNA-osakeyhtiö, jossa Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri on yhtenä osakkaana. Yhtiö jatkaa tietojärjestelmäintegraatioalustan (UNA-ydin) hankintaa ja tulevaisuuden asiakas- ja potilastietojärjestelmien hankintaa (Kaari-hanke). UNA-yhteistyö oli kytketty myös tiivistä maakuntauudistukseen.

Kliinisten laaturekisterien käyttöönottoja jatkettiin vuonna 2018.

Vuonna 2016 Istekin kanssa aloitettu varautumishanke, jolla parannetaan varautumista kriittisten tietojärjestelmien toimivuuteen (99,99 %:n toimintavarmuus), jatkui vuoden 2018 aikana. Vuoden 2018 loppupuolella aloitettiin kriittisten tietojärjestelmien siirtäminen varautumishankkeessa rakennetun arkkitehtuurin puolelle. Työ jatkuu kevään ja kesän 2019 aikana.

Virtuaalisairaala-hanke päättyi lokakuussa 2018 ja toteutui KYSin osalta suunnitelman mukaisesti. Hanke oli sosiaali- ja terveysministeriön osittain (50 %) rahoittama hallituksen kärkihankekorin kuuluva yliopistollisten sairaanhoitopiirien digitalisaatiohanke. Sen tavoitteena oli suunnitella ja tuottaa kansallisesti merkittäviä sekä vaikuttavia eTerveyspalveluita. Vuoden 2018 aikana KYSissä otettiin käyttöön yhteensä seitsemän Terveyskylän digihoitopolkua. KYS oli aktiivisesti mukana Terveyskylän talojen kehittämistyössä.

Virtuaalisairaala-hankkeessa kehitetyn toiminnan muutoksen mallin mukaisesti opeteltiin uudenlaisia työtapoja ja otettiin eAsiointi osaksi toimintaprosesseja. Työn tukena oli valmennukset sekä digihoitopolkujen laadintaan koulutuksen saaneet kliiniset työntekijät. Istekki antoi muutoksen tarvitsemaa teknistä tukea.

Rakentaminen

Peruskorjaushankkeen (PEKO1-hanke) toinen vaihe valmistui maaliskuussa 2018. Tuolloin valmistuivat tilat sydänvalvonnalle, sydäntutkimusosastolle, ISLABin laboratoriolle sekä ortopedian ja fysiatrian poliklinikalle.

Uusi Sydän 2025 -projekti toteuttaa KYS Uudistuu -hankkeen KYSin pääsairaalan uudistamisohjelmaa ja koskee KYSin poliklinikka- ja vuodeosastotoimintaa.

Hankkeen taustalla on olemassa olevien rakennusten heikko tekninen kunto sekä kiinteistöissä toistuvasti esiintyneet sisäilmaongelmat. Toisena keskeisenä lähtökohtana ovat olleet toiminnalliset muutostarpeet. Muutostarpeet kohdistuvat muun muassa osastotoimintaan, poliklinikkatoimintaan, lääkehuoltoon, logistiikkaan sekä ICT-ratkaisuihin. Keskeisin muutos vuodeosastoilla on siirtyminen pääosin yhden hengen potilashuoneisiin, jolloin sairaalahygienia paranee sekä potilaiden yksityisyyden suoja kohenee huomattavasti.

Hankkeen kokonaislaajuus on noin 60 000 m². Lisäksi hankkeessa puretaan olemassa olevia tiloja noin 20 000 m². Suunnitelman mukaan rakentaminen tullaan toteuttamaan viidessä vaiheessa vuosina 2018 - 2025. Hankkeen kustannusarvio on 164 miljoonaa euroa.

Vuodeosastojen sairaansijamäärä on hankealueella 408, kun se nykyisin on 418 eli toimintaa ei suunnitella nykyistä laajemmaksi, vaan toiminnan tehostamisella ja nykyaikaisilla tilaratkaisuilla saadaan vuodeosastojen hoitajaksojen määrää lisättyä nykyisellä henkilökuntamäärällä.

Vuodeosastojen sairaansijamääräarviossa on hyödynnetty Pohjois-Savon Soten (PoSoTe) tilaamaa Finnish Consulting Groupin konsulttiselvitystä, jossa päädyttiin 410 sairaansijamäärän tarpeeseen KYSin hankealueella. Siten sairaalan mitoitus vastaa maakunnallista ja valtakunnallista asiantuntija-arviota. Erityisen vaativan sairaalakuntoutuksen osastolle (noin 30 sairaansijaa) on jätetty tilavaraus, mikäli tulevaisuudessa maakunnallisesti päädytään varaamaan toiminnalle resurssit.

Rakentaminen alkoi vaiheistusaikataulun mukaan maaliskuussa 2018 uudisrakennuksen 1. vaiheen osalta ja se valmistuu aikataulusuunnitelman mukaan tammikuussa 2020. Uudisrakentamisen 2. vaihe on tavoitteena aloittaa toukokuussa 2019. Tämän vaiheen tuloksena 2022 vuoden loppuun mennessä koko uudisrakennusosa on valmis. Rakentamisen seuraava 3. vaihe, joka käsittää vanhan vuodeosastorakennuksen peruskorjauksen, ajoittuu vuosille 2022 - 2024. Lopuksi vuoden 2025 aikana puretaan vanha 1B-rakennusosa ja rakennetaan eri sairaalarakennusten väliset kulkuyhteydet.

Tällä hetkellä on käynnissä KYS Uudistuu -hankkeen toimesta Psykiatriatalo-projektin hankesuunnittelu, jossa tehdään selvitystä psykiatrian vuodeosasto- ja poliklinikkatoimintojen sijoittamisesta Puijon sairaalan yhteyteen.

Hankkeen taustalla on olemassa olevien rakennusten toistuvasti esiintyneet sisäilmaongelmat. Toisena keskeisenä lähtökohtana ovat olleet toiminnalliset muutostarpeet. Muutostarpeet kohdistuvat muun muassa osasto- ja poliklinikkatoimintaan sekä ICT-ratkaisuihin.

Hoitotyön kehittäminen

Magneettisairaala kehittäminen: KYSin hoitotyötä kehitettiin systemaattisesti magneettisairaala-mallin mukaisesti. Kaikissa hoidollisissa yksiköissä tehtiin hoitotyön laatuksiteerien toteutumisen nykytilan arvioinnit keskeisten kehittämistarpeiden tunnistamiseksi. Hoitotyön laatua mitataan systemaattisesti hoitajatytytyväisyyden, hoitotyösensitiivisen asiakaspalautteen ja opiskelijaohjauksen laadun osalta. KYS on liittynyt NDNQI (National Database of Nursing Quality Indicators)-tietokantaan, josta jatkossa saadaan kansainvälistä vertailutietoa hoitotyön laadusta esimerkiksi kaatumisten, painehaavojen ja katetriperäisten infektioiden osalta.

Työntutkimus: KYSin päivystyksessä toteutettiin ensimmäinen moniammatillinen työntutkimus, jonka aineisto on analysoitavana ja tulokset raportoidaan vuoden 2019 aikana. Lisäksi toteutettiin työntutkimus psykiatrian vuodeosastoilla sairaanhoitajien ja lähihoitajien työstä. Työntutkimusaineisto kerättiin eri viikonpäivinä ja eri työvuoroissa. Aineistonkeruussa apuvälineenä oli kansainvälisesti käytetty WOMBAT (Work Observation Method By Activity Timing) sovellus ja luokittelu. Koko aineistossa suurimmat työtehtävien osuudet olivat potilaan kanssa tehtävän välittömän hoidon osuus 34 %, viestinnän 23 %, kirjaamisen 9 % ja lääkehoidon 5,2 %. Tuloksia hyödynnetään toiminnan ja toimitilojen suunnittelussa, ammattiryhmäkohtaisten työnkuvien kehittämisessä ja potilaan lääkehoidon kehittämisessä.

Sairaanhoitajien ja kättilöiden ammattiuramalli: Hoitotyön palvelut -osaamiskeskuksen johdolla kehitettyä Sairaanhoitajien ja kättilöiden ammattiuramallia pilotoitiin loppuvuodesta 2018. Ammattiuramalli kannustaa ja mahdollistaa vastavalmistuneen sairaanhoitajan kehittymisen aloittelijasta asiantuntijaksi. Uramallien kehittäminen laajenee vähitellen muihinkin ammattiryhmiin.

Kansainvälistyminen: Hoitotyön kansainvälistymistä edistettiin käytännön hoitotyössä, opetuksessa ja tutkimuksessa. KYSissä opiskeli kv-opiskelijoita, osallistuttiin erilaisten asiantuntijaverkostojen toimintaan mm. Shanghaissa ja USA:ssa. Kaikista palvelukeskuksista osallistuttiin Denverissä järjestettyyn kansainväliseen magneettisairaala -konferenssiin ja edustettiin samalla KYSiä ja Suomea yhdessä maailman suurimmista hoitotyön tapahtumista.

Lean -päivittäisjohtaminen: Useissa hoidollisissa yksiköissä otettiin moniammatillisesti käyttöön lean-päivittäisjohtamisen menetelmiä ja välineitä esim. resurssi- ja laatutauluja ja hyödynnettiin tilannekuvaraportointia.

Toiminnan jatkuva parantaminen

Toiminnan jatkuva parantaminen perustuu moniammatillisen lean-mallin hyödyntämiseen kaikilla organisaatiotasolla ja kaikissa sairaalan toiminnoissa. Malli tarjoaa koko henkilökunnalle uudenlaisen tavan vaikuttaa itse päivittäiseen työhönsä. Kokemusten mukaan lean-ajattelu johtaa mm. työttytytyväisyyden ja työ- ja potilasturvallisuuden sekä talouden tasapainon parantumiseen turhan työn (hukan) vähentyessä potilaiden tutkimus- ja hoitoprosesseista.

Muutaman viime vuoden aikana, mukaanlukien kulunut toimintakausi, on useissa toimintayksiköissä otettu menestyksekkäästi käyttöön lean-pohjaisia toimintamalleja, joiden avulla olemme edenneet systemaattisen ongelmaratkaisun käyttöönotossa ja päivittäisjohtamisen kehittämisessä. Myönteistä kehitystä ovat edistäneet vuoden 2016 lopulla valmistuneet lean-valmentajat ja vuoden 2017 huhtikuussa työnsä aloittanut lean-koordinaattori.

Koska kyse on organisaatiokulttuurin uudistamisesta, joka vie aikaa, arvioimme olevamme vielä lean-matkan alkutaipaleella. Lean-muutoksen toteuttaminen edellyttää vielä mm. koko henkilökunnan lean-tietoisuuden lisäämistä (mm. lean-tietoisuuskurssit, lean-peli), osaamisen parantamista (lisää valmentajia, myös johdon ja esimiesten koulutus) ja tavoitteellisen johtamisen lisäämistä. Tämä tulee viemään vielä useita vuosia, mutta työ on meneillään.

Terveysmatkailuhanke FinnHealth 3.0 (2017 -2019)

FinnHealth palvelun kehittäminen jatkui uuden KYSin johtaman kansainvälisen terveysmatkailuhankkeen puitteissa, joka käynnistyi 1.8.2017. FinnHealth 3.0 -hankerahoitus tulee päätymään 13.8.2019. Toimintavuoden aikana hankkeessa digitalisoitiin palvelua, laajennettiin toimintaympäristöä sekä avattiin uusia markkina-alueita esimerkiksi ruotsalaisiin asiakkaisiin. Vuoden 2018 aikana FinnHealthin kautta kulkevien kansainvälisten tai itsemaksavien potilaiden laskutus oli noin 127 000 €. Pääasiassa myytiin neurokirurgian, sydänsairauksien ja syövän hoitoja. Valtaosa asiakkaista oli Venäjältä.

Alunperin FinnHealth-palvelun kehittäminen alkoi kesällä 2014 Euroopan sosiaalirahaston (ESR) myöntämän rahoituksen turvin. Edellinen rahoitus päättyi 30.6.2017. Tänä aikana Kuopioon ja Pohjois-Savon alueelle on synnytetty vahva kansainvälisen terveysmatkailun osaamiskeskittymä ja palvelubrändi. KYSille on muodostunut nykyisen toiminnan rinnalle kansainvälinen palvelulinja. Toimintavuoden aikana valtuusto teki päätöksen jatkaa FinnHealthin toimintaa hankerahoituksen jälkeen yhtiöittämällä FinnHealth. Yhtiöittämisvalmistelut aloitettiin vuoden 2018 aikana.

Living Lab

KYSin Living Lab on osa terveysalan innovaatio- ja testausympäristöjen toimintaa Kuopio Health ekosysteemissä, jossa toimijoina ovat Itä-Suomen yliopisto, Savonia-ammattikorkeakoulu sekä Kuopion kaupunki. Ohjelmassa sisältönä on terveysalan tuotteiden/palveluiden testaaminen, kehittäminen ja pilotoiminen oikeassa käyttöympäristössä.

Kertomusvuonna KYS Living Lab -palvelut olivat osa Terveysteknologian Kehityskeskus (TeKe)-hanketta kesäkuun 2018 loppuun asti. Hankkeen aikana osallistuttiin Kansallisiin TestBed-verkoston tapahtumiin ja terveysteknologia-alan muihin tapahtumiin ständeillä, esityksin ja puheenvuorojen kautta luoden verkostoja ja tuoden esille Living Lab -palvelut Kuopiossa. Yritysyhteistyötä tehtiin niin paikallisten startup-yritysten kuin kansainvälisten yritysten kanssa asiantuntija-arvioista tutkimuksen suunnitteluun. KYSissä pidettiin 26.3. ja 21.11. uusien terveysteknologiainnovaatioiden esittelytapahtuma FinderyFinland.

TeKe-hankkeen loppumisen jälkeen Living Lab-palveluita jatkettiin yhden projektikoordinaattorin voimin heinäkuusta eteenpäin. Elokuussa esimerkiksi järjestettiin viides kansallinen TestBed-verkoston seminaari, johon osallistui 38 henkilöä. Startup-yrityksille suunnattu sparraustapahtuma järjestettiin yhteistyössä Savonia AMK:n kanssa ensimmäistä kertaa.

KYS Living Lab -palveluissa ja sen järjestämissä tapahtumissa oli mukana 32 yritystä heinä-joulukuun aikana 2018. 11 yrityksen kanssa yhteistyö testauksen ja koekäytön suunnittelun, tutkimusyhteistyön, sovelluskehitystyön ja asiantuntija-arvioiden kanssa eteni tai saatiin vietyä loppuun tuona aikana. Seitsemän yrityksen tarpeisiin käytiin alustavia keskusteluita, mutta yhteistyö jatkuu myöhemmin. 14 yrityksen kanssa tilanne oli 2018 lopulla jäissä ja yhteistyö alkoi heillä muun yhteistyöorganisaation kanssa tai toisen paikkakunnan TestBed-ympäristössä tai he eivät kokeneet tarvetta Living Lab -palveluille sillä hetkellä.

Living Lab -palveluiden palvelumuotoilu on kehitysvaiheessa. Tarve palveluille on yritysten puolelta tuotu esille ja henkilökunnalle huhtikuussa 2018 tehdyn kyselyn mukaan (n=441) KYSin henkilökunta on kiinnostunut hyvinvointi- ja terveysteknologiasta ja sen kehittämisestä (85,5 %) sekä kiinnostunut hyödyntämään asiantuntijuuttaan ratkaisujen kehitystyössä (75,9 %). Kyselyyn vastanneista 19 %:lla oli omia hyvinvointi- ja terveysteknologiaan liittyviä kehitysideoita. Muun muassa näihin haasteisiin pyritään vastaamaan Kuopio Living Lab -hankkeen myötä (1.1.2019-31.12.2020).

3.1.6. Tutkimus ja opetus

TIETEELLINEN TUTKIMUS

KYSissä tehdään tieteellistä tutkimusta potilaan parhaaksi. Vain tutkimuksen kautta saamme käyttöön vahvaan vaikuttavuusnäyttöön perustuvia diagnosti- ja hoitomenetelmiä. Samalla ammattilaisemme kehittävät osaamistaan ja vahvistavat KYSin asemaa vetovoimaisena erityisvastuualueen yliopistosairaalana. KYSissä tehtävä tutkimus on erittäin tuloksellista. Vaikka tieteellinen tutkimus onkin yksi KYSin strategisten tavoitteiden taustalla olevista kulmakivistä, on tutkimuksen resursointi valitettavan niukkaa. Tähän on kiinnittänyt viimeksi huomiota professori Erkki Ormala työ- ja elinkeinoministeriön julkaisemassa selvityksessä Suomen kilpailukyvyyn ja talouskasvun turvaaminen 2020-luvulla.

Vuonna 2017 KYSin tutkijat julkaisivat kaikkiaan 639 tieteellistä artikkelia (vuoden 2018 määrä ei ole vielä tiedossa). Näiden joukossa oli merkittäviä uutiskynnyksen ylittäneitä havaintoja mm.

- epilepsiapotilaiden aivojen rakenteellisista muutoksista
- lonkan tekonivelleikkausten komplikaatoriskin pienentämisestä
- lonkkamurtumaleikkausten riskitekijöistä
- nivelreumaan liittyvistä keuhkomuutoksista
- alkoholin vaikutuksista nuorten aivoihin
- raskausdiabeteksen yhteydestä masennukseen
- painonpudotuksen merkityksestä uniapnean hoidossa
- uusista paikallisista hoidoista sepelvaltimoiden stenttauksen yhteydessä
- paikallaanolon ja vähäisen fyysisen aktiivisuuden merkityksestä sydän- ja verisuonitautien riksitekijöinä
- Alzheimerin tautia sairastavien käytösoireiden vaikutuksesta omaishoitajien jaksamiseen
- hemofilian hoidon vaikuttavuudesta lapsilla
- potilaiden halukkuudesta osallistua lääketutkimuksiin
- lihavuusleikkausten vaikuttavuudesta
- tekoälyn kyvystä ennustaa hoitotulosta
- ennenaikaisen lisämunaiskuoren kypsyminen vaikutuksesta tyttöjen painoon

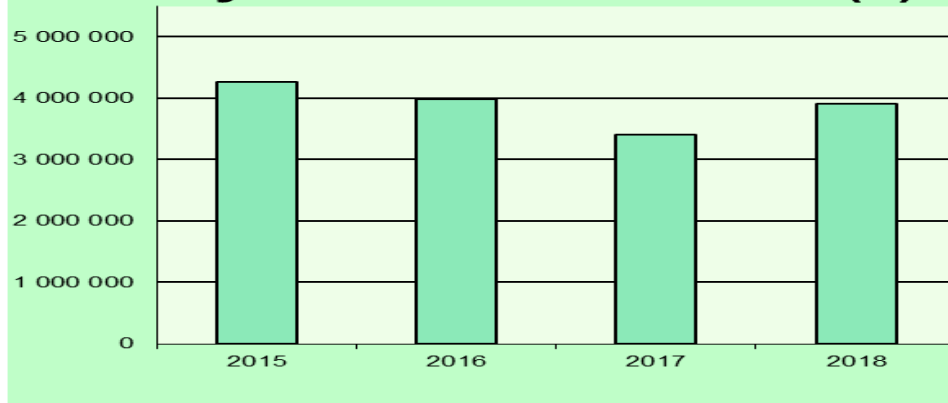
Valtion tutkimusrahoituksen pienenemisen myötä muu ulkopuolinen rahoitus on muodostunut entistäkin tärkeämmäksi. Vuonna 2018 useat tutkijamme onnistuvat hienosti hakiessaan mm. EU- ja Suomen Akatemian rahoituksia.

Merkittävänä arvostuksen osoituksena voi pitää myös apulaisylilääkäri Mikael von und zu Fraunbergin nimeämistä valmisteilla olevan Kansallisen neurokeskuksen johtoon.

Kliinisen lääketutkimuksen edellytysten kehittämiseksi solmittiin tärkeät yhteistyösopimukset yhdessä Itä-Suomen yliopiston ja kahden suuren kansainvälisen lääkeyrityksen (MSD, Roche) kanssa.

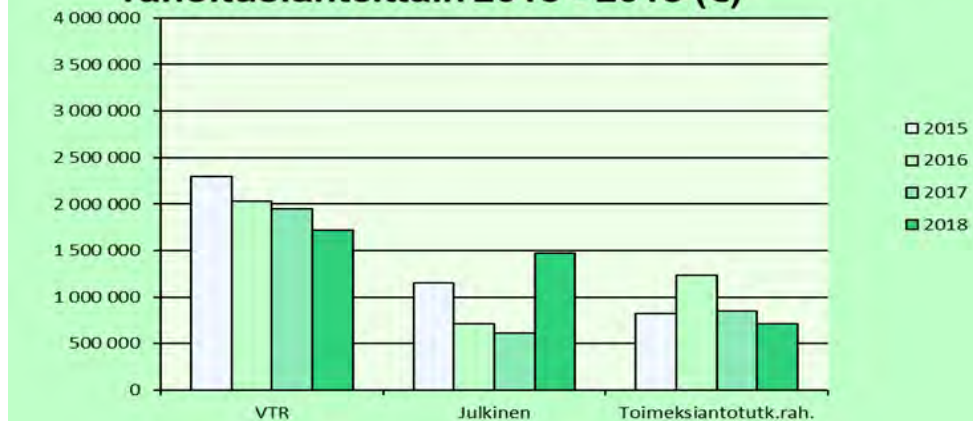
Hoitotieteen tutkimus jatkui vakaana ja sitä rahoitettiin myös EU:n rahoituksella. INEXCA- (EU-rahoitus) yhteistyöhanke tuki KYSin hoitotyöntekijöiden kansainvälistä osaamista järjestämällä molemminpuolista henkilöstövaihtoa mm. USA:an ja Italiaan. Lisäksi SLIPPS-hanke (Erasmus + rahoitus) jatkui. Magneettisairaalatoiminnan arviointi ja mittareiden kehittäminen oli yksi keskeisistä yhteistyöhankeista, joista on tekeillä väitöskirjatutkimuksia. Lastenpsykiatrian eCAP-hanke 2015 - 2018, rahoittajana NPA/EU ja TEM päättyi.

KYSin tutkimusrahoitus yhteensä 2015 - 2018 (€)

	Julkaisut (kpl)	IF-julkaisut (kpl)	IF-pisteet yhteensä	IF-pisteet keskiarvo
2013	776	598	3 060,4	5,1
2014	808	640	2 680,1	4,2
2015	566	426	1 983,8	4,7
2016	998	665	3 101,0	4,7
2017	639	498	2 341,1	4,7

KYSin tutkimukselle myönnetty rahoitus rahoituslähteittäin 2015 - 2018 (€)

OPETUS

Vuonna 2018 KYSillä oli harjoittelussa hoitotyön ja kuntoutuksen alan opiskelijoita 1 184, harjoittelujaksoja oli 1 576 ja harjoittelupäiviä 29 987.

Opiskelijaohjauksen laadun (CLES, Clinical Learning Environment Scale) tavoitteena oli 8,9. Opiskelijaohjauksen laadun tunnusluku oli 8,81, joissa summamuuttujan arvot olivat työyksikön ilmapiiri 8,57, hoidon lähtökohdat 8,76, ohjaukselliset lähtökohdat 8,81 ja ohjaussuhteen toimivuus 9,03.

Opiskelijoiden harjoitteluprosessia uudistettiin perehdytyksen osalta. Uudessa perehdytysmallissa opiskelijat opiskelivat itsenäisesti harjoittelun käsikirjan ja katsoivat sen lisäksi perehdytykseen liittyvän videon. Tämän lisäksi järjestettiin opiskelijoiden kyselytunteja ja perehdyttäminen jatkui toimintayksiköissä.

Harjoittelun aikana opiskelijoille järjestettiin uusia interventioita. Interventioiden tavoitteena oli vahvistaa opiskelijoiden työelämälähtöistä osaamista, jotta valmistuttuaan heidän osaaminen vastaisi hyvin työelämän vaatimuksia. Interventioita olivat muun muassa eettisen ongelman tapauskäsittelyt, sisätautien hoitotyön praxit (potilaan haastattelu, tutkiminen ja kohtaaminen kiireettömästi) ja perioperatiivisen hoitotyön taitopajat.

Opiskelijaohjaamisen osaamista vahvistettiin opiskelijaohjaajaverkkokurssilla (2 opintopistettä), jonka suoritti 121 henkilöä. Tämän lisäksi opiskelijavastaaville järjestettiin syventävää koulutusta lähiopetuksena.

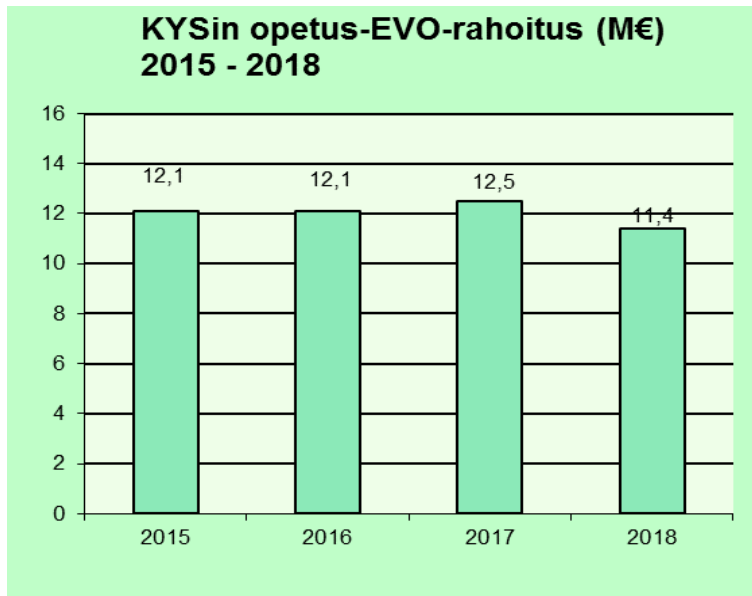
Vuosittain lääketieteen opetuksen on aloittanut noin 164 uutta lääketieteen opiskelijaa. Kliinisessä opetuksessa on lukukauden aikana kerrallaan noin 640 lääketieteen kandidaattia, kun kaikkiaan opiskelijoita on 1 062. Perusopetusta on hajautettu myös muihin erityisvastuualueen keskussairaaloihin.

Vuonna 2018 lääketieteen lisensiaatiksi valmistui 148 kandidaattia. Erikoislääkäri-koulutuksessa pyritään luomaan joustavat koulutettavien sairaalasta toiseen siirtymiset kehittämällä koulutusväyliä ja erikoisaloille valintaa yhteistyössä palvelujärjestelmän ja yliopiston kesken.

Vuonna 2018 valmistui 107 erikoislääkäreitä, mikä on 40 enemmän kuin edeltävänä vuonna. Valmistuvien erikoislääkäreiden määrä ei vastaa tarvetta alueella, jos nykyinen palvelurakenne säilyy. Erityisvastuualueen kaikissa keskussairaaloissa on tällä hetkellä pulaa erikoislääkäreistä joillakin erikoisaloilla.

Vuonna 2018 hammaslääketieteen lisensiaatteja valmistui 40 ja erikoishammaslääkäreitä 4. Kaikkiaan hammaslääketieteen opiskelijoita oli 271.

KYSissä työskentelee Itä-Suomen yliopiston n. 80 sivuvirkaista professoria ja kliinistä opettajaa. Opetuksista aiheutuvia kustannuksia kattamaan saatava valtionosuus (opetus-EVO) määräytyy opiskelunsa aloittavien sekä lääketieteen lisensiaatiksi ja erikoislääkäriksi valmistuvien määrän perusteella. Kertomuskaudella korvaus oli 11,4 miljoonaa euroa, mikä on selvästi pienempi kuin muutamana aiempina vuotena, johtuen pääasiassa hammaslääketieteen koulutuksen ylimääräisen korvauksen pienenemisestä.

3.1.7. Jäsenkuntien palvelut ja maksuosuudet

Palvelujen kysyntä säilyi aikaisemmalla tasolla. Vuonna 2018 jäsenkuntien potilaiden läheteiden määrä väheni 0,7 %. Hoidettujen henkilöiden määrä oli myös entisellä tasolla (kasvua 0,2 % / 190 henkilöä).

Toiminnan painottuminen avohoitoon jatkui edelleen. Hoitojaksojen määrä väheni (-2,1 %) ja avohoitokäyntien kasvoi (1,2 %). Elektiivisten leikkausten määrä kasvoi 3,1 % ja päivystysleikkauksissa kasvua oli 6,9 %.

Jäsenkuntien kokonaismaksuosuudet kasvoivat 1,9 % (5,9 M€). Maksuosuus toteutui budjetoidun mukaisena. Ostopalvelut ja erityisen kallis hoito ylittivät talousarvion ja oman hoitopalvelun talousarvio alittui.

Perussopimuksen mukaan kuntayhtymässä tasataan poikkeuksellisen suuria potilaskohtaisia kustannuksia. Vuodelle 2018 erityisen kalliin hoidon tasausraja oli 80 000 €. Tasausrajan ylittävät kustannukset tasataan jäsenkunnille asukasluvun perusteella. Erityisen kalliin hoidon kustannukset olivat 13,8 M€, eli 55,64 € / asukas. Erityisen kallis hoito säilyi aikaisemmalla tasolla.

Jäsenkunnille maksettiin peruspääoman korkoa 1,0 %, eli 1,0 M€.

Jäsenkuntien maksuosuus (M€)	Tilin-päätös 2017	Tilin-päätös 2018	Muutos 18/17 (%)	Talous-suunnitelma 2018	Ero tavoitteesta (€)	Toteutumisaste (%)
Hoitopalvelut	259,02	265,39	2,5 %	269,21	-3,82	98,6
Ostopalvelut (netto)	11,10	9,61	-13,4 %	8,40	1,21	114,4
Mini-valtavat ja TEO (netto)	4,81	4,54	-5,8 %	4,20	0,34	108,0
Jatkohoitopaikkaa odottavat	0,32	0,48	49,0 %	0,40	0,08	118,9
Jäsenmaksu	6,12	6,17	0,8 %	6,17	0,00	100,0
Erityisen kallis hoito	13,92	13,79	-1,0 %	12,00	1,79	114,9
Ensihoito	10,53	11,80	12,0 %	11,38	0,41	103,6
Maksuosuus yhteensä *)	305,82	311,76	1,9 %	311,75	0,01	100,0

*) Ei sisällä hammassopimuslaskutusta (2017: 0,8 M€, 2018:0,8M€)

3.2. Määrärahojen toteutuminen

3.2.1. Palvelukeskusten toteutuminen

3.2.1.1. Hallintokeskus (SA01)

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

1. Strategian täytäntöönpano

Hallituksen alaisuudessa toimii kuntayhtymän hallintokeskus, jota johtaa sairaanhoitopiirin johtaja.

Hallintokeskuksen tehtävänä on

- huolehtia kuntayhtymän johtamisesta ja siihen liittyvistä hallinnollisista tehtävistä,
- ohjata, tukea ja seurata palvelualueiden toimintaa,
- valmistella hallituksen ja valtuuston käsiteltävät asiat ja huolehtia niiden päätösten täytäntöönpanosta,
- huolehtia toiminnan rahoituksesta ja työnantajan edunvalvonnasta sekä sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä,
- huolehtia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja valvoa niiden toteutumista,
- huolehtia kehittämis-, opetus- ja tutkimustoiminnasta,
- huolehtia erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen tarkoituksenmukaisen työnjaon ja yhteistyön kehittämisestä yhteistyössä alueensa kuntien kanssa, ja
- huolehtia muista hallituksen määräämistä tehtävistä.

Mittarit	Tilin- päättös 2017	Tilin- päättös 2018	Muutos 18/17 (%)	Muutettu talous- arvio 2018	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
Taloudellisuus ja tehokkuus (1 000 €)						
Tulot yhteensä	95 001	114 429	20,5	110 087	4 342	103,9
Menot yhteensä	93 116	106 305	14,2	105 060	1 245	101,2
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen						
Nettotyöpanos	176,6	188,9	7,0	173,8	15,1	108,7

TOIMINTATAVOITTEIDEN TARKASTELUA

Sekä tulo- että menotavoitteet ylittyivät jonkin verran. Työpanokset lisääntyivät suunnitellusti.

3.2.1.2. Sairaalan hallinto (PK100)

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Sairaalan hallinnon tehtävänä on tukea palvelukeskuksia yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Hallinnossa korostetaan avoimuutta ja moniammatillista yhteistyötä sekä oikeudenmukaisuuteen ja keskinäiseen luottamukseen perustuvaa johtamiskulttuuria. Sairaalan hallinto auttaa palvelukeskuksia laadukkaan ja vaikuttavan erikoissairaanhoidon tuottamiseksi kilpailukykyisesti.

Sairaalan hallinnon keskeisin tehtävä on tukea palvelukeskuksia ja koordinoita niiden toimintaa. Tähän tavoitteeseen on pyritty aktiivisesti viikottaisten sairaalan "pienen johtoryhmän" eli työvaliokunnan tapaamisten kautta. Työvaliokunta on moniammatillinen ja keskusteleva ryhmä, jossa luodaan yhteisiä linjauksia sairaalan toiminnalle. Työvaliokunnan työtä on kehitetty yhteisen johtoryhmävalmennuksen kautta. Koko työvaliokunta on myös osallistunut sairaalan uuden brändin kehittämistyöhön. Molempien näiden toimintojen kautta myös sairaalan strategia ja sen soveltaminen päivittäisjohtamiseen ovat tulleet tutummiksi.

Työvaliokunnassa on vuoden 2018 aikana kehitetty sairaalan yhteisiä toimintaprosesseja ja aloitettu myös toimintaa ja sen laatua kuvaavien mittarien kehitystyö. Johtamisen oikeudenmukaisuutta on kehitetty mm. luomalla yhdessä henkilöstötoimiston kanssa työntekijöiden palkkakorirakenne, jossa vuoden 2018 lopussa pystyttiin oikaisemaan järjestelyvaraeräneuvottelujen avulla palkkauksellisia eriarvoisuuksia.

Mittarit	Tilin- päättös 2017	Tilin- päättös 2018	Muutos 18/17 (%)	Muutettu talous- arvio 2018	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
Taloudellisuus ja tehokkuus (1 000 €)						
Tulot yhteensä	1 679	1 281	-23,7	1 242	39	103,1
Menot yhteensä	1 575	1 736	10,2	1 691	45	102,7
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen						
Nettotyöpanos	5,3	8,6	62,3	7,7	0,9	111,7

TOIMINTATAVOITTEIDEN TARKASTELUA

Sairaalan hallinnon henkilöstötyöpanos on ylittynyt suunnitellusta loppuvuonna 2017 tapahtuneiden henkilöstösiirtojen seurauksena. Sairaalan hallinnon vähentyneet tulot kuvastavat koko sairaalan vähentyneitä tuloja. Sairaalan vähentyneiden tulojen taustalla on erityisesti ulkokuntamyyntitulojen lasku. Sairaalan hallinnossa on käyty aktiivisia neuvotteluja keskittämisasiasetuksen toteuttamisesta KYSin erityisvastuualueella.

Sairaalan tasolla toiminnalliset tavoitteet toteutuivat hyvin ulkokuntamyyntiä lukuunottamatta. Ne on tarkemmin esitelty kunkin palvelukeskuksen omassa toimintakertomuksen osiossa

3.2.1.3. Taseyksiköt (PK110)

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Taseyksiköt -palvelukeskuksen kaikkien osaamiskeskusten tavoite on tuottaa korkeatasoisia, vaikuttavia ja hinnaltaan kilpailukykyisiä palveluja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin ja yliopistollisen erityisvastuualueen potilaille ja lisäksi mahdollisuuksien rajoissa myös hoitopaikan valinnan vapautta käyttäville potilaille. Lisäksi Epilepsiakeskus vastaa asetuksella valtakunnallisesti vaikean epilepsian diagnostiikan ja hoidon koordinoinnista.

1. Potilas/asiakaslähtöinen toiminta on strategiamme mukaan keskiössä ja sen toteutumista seurataan jatkuvasti huomioiden potilaan tarpeet. Onnistumista on mitattu jatkuvasti potilaspalautteen, kyselymittareiden avulla.
2. Henkilöstön ammattitaitoa ylläpidetään jatkuvalla koulutuksella ja se huomioidaan jo rekrytointivaiheessa.
3. Jonottomuus ei toteudu vielä kaikissa osaamiskeskuksissa (syynä osin erikoisosajapula). Toimintakulttuuri on edistynyt tavoitteen suuntaan.
4. Talouden tasapainon kanssa haastetta.

Useissa osaamiskeskuksissa on vuoden 2018 aikana ollut rekrytointihaasteita – erityisesti erikoislääkäreistä (käsikirurgian, ortopedian, patologian, radiologian ja kliinisen fysiologian ja neurofysiologian aloilla). Tästä syystä on jouduttu hoitotakuun turvaamiseksi joko tekemään erillissopimuksia (kannustavan palkkauksen kokeilu käynnistyi radiologialla 2018) tai käyttämään poikkeuksellista ylityötä.

Toinen haaste taseyksiköille on ollut keskittämisasiasetuksen heikko toteutuminen. Palvelukeskus varautui asetuksen mukaiseen toimintaan, mutta sekä Pohjois-Savon alueella että myös koko erityisvastuualueella toiminta ei vuoden 2018 aikana toteutunut kaikilta osin asetuksen mukaisesti. Tämän seurauksena sydänkirurgian toiminnassa oli alkuvuodesta vaikeuksia – toisaalta loppuvuoden aikana Eksoten alueelta ohjautui sydänkirurgiaan uusia potilaita. Kaikesta tästä johtuen ulkokuntamyynä jäi alle tavoitteen, vaikka leikkausten kokonaislukumäärä sydänkeskuksessa oli vuoden 2017 tasoa.

Neurokeskuksessa toiminta oli vilkasta ja ulkokuntamyynä kasvoi, mutta ei aivan saavutettu kovaa tavoitetta, joka oli 2018 vuodelle asetettu. Kansallisen neurokeskuksen suunnitteluun Neurokeskuksen henkilöstö osallistui hyvin aktiivisesti. Sydän- ja Neurokeskuksessa magneettisairaalamallin mukaiset mittarit ovat jo käytössä.

Kuvantamisen kysyntä oli vilkasta ja toimintaluvut kasvoivat eri sektoreilla. Vilkaan kysynnän vuoksi palveluaikoja on laajennettu ilta ja viikonlopuille, joka tuo taas haasteita talousarviossa pysymisen suhteen. Neurofysiologialla käynnistyi epilepsiadiagnostiikkaan video-EEG laboratorio, joka osaltaan tukee kansallista neurokeskustoimintaa.

Ortopedian ja traumatologian sekä käsikirurgian alueella on ollut hoitotakuun toteutumisen suhteen vaikeuksia. Syynä on pula erikoislääkäreistä – heidän osan siirryttyä yksityissektorille. Vakuutusyhtiöiden tiukka potilasohjaus on kaventanut tuloja. Keskittämisasiasetuksen toteutumattomuus 2018 heijastuu varautumiskuluina, mutta vastaavia tuloja ei saavutettu. Samoin ennakoitua korkeammat potilasvakuutusmaksut heikensivät osaamiskeskuksen talouden tasapainoa.

Mittarit	Tilin- päättös 2017	Tilin- päättös 2018	Muutos 18/17 (%)	Muutettu talous- arvio 2018	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
Potilas- ja asiakaslähtöisyys						
Yli 6 kk jonottaneet	4	0	-100,0	2	-2	0,0
PKI-odotusajan ylitys	392	318	-18,9	15	303	***
Lähetteet yli 21 pv (%)	0,18	0,39	116,7	0,38	0,01	102,6
Palvelujen toimivuus						
Hoitojaksot	13 825	13 489	-2,4	13 616	-127	99,1
Hoitopäivät	46 505	46 394	-0,2	48 106	-1 712	96,4
Leikkaukset	10 390	10 993	5,8	11 114	-121	98,9
Avohoidon käynnit	79 912	83 007	3,9	82 728	279	100,3
Taloudellisuus ja tehokkuus (1 000 €)						
Tulot yhteensä	209 576	211 959	1,1	210 386	1 573	100,7
Menot yhteensä	207 154	217 264	4,9	213 578	3 686	101,7
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen						
Nettotyöpanos	686,1	722,6	5,3	721,1	1,5	100,2

Kuntoutuksen toiminta on ollut vakaata ja osaamiskeskus pysyi suunnitellussa toiminta talousarviossa menojen osalta. Avohoitokäyntien reipas kasvu on ollut tavoitteen mukaista.

Koko palvelukeskuksessa leikkausten kokonaismäärä kasvoi. Toiminta myös muuntui avohoitopainotteisemmaksi. Lyhyt sairaalajakso tai suoraan kotoa leikkaukseen ja kotiin ovat myöskin strategiamme mukaista nopeaa ja kustannustehokasta palvelua potilaalle.

Kaikki osaamiskeskukset ovat osallistuneet Uusi Sydän -hankkeen suunnitteluun.

Palvelukeskukselle hyväksyttiin lisätalousarvio ja tulojen oikaisu edellä kuvattujen yllättävien tapahtumien vuoksi (sydänkirurgian vähentyminen, ulkokuntamyynnin odotettua heikompi kehitys, keskittämisasiasetuksen toteutumattomuus lain mukaisesti).

Tuloarvio korjausten jälkeen hieman ylittyi, mutta menot kasvoivat loppuvuonna jyrkästi (potilasvakuutusmaksujen ennakkotiedosta poikkeava nousu sekä palvelujen ja materiaalien kulujen nousu erityisesti leikkaustoiminnassa aivan joulukuun aikana).

3.2.1.4. Operatiivinen keskus (PK120)

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Operatiivisen keskuksen toiminta-ajatus on tuottaa laadukkaita ja kustannustehokkaita sairaanhoidollisia palveluita, kouluttaa osaavia terveydenhuollon ammattilaisia ja tehdä laadukasta terveystieteellistä tutkimusta.

Toiminnan laadun mittaamista on edistetty ottamalla käyttöön hoidon laaturekistereitä. Näistä meillä on vasta alustavia kokemuksia, mutta näemme laadun mittaamisen olennaisena osana toiminnan johtamista.

Kustannustehokkuuteen on pyritty kehittämällä erityisesti leikkaustoimintaa. Tästä yhtenä hyvänä esimerkkinä tehostunut kaiholeikkaustoiminta, jonka vuoksi kaihipotilaiden kustannustehokkuus on parantunut merkittävästi. Myös tehohoidossa säästetyn elinvuoden hinta on KYSissä vertailusairaaloiden edullisin.

Operatiivisessa keskuksessa on vireää koulutustoimintaa kaikilla terveydenhuollon ammattialoilla. Hoitotyön opiskelijaohjauksen laatukselyn eniten tulostaan parantanut yksikkö oli korva-, nenä- ja kurkkutautien poliklinikka.

Terveystieteellisen tutkimuksen tulosten suhteen viittaamme muihin asiaa koskeviin raporteihin.

Mittarit	Tilin- päättös 2017	Tilin- päättös 2018	Muutos 18/17 (%)	Muutettu talous- arvio 2018	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
Potilas- ja asiakaslähtöisyys						
Yli 6 kk jonottaneet	21	72	242,9	0	72	***
PKI-odotusajan ylitys	91	16	-82,4	0	16	***
Lähetteet yli 21 pv (%)	0,26	0,16	-38,5	0,0	0,16	***
Palvelujen toimivuus						
Hoitojaksot	12 077	11 938	-1,2	12 180	-242	98,0
Hoitopäivät	41 321	42 682	3,3	42 563	119	100,3
Leikkaukset	9 306	9 537	2,5	9 752	-215	97,8
Avohoidon käynnit	135 358	132 998	-1,7	132 891	107	100,1
Taloudellisuus ja tehokkuus (1 000 €)						
Tulot yhteensä	140 625	142 084	1,0	144 599	-2 515	98,3
Menot yhteensä	145 506	146 669	0,8	146 132	537	100,4
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen						
Nettotyöpanos	661,7	664,8	0,5	671,6	-6,8	99,0

TOIMINTATAVOITTEIDEN TARKASTELUA

Potilas- ja asiakaslähtöisyys:

Suurin osa palveluista on pystytty tuottamaan hoitotakuun ja hoidon kiireellisyyden edellyttämässä ajassa. Erityisesti gastrokirurgian erikoisalalla ei kuitenkaan ole pystytty hoitotakuussa tyrä- ja sappipotilaiden kohdalla. KYSin leikkaussaliresurssit eivät ole riittäneet kaikkien näiden potilaitten hoitoon, missä selvimpänä rajoittavana tekijänä on liian vähäinen anestesia- ja leikkauksien määrän. Tätä seikkaa on onneksi pystytty hiukan korjaamaan sisäisin vakanssijärjestelyin. Elektiivistä kirurgiaa ei ole myöskään pystytty tekemään lisätyönä, koska pehmytosakirurgialla ei ole yksimielisyyttä lisätyösopimuksen korvaustasosta. Hoitotakuu-ongelmaa on paikattu myös lähettämällä potilaita hoitoon erityisvastuualueen keskussairaaloihin, mikä näkyy palvelujen ostoissa.

Palvelujen toimivuus:

Leikkaussalien päivittäisjohtamista ja käyttöpäällikkötoimintaa on kehitetty. Leikkaustoiminnan mittaamista on kehitetty intranettiin ja lukuja on alettu käyttää johtamisen tukena, ts puututtu toiminnallisissa luvuissa ilmeneviin poikkeamiin ja kohdistettu kehittämistä niiden mukaisesti. Leikkaustoiminnan henkilöresurssit on järjestetty hoidontarpeen mukaisesti ja jaettu muualta vapautunutta saliresurssia samalla periaatteella. Omaa päiväaikaista leikkaustoimintaa on kehitetty, mistä erinomaisena esimerkkinä jopa 50 % tehostunut polikliininen kaihileikkaustoiminta. Tämän myötä kaihittoiminta on pystytty tuottamaan omana palveluna edullisesti, eikä esimerkiksi palvelusetelin käyttöä ole tarvittu.

Taloudellisuus ja tehokkuus:

Ulkokuntamyynti on kasvanut operatiivisessa keskuksessa johdonmukaisesti. 2017-2018 kasvua oli 11 % eli noin 1,4 miljoonaa euroa. Jäsenkuntien maksuosuus pysyi kutakuinkin ennallaan. Palkkamenot kasvoivat prosentoin. Materiaalikulut laskivat merkittävästi ja jäivät noin 4 miljoonaa euroa alle budjetoidun. Palvelujen ostot kuitenkin lisääntyivät ja ylittivät talousarvion tavoitteen. Tähän syynä oli kasvavien tukipalvelukustannusten ohella potilaitten hoito muissa laitoksissa.

Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen:

Organisaatiouudistus edellytti leikkaushoidon uudelleenorganisoimista ja toimintatapojen tarkentamista. Tässä tarkoituksessa olemme kehittäneet leikkaus- ja anestesiatoiminnan yhteistyötä erityisesti taseyksiköiden palvelukeskuksen kanssa, missä merkittävänä yhteistyöelimenä on ollut leikkaustoiminnan ohjausryhmä. Lisäksi olemme jatkaneet anestesia- leikkaustoiminnan henkilöstötyöryhmän kanssa työskentelyä.

3.2.1.5. Lääkinnällisten palvelujen keskus (PK130)

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Lääkinnällisten palvelujen keskuksen tavoitteena on tarjota korkeatasoista erikoissairaanhoidoa lastensairauksien eri erikoisaloilla sekä lastenpsykiatriassa, sisätautien ja sisätautialojen, keuhkosairauksien, ihotautien ja allergologian sekä syöpätautien alalla sekä tuottaa korkeatasoista lääkehoito- ja lääkehuoltopalvelua varmistamaan lääkehuollon sujuvuus sekä edistämään lääkehoidon turvallista ja tarkoituksenmukaista toteutusta. Tavoitteena on säilyttää hyvä palvelujen saatavuus sekä edelleen kehittää hoitopääsyä ja muotoilla palveluja. Avohoidon käyntien määrä on kasvanut. Hoitajaksojen lukumäärä sekä lähetteet todennäköisesti hieman nousevat edelleen. Pyrimme tehostamaan yhteistyötä ja verkostoitumista. Kehitämme edelleen potilaiden hoitopolkuja ja seuraamme vaikuttavuutta, laatua ja palvelujen perhe- ja potilaslähtöisyyttä. Tavoitteenamme on parantaa ja asettaa tavoitteita henkilöstön työhyvinvoinnille ja kehittää moniammatillista yhteistyötä ja johtamista.

Lähetemäärät/Lääkinnällisten palvelujen keskus

Vuosi	2014	2015	2016	2017	2018
PK130	14 526	17 104	18 385	19 402	20 034
OK131	1 418	1 533	1 749	1 879	1 792
OK132	9 306	11 404	12 125	12 592	13 008
OK133	3 802	4 167	4 511	4 931	5 234

OK131 = Syöpäkeskus

OK132 = Medisiininen keskus

OK133 = Lasten ja nuorten osaamiskeskus

Vuonna 2018 olemme ylittäneet toiminnalliset tavoitteemme sekä hoitajaksojen että avohoidon käyntien suhteen. Lähetemäärämme on kaiken kaikkiaan kasvanut viimeisen viiden vuoden aikana +38 % ja edellisvuoteen verrattuna +3 %. Vuonna 2018 olemme pysyneet hoitotakuun tavoitteissa.

Vuoden aikana olemme kehittäneet läheteestä ensimmäiseen vastaanottoon -mittaria ja olemme huomioineet potilaspalautteet kehittämistoiminnassa sekä säännöllisesti tarkastelleet potilasturvallisuuden kehittämiskohteita ja -ideoita.

Virtuaalisairaalan palvelumuotoja on otettu käyttöön potilaille, esimerkkinä insuliinipuutosdiabeteksen omahoitopolku, joka on otettu käyttöön Medisiinisessä keskuksessa, ja olemme osin olleet valtakunnan etulinjassa kehittämässä digihoitopolkuja potilaiden parhaaksi. E-potilaita ja e-suoritteita tarkasteltiin palvelukeskuksessa pilotoitinvaiheessa. Toiminnan muuttuessa resurssien tarkastelu on erityisen tärkeää, jotta asiat kehittyvät.

Väestön ikääntyminen tuo omat haasteensa vastata palvelujen kysyntään, sillä osassa palvelukeskusta toiminta tämän myötä lisääntyy. Palveluosaamiseen kiinnitetään huomiota. Mahdollisuuksien kasvaessa yhä yksilöistävempi hoito tulee myös voimakkaasti muuttamaan toimintaa tulevaisuudessa. Prosesseihin tulee uudistumista. Genetiikan mahdollisuuksiin tulee luoda valmiuksia ja yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa.

Laaturekisterejä on otettu käyttöön osaamiskeskuksissa, uusimpana reumatologiassa, ja teemme jatkuvasti työtä niiden kehittämiseksi ja niistä saadun tiedon parhaaksi hyödyntämiseksi.

Mittarit	Tilin- päättös 2017	Tilin- päättös 2018	Muutos 18/17 (%)	Muutettu talous- arvio 2018	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
Potilas- ja asiakaslähtöisyys						
Yli 6 kk jonottaneet	5	13	160,0	0	13	
PKI-odotusajan ylitys	27	27	0,0	23	4	117,4
Lähetteet yli 21 pv (%)	1,63	2,9	77,9	3,0	-0,1	96,7
Palvelujen toimivuus						
Hoitojaksot	7 554	7 680	1,7	7 546	134	101,8
Hoitopäivät	38 738	36 468	-5,9	35 891	577	101,6
Leikkaukset	802	770	-4,0	730	40	105,5
Avohoidon käynnit	148 699	155 554	4,6	155 053	501	100,3
Taloudellisuus ja tehokkuus (1 000 €)						
Tulot yhteensä	158 734	159 613	0,6	157 920	1 693	101,1
Menot yhteensä	158 062	163 961	3,7	162 667	1 294	100,8
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen						
Nettotyöpanos	596,5	609,9	2,2	606,7	3,2	100,5

TOIMINTATAVOITTEIDEN TARKASTELUA

Huolimatta haasteista toiminnan resurssien järjestämisessä pystyimme saavuttamaan toimintatavoitteemme. Jäsenkuntamyynnissä onnistuimme maltillisen kasvun + 1 % säilyttämisessä. Lisätalousarvio mahdollisti realistisemman tavoitteen ulkokuntamyynnissä, ja siihen nähden kasvua koko palvelukeskuksessa saatiin + 1 %. Ulkokuntamyynnin onnistumisiakin palvelukeskuksen sisällä oli, erityisesti Lasten ja nuorten osaamiskeskuksessa vastasyntyneiden teho-osastolla ja lastenpsykiatriassa sekä Syöpäkeskuksessa.

Verkostoituminen terveydenhuollon toimijoiden kanssa tukee toiminnan paikoin kaipaamaa palvelurakenteen muutosta, jonka myötä myös kustannusten kasvua voidaan tarkentaa ja hillitä. Palvelujen ostot ylittyivät suunnitelluista 8 %:lla, suurimpana ryhmänä laboratoriopalvelut ja elinsiirrot, ja näihin on kiinnitettävä erityistä huomiota tulevana vuonna. Lääkemenoissa oli kasvua yli 1 milj. euroa talousarvioon nähden, mitä selittää muun muassa kalliiden lääkkeiden käyttö. Lääkemenojen hallintaan tärkeitä suunnitelmia kannustetaan jatkossakin tekemään yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Osaavan henkilöstön riittävyys on ollut vuonna 2018 erityisesti tarkasteltavana, sillä palvelukeskuksen henkilöstön eläköityminen tulevina vuosina on otettava huomioon hyvissä ajoin. Erityisvastuualueella on merkittävää erikoislääkäreiden vajetta jo nyt ja se kasvaa edelleen lähivuosina useilla erikoisaloilla, esimerkkeinä sisätaudit, eriytyneet sisätautialat, keuhkosairaudet, syöpätaudit ja lastenpsykiatria. Suunnittelun uudistumiseen tulevaisuuden osaajien määrälliseksi turvaamiseksi on siis tarvetta.

Henkilöstön työhyvinvointia on selvitetty tavoitteiden luomiseksi ja työhyvinvointikeskusteluja käyty. Näissä on tullut esille myös työn kuormittavuuden kasvua suhteessa henkilöstömitoitukseen. Tieteellisen tutkimuksen edistäminen on palvelukeskuksessamme erityisesti esillä, sillä tutkimuksen edistäminen tukee niin potilaiden parhaaksi toimimista kuin työn monipuolisuutta ja kehittymistä sekä toiminnan taloudellisuutta ja henkilöstön hyvinvointia.

Tavoitteenamme on potilaiden palvelun onnistuminen ja hoidon hyvät tulokset sekä hyvä työilmapiiri ja vetovoimaisuus erinomaisena työpaikkana ja opetusympäristönä.

3.2.1.6. Mielenterveys ja hyvinvointi (PK140)

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Mielenterveys ja hyvinvointi -palvelukeskus muodostuu psykiatriasta, nuorisopsykiatriasta ja terveystieteiden tutkimus- ja hoitopalveluista alueen väestölle. Tarjoamme korkealuokkaisia, pääosin lähetteellisiä erikoissairaanhoidon tason tutkimus- ja hoitopalveluita alueen väestölle. Terveystieteiden tutkimuksen integroimisen avulla tavoitellaan terveystieteiden tutkimuksen merkityksen vahvistumista KYSin sisällä ja potilaille standardoitua terveystieteiden tutkimuksen osaamista, jolla tuetaan muita hoitoprosesseja.

Mielenterveys ja hyvinvointi -palvelukeskukseen liitettiin vuoden 2018 alusta KYSin sosiaalityö ja sosiaalityö sai ensimmäistä kertaa oman sosiaalityön esimiehen, palvelulinjajohtaja, YTT, sosiaalityöntekijä Sointu Riekkinen-Tuovisen. Alkuvuonna sosiaalityön palvelulinja vastasi virkaaikaisesta sosiaalipäivystyksestä KYSissä, kunnes Kuopion kaupungin sosiaalityö otti tehtävän itselleen 1.4.2018. Ratkaisu oli mieluinen, koska sosiaalipäivystystä oli hoidettu omien tehtävien ohella. Sosiaalityölle laadittiin omat maksulliset suoritteet kuntalaskutusta varten ja niiden käyttöönotto suunniteltiin aloitettavan vuoden 2019 alusta. Terveystieteiden tutkimuksen sisäinen integraatio käynnistyi.

Asetus kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä tuli voimaan 1.1.2018. Tilanne johti neuvotteluihin ja lopulta Ylä-Savon sote päätti lopettaa tahdosta riippumattoman hoidon antamisen 1.12.2018 alkaen. Heidän hoitamansa potilaat ohjattiin Mielenterveys ja hyvinvointi -palvelukeskuksen Julkulan sairaalan psykiatrian sairaansijoille tutkittavaksi ja hoidettavaksi ja toiminnan muutos hoidettiin entisillä resursseilla.

Kuopion psykiatrian keskuksen toimitilat asetettiin käyttökieltoon sisäilmaongelmien vuoksi AVIn toimesta. Uudet vuokratilat löytyivät onneksaasti Viestikadulta ja kaikki toiminnat ja vastaanotot voitiin siirtää uusiin, terveisiin tiloihin ennen kesää 2018. Vuokratilojen pinta-ala oli oleellisesti pienempi kuin aiemmin ja vaati henkilöstöltä paljon sopeutumista ja sopimista ja tässä onnistuttiin.

Julkulan sairaalan sisäilmaongelmat jatkuivat. Kuntayhtymän hallitus päätti 23.4.2018 hyväksyä valmistellun hankesuunnitelman ja käynnistää kiireellisen hankesuunnittelun maakuntavalmistelun rinnalla, jotta henkilöstön ja potilaiden turvallisuudesta voitaisiin huolehtia. Uusiin tiloihin suunniteltiin kaikki muut psykiatrian toiminnat paitsi rakennuksessa 5 sijaitsevat psykiatrian toiminnat ja Siilinjärven psykiatrian poliklinikan toiminnat. Suunnittelun edetessä kiinteistöhallinto esitti, että myös kaikki rakennuksessa 5 sijaitsevat toiminnat olisi järkevää sijoittaa uuteen Psykiatriataloon ja rakennukselle 5 olisi muuta käyttöä. Arkkitehtitoimisto ja henkilöstötyöpajat jatkoivat suunnittelua tältä pohjalta. Kiinteistöhallinto palkkasi suunnittelukoordinaattorin asian vauhdittamiseksi.

Nuorisopsykiatrian toiminta ruuhkautui. Kansallisen arvion mukaan optimitilanteessa 5 % nuorista tarvitsisi nuoruusiän aikana erikoissairaanhoidon arviota. KYS-nuorisopsykiatrialla oli jo vuonna 2017 peräti 7,5 % nuoruusikäisistä erikoissairaanhoidon potilaana ja osuus kasvoi vuonna 2018 entisestään 8,3 %:iin. Uusi havainto oli, että nuorten rajut päihdekokeilut ja päihdekäyttö lisääntyivät ja kuormittivat erityisesti osastohoitoa. Nuorisopsykiatrian poliklinikan läheteet ovat lisääntyneet syksystä 2016 peräti 50 % ja ovat asettuneet tälle ennätyskorkealle tasolle.

Mittarit	Tilin- päättös 2017	Tilin- päättös 2018	Muutos 18/17 (%)	Muutettu talous- arvio 2018	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
Potilas- ja asiakaslähtöisyys						
Yli 6 kk jonottaneet		0				
PKI-odotusajan ylitys		1			1	
Lähetteet yli 21 pv (%)	0,54	0,46	-14,8	0,71	-0,25	64,8
Palvelujen toimivuus						
Hoitojaksot	1 864	1 895	1,7	1 867	28	101,5
Hoitopäivät	28 725	26 935	-6,2	27 100	-165	99,4
Leikkaukset	1 026	1 172	14,2	1 080	92	108,5
Avohoidon käynnit	100 179	101 961	1,8	102 555	-594	99,4
Taloudellisuus ja tehokkuus (1 000 €)						
Tulot yhteensä	38 838	38 174	-1,7	37 674	500	101,3
Menot yhteensä	36 916	39 126	6,0	38 517	609	101,6
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen						
Nettotyöpanos	328,1	344,7	5,1	342,2	2,5	100,7

TOIMINTATAVOITTEIDEN TARKASTELUA

Poliklinikakäyntien määrä on noussut 24 % ja tuottavuuden nousu on toteutettu entisillä resursseilla, joskin aikuispsykiatrialta on voitu osoittaa pientä lisäresurssia. Nuorisopsykiatria on liinannut toimintaansa, lisännyt yhteistyötä lastensuojelun, poliisin ja koulujen kanssa. Lisäksi kehitettiin varhaisen tuen malleja ja parannettiin koulujen mahdollisuuksia havaita ja tukea nuoria heidän ongelmissaan.

Psykiatrian osastoilla toteutettiin mittava Hoidollinen vuorovaikutus -koulutusohjelma, jotta potilaiden saaman kohtelun ja hoidon laatua voitaisiin entisestään parantaa. Koulutusohjelma näyttäisi tuottavan tulosta, koska muun muassa potilasasiamiehen otetut yhteydenotot itsemääräämisoikeuksien rajaamisessa vähenivät. Pakkotoimet osastohoidon aikana pysyivät kuitenkin ennallaan ja vuonna 2018 eristämistä jouduttiin kohdistamaan 54 potilaaseen. Kun mukaan lasketaan myös sitomiset, potilasmäärä oli yhteensä 90 eri henkilöä.

Reaktion tilanteeseen implementoidaan kaikille osastoille käyttöön kansainvälistä ja hyvin tutkittua Safeward-mallia, jonka avulla voidaan vähentää osastolla tapahtuvia konflikteja ja aggressiotilanteita. Malli sisältää konkreettisia työkaluja/välineitä väkivaltaisen käyttäytymisen ennaltaehkäisyyn ja aggressiotilanteiden rauhoittamiseen.

Osaamiskeskusjohtajan toimesta käynnistettiin mittava poliklinikkatoimintojen kehittämistä koskeva prosessi, jossa oli mukana henkilöstöä. Suunnittelun avulla oli tarkoitus yhdistää yhdeksi palvelulinjaksi kaksi suurinta psykiatrian poliklinikkaa: Kuopion psykiatrian keskus ja Siilinjärven psykiatrian poliklinikka. Samassa yhteydessä suunniteltiin kaiken psykiatriaan liittyvän R I - R III-lähetekäsittelyn yhdistämistä yhteen Psykiatrian lähetteet -kustannuspaikalle. Tavoite oli sujuvoittaa ja nopeuttaa lähetekäsittelyä ja rajoittaa lähetemäärän kasvua tarjoamalla hyvä konsultaatiovastaus hoito-ohjeineen silloin, kun lähete ei täytä erikoissairaanhoidon hoito-ottokriteereitä. Muutokset suunniteltiin toteutettavaksi vuoden 2019 alusta.

Päihdepsykiatria pääsi hieman eteenpäin hoidonporrastuksessa ja asetuksen mukainen korvaushoitopaikan valinta onnistui aiempaa useammin Kuopion perusturvan ja terveydenhuollon yksiköihin. Virtuaalisairaalahanke eteni ja sekä nuorisopsykiatrialla että psykiatrialla avattiin digihoitopolku. BCB Medicalin kanssa neuvottelut etenivät ja kliinisten hoidon vaikuttavuusmittareiden käyttöönotto käynnistyi loppuvuodesta yleissairaalapsykiatrian poliklinikalla. Mittareiden avulla mitataan hoidon tulosta kaikilta poliklinikka- ja osastopotilailta. Hoitoon tulevat potilaat täyttävät myös esitietolomakkeen, joka skaalautuu potilaan rakenteiseen potilaskertomukseen.

Vuoden 2018 aikana valmistui neljä psykiatrian erikoislääkärinä. Määrä ei ole kuitenkaan riittävä turvaamaan erikoislääkärripulaa ja eläköitymistä. ECT-hoitoa (aivosähköhoito) tarkasteltiin omana sisäisenä kehityshankkeena ja työn tuloksena voitiin lisätä ECT-hoitojen määrää 14,2 % ilman resurssilisäyksiä. Kysyntä ja tarjonta olivat lähellä toisiaan ja lisäksi neuromodulaatioyksikölle annettiin tehtäväksi koordinoita palvelukeskuksesta pyydettyjä magneettistimulaatiohoitoja, jotta hoidot osattaisiin kohdentaa oikein. Taustalla vaikutti englanninkielinen julkaisu professori Minna Valkonen-Korhosen toteuttamasta sham-kontrolloidusta kaksoissokkoutetusta tutkimuksesta magneettistimulaatiohoidon tuloksellisuudesta masennuspotilailla.

Vuoden 2018 aikana toteutettiin 5,6 %:n hintojen lasku ja tästä huolimatta tuloja kertyi hyvin. Menoissa palkat ylittyivät noin 406 000 eurolla ja suurin syy oli toukokuussa toteutettu yleiskorotus (+ 236 000 euroa) ja joulukuussa maksettu kertaerä (+ 124 000 euroa). Hoito muissa laitoksissa ylitti alkuperäisen talousarvion noin 250 000 eurolla, mutta pysyi raamissa lisätalousarvion jälkeen. Suurin menoja lisäävä syy oli Vaalijalasta ostetut uudet nuorisopsykiatrian potilaiden hoidot ja se, että Niuvanniemen sairaalasta ei voitu ottaa potilaita jatkohoitoon entiseen tapaan tahdosta riippumattoman hoidon siirtyessä psykiatrian sairaansijoille.

Magneettistimulaatiohoitojen osto kliiniseltä neurofysiologialta merkitsi budjetin ylittymistä noin 35 000 eurolla. Vaikka valmiiksi ohjelmoidut tautikohtaiset laboratoriopaketit purettiin, ylitti laboratoriolukulut määräraharavaruuden kuitenkin noin 230 000 eurolla.

Hoitojakson kesto laski hieman ja oli osastohoidossa vain 15 vuorokautta. Sairaansijat riittivät ja kuormitusprosentti jopa laski hieman ja hoitopäivien määrä laski 6 % vuodesta 2017. Avohoidon käynnit nousivat 1,8 % ja samalla toteutui historian suurin poliklinikkakäyntien määrä. Läheteiden määrä laski hieman koko palvelukeskuksessa ja toteuma 4 884 lähetettä on liian suuri, jotta hoitoprosessi toteutuisi optimaalisesti.

Poliklinikoilta annettiin entistä enemmän konsultaatioita perusterveydenhuoltoon ja ne kohdistuivat Kyseriin ja Kuopion kaupungin terveysasemille. Toiminta on viritetty sille tasolle, että kaikki lääkäreiden vakanssit ovat täynnä. Kun näin ei suinkaan aina ole, seurauksena on aina toiminnan sujumisen ongelmia. Vaikka palvelukeskukseen siirtyivät kaikki somaattisten alojen sosiaalityöntekijät ja samoin hallintosihteerit, oli nettotyöpanoksen kasvu vain 5 htv.

3.2.1.7. Akuutti (PK150)

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

1. Asiakaslähtöinen toiminta, jossa potilaan/asiakkaan hoidon tarpeen arviointi ja hoito toteutuu oikeaan aikaan, oikeassa paikassa ja oikeilla resursseilla kotoa kotiin.
2. Toimintayksiköiden yhteistyön tiivistäminen siten, että potilaan/asiakkaan palvelu toteutuu palvelulinjoittain saumattomasti.
3. Eri toimintayksiköiden henkilöstö tuntee kokonaisuuden näkökulmasta toisen työn sisällön arvostaen sitä. Henkilöstöresursseja käytetään joustavasti. Esimiesten ja henkilöstön välillä on avoin, positiivinen ja kehittävä vuorovaikutus.

Toiminnallisesti molemmat osaamiskeskukset saavuttivat tavoitteensa. Ensihoitopalvelujen osalta palvelutasopäätöksen tavoitteet saavutettiin lukuunottamatta C-tehtäviä, joissa tavoite oli 30 min ja koko vuoden saavutettavuus mediaani vaihteli 31 - 33 min välillä. Ensihoitopalvelujen osalta myös tehtävien kasvu taittui ja erityisesti Kuopion alueella hieman väheni, mikä todennäköisesti johtuu 116 117 palvelusta sekä sote-tilanne- ja johtokeskustoiminnasta yhdessä Kuopion kaupungin kanssa.

Päivystyksen kävijämäärät laskivat 3,6 %, jossa taustalla voivat olla samat syyt kuin ensihoitopalvelujen tehtävämäärien laskussa Kuopiossa. Päivystys- ja akuuttiosastojen hoitajaksot ja -päivät laskivat, mutta osastojen potilaat olivat hoitoisuudeltaan raskaampia.

Yhteispäivystys muodostettiin Valviran ja Itä-Suomen aluehallintoviraston edellyttämällä tavalla asiakaslähtöiseksi kokonaisuudeksi siten, että kaikki potilaat tulevat yhden hoidon tarpeen arviointipisteen kautta. Muutos toteutettiin yhdessä Kuopion kaupungin kanssa. Samalla toteutettiin päivystyksen sisäinen tiimien muutos siten, että akuuttilääkäriyöpanos jaettiin uudelleen. Päivystyspoliklinikan ja päivystys- sekä akuuttiosastojen välistä henkilöstön kiertoa ja ruuhkatilanteissa toisen yksikön tukemista edistettiin erityisesti päivystyksen seurantayksikön miehityksen osalta.

Ensihoidon osalta tiivistettiin yhteistyötä erityisvastuualueella, jossa laadittiin ensimmäistä kertaa tavoitteiden osalta yhdenmukainen palvelutasopäätös vuodelle 2018 terveydenhuoltolain mukaisesti.

Kehittämishankkeiden osalta päivystyspoliklinikan toimintamuutos ja Kuopion kaupungin kiirevastaanoton sulautuminen yhteispäivystyksen asiakaslähtöiseen kokonaisuuteen suoritettiin normaalin työn ohessa. Ensihoidossa alue-ensihoitaja toiminta aloitettiin Ylä-Savossa keväällä ja on nyt vakiinnuttanut toiminnallisesti paikkansa.

Taloudellisesti molemmissa osaamiskeskuksissa päästiin menojen ja tulojen osalta lisätalousarvion mukaiseen tavoitteeseen.

Mittarit	Tilin- päätös 2017	Tilin- päätös 2018	Muutos 18/17 (%)	Muutettu talous- arvio 2018	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
Palvelujen toimivuus						
Hoitajaksot	8 719	8 134	-6,7	8 000	134	101,7
Hoitopäivät	15 606	15 181	-2,7	15 000	181	101,2
Leikkaukset	127	68	-46,5	0	68	***
Avohoidon käynnit	45 570	43 951	-3,6	45 000	-1 049	97,7
Taloudellisuus ja tehokkuus (1 000 €)						
Tulot yhteensä	52 911	55 157	4,2	55 044	113	100,2
Menot yhteensä	55 109	57 519	4,4	57 312	207	100,4
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen						
Nettotyöpanos	311,4	322,9	3,7	334,7	-11,8	96,5

3.2.1.8. Hoitotyön palvelukeskus (PK160)

KESKEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Hoitotyön palvelukeskuksen tavoitteena on tarjota ammattitaitoista henkilöstöä kliinisten palvelukeskusten tarpeisiin rekrytoimalla uutta henkilöstöä ja kehittämällä henkilöstön ammatillista osaamista. Etupainotteisella henkilöstösuunnittelulla, keskitetyllä rekrytoinnilla, valmentavalla johtamisella ja uusilla ammattiuramalleilla lisätään henkilöstön työhyvinvointia. Hoitotyön kehittämistä ja opetusta johdetaan keskitetysti magneettisairaalamallin ja sairaalan strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Hoitotyön palvelukeskus muodostuu OK160 hallinnon kustannuspaikan lisäksi kolmesta osaamiskeskuksesta seuraavasti: OK161 Sihteeripalvelut, OK162 Hoitotyön kehittäminen, opetus ja tutkimus ja OK163 Hoitotyön palvelut.

Vuoden 2018 alusta alkaen KYSissä hoitotyön johtamisrakenne madaltui ja hoitotyön johtamisen vastuut selkeytyivät kaikkien ylihoitajien siirryttyä sairaalan hallinnossa työskentelevän hoitotyön johtajan suoraan alaisuuteen. Johtamisjärjestelmä on osoittautunut toimivaksi ja tehokkaaksi.

Hoitotyön palvelukeskuksen osaamiskeskuksille asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitelman mukaisesti. PK160 palkkabudjetti oli lähtökohtaisesti lähes 1 M€ alibudjetoitu ja tulot arvioitu edellisvuoden tasolle. Tämän vuoksi jouduttiin kesken toimintavuoden tekemään lisätalousarvioesitys: menoihin/palkat 670 000 € ja tuloihin 585 000 €.

Keskeisimmät talouden toteumaan (sis. lisätalousarvion) liittyvät huomiot:

- menojen ja tulojen toteutuminen vs. tavoite 2018 toteutui hyvin (lähes +-0).
- palkkamenojen toteutuminen vs. tavoite (+ 3%)
- palkkamenojen muutos edelliseen vuoteen verrattuna (+ 5,7 %) johtuu hoitotyön palvelujen toiminnan laajenemisesta

Hoitotyön palvelukeskuksen henkilöstö:

Palvelukeskuksen eri toiminnoissa työskentelee yhteensä lähes 1 000 työntekijää. Ylihoitajat ja palvelujohtaja (11+1) siirtyivät hoitotyön palvelukeskuksen hallintoon. Henkilöstön todelliset työpanosluvut kirjautuvat hoidollisiin yksiköihin, joissa työ tehdään. 1.1.2018 Hoitotyön palveluissa työskenteli 714 työntekijää (313 vakituista, 401 määräaikaista) 764 työntekijää (357 vakituista ja 407 määräaikaista) 31.12.2018. Hoitotyön palveluihin vakinaistettiin 64 sisäistä sijaista vuoden 2018 aikana. Sihteeripalvelujen henkilöstömäärä puolestaan väheni hallintosihteereiden (36) siirryttyä palvelukeskusten hallintoihin. Hoitotyön kehittämisen ja opetuksen henkilöstömäärä pysyi ennallaan.

Mittarit	Tilin- päättös 2017	Tilin- päättös 2018	Muutos 18/17 (%)	Muutettu talous- arvio 2018	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
Taloudellisuus ja tehokkuus (1 000 €)						
Tulot yhteensä	49 499	50 767	2,6	50 848	-81	99,8
Menot yhteensä	48 565	50 823	4,6	50 664	159	100,3
Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen						
Nettotyöpanos	385,1	366,8	-4,8	368,9	-2,1	99,4

TOIMINTATAVOITTEIDEN TARKASTELUA

Sihteeripalvelut:

Sihteeripalveluissa seurataan asiakaslähtöistä toimintaa päivittäisjohtamisen palavereissa. Osastonsihteeripalvelujen tarve toteutui 94-prosenttisesti. Osastonsihteereiden arvion mukaan yksikön työtilanne on ollut keskimääräisesti normaali (82 %). Osastonsihteeripalveluissa kehitettiin osaamisen laajentamisen mallia, jonka avulla voidaan turvata riittävä osastonsihteereiden resursointi äkillisissä poissaolotilanteissa.

Tekstinkäsittelykeskuksessa seurataan päivittäin tulleiden ja kirjoitettujen saneluiden määrää sekä niiden erotusta. Palvelutarpeeseen kyetään vastaamaan hyvin, suurin osa saneluista puretaan kolmen vuorokauden sisällä. Lisäksi pilotoitiin tiimikohtaista päivittäisjohtamisen palaverikäytäntöä. Uusi palaverikäytäntö on tehostanut tiimin itseohjautuvuutta ja valmistautumista seuraavan päivän saneluiden määrään. Tekstinkäsittelyssä on työstetty kielenhuoltokurssi verkko-oppimisympäristöön, jossa tekstinkäsittelijät voivat testata ja opiskella lääketieteellisen tekstin oikeinkirjoitusta.

Hoitotyön kehittäminen, opetus ja tutkimus:

Hoitotyön kehittämistä on johdettu Magneettisairaalamallin mukaisesti koko KYSissä. Kaikissa hoidollisissa yksiköissä tehtiin magneettisairaala laatukriteerien toteutumisen nykytilan arvioinnit ja tunnistettiin keskeiset kehittämistarpeet. Hoitotyön laatua mitattiin hoitojatytyvyyden, hoitotyönsensitiivisen asiakaspalautteen ja opiskelijaohjauksen laadun avulla. KYS on liittynyt NDNQI (National Database of Nursing Quality Indicators) -tietokantaan, josta jatkossa saadaan hoitotyön laadun vertailutietoa esimerkiksi kaatumisten, painehaavojen ja katetriperäisten infektioiden osalta.

KYSissä oli harjoittelemassa 1 184 hoitotyön opiskelijaa, harjoittelupäiviä toteutui lähes 30 000 kpl. Opiskelijaperehdytys uudistettiin niin, että opiskelijoille laadittiin harjoittelun käsikirja (suomeksi ja englanniksi) ja perehdytykseen liittyvä video sekä käynnistettiin tieto-taitopajat perioperatiivisen hoitotyön alueella. Näiden interventioiden tavoitteena on lisätä opiskelijoiden työelämälähtöistä osaamista. Opiskelijaohjaajille järjestettiin opiskelijaohjauksen verkkokursseja sekä syventäviä koulutuksia lähiopetuksena. Henkilöstölle järjestettiin täydennyskoulutuksia yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Hoitotyön palvelut:

Toiminta on ollut vilkasta ja sijaistyövoimapaalveluja on tarjottu laajasti hoidollisiin yksiköihin. Hoitotyön palvelut -osaamiskeskus laajeni anestesia- ja leikkaustoiminnan alueelle. Lisäksi käynnistettiin ns. aulapalvelut-toiminta lisäämään palvelujen asiakaslähtöisyyttä ja tukemaan osatyökykyisten työntekijöiden uudelleen sijoittumista KYSissä.

Akuuttisijaisvälitykseen ilmoitettiin 17 969 äkillistä sijaistarvetta, joista 15 298 täytettiin (85 %). Äkillisten sijaistarpeiden määrä kasvoi hieman (+ 706) edelliseen vuoteen verrattuna. Lyhytaikaisten sijaisten käyttö väheni 27 % edelliseen vuoteen verrattuna. KYSin hoitohenkilöstö työskenteli joustavasti oman työyksikön ulkopuolella 12 374 tuntia. Akuuttisijaisvälitys saavutti vuositasolla tavoitteensa äkillisiin sijaistarpeisiin vastaamisessa (> 80 %). Viikoittaisissa täyttöasteissa (63 - 87 %) esiintyy kuitenkin vaihtelua. 25:llä kalenteriviikolla ei kyetty vastaamaan sijaspalvelujen kysyntään riittävän hyvin.

Osaamiskeskus osallistui päivittäisjohtamisen tilannekuva-raporttien ja "koordinoiva apulaisosastonhoitaja" -toiminnan kehittämiseen. Lisäksi se koordinoi KYSiin perustettujen potilaiden valvontahoitoyksiköiden (VIVA) toimintaa ja henkilöstön käyttöä.

Kuopion yliopistollinen sairaala

3.2.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

3.2.3. Investointien toteutuminen

Investointien erittely (hankkeet)

3.2.4. Rahoitusosan toteutuminen

3.2.5. Hallitusta sitovat tavoitteet

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	TILINPÄÄTÖS 2017	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2018	TALOUSARVIO- MUUTOKSET 2018	MUUTETTU TALOUSARVIO 2018	TOTEUMA 2018	POIKKEAMA 2018	POIKKEAMA % 2018
Taloudellisuustavoitteet:							
Hoitopalvelut jäsenkunnille josta:	305 824 988,17	311 754 146	0	311 754 146	311 761 703,25	7 557	0,0
- jäsenmaksut	6 118 459,00	6 166 852	0	6 166 852	6 166 852,00	0	0,0
- erityisen kallis hoito	13 923 840,66	12 000 000	0	12 000 000	13 787 420,51	1 787 421	14,9
Hoitopalvelut muille	78 945 788,03	84 282 178	-10 827 801	73 454 377	74 505 064,33	1 050 687	1,4
Toimintatuotot	453 570 737,79	463 760 443	-10 214 601	453 545 842	456 323 869,58	2 778 028	0,6
Myyntituotot	421 703 735,16	430 823 396	-8 771 601	422 051 795	422 938 371,55	886 577	0,2
Hoitopalvelujen myynti	384 770 776,20	396 036 324	-10 827 801	385 208 523	386 266 767,58	1 058 245	0,3
Muut myyntituotot	20 148 243,20	19 672 680	1 810 000	21 482 680	21 386 295,47	-96 385	-0,4
Myynti liikelaitokselle	1 982 308,96	1 792 499	0	1 792 499	1 799 795,04	7 296	0,4
Erityisvaltionosuus	14 802 406,80	13 321 893	246 200	13 568 093	13 485 513,46	-82 580	-0,6
Maksutuotot	17 092 202,02	16 837 209	194 000	17 031 209	17 052 111,37	20 902	0,1
Asiakasmaksut	15 960 641,79	16 232 209	-206 000	16 026 209	15 955 503,47	-70 706	-0,4
Muut maksut	1 131 560,23	605 000	400 000	1 005 000	1 096 607,90	91 608	9,1
Tuet ja avustukset	9 635 655,80	10 019 531	541 000	10 560 531	10 779 305,36	218 774	2,1
Muut tuotot	5 139 144,81	6 080 307	-2 178 000	3 902 307	5 554 081,30	1 651 774	42,3
Vuokrat	2 164 065,82	2 885 436	-700 000	2 185 436	2 428 061,41	242 625	11,1
Muut tuotot	2 975 078,99	3 194 871	-1 478 000	1 716 871	3 126 019,89	1 409 149	82,1
Valmistus omaan käyttöön	1 564 376,28	1 622 533	0	1 622 533	1 408 976,26	-213 557	-13,2
Toimintakulut	-428 359 163,48	-435 186 463	-10 813 314	-445 999 777	-450 911 296,06	-4 911 519	1,1
Henkilöstökulut	-228 777 846,16	-237 682 941	-699 000	-238 381 941	-237 115 336,18	1 266 605	-0,5
Palkat	-183 965 785,31	-189 061 023	-870 000	-189 931 023	-192 965 626,17	-3 034 603	1,6
Henkilösivukulut	-47 845 172,18	-51 807 407	600 000	-51 207 407	-47 102 879,34	4 104 528	-8,0
Eläkekulut	-39 523 902,22	-42 849 813	600 000	-42 249 813	-40 589 835,32	1 659 978	-3,9
Muut henkilösivukulut	-8 321 269,96	-8 957 594	0	-8 957 594	-6 513 044,02	2 444 550	-27,3
Henkilöstökorvaukset	3 033 111,33	3 185 489	-429 000	2 756 489	2 953 169,33	196 680	7,1
Palvelujen ostot	-105 698 308,55	-106 039 407	-6 536 114	-112 575 521	-117 657 377,34	-5 081 856	4,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-82 004 331,89	-80 846 336	-2 100 000	-82 946 336	-82 449 678,25	496 658	-0,6
Avustukset	0,00	0	0	0	0,00	0	***
Muut kulut	-11 878 676,88	-10 617 779	-1 478 200	-12 095 979	-13 688 904,29	-1 592 925	13,2
Vuokrat	-6 768 297,38	-6 775 897	-100 000	-6 875 897	-6 799 897,71	75 999	-1,1
Muut kulut	-5 110 379,50	-3 841 882	-1 378 200	-5 220 082	-6 889 006,58	-1 668 925	32,0
TOIMINTAKATE	26 775 950,59	30 196 513	-21 027 915	9 168 598	6 821 549,78	-2 347 048	-25,6
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 839 120,44	-3 099 239	1 858 000	-1 241 239	-784 785,27	456 454	-36,8
Korkotuotot	84 000,92	146 486	0	146 486	77 400,95	-69 085	-47,2
Muut rahoitustuotot	1 809 388,66	811 000	1 858 000	2 669 000	2 818 978,37	149 978	5,6
Korkokulut	-2 678 443,35	-3 000 000	0	-3 000 000	-2 627 551,11	372 449	-12,4
Muut rahoituskulut	-1 054 066,67	-1 056 725	0	-1 056 725	-1 053 613,48	3 112	-0,3
Muut rahoituskulut	-1 054 066,67	-1 056 725	0	-1 056 725	-1 053 613,48	3 112	-0,3
Muut rahoituskulut liikelaitokselle	0,00	0	0	0	0,00	0	***
VUOSIKATE	24 936 830,15	27 097 274	-19 169 915	7 927 359	6 036 764,51	-1 890 594	-23,8

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	TILINPÄÄTÖS 2017	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2018	TALOUSARVIO- MUUTOKSET 2018	MUUTETTU TALOUSARVIO 2018	TOTEUMA 2018	POIKKEAMA 2018	POIKKEAMA % 2018
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista	-24 126 547,42	-25 238 582	0	-25 238 582	-25 453 346,04	-214 764	0,9
Suunnitelman mukaiset poistot	-22 590 874,24	-25 238 582	0	-25 238 582	-23 913 846,53	1 324 735	-5,2
Rakennuksista ja maarakenteista	-10 157 951,80	-12 117 573	0	-12 117 573	-10 724 252,52	1 393 320	-11,5
Koneista ja kalustosta	-8 961 458,15	-9 066 982	0	-9 066 982	-9 143 653,72	-76 672	0,8
Atk-ohjelmista	-2 235 123,46	-2 600 000	0	-2 600 000	-2 515 309,54	84 690	-3,3
Poistot pitkävaikutteisista menoista	-37 159,56	-18 254	0	-18 254	-114 342,24	-96 088	526,4
Kiinteistä rakenteista ja laitteista	-1 199 181,27	-1 435 773	0	-1 435 773	-1 416 288,51	19 484	-1,4
Kertaluonteiset poistot	-70 690,85	0	0	0	-74 517,18	-74 517	***
Koneista ja laitteista	-70 690,85	0	0	0	-74 517,18	-74 517	***
Suunnitelman ylittävät poistot	-1 464 982,33	0	0	0	-1 464 982,33	-1 464 982	***
Rakennuksista ja maarakenteista	-1 464 982,33	0	0	0	-1 464 982,33	-1 464 982	***
Koneista ja kalustosta	0,00	0	0	0	0,00	0	***
Satunnaiset tuotot ja kulut	0,00	0	9 350 000	9 350 000	9 337 238,07	-12 762	-0,1
Satunnaiset tuotot	0,00	0	9 350 000	9 350 000	9 337 238,07	-12 762	-0,1
Satunnaiset kulut	0,00	0	0	0	0,00	0	***
TILIKAUDEN TULOS	810 282,73	1 858 692	-9 819 915	-7 961 223	-10 079 343,46	-2 118 120	26,6
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	65 171,86	63 000	0	63 000	58 975,13	-4 025	-6,4
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0	0	0	0,00	0	***
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-14 547,63	78 308	0	78 308	80 518,63	2 211	2,8
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	860 906,96	2 000 000	-9 819 915	-7 819 915	-9 939 849,70	-2 119 935	27,1

TILIKAUDEN TUNNUSLUVUT:	2017	2018
Toimintatuotot/Toimintakulut %	106,27 %	101,52 %
Vuosikate %	5,50 %	1,32 %

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU							
	TILINPÄÄTÖS 2017	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2018	TALOUSARVIO MUUTOKSET 2018	MUUTETTU TALOUSARVIO 2018	TILINPÄÄTÖS 2018	POIKKEAMA 2018	POIKKEAMA % 2018
SOVELLUSINVESTOINNIT:							
Investointisuunnitelmat	-4 159 945,95	-4 103 400	0	-4 103 400	-3 598 600,34	504 799,66	-12,30
Toteutuneet investoinnit	-4 708 395,29				-3 734 572,07		
- vuoden 2017 keskeneräisistä siirretyt	991 893,21				567 662,82		
Toteutuneiden hankkeiden nettomeno	-3 716 502,08				-3 166 909,25		
Keskeneräiset investoinnit	-567 662,82				-431 691,09		
- vuoden 2017 keskeneräisistä siirretyt	124 218,95				0,00		
Keskeneräisten hankkeiden nettomeno	-443 443,87				-431 691,09		
Investointien tulorahoitus:							
Lainat							
Valtionosuudet							
YHTEENSÄ	0,00	0	0	0	0,00	0,00	
NETTOMENO	-4 159 945,95	-4 103 400	0	-4 103 400	-3 598 600,34	504 799,66	-12,30
- siitä investointivarausten / -rahaston käyttö							
KIINTEISTÖINVESTOINNIT:							
Hankekustannukset	-26 219 518,51	-29 800 000	0	-29 800 000	-20 117 085,15	9 682 914,85	-32,49
Toteutuneet hankkeet	-63 096 160,36				-19 095 956,55		
- vuoden 2017 keskeneräisistä siirretyt	50 192 063,88				2 777 892,97		
Toteutuneiden hankkeiden nettomeno	-12 904 096,48				-16 318 063,58		
Keskeneräiset hankkeet	-14 792 142,57				-15 813 271,17		
- vuoden 2017 keskeneräisistä siirretyt	1 476 720,54				12 014 249,60		
Keskeneräisten hankkeiden nettomeno	-13 315 422,03				-3 799 021,57		
Investointien tulorahoitus:							
Lainat							
Valtionosuudet							
Muu tulorahoitus							
YHTEENSÄ	0,00	0	0	0	0,00	0,00	
NETTOMENO	-26 219 518,51	-29 800 000	0	-29 800 000	-20 117 085,15	9 682 914,85	-32,49
- siitä investointivarausten / -rahaston käyttö							
LAITEINVESTOINNIT:							
Investointisuunnitelmat	-8 722 075,38	-12 000 000	0	-12 000 000	-6 729 120,11	5 270 879,89	-43,92
Laitepankin hankinnat:	-3 870 411,75	-4 239 610	0	-4 239 610	-2 304 828,73	1 934 781,27	-45,64
Toteutuneet investoinnit	-3 766 921,18				-2 581 942,50		
- vuoden 2017 keskeneräisistä siirretyt	173 723,20				277 113,77		
Toteutuneiden investointien nettomeno	-3 593 197,98				-2 304 828,73		
Keskeneräiset investoinnit	-377 213,77				-100 100,00		
- vuoden 2017 keskeneräisistä siirretyt	100 000,00				100 100,00		
Keskeneräisten investointien nettomeno	-277 213,77				0,00		
TASEYKSIKÖT:							
NEUROKESKUS	-1 055 478,05	-152 000		-152 000	-80 650,00	71 350,00	-46,94
SYDÄNKESKUS	-788 500,11	-1 046 390		-1 046 390	-421 814,51	624 575,49	-59,69
APTEEKKI	-20 440,36				0,00		
LAITEINVESTOINNIT:							
KYS-KUVANTAMISKESKUS	-2 987 245,11	-6 562 000	0	-6 562 000	-3 921 826,87	2 640 173,13	-40,23
Toteutuneet hankinnat	-2 038 550,30				-4 593 841,37		
- vuoden 2017 keskeneräisistä siirretyt	313 057,19				1 261 752,00		
Toteutuneen hankkeen nettomeno	-1 725 493,11				-3 332 089,37		
Keskeneräiset investoinnit	-1 261 752,00				-589 737,50		
- vuoden 2017 keskeneräisistä siirretyt							
Keskeneräisten investointien nettomeno	-1 261 752,00				-589 737,50		
Investointien tulorahoitus:							
Lainat							
Valtionosuudet							
Muu tulorahoitus					131 218,92	131 218,92	***
YHTEENSÄ	0,00	0	0	0	131 218,92	131 218,92	***
NETTOMENO	-8 722 075,38	-12 000 000	0	-12 000 000	-6 597 901,19	5 402 098,81	-45,02

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU							
	TILINPÄÄTÖS 2017	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2018	TALOUSARVIO MUUTOKSET 2018	MUUTETTU TALOUSARVIO 2018	TILINPÄÄTÖS 2018	POIKKEAMA 2018	POIKKEAMA % 2018
MUUT RAKENNUSINVESTOINNIT							
Hankekustannukset:	-98 486,71				-403,10	-403,10	***
Toteutuneet investoinnit	-98 486,71				-403,10	-403,10	***
Investointien tulorahoitus:							
Lainat							
Valtionosuudet							
Muut rahoitusosuudet (virkistysrahasto)	98 486,71				403,10	403,10	***
YHTEENSÄ	98 486,71				403,10	403,10	***
NETTOMENO	0,00				0,00	0,00	
- siitä investointivarausten / -rahaston käyttö							
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT:							
Osakkeet ja osuudet	-125 000,00	-820 000	0	-820 000	-8 005 617,68	-7 185 617,68	876,29
Investointien tulorahoitus:							
Lainat							
Valtionosuudet							
Muut rahoitusosuudet							
YHTEENSÄ	0,00	0	0	0	0,00	0,00	
NETTOMENO	-125 000,00	-820 000	0	-820 000	-8 005 617,68	-7 185 617,68	876,29
- siitä investointivarausten / -rahaston käyttö							
KÄYTTÖOMAISUUSINVESTOINNIT RAHOITUSOSUUDET INV.MENOIHIN	-39 325 026,55 98 486,71	-46 723 400 0	0 0	-46 723 400 0	-38 450 826,38 131 622,02	8 272 573,62 131 622,02	-17,71 ***

POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPUOLIN
KUNTAYHTYMÄ

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN							
HANKKEET							
	KUST.ARVO MUUTOKSINEEN	ED. VUOSIEN KÄYTTÖ	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2018	MUUTETTU TALOUSARVIO 2018	TOTEUMA 2018	TOT. % 2018	KUST. ARV. KÄYTETTY % 31.12.2018
SOVELLUSINVESTOINNIT:							
Investoinnit yhteensä			-4 103 400	-4 103 400	-3 598 600,34	87,70 %	
Menot			-4 103 400	-4 103 400	-3 598 600,34	87,70 %	
Tulot							
Nettomeno			-4 103 400	-4 103 400	-3 598 600,34	87,70 %	
RAKENNUSINVESTOINNIT:							
Investoinnit yhteensä			-29 800 000	-29 800 000	-20 117 085,15	67,51 %	
Menot			-29 800 000	-29 800 000	-20 117 085,15	67,51 %	
Tulot							
Nettomeno			-29 800 000	-29 800 000	-20 117 085,15	67,51 %	
HANKKEET:							
Puijon sairaalan vuodeos.uudist. Uusi Sydän	-164 000 000	-1 227 854,56	-14 000 000	-14 000 000	-9 783 119,77	69,88 %	6,71 %
Menot	-164 000 000	-1 227 854,56	-14 000 000	-14 000 000	-9 783 119,77	69,88 %	
Tulot							
Nettomeno	-164 000 000	-1 227 854,56	-14 000 000	-14 000 000	-9 783 119,77	69,88 %	
Puijon sairaalan peruskorjaus, vaihe 1	-49 000 000	-46 388 118,91	-6 000 000	-6 000 000	-3 344 784,17	55,75 %	101,50 %
Menot	-49 000 000	-46 388 118,91	-6 000 000	-6 000 000	-3 344 784,17	55,75 %	
Tulot							
Nettomeno	-49 000 000	-46 388 118,91	-6 000 000	-6 000 000	-3 344 784,17	55,75 %	
Muut hankekustannukset			-9 800 000	-9 800 000	-6 989 181,21	71,32 %	
Menot			-9 800 000	-9 800 000	-6 989 181,21	71,32 %	
Tulot							
Nettomeno			-9 800 000	-9 800 000	-6 989 181,21	71,32 %	
LAITEINVESTOINNIT							
Investoinnit yhteensä			-12 000 000	-12 000 000	-6 729 120,11	56,08 %	
Menot			-12 000 000	-12 000 000	-6 729 120,11	56,08 %	
Tulot			0	0	131 218,92	***	
Nettomeno			-12 000 000	-12 000 000	-6 597 901,19	54,98 %	
HANKINNAT:							
Röntgentomografialaite	-1 400 000	-1 010 572	0	0	-192 943,00	***	85,97 %
Menot	-1 400 000	-1 010 572	0	0	-192 943,00	***	
Tulot							
Nettomeno	-1 400 000	-1 010 572	0	0	-192 943,00	***	
MRI-laitteisto (1,5T) sis. gynekol. tmp-pöydän	-1 300 000	0	0	0	-1 326 350,31	***	102,03 %
Menot	-1 300 000	0	0	0	-1 326 350,31	***	
Tulot							
Nettomeno	-1 300 000	0	0	0	-1 326 350,31	***	
Muut laitehankinnat:			-12 000 000	-12 000 000	-5 209 826,80	43,42 %	
Menot			-12 000 000	-12 000 000	-5 209 826,80	43,42 %	
Tulot			0	0	131 218,92	***	
Nettomeno			-12 000 000	-12 000 000	-5 341 045,72	44,51 %	
MUUT INVESTOINNIT							
Investoinnit yhteensä			-820 000	-820 000	-8 006 020,78	***	
Menot			-820 000	-820 000	-8 006 020,78	***	
Osakkeet ja osuudet:							
Sakupe Oy			-820 000	-820 000	-820 145,68		
UNA OY			0	0	-150 000,00		
Kallaveden työterveys Oy			0	0	-2 025,00		
Järviseudefin työterveys Oy			0	0	-450,00		
Servica Oy			0	0	-4 847,00		
Servica liiketoimintakauppa, Oy:n omistus					-7 028 150,00		
Muut investoinnit			0	0	-403,10		
Tulot					403,10		
Muut investoinnit					403,10		
Nettomeno			-820 000	-820 000	-8 006 617,68	***	
MENOT YHTEENSÄ			-46 723 400	-46 723 400	-38 450 826,38	82,29 %	
TULOT YHTEENSÄ			0	0	131 622,02	***	
NETTOMENO YHTEENSÄ			-46 723 400	-46 723 400	-38 319 204,36	82,01 %	

**KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN RAHOITUSLASKELMAOSAN TOTEUTUMIS-
VERTAILU**

		Tilinpäätös 2018	Alkuperäinen TA2018
Toiminnan ja investointien rahavirta			
<i>Toiminnan rahavirta</i>			
Vuosikate	+ / -	6 036 764,51	25 097 274
Satunnaiset erät	+ / -	776 700,00	2 000 000
Tulorahoituksen korjaukset	+ / -	2 587 498,00	
<i>Investointien rahavirta</i>			
Investointimenot		-31 422 676,38	-46 723 400
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	131 622,02	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	2 290 000,00	
Toiminnan ja investointien rahavirta		-19 600 091,85	-19 626 126
Rahoitustoiminnan kassavirta			
<i>Antolainauksen muutokset</i>			
Antolainasaamisten lisäykset	-	0,00	
Antolainasaamisten vähennykset	+	500 000,00	500 000
<i>Lainakannan muutokset</i>			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	46 000 000,00	46 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-10 229 794,03	-11 621 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+ / -	51 800,00	
<i>Oman pääoman muutokset</i>		-403,10	
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+ / -	-131 125,07	
Vaihto-omaisuuden muutos	+ / -	96 708,87	
Saamisten muutos	+ / -	3 178 309,78	
Korottomien velkojen muutos	+ / -	4 645 244,13	
Rahoituksen rahavirta		44 110 740,58	34 879 000
Vaikutus maksuvalmiuteen		24 510 648,73	15 252 874
<i>Rahavarojen muutos</i>			
Rahavarat 31.12.	+	32 712 613,24	20 898 032
Rahavarat 1.1.	-	8 201 964,51	5 645 158
		24 510 648,73	15 252 874

Lainakanta 31.12.

258 135 574,60

256 684 069

Hallitusta sitovat tavoitteet vuodelle 2018

	Alkuperäinen talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset 2018	Lisätalous- arvio 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama lisätalous- arviosta	Poikkeama (%)
--	-------------------------------------	-----------------------------------	------------------------------	-------------------	--------------------------------------	------------------

HALLINTOKESKUS**Taloudellisuus ja tehokkuus €**

Tulot yhteensä	98 226 250	11 861 200	110 087 450	114 428 515	4 341 065	3,9
Menot yhteensä	99 888 631	5 171 707	105 060 338	106 304 621	1 244 283	1,2

Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen

Nettotyöpanos	176,4	-3	173,8	188,9	15,1	8,7
---------------	-------	----	-------	-------	------	-----

SAIRAALAN HALLINTO**Taloudellisuus ja tehokkuus €**

Tulot yhteensä	1 241 760	0	1 241 760	1 280 684	38 924	3,1
Menot yhteensä	1 426 132	264 972	1 691 104	1 735 901	44 797	2,6

Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen

Nettotyöpanos	12,2	-4,5	7,7	8,6	0,9	11,7
---------------	------	------	-----	-----	-----	------

TASEYKSIKÖT**Potilas-/ asiakaslähtöisyys**

Yli 6 kk jonottaneet	0	2	2	0	-2,0	-100,0
Pkl-odotusajan ylitys	0	15	15	318	303,0	2 020,0
Lähetteet yli 21 pv. osuus (%)	0	0,38	0,38	0,39	0,0	2,6

Palvelujen toimivuus

Hoitajaksot	14 680	-1 064	13 616	13 489	-127	-0,9
Hoitopäivät	49 450	-1 344	48 106	46 394	-1 712	-3,6
Leikkaukset	10 932	182	11 114	10 993	-121	-1,1
Avohoidon käynnit	77 878	4 850	82 728	83 007	279	0,3

Taloudellisuus ja tehokkuus €

Tulot yhteensä	214 411 166	-4 025 000	210 386 166	211 959 321	1 573 155	0,7
Menot yhteensä	206 587 840	6 989 752	213 577 592	217 263 987	3 686 395	1,7

Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen

Nettotyöpanos	612,1	109	721,1	722,6	1,5	0,2
---------------	-------	-----	-------	-------	-----	-----

OPERATIIVINEN KESKUS**Potilas-/ asiakaslähtöisyys**

Yli 6 kk jonottaneet	0	0	0	72	72	***
Pkl-odotusajan ylitys	0	***	-	16	***	***
Lähetteet yli 21 pv. osuus (%)	0	0	0	0,16	0,2	***

Palvelujen toimivuus

Hoitajaksot	13 010	-830	12 180	11 938	-242	-2,0
Hoitopäivät	39 142	3 421	42 563	42 682	119	0,3
Leikkaukset	9 586	166	9 752	9 537	-215	-2,2
Avohoidon käynnit	130 580	2 311	132 891	132 998	107	0,1

Taloudellisuus ja tehokkuus €

Tulot yhteensä	137 099 345	7 500 000	144 599 345	142 084 247	-2 515 098	-1,7
Menot yhteensä	141 468 799	4 663 056	146 131 855	146 669 465	537 610	0,4

Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen

Nettotyöpanos	624,1	48	671,6	664,8	-6,8	-1,0
---------------	-------	----	-------	-------	------	------

Hallitusta sitovat tavoitteet vuodelle 2018

	Alkuperäinen talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset 2018	Lisätalous- arvio 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama lisätalous- arviosta	Poikkeama (%)
--	-------------------------------------	-----------------------------------	------------------------------	-------------------	--------------------------------------	------------------

LÄÄKINNÄLLISTEN PALVELUJEN KESKUS*Potilas-/ asiakaslähtöisyys*

Yli 6 kk jonottaneet	0	0	0	13	13,0	***
Pkl-odotusajan ylitys	0	23	23	27	4,0	17,4
Lähetteet yli 21 pv. osuus (%)	0	3	3	2,9	-0,1	-3,3

Palvelujen toimivuus

Hoitajaksot	7 916	-370	7 546	7 680	134	1,8
Hoitopäivät	39 491	-3 600	35 891	36 468	577	1,6
Leikkaukset	685	45	730	770	40	5,5
Avohoidon käynnit	152 653	2 400	155 053	155 554	501	0,3

Taloudellisuus ja tehokkuus €

Tulot yhteensä	156 919 887	1 000 000	157 919 887	159 612 693	1 692 806	1,1
Menot yhteensä	157 634 866	5 032 220	162 667 086	163 960 763	1 293 677	0,8

Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen

Nettotyöpanos	590,4	16,3	606,7	609,9	3,2	0,5
---------------	-------	------	-------	-------	-----	-----

MIELENTERVEYS JA HYVINVOINTI*Potilas-/ asiakaslähtöisyys*

Yli 6 kk jonottaneet	0	0			0,0	***
Lähetteet yli 21 pv. osuus (%)	0	0,71	0,71	0,46	-0,3	-35,2

Palvelujen toimivuus

Hoitajaksot	1 695	172	1 867	1 895	28	1,5
Hoitopäivät	28 748	-1 648	27 100	26 935	-165	-0,6
Leikkaukset	1 080	0	1 080	1 172	92	8,5
Avohoidon käynnit	95 020	7 535	102 555	101 961	-594	-0,6

Taloudellisuus ja tehokkuus €

Tulot yhteensä	37 942 640	-268 294	37 674 346	38 174 476	500 130	1,3
Menot yhteensä	37 735 571	781 114	38 516 685	39 126 321	609 636	1,6

Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen

Nettotyöpanos	341,3	0,9	342,2	344,7	2,5	0,7
---------------	-------	-----	-------	-------	-----	-----

AKUUTTI*Palvelujen toimivuus*

Hoitajaksot	8 750	-750	8 000	8 134	134	1,7
Hoitopäivät	16 500	-1 500	15 000	15 181	181	1,2
Avohoidon käynnit	45 000	0	45 000	43 951	-1 049	-2,3

Taloudellisuus ja tehokkuus €

Tulot yhteensä	57 133 706	-2 090 000	55 043 706	55 156 512	112 806	0,2
Menot yhteensä	56 502 451	810 000	57 312 451	57 519 131	206 680	0,4

Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen

Nettotyöpanos	333,9	0,8	334,7	322,9	-11,8	-3,5
---------------	-------	-----	-------	-------	-------	------

HOITOTYÖN PALVELUKESKUS*Taloudellisuus ja tehokkuus €*

Tulot yhteensä	50 263 212	585 000	50 848 212	50 766 925	-81 287	-0,2
Menot yhteensä	49 993 676	670 000	50 663 676	50 823 033	159 357	0,3

Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaaminen

Nettotyöpanos	383,1	-14,2	368,9	366,8	-2,1	-0,6
---------------	-------	-------	-------	-------	------	------

**4. POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPiIRIN
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN**

4.1. Määrärahojen toteutuminen

4.1.1. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

4.1.2. Investointien toteutuminen

4.1.3. Rahoitusosan toteutuminen

4.1.4. Valtuustoa sitovat tavoitteet

KUNTAYHTYMÄN TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

	TILIN- PÄÄTÖS 2017	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2018	TALOUSARVIO- MUUTOKSET 2018	MUUTETTU TALOUSARVIO 2018	TILIN- PÄÄTÖS 2018	POIKKEAMA 2018	POIKKEAMA %
Taloudellisuustavoitteet:							
Hoitopalvelut jäsenkunnille	331 768 426,55	337 062 081	0	337 062 081	338 135 309,02	1 073 228	0,3
josta:							
- jäsenmaksut	6 118 459,00	6 166 852	0	6 166 852	6 166 852,00	0	0,0
- erityisen kallis hoito	13 923 840,66	12 000 000	0	12 000 000	13 787 420,51	1 787 421	14,9
Hoitopalvelut muille	79 780 914,53	84 979 928	-10 827 801	74 152 127	75 353 707,66	1 201 581	1,6
Toimintatuotot	482 186 801,42	491 744 237	-10 214 601	481 529 636	485 388 095,10	3 858 459	0,8
Myyntituotot	446 639 854,59	455 172 593	-8 771 601	446 400 992	448 528 423,83	2 127 432	0,5
Hoitopalvelujen myynti	411 549 341,08	422 042 009	-10 827 801	411 214 208	413 489 016,68	2 274 809	0,6
Muut myyntituotot	20 288 106,71	19 808 691	1 810 000	21 618 691	21 553 893,69	-64 797	-0,3
Erityisvaltionosuus	14 802 406,80	13 321 893	246 200	13 568 093	13 485 513,46	-82 580	-0,6
Maksutuotot	20 440 056,62	20 185 259	194 000	20 379 259	20 169 585,58	-209 673	-1,0
Asiakasmaksut	19 307 657,47	19 580 159	-206 000	19 374 159	19 072 188,29	-301 971	-1,6
Muut maksut	1 132 399,15	605 100	400 000	1 005 100	1 097 397,29	92 297	9,2
Tuet ja avustukset	9 752 716,23	10 106 531	541 000	10 647 531	10 933 048,74	285 518	2,7
Muut toimintatuotot	5 354 173,98	6 279 854	-2 178 000	4 101 854	5 757 036,95	1 655 183	40,4
Vuokratuotot	2 246 410,79	3 010 275	-700 000	2 310 275	2 509 622,25	199 347	8,6
Muut tuotot	3 107 763,19	3 269 579	-1 478 000	1 791 579	3 247 414,70	1 455 836	81,3
Valmistus omaan käyttöön	1 564 376,28	1 622 533	0	1 622 533	1 408 976,26	-213 557	-13,2
Toimintakulut	-456 951 501,07	-463 121 823	-10 813 314	-473 935 137	-479 914 080,90	5 978 944	-1,3
Henkilöstökulut	-246 389 071,57	-255 596 445	-699 000	-256 295 445	-254 905 418,42	-1 390 027	0,5
Palkat	-198 566 764,00	-203 804 236	-870 000	-204 674 236	-207 746 589,27	3 072 353	-1,5
Henkilösivukulut	-51 069 822,62	-55 090 633	600 000	-54 490 633	-50 390 390,10	-4 100 243	7,5
Eläkekulut	-42 092 535,33	-45 435 682	600 000	-44 835 682	-43 379 592,05	-1 456 090	3,2
Muut henkilösivukulut	-8 977 287,29	-9 654 951	0	-9 654 951	-7 010 798,05	-2 644 153	27,4
Henkilöstökorvaukset	3 247 515,05	3 298 424	-429 000	2 869 424	3 231 560,95	362 137	12,6
Palvelujen ostot	-112 276 947,20	-111 855 102	-6 536 114	-118 391 216	-124 575 591,08	6 184 375	-5,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-83 592 755,47	-82 226 159	-2 100 000	-84 326 159	-83 963 771,42	-362 388	0,4
Muut toimintakulut	-14 692 726,83	-13 444 117	-1 478 200	-14 922 317	-16 469 299,98	1 546 983	-10,4
Vuokratulot	-9 453 222,13	-9 503 095	-100 000	-9 603 095	-9 459 565,58	-143 529	1,5
Muut kulut	-5 239 504,70	-3 941 022	-1 378 200	-5 319 222	-7 009 734,40	1 690 512	-31,8
TOIMINTAKATE	26 799 676,63	30 244 947	-21 027 915	9 217 032	6 882 990,46	-2 334 042	-25,3
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 846 170,38	-3 109 586	1 858 000	-1 251 586	-793 340,51	458 245	-36,6
Korkotuotot	91 404,82	150 286	0	150 286	83 786,75	-66 499	-44,2
Muut rahoitustuotot	1 809 388,66	811 000	1 858 000	2 669 000	2 818 978,37	149 978	5,6
Korkokulut	-2 679 285,35	-3 000 000	0	-3 000 000	-2 628 393,10	-371 607	12,4
Muut rahoituskulut	-1 067 678,51	-1 070 872	0	-1 070 872	-1 067 712,53	-3 159	0,3
VUOSIKATE	24 953 506,25	27 135 361	-19 169 915	7 965 446	6 089 649,95	-1 875 796	-23,5
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista	-24 175 941,21	-25 276 669	0	-25 276 669	-25 506 231,48	229 562	-0,9
Suunnitelman mukaiset poistot	-22 640 268,03	-25 276 669	0	-25 276 669	-23 966 731,97	-1 309 937	5,2
Rakennuksista ja maarakenteista	-10 157 951,80	-12 117 573	0	-12 117 573	-10 724 252,52	-1 393 320	11,5
Koneista ja kalustosta	-9 010 851,94	-9 105 069	0	-9 105 069	-9 196 539,16	91 470	-1,0
Atk-ohjelmista	-2 235 123,46	-2 600 000	0	-2 600 000	-2 515 309,54	-84 690	3,3
Poistot pitkävaikutteisista menoista	-37 159,56	-18 254	0	-18 254	-114 342,24	96 088	-526,4
Kiinteistä rakenteista ja laitteista	-1 199 181,27	-1 435 773	0	-1 435 773	-1 416 288,51	-19 484	1,4
Kertaluonteiset poistot	-70 690,85	0	0	0	-74 517,18	74 517	***
Kertaluonteiset poistot koneista ja laitteista	-70 690,85	0	0	0	-74 517,18	74 517	***
Suunnitelman ylittävät poistot	-1 464 982,33	0	0	0	-1 464 982,33	1 464 982	***
Rakennuksista ja maarakenteista	-1 464 982,33	0	0	0	-1 464 982,33	1 464 982	***
Satunnaiset tuotot ja kulut	0,00	0	9 350 000	9 350 000	9 337 238,07	-12 762	-0,1
Satunnaiset tuotot	0,00	0	9 350 000	9 350 000	9 337 238,07	-12 762	-0,1

KUNTAYHTYMÄN TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

	TILIN- PÄÄTÖS 2017	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2018	TALOUSARVIO- MUUTOKSET 2018	MUUTETTU TALOUSARVIO 2018	TILIN- PÄÄTÖS 2018	POIKKEAMA 2018	POIKKEAMA %
TILIKAUDEN TULOS	777 565,04	1 858 692	-9 819 915	-7 961 223	-10 079 343,46	-2 118 120	26,6
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	65 171,86	63 000	0	63 000	58 975,13	-4 025	-6,4
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	18 170,06	78 308	0	78 308	80 518,63	2 211	2,8
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	860 906,96	2 000 000	-9 819 915	-7 819 915	-9 939 849,70	-2 119 935	27,1

TILIKAUDEN TUNNUSLUVUT:	2017	2018
Toimintatuotot/Toimintakulut %	105,89 %	101,44 %
Vuosikate %	5,18 %	1,25 %

Kuntayhtymän investointiosan toteutumisvertailu (sis.perusterveydenhuollon liikelaitoksen)							
	TILINPÄÄTÖS 2017	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2018	TALOUSARVIO- MUUTOKSET 2018	MUUTETTU TALOUSARVIO 2018	TILINPÄÄTÖS 2018	POIKKEAMA 2018	POIKKEAMA % 2018
SOVELLUSINVESTOINNIT:							
Investointisuunnitelmat	-4 159 945,95	-4 103 400	0	-4 103 400	-3 598 600,34	504 799,66	-12,30
Toteutuneet investoinnit	-4 708 395,29				-3 734 572,07		
- vuoden 2017 keskeneräisistä siirretyt	991 893,21				567 662,82		
Toteutuneiden hankkeiden nettomeno	-3 716 502,08				-3 166 909,25		
Keskeneräiset investoinnit	-567 662,82				-431 691,09		
- vuoden 2017 keskeneräisistä siirretyt	124 218,95				0,00		
Keskeneräisten hankkeiden nettomeno	-443 443,87				-431 691,09		
Investointien tulorahoitus:							
Lainat							
Valtionosuudet							
YHTEENSÄ	0,00	0	0	0	0,00	0,00	
NETTOMENO	-4 159 945,95	-4 103 400	0	-4 103 400	-3 598 600,34	504 799,66	-12,30
- siitä investointivarausten / -rahaston käyttö							
KIINTEISTÖINVESTOINNIT:							
Hankekustannukset	-26 219 518,51	-29 800 000	0	-29 800 000	-20 117 085,15	9 682 914,85	-32,49
Toteutuneet hankkeet	-63 096 160,36				-19 095 956,55		
- vuoden 2017 keskeneräisistä siirretyt	50 192 063,88				2 777 892,97		
Toteutuneiden hankkeiden nettomeno	-12 904 096,48				-16 318 063,58		
Keskeneräiset hankkeet	-14 792 142,57				-15 813 271,17		
- vuoden 2017 keskeneräisistä siirretyt	1 476 720,54				12 014 249,60		
Keskeneräisten hankkeiden nettomeno	-13 315 422,03				-3 799 021,57		
Investointien tulorahoitus:							
Lainat							
Valtionosuudet							
Muu tulorahoitus							
YHTEENSÄ	0,00	0	0	0	0,00	0,00	
NETTOMENO	-26 219 518,51	-29 800 000	0	-29 800 000	-20 117 085,15	9 682 914,85	-32,49
- siitä investointivarausten / -rahaston käyttö							
LAITEINVESTOINNIT:							
Investointisuunnitelmat	-8 722 075,38	-12 000 000	0	-12 000 000	-6 729 120,11	5 270 879,89	-43,92
Laitepankin hankinnat:	-3 870 411,75	-4 239 610	0	-4 239 610	-2 304 828,73	1 934 781,27	-45,64
Toteutuneet investoinnit	-3 766 921,18				-2 581 942,50		
- vuoden 2017 keskeneräisistä siirretyt	173 723,20				277 113,77		
Toteutuneiden investointien nettomeno	-3 593 197,98				-2 304 828,73		
Keskeneräiset investoinnit	-377 213,77				-100 100,00		
- vuoden 2017 keskeneräisistä siirretyt	100 000,00				100 100,00		
Keskeneräisten investointien nettomeno	-277 213,77				0,00		
TASEYKSIKÖT:							
NEUROKESKUS	-1 055 478,05	-152 000	0	-152 000	-80 650,00	71 350,00	-46,94
SYDÄNKESKUS	-788 500,11	-1 046 390	0	-1 046 390	-421 814,51	624 575,49	-59,69
APTEEKKI	-20 440,36				0,00		
LAITEINVESTOINNIT:							
KYS-KUVANTAMISKESKUS	-2 987 245,11	-6 562 000	0	-6 562 000	-3 921 826,87	2 640 173,13	-40,23
Toteutuneet hankinnat	-2 038 550,30				-4 593 841,37		
- vuoden 2017 keskeneräisistä siirretyt	313 057,19				1 261 752,00		
Toteutuneen hankkeen nettomeno	-1 725 493,11				-3 332 089,37		
Keskeneräiset investoinnit	-1 261 752,00				-589 737,50		
- vuoden 2017 keskeneräisistä siirretyt							
Keskeneräisten investointien nettomeno	-1 261 752,00				-589 737,50		

Kuntayhtymän investointiosan toteutumisvertailu (sis.perusterveydenhuollon liikelaitoksen)							
	TILINPÄÄTÖS 2017	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2018	TALOUSARVIO- MUUTOKSET 2018	MUUTETTU TALOUSARVIO 2018	TILINPÄÄTÖS 2018	POIKKEAMA 2018	POIKKEAMA % 2018
Investointien tulorahoitus:							
Lainat							
Valtionosuudet							
Muu tulorahoitus		0	0	0	131 218,92	131 218,92	
YHTEENSÄ	0,00	0	0	0	131 218,92	131 218,92	***
KYSTERI-LIIKELAITOS	-19 045,00	0	0	0	0,00	0,00	
Toteutuneet hankinnat	-19 045,00				0,00		
- vuoden 2017 keskeneräisistä siirretyt	0,00				0,00		
Toteutuneen hankkeen nettomeno	-19 045,00				0,00		
NETTOMENO	-8 741 120,38	-12 000 000	0	-12 000 000	-6 597 901,19	5 402 098,81	-45,02
MUUT RAKENNUSINVESTOINNIT							
Hankekustannukset:	-98 486,71				-403,10		
Toteutuneet investoinnit	-98 486,71				-403,10		
Investointien tulorahoitus:							
Lainat							
Valtionosuudet							
Muut rahoitusosuudet (virkistysrahasto)	98 486,71				403,10		
YHTEENSÄ	98 486,71				403,10		
NETTOMENO	0,00				0,00		
- siitä investointivarausten / -rahaston käyttö							
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT:							
Osakkeet ja osuudet	-125 000,00	-820 000	0	-820 000	-8 005 617,68	-7 185 617,68	876,29
Investointien tulorahoitus:							
Lainat							
Valtionosuudet							
Muut rahoitusosuudet					0,00		
YHTEENSÄ	0,00	0	0	0	0,00	0,00	
NETTOMENO	-125 000,00	-820 000	0	-820 000	-8 005 617,68	-7 185 617,68	876,29
- siitä investointivarausten / -rahaston käyttö							
KÄYTTÖOMAISUUSINVESTOINNIT	-39 344 071,55	-46 723 400	0	-46 723 400	-38 450 826,38	8 272 573,62	-17,71
RAHOITUSOSUUDET INV.MENOIHIN	98 486,71	0	0	0	131 622,02	131 622,02	***

KUNTAYHTYMÄN RAHOITUSLASKELMA VUODELTA 2018

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

		1.1. - 31.12.2018		1.1. - 31.12.2017	
Toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
Vuosikate	+ / -	6 089 649,95		24 953 506,25	
Satunnaiset erät	+ / -	776 700,00			
Tulorahoituksen korjaukset	+ / -	2 587 498,00	9 453 847,95	99 027,78	25 052 534,03
<i>Investointien rahavirta</i>					
Investointimenot		-31 422 676,38		-39 344 071,55	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	131 622,02		98 486,71	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	2 290 000,00	-29 001 054,36	928 472,55	-38 317 112,29
Toiminnan ja investointien rahavirta			-19 547 206,41		-13 264 578,26
Rahoitustoiminnan kassavirta					
<i>Antolainauksen muutokset</i>					
Antolainasaamisten vähennykset	+	500 000,00		250 000,00	
<i>Lainakannan muutokset</i>					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	46 000 000,00		15 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-10 229 794,03		-9 239 700,04	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+ / -	51 800,00	36 322 005,97	-106 280,00	5 904 019,96
<i>Oman pääoman muutokset</i>			-403,10		2 885 713,29
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		-12 360,71		22 514,04	
Vaihto-omaisuuden muutos	+ / -	96 708,87		-190 917,34	
Saamisten muutos	+ / -	2 632 685,09		-805 903,28	
Korottomien velkojen muutos	+ / -	5 019 219,02	7 736 252,27	-2 130 309,47	-3 104 616,05
Rahoituksen rahavirta			44 057 855,14		5 685 117,20
Rahavarojen muutos			24 510 648,73		-7 579 461,06
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	+	32 712 763,24		8 202 114,51	
Rahavarat 1.1.	-	8 202 114,51	24 510 648,73	15 781 575,57	-7 579 461,06

Vuoden 2018 tiedoista on vähennetty Servican liiketoimintakaupan erät (ei rahallista vaikutusta).

KUNTAYHTYMÄN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2018	2017
Investointien tulorahoitus %	19,46 %	63,58 %

Valtuustoa sitovat tavoitteet vuodelle 2018

	Alkuperäinen talousarvio 2018	Talousarvio- muutokset 2018	Lisätalous- arvio 2018	Toteutuma 2018	Poikkeama lisätalous- arviosta	Poikkeama (%)
--	-------------------------------------	-----------------------------------	------------------------------	-------------------	--------------------------------------	------------------

KYS**Palvelujen toimivuus**

Hoitojaksot	45 000 - 48 000		41 000 - 45 000	43 136		
Hoitopäivät	171 000 - 175 000		165 000 - 170 000	167 660		
Leikkaukset	21 000 - 23 000		21 000 - 23 000	22 540		
Avohoidon käynnit	495 000 - 520 000		500 000 - 525 000	517 471		

Taloudellisuus ja tehokkuus €

Tulot yhteensä	469 667 299	564 399	470 231 698	473 095 583	2 863 885	0,6
Menot yhteensä	467 667 299	10 384 314	478 051 613	483 035 432	4 983 819	1,0

**Henkilöstövoimavarojen hallinta
ja osaaminen**

Nettotyöpanos	3 000 - 3 200		3 100 - 3 300	3 229,3		
---------------	---------------	--	---------------	---------	--	--

KYSTERI**Taloudellisuus ja tehokkuus €**

Tulot yhteensä	29 893 028	0	29 893 028	31 217 048	1 324 020	4,4
Menot yhteensä	29 893 028	0	29 893 028	31 217 048	1 324 020	4,4

5. KONSERNIN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

5.1. Tavoitteiden toteutuminen

ISLAB

Kiinteistö Oy Mustinlampi

Sakupe Oy

Servica

**Kuopion yliopistollisen sairaalan
tutkimussäätiö sr**

Itä-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymä (ISLAB)

Mittarit	Tilin- päättös 2017	Tilin- päättös 2018	Muutos 18/17 (%)	Talous- suunni- telma 2018	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
(1 000 €)						
Liikevaihto	60 658	60 171	-0,8 %	60 553	-383	99 %
Tulos	2 741	669	-75,6 %	150,77	518	444 %
Investoinnit	630	985	56,2 %	1 175	-190	84 %
Pitkäaikaisen velan (lainan) määrä						
Omavaraisuusaste (%)	58,6	47,8	-18,4 %			

Tulostavoitteet

Vuosi 2018 oli ISLABin yhdestoista toimintavuosi. Tilikauden ylijäämä ennen varauksia ja veroja on 941 963,74 euroa (voittoprosentti 1,51 %). Varausten ja verojen jälkeen tilikauden ylijäämäksi jää 668 927,87 euroa.

Vuonna 2018 tuotettujen laboratoriotutkimusten yhteismäärä oli 8 070 169 kappaletta, mikä on noin 0,8 % vähemmän vuoteen 2017 verrattuna. Näytteenottotapahtumia oli 1 379 577 kappaletta (-2,4 %), ja myös EKG-rekisteröintejä tehtiin aiempaa vähemmän eli 99 471 kappaletta (-1,6 %). Tuotannon omavaraisuusaste on ollut korkea, sillä alihankintana tuotettiin vain noin 0,9 % tutkimusten kokonaismäärästä. Tämä vastaa noin 9 % osuutta liikevaihdosta. Kappalemäärään verrattuna korkeahko prosentuaalinen osuus liikevaihdosta johtuu alihankintatutkimusten yksittäishinnoista; alihankintatutkimuksina hankitaan kalliimpaa erikoisanalytiikkaa. Tutkimuspalveluiden ja verituotteiden myyntituotoista noin 78 % tulee palvelujen myynnistä liikelaitoskuntayhtymän jäseninä oleville omistajayhteisöille, ja noin 20 % myynnistä niille yhteistyökunnille, jotka ovat liikkeenluovutuksen periaatteella siirtäneet laboratorion palvelunsa ISLABille.

Ensimmäisen kerran koko ISLABin historiassa tuotantoluvut ovat kääntyneet hienoiseen laskuun. Yksi tuotantomäärään vaikuttava tekijä on ennakoitua nopeampi muutos antikoagulanttihoitoin liittyvissä hoitokäytännöissä. Uudet lääkkeet ovat vähentäneet laboratoriotutkimusten (INR) tarvetta merkittävästi, ja pelkästään tämän hoitokäytännön muutoksen voidaankin katsoa vähentäneen ISLABin liikevaihtoa noin 500.000 euroa verrattuna vuoteen 2017, kun vuoden 2018 talousarviota tehtäessä muutoksen oletettiin jäävän huomattavasti pienemmäksi.

Tulokseen on pitkällä tähtäimellä vaikuttanut merkittävästi myös oman tuotannon hintojen suunnitelmallinen alentaminen (-2,5 % v. 2016, -2,5 % v. 2017 -2,5 % ja -2,1 % v. 2018). Samaan aikaan tuotantokustannukset ovat nousseet (mm. työ- ja virkaehtosopimukseen perustuvat palkkojen korotukset ja tuloksellisuus-kertaerä sekä tuotantotiloihin kohdistuneet merkittävät perusparannukset, jotka ovat nostaneet vuokramenoja). Tilikauden tulosta rasittaa myös säteilyturvalakiin perustuva pakollinen varaus (350 000 euroa) sekä investointivaraus (300 000 euroa).

Edellä mainituista haasteista huolimatta taloudellinen tulos oli taloussuunnitelmassa ennakoitua parempi tilikauden ylijäämän ollessa 668 927 euroa (tavoite 150 770 euroa). Toimintatuotot ovat edelleen riittäneet toiminnan ja investointien rahoitukseen, eikä liikelaitoskuntayhtymällä ole pitkäaikaista velkaa.

Yhtymäkokouksen asettaman tavoitteen mukaan jäsenyhteisöjen ja yhteistyökuntien tarvitsemat kliinisen kemian, kliinisen mikrobiologian sekä kliinisen genetiikan laboratorion palvelut on tuotettu laadukkaasti, nopeasti ja kustannustehokkaasti. Yhtymäkokouksen ja johtokunnan asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden voidaan katsoa toteutuneen.

Investoinnit

Yhtymäkokouksen päättämien talousarvion perusteiden mukaan investoinnit tuli suunnitella siten, että niiden kokonaismäärä ei ylitä 1 400 000 euroa. Aikaisempien vuosien tapaan osa hankinnoista jätettiin kuitenkin uudelleenarvioinnin jälkeen tekemättä tai siirrettiin tulevaisuuteen. Investointisuunnitelmasta toteutui lopulta 984 829 euroa, josta noin 500 000 euroa katetaan investointivarauksella. Toteutuneista investoinneista 100 000 euroa on sijoituksia oman tytäryhtiön osakkeisiin.

Toiminnan vakuus ja riskien hallinta

Muuttuva toimintaympäristö sekä terveydenhuoltojärjestelmän ja lainsäädännön muutokset tuottavat riskejä ISLABin toiminnalle. Kilpailulainsäädännön estäessä liikelaitoksia toimimasta kilpailla markkinoilla, ja samaan aikaan yksityisen terveydenhuollon aseman voimistuessa on ennakoitavissa, että ISLAB tulee jossain määrin menettämään markkinaosuuttaan.

Tuotantomääriin kohdistuva merkittävä riski on muutos antikoagulanttihoitoihin liittyvissä hoitokäytännöissä. Antikoagulanttihoitojen (Marevan-lääkitys) seuranta muodostaa laboratorioden kannalta merkittävän näytteenotto toiminnan ja analytiikan kokonaisuuden. Kattava siirtyminen pois Marevan-lääkityksestä ja INR-seurannasta vähentää laboratorion näytteenottokäyntien määrää arvioiden mukaan enimmillään jopa noin 20 %, mikä tulee vaikuttamaan myös ISLABin talouden kokonaisuuteen ja henkilöstöresurssien suunnitteluun. INR-analytiikan määrässä oli havaittavissa vähennystä ensimmäisen kerran vuoden 2017 aikana (6 %), ja vuonna 2018 vähennystä oli jo noin 12 %.

Riskejä hallitaan suunnitelmallisen toimintajärjestelmän avulla. Akkreditoitua (FINAS, T072) toimintajärjestelmää arvioidaan sekä sisäisesti että ulkoisesti (FINAS) kaikissa aluelaboratorioissa. Kaikki aluelaboratoriot ovat akkreditoinnin piirissä. Yhtenäinen laitekanta, analyysituotannon varalaitteverkosto sekä kattava kuljetusjärjestelmä helpottavat reagenttia tuotannon ongelmatilanteisiin. Julkisen sektorin suurimpien laboratoriotuotantokeskusten kesken solmittu terveydenhuoltolakiin perustuva yhteistyösopimus parantaa osaltaan palvelutuotannon riskien hallintaa.

Sairaalakokonaisuuksien ja laboratoriotilojen laajat peruskorjaushankkeet sekä ennakoimattomat rakennusteknisistä ongelmista johtuvat tuotannon uudelleenjärjestelyt on tunnistettu tuotantajärjestelmän riskitekijäksi. Muutoshetkien hallintaan liittyy uusien laitteistojen käyttöönottovaiheen riskejä, joita on hallittu hyvällä suunnittelulla ja perehdytyksellä.

ISLABin tuotannollisten järjestelmien toimintavarmuus on ollut hyvä. Ennakoimattomiin katkoksiin on varauduttu ohjeistamalla menettelytavat kiireisen analytiikan tuottamiseksi myös erilaisten katkosten aikana. Ennakoimattomat laboratoriotulosten toimituskatkokset ovat tyypillisimmin liittyneet asiakasyhteisöjen verkkoliikenteen tai potilaskertomusjärjestelmien toimintahäiriöihin.

Markkinoilla toimivan tytäryhtiön IslabVerkko Oy:n perustaminen

ISLABin ydintoiminnan sidosyksikköaseman säilyttämistä on omistajajäsenten taholla pidetty jatkossakin perusteltuna. Koska sidosyksikköasemassa toimivan yhtiön edellytykset toimia kilpailla markkinoilla ovat voimakkaasti rajoitettuja, ISLABin yhtymäkokous päätti perustaa erillisen osakeyhtiön kilpailla markkinoilla toimimista varten.

IslabVerkko Oy:n perustamissopimus allekirjoitettiin 1.7.2018, ja yhtiö merkittiin Kaupparekisteriin 8.8.2018. Yhtiön kotipaikka on Kuopio. IslabVerkko Oy:n keskeisimpänä toimialana ovat laboratorio- ja lääkäripalvelut, opetus- ja tutkimustoiminta. Toiminta on alkuvaiheessa tarkoitus aloittaa vain kliinisten laboratoriopalveluiden tuottamisella ISLABin toiminta-alueella. IslabVerkko Oy tarjoaa laboratoriopalveluita kilpailla markkinoilla toimiville terveyspalveluiden tuottajille.

Yhtiön ensimmäinen tilikausi on poikkeava tilikausi 1.7.2018 - 31.12.2019, ja varsinainen toiminta on käynnistynyt 1.1.2019. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Päivi Ylikangas. Henkilöstö ja tuotannontekijät ovat ISLABin kanssa yhteiset, toiminta perustuu yritysten väliseen kustannustenjakosopimukseen.

Kiinteistö Oy Mustinlampi

Mittarit	Tilin- päättös 2017	Tilin- päättös 2018	Muutos 18/17 (%)	Talous- suunni- telma 2018	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
(1 000 €)						
Liikevaihto	5 202	5 135	-1 %	5 065	70	101 %
Tulos	127	161	27 %	49	112	329 %
Investoinnit	230	0	-100 %	0	0	100 %
Pitkäaikaisen velan (lainan) määrä	61 294	57 881	-6 %	61 622	-3 741	94 %
Omavaraisuusaste (%)	9,3	10,0	8 %	9,0	1,0	111 %

Mustinlammen tarkoituksena on omistaa, hallita ja vuokrata kiinteistöjä ja osakehuoneistoja sekä tuottaa Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin asiakkaille ja henkilöstölle tarkoitettuja oheispalveluja.

Pysäköintitoiminta

Pysäköinnin liikevaihto kasvoi 2 % ollen n. 1,40 M€.

Toimitilojen vuokraus

Puijon sairaalan rakennukset 3,5,10 ja 13 ovat olleet vuokrattuina koko vuoden ajan sairaanhoitopiirille. Rakennus 11 (yhteiskeittiö) sekä Harjulan tunneli on vuokrattu Servicalle, joka huolehtii myös rakennuksen ylläpidosta. Canthian tunneli on vuokrattu sairaanhoitopiirille (50 %) ja Itä-Suomen yliopistolle (50 %). Rakennus 12 on vuokrattu Servicalle, Istekki Oy:lle sekä sairaanhoitopiirille.

Tulostavoitteet

Kiinteistö Oy Mustinlampi on pitkällä aikavälillä voittoa tavoittelematon yhtiö. Yhtiön tulot muodostuvat pääosin toimitilojen vuokratuloista sekä pysäköintitalojen tuotoista. Yhtiön tulostavoite ylittyi selkeästi pysäköintitalojen parantuneen myynnin ansiosta yhtiön liiketoiminnan kulujen jäädessä samaan aikaan arvioitua pienemmiksi.

Yhtiön rahoituskulut pysyivät edelleen suhteellisen alhaisina markkinakorkojen matalan tason vuoksi.

Investoinnit

Yhtiö ei tehnyt taseeseen aktivoitavia investointeja. Rakennuksiin tehdyt korjaukset kustannettiin käyttötalousvaroin.

Yhtiön tulevaisuus

Yhtiön toiminta on tulevaisuudessa vakaata vuokraustoimintaa, mutta sairaanhoitopiirin toiminnan kasvu Puijon sairaalan kiinteistöllä luo painetta pysäköintipaikkojen lisäämiseen. Vuokraustoiminnan tulovirralla pyritään pitämään rakennuskanta pitkällä aikavälillä kunnossa siten, ettei korjausvelkaa pääse merkittävästi syntymään.

Merkittävä tulokseen vaikuttava epävarmuus tulee jatkossa olemaan rahoituksen hinta ja korkoriski, mutta sitä on vähennetty oleellisesti siirtämällä valtaosa korkoriskistä vuokralaisille vuokrasopimuksilla. Korkojen ennustetaan lähtevän nousuun vuoden 2019 loppupuolella.

Sakupe Oy

Mittarit	Tilin- päättös 2017	Tilin- päättös 2018	Muutos 18/17 (%)	Talous- suunni- telma 2018	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
(1 000 €)						
Liikevaihto	15 995	21 794	36,25	22 000	-206	99 %
Tulos	734	12	-98,36	1700	-1 688	1 %
Investoinnit	1 800	1833	1,85	1 450	383	126 %
Pitkäaikaisen velan (lainan) määrä	4 275	3 625	-15,20	3 625	0	100 %
Omavaraisuusaste (%)	55,09	57,61	4,57	54	4	107 %

Tulostavoitteet

Yhtiön liikevaihto oli toimintavuonna 21 793 798 euroa. Pääosa liikevaihdosta koostui julkiselle terveydenhuollolle ja muille julkishallinnon yksiköille tuotetuista tekstiilihuoltopalveluista. Liikevaihto kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 36,3 %, joskaan luvut eivät ole vertailukelpoisia, sillä Karjalan Tekstiilipalvelu Oy:n sulautuminen osaksi Sakupe Oy:tä tuotti pääosan kasvusta.

Henkilöstökulut tilikaudella olivat 8 388 427,03 euroa ja vuokratyövoimaa käytettiin 125 267,60 euron edestä. Kokonaisuutena työvoimakulut olivat siis 8 513 694,63 euroa.

Yhtiön kasvaessa tietojärjestelmien ja toimintakulttuurin yhtenäistämiseksi toteutettiin useita projekteja, jotka aiheuttivat kertaluonteisia kustannuksia. Nämä toimet yhdessä merkittävien tekstiilihankintojen kanssa vaikuttivat yhtiön kannattavuuteen heikentävästi, liikevoiton ollessa 354 903 euroa.

Yhtiön lainoja lyhennettiin suunnitelman mukaisesti, ja omavaraisuusaste tilikauden päättyessä oli 57,61 %. Kokonaisuutena päättynyttä tilikautta voidaan pitää sekä taloudellisen että toiminnallisen tuloksen puolesta yhtiölle hyvänä.

Tuotannossa vesipesua suoritettiin 9 738 044 kiloa. Ennakoivilla tekstiilihankinnoilla sekä tekstiilivarantoa optimoimalla parannettiin toimitusvarmuutta ja työn sujuvuutta. Yhteistekstiilihankintoja tehtiin yhteensä 2,9 miljoonalla eurolla. Yhteistekstiilihankinnat ovat pääosin terveydenhuollossa tarvittavia liina- ja potilasvaatteita, työvaatteita sekä siivoustekstiilejä.

Tekstiilimallistoja uudistettiin, kun uusi potilasvaatemallisto otettiin käyttöön kahdessa yliopistollisessa sairaalassa (KYS ja TAYS) alkusyksyllä 2018. Lisäksi käynnistettiin terveydenhuollon työvaatteiden laajamittainen uudistamishanke, jonka tuloksia nähdään käytännössä Sakupen toimialueen sairaaloissa vuodesta 2020 alkaen.

Investoinnit

Asiakaskohtaisiin vuokratextiileihin investoitiin vuonna 2018 noin 1 964 000 euroa. Muut tilikauden investoinnit olivat varsin maltillista tasoa. Keväällä 2018 yhtiössä toteutettiin kokonaisvaltainen toiminnanohjausjärjestelmän uudistaminen, johon investoitiin tilikaudella yhteensä noin 180 000 euroa. Uusi Tikos-järjestelmä toimii työkaluna toimintatapojen yhtenäistämässä ja tarjoaa alustan digitaalisten palveluiden kehitykselle. Tuotannon koneiden sekä kaluston uudistamis- ja korjaustarpeista muodostui yhteensä noin 132 000 euron investoinnit. Investoinnit rahoitettiin kassavaroin.

Toiminnan vakaus ja riskien hallinta

Tuotantokoneiston ja -tilojen toimivuus sekä osaava työvoima ja -turvallisuus ovat Sakupe Oy:n toiminnan vakauden perusta. Kolme omaa tuotantolaitosta eri paikkakunnilla parantavat merkittävästi valmiuttamme keskeytysriskien hallinnan osalta.

Moderni tuotantoteknologia, oma ammattitaitoinen kunnossapito-organisaatio sekä toimiva ennaltaehkäisevä huolto-ohjelma ovat omiaan pienentämään tuotantohäiriöiden riskiä. Henkilöstön osaamista kehitetään ja työvoiman saatavuudesta sekä työhyvinvoinnista pyritään huolehtimaan henkilöstöriskien hallitsemiseksi.

Terveystuotannon ja muidenkin asiakasryhmiemme edellyttämän turvallisen tekstiilihuoltopalvelun perusta on mikrobiologisen puhtauden hallintajärjestelmä, jota sovellamme toiminnassamme (SFS-EN 14065). Työturvallisuuteen liittyvien riskien ja vaarojen arviointia suoritetaan säännöllisesti osana johtamisjärjestelmään perustuvaa ympäristö- ja työsuojelutoimintaa (ISO 14001). Molemmat laatujärjestelmät ovat VTT:n sertifioimia em. standardien mukaisesti ja niihin perustuen suoritamme jatkuvasti prosessin omavalvontaa sekä toimintamme sisäistä auditointia. Hygienia- ja ympäristöjärjestelmälle suoritetaan vuosittain myös ulkoinen seuranta-auditointi.

Toimintaympäristön muutokseen liittyvien liiketoimintariskien hallitsemiseksi yhtiön hallitus on runsas vuosi sitten käynyt läpi perusteellisen ja analyttisen strategian arvioinnin, johon liittyivät myös omistajaohjaukselliset neuvottelut. Strategiaprosessin tuloksena päädyttiin säilyttämään yhtiön sidosyksikköasema omistajiinsa nähden ja luotiin kehitykseen tähtäävä strategia tästä lähtökohdasta.

Oleellinen osa liiketoimintariskien hallintaa on myös huolehtia hyvästä päivittäisestä palvelukyvyistä sekä toiminnan kustannustehokkuudesta. Taloudellisia riskejä pyrimme hallitsemaan riittävällä suunnittelulla sekä huolellisuudella sopimuksia laadittaessa.

Vuoden 2018 aikana jatkettiin riskienhallinnan dokumentointiin tarkoitettua ohjelmiston käyttöä. Järjestelmän avulla käsitellään yhtiön riskejä kokonaisvaltaisesti, ja työturvallisuuden näkökulmasta omassa osiossaan.

Yhtiön vakuutusturvan kattavuus varmistettiin ja vakuutus sopimukset uusittiin tarjouskilpailun perusteella vuoden 2018 aikana.

Muuta huomioitavaa

Syksyllä 2017 yhtiön hallituksen ja yhtiökokouksen hyväksymän sulautumissuunnitelman mukaisesti Karjalan Tekstiilipalvelu Oy sulautui osaksi Sakupe Oy:tä 31.12.2017. Vuoden 2018 alusta alkaen entisen Karjalan Tekstiilipalvelu Oy:n koko henkilöstö jatkoi tekstiilipalveluiden tuottamista Sakupe Joensuun yksikkönä. Vuoden 2018 aikana käytettiin merkittävästi resursseja yrityskulttuurin yhtenäistämiseen ja tietojärjestelmien yhdistämiseen. Sakupe toimii nykyisin laajasti viiden maakunnan alueella kolmen tuotantolaitoksen voimin. Tuotantolaitokset sijaitsevat Siilinjärvellä, Jyväskylässä ja Joensuussa.

Jyväskylän kaupunki päätti marraskuussa 2018 merkitä yhden Sakupe Oy:n osakkeen suunnatun osakeannin mukaisesti. Sakupe Oy:n hallitus hyväksyi tämän osakemerkinnän joulukuussa 2018 ja se rekisteröidään kaupparekisteriin vuoden 2019 puolella.

Itä-Suomen huoltopalvelut liikelaitoskuntayhtymä (Servica)

Mittarit	Tilin- päättös 2017	Tilin- päättös 2018	Muutos 18/17 (%)	Talous- suunni- telma 2018	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
(1 000 €)						
Liikevaihto	83 381	87 917	5,4	84 431	3 486	104,1
Tulos	3 356	16 375	387,9	4000	12 375	409,4
Investoinnit	610	729	19,5	1 204	-475	60,5
Pitkäaikaisen velan (lainan) määrä	9 287	0	-100,0	7 599	-7 599	0,0
Omavaraisuusaste (%)	16,78	0	-100,0		0	

Itä-Suomen huoltopalvelut liikelaitoskuntayhtymä (Servica) tuottaa omistajilleen Kuopion kaupungille ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirille ruokapalvelujen, laitos- ja välinehuollon, kiinteistötekniikan ja kiinteistöjen ylläpidon sekä logistiikan palvelut.

Vuosi 2018 oli Servicassa asiakkuuden teemavuosi. Asiakaspalveluun liittyviä teemoja käsiteltiin työpajoissa koko vuoden ajan kaikissa Servican työyhteisöissä esimiesten johdolla. Kaikki esimiehet osallistuivat asiakaspalveluvalmennukseen ja olivat yhdessä luomassa servicalaisen asiakaspalvelun periaatteita. Asiakkaat ja henkilöstö äänestivät vuoden servicalaiseksi asiakaspalvelijaksi Päivi Liljavirran, joka työskentelee KYSillä lounasravintola Kaarteessa.

Kuopion kaupungin ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kanssa solmittiin uudet puite- ja palvelusopimukset vuosille 2019 - 2023.

Servican uudet verkkosivut julkaistiin vuodenvaihteessa 2018. Merkittävimmät uudistukset olivat yhteystietojen julkaiseminen käyttäjryhmäkohtaisesti, ruokalistojen julkaisu ja erillinen Töihin Servicaan -alavisusto, jolla pystytään vastaamaan myös rekrytoinnin tarpeisiin.

Hankintalain siirtymäaika päättyi vuoden 2018 lopussa ja vuodesta 2019 alkaen sidosyksikköasemassa olevan yhtiön omistajien ulkopuolinen myynti voi olla enintään 5 % ja 500 000 €. Omistajien ulkopuolinen myynti tarkasteltiin keväällä ja tehtiin suunnitelma markkinoilta vetäytymisestä. Tarvittavat sopimusten irtisanomiset tehtiin kesän ja syksyn aikana.

Laadun kehittämisessä siirryttiin vuonna 2018 toimintajärjestelmän rakentamisvaiheesta käyttöönottovaiheeseen. Laatuvaistaavat nimettiin ja heille järjestettiin laatuvalmennusta. Tavoitteemme on hakea laatusertifikaatti vuonna 2020.

Yhteiskuntavastuu nähdään Servicassa strategisena menestystekijänä. Yhteiskuntavastuun perustan muodostavat sidosryhmien ja olennaisten raportoitavien näkökulmien määrittely, joka tehtiin syksyllä 2018. Servica tekee yhteiskuntavastuuraportin vuodesta 2018.

Vuosi 2018 oli liikelaitoskuntayhtymän viimeinen toimintavuosi. Liiketoimintakauppa toteutui vuoden 2018 viimeisenä päivänä kauppahintaan 22 M€, jonka jälkeen liikelaitoskuntayhtymä purkautui. Liikelaitoskuntayhtymän liiketoimintaa jatkaa Servica Oy.

Servicecan positiivinen tuloskehitys jatkui vuonna 2018. Servicecan vuoden 2018 tilikauden ylijäämä ennen satunnaisia eriä oli 4 M€ (4,6 % liikevaihdosta). Tulos oli talousarviossa esitetyn tavoitteen mukainen. Liiketoimintakaupan jälkeen liikelaitoskuntayhtymän tulokseen kirjautui myyntivoittoa 13,2 M€, josta liikelaitoskuntayhtymä maksoi tuloveroa 0,8 M€. Tilinpäätöksessä ko. erät ovat huomioitu satunnaisissa tuotoissa.

Toimintakauden toteutunut liikevaihto 87,9 M€ oli 3,5 M€ talousarviota suurempi. Servicecan toimintamenot toteutuivat 3,3 M€ budjetoitua suurempina. Suhteessa liikevaihtoon ulkoiset palvelu- ja materiaalihankinnat toteutuivat 1,2 prosenttiyksikköä budjetoitua suurempina (toteutuma 36,6 %, budjetti 37,5 %). Vuoden 2018 toteutuneet henkilöstökulut olivat 1,0 M€ budjetoitua suuremmat, suhteessa liikevaihtoon toteutuma oli kokonaisuudessa 0,7 % parempi. Kun toteutuneissa henkilöstömenoissa huomioidaan vuokratyövoima, henkilöstömenot olivat 50,4 % liikevaihdosta (budjetoitu 50,5 %).

Vuoden 2018 toimintakate oli 6,1 M€ (talousarvio 6,1 M€) ja vuosikate 5,8 M€ (talousarvio 5,9 M€). Toimintakate oli talousarviossa asetetun tavoitteen mukainen, eli 7 % liikevaihdosta (tavoite 7 %). Poistojen määrä pienentyi investointikustannusten pienenemisen myötä. Rahoituskulut ylittyivät 0,1 M€ budjetoitusta. Vuoden 2018 lopussa Servica maksoi ennakkoisesti takaisin Kuntarahoituksen lainat (9,5 M€) ja kyseisten lainojen korot (0,2 M€). Rahoituskuluihin sisältyy ylimääräinen lainan korko 0,2 M€.

Servicecassa työskenteli vuoden 2018 lopussa 1 242 työntekijää (vuonna 2017 vastaava luku oli 1 243). Sairauspoissaolojen kokonaismäärä oli vuosiraportin perusteella laskettuna 21,3 kalenteripäivää/htv1. Edellisvuoden määrä oli 24,1 kalenteripäivää, joten tavoite vähentää kaksi sairauspäivää/hlö saavutettiin, vähenemä oli 2,8 kalenteripäivää/htv1.

Kuopion yliopistollisen sairaalan tutkimussäätiö sr

Mittarit	Tilin- päättös 2017	Tilin- päättös 2018	Muutos 18/17 (%)	Talous- suunni- telma 2018	Ero tavoit- teesta (määrä)	Toteu- tumis- aste (%)
(1 000 €)						
Liikevaihto	29	17	-59 %	15	2	113,3
Omavaraisuusaste (%)	100	100		100		

Kuopion yliopistollisen sairaalan tutkimussäätiöllä ei ole liikevaihtoa, vaan säätiön tulot perustuvat saatuihin lahjoituksiin ja sijoitusten tuottoihin. Tutkimussäätiö sai lahjoituksia ja rahankeräystuottoja 17 015 euroa vuonna 2018.

Tulostavoitteet

Yleinen taloudellinen tilanne on sellainen, että sijoitusten tuotto on tällä hetkellä erittäin vähäistä. Säätiö on hoitanut omaisuuttaan parhaalla mahdollisella tavalla asiantuntijoiden antamien ohjeiden mukaan. KYS tutkimussäätiön varat ovat sijoitettuna ns. maltillisen riskin periaatteella. Säätiön sijoitukset on hajautettu eri omaisuusluokkiin ja maantieteellisesti kehitysnäkymät ja instrumenttien kilpailukyky huomioiden. Tutkimussäätiön sijoituksia hoitavat ulkopuoliset asiantuntijat ja hoitaminen on aktiivista. KYS tutkimussäätiön varainhoidon tavoitteena on säätiön tarkoituksen mahdollisimman hyvä toteuttaminen. Varainhoitoa ohjaa huolellisuus, tarkkuus, avoimuus ja toimiminen säätiön hyväksi. Säätiöllä oli voimassaoleva Poliisihallituksen rahankeräyslupa ajalla 1.1.2018 - 31.12.2019.

Investoinnit

KYSin tutkimussäätiöllä ei ole investointeja.

Toiminnan vakaus ja riskien hallinta

KYSin tutkimussäätiön toiminta on vakaata ja riskit matalia. Muutoksia toiminnan vakaudessa tai riskeissä ei ole näköpiirissä.

Ei muuta huomioitavaa.

**6. KUNTAYHTYMÄN TILIKAUDEN TULOKSEN
MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS**

6.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen
KUNTAYHTYMÄN TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

	TOTEUMA 2018 1000€	TOTEUMA 2017 1000€
Toimintatuotot	485 388	482 187
Valmistus omaan käyttöön	1 409	1 564
Toimintakulut	-479 914	-456 952
TOIMINTAKATE	6 883	26 800
Rahoitustuotot ja -kulut	-793	-1 846
Korkotuotot	84	91
Muut rahoitustuotot	2 819	1 809
Korkokulut	-2 628	-2 679
Muut rahoituskulut	-1 068	-1 068
VUOSIKATE	6 090	24 954
Poistot ja arvonalentumiset	-25 506	-24 176
Satunnaiset erät	9 337	0
Satunnaiset tuotot	9 337	0
TILIKAUDEN TULOS	-10 079	778
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	59	65
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	81	18
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-9 940	861

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot /Toimintakulut, %	101,44	105,89
Vuosikate / Poistot %	23,88	103,22

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100*Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100*Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

6.2. Toiminnan rahoitus

KUNTAYHTYMÄN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

	2018 1000€	2017 1000€
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 090	24 954
Satunnaiset erät	777	
Tulorahoituksen korjauserät	2 587	99
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-31 423	-39 344
Rahoitusosuudet investointimenoihin	132	98
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 290	928
Toiminnan ja investointien rahavirta	-19 547	-13 265
Rahoituksen rahavirta		
<i>Antolainauksen muutokset</i>		
Antolainasaamisten vähennykset	500	250
<i>Lainakannan muutokset</i>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	46 000	15 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 230	-9 240
Lyhytaikaisten lainojen muutos	52	-106
<i>Oman pääoman muutokset</i>	0	2 902
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-12	23
Vaihto-omaisuuden muutos	97	-191
Saamisten muutos	2 633	-806
Korottomien velkojen muutos	5 019	-2 130
Rahoituksen rahavirta	44 058	5 701
Rahavarojen muutos	24 511	-7 579
Rahavarat 31.12.	32 713	8 202
Rahavarat 1.1.	8 202	15 782

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus %	19,46	63,58
Lainanhoitokate	0,27	1,87
Kassan riittävyys, pv	23	6

Investointien tulorahoitus%

=100*Vuosikate / Investointien omahankintameno

Lainanhoitokate

=(vuosikate+Korkokulut) / (Korkokulut+Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kassastamaksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

6.3. Rahoitusasema ja sen muutokset

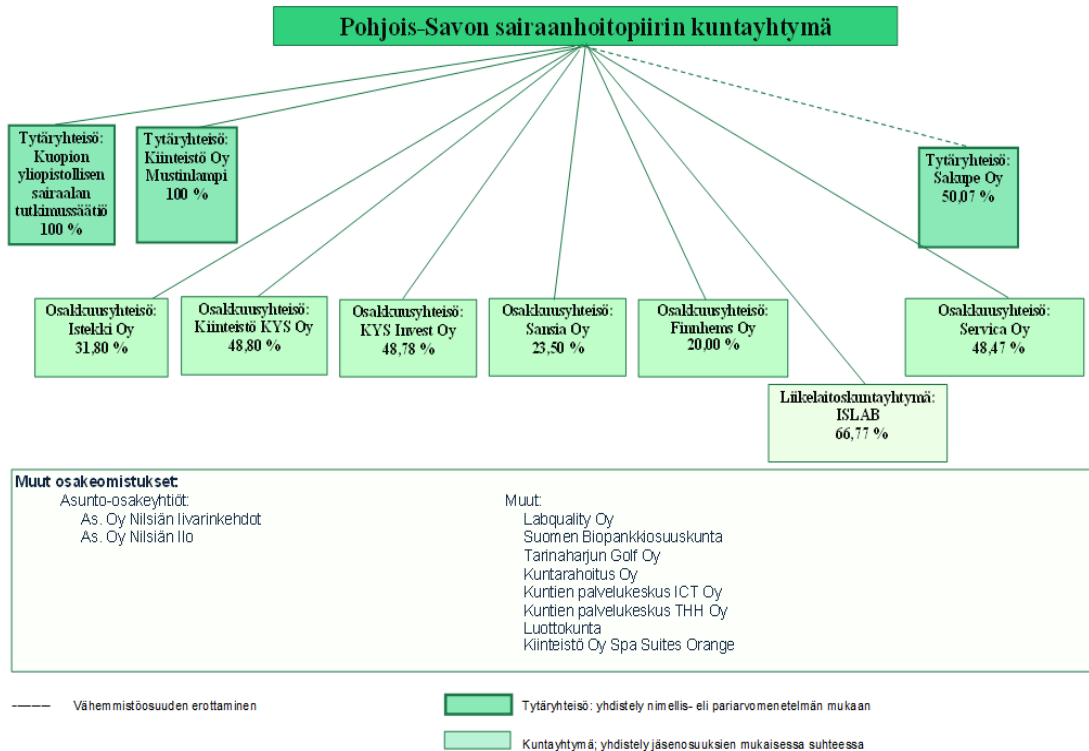
KUNTAYHTYMÄTASE JA SEN TUNNUSLUVUT

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

	2018	2017		2018	2017
	milj. €	milj. €		milj. €	milj. €
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	395 557	382 822	A OMA PÄÄOMA	87 487	97 508
I Aineettomat hyödykkeet			I Peruspääoma	102 119	102 119
1. Aineettomat oikeudet	10 200	8 981	III Muut omat rahastot	884	965
2. Muut pitkävaikutteiset menot	841	956	IV Edellisten tilik. yli-/alijäämä	-5 577	-6 438
3. Ennakkomaksut	432	568	V Tilikauden yli-/alijäämä	-9 940	861
	11 473	10 504		87 487	97 508
II Aineelliset hyödykkeet			B POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	1 385	1 444
1. Maa- ja vesialueet	6 481	6 481	1. Poistoero	1 385	1 444
2. Rakennukset	276 414	269 647		1 385	1 444
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 169	14 554	C PAKOLLISET VARAUKSET	23 636	20 272
4. Koneet ja kalusto	35 619	37 235	2. Muut pakolliset varaukset	23 636	20 272
5. Muut aineelliset hyödykkeet	495	495		23 636	20 272
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset	16 503	16 431	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 925	1 687
	348 682	344 844	1. Valtion toimeksiannot	79	91
III Sijoitukset			2. Lahjoitusrahastojen pääomat	1 846	1 596
1. Osakkeet ja osuudet	22 155	17 362	E VIERAS PÄÄOMA	338 178	296 934
3. Muut lainasaamiset	12 385	9 250	I Pitkäaikainen		
4. Muut saamiset	862	862	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	245 861	212 136
	35 402	27 474		245 861	212 136
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 846	1 596	II Lyhytaikainen		
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 846	1 596	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 871	12 775
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	55 208	33 427	6. Ostovelat	27 333	22 382
I Vaihto-omaisuus			7. Muut velat	171	4 489
1. Aineet ja tarvikkeet	3 898	3 995	8. Siirtovelat	44 897	40 727
	3 898	3 995		92 317	84 799
II Saamiset			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	452 612	417 845
Lyhytaikaiset saamiset					
1. Myyntisaamiset	8 747	8 271	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
3. Muut saamiset	5 150	8 111	Omavaraisuusaste %	19,86	23,93
4. Siirtosaamiset	4 700	4 848	Suht. velkaantuneisuus %	68,63	60,66
	18 597	21 230			
III Rahoitusarvopaperit			Omavaraisuusaste %		
IV Rahat ja pankkisaamiset	32 713	8 202	= (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaeht. varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)		
			Suhteellinen velkaantuneisuus %		
VASTAAVAA YHTEENSÄ	452 612	417 845	= (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot		

7. Konsernin toiminta ja talous

7.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

7.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntayhtymän valtuusto on hyväksynyt kesäkuussa 2018 kuntayhtymän Omistajaohjauksen periaatteet ja Konserniohjeen.

Konsernijohton tehtävät on määritelty kuntayhtymän hallintosäännössä.

7.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kuntayhtymäkonsernia koskevia useita asioita on kuluvan vuoden aikana ollut hallituksen päätettävänä. Osa asioista on tullut päättää myös valtuustossa. Käsitellyt asiat ovat suurelta osin johtuneet kuntayhtymän toimintojen uudelleenorganisoinneista, ulkoisista lainsäädännöllisistä seikoista ja talouden tasapainottamistarpeista.

Merkittäviä vuoden 2018 ja vuoden 2019 aikana esillä olleita konsernia koskevia aihealueita ovat olleet seuraavat:

- Karteks Oy:n fuusioituminen Sakupe Oy:n kanssa
- Kiinteistö Oy Isoharjan omistuksesta luopuminen
- Monetra Oy ja Monetra Pohjois-Savo Oy järjestelyt liittyen talous- ja henkilöstöhallinnon toimintoihin
- Servica liikelaitoskuntayhtymän yhtiöittäminen Servica Oy:ksi mm. maakuntauudistukseen liittyen
- työterveyshuollon yhtiöittäminen
- UNA Oy – yhteisissä tietojärjestelmähankkeissa mukana oleminen
- FinnHealth Oy:n perustaminen terveysturvan edistämiseksi / mahdollistamiseksi
- Sansia Oy:n yhtiöjärjestyksen päivittäminen
- Kuopio Health -osuuskunnan perustaminen

7.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Konsernin taloustilanne tulee olemaan haastava emoyhteisön vaikea taloustilanteen takia, mikä heijastuu myös konsernin tytä- ja osakkuusyhtiöihin hintojen alennus- ja tuloutusvaateina.

Konsernirakenteen muutokset jatkuvat vuonna 2019, sillä yhtymähallitus on tehnyt 28.01.2019 päätöksen Kiinteistö-KYS Oy:n osakkeiden realisoimisen käynnistämisestä.

Myös muut muutokset konsernirakenteessa ovat mahdollisia lähivuosina.

Peruskorjausinvestointi tulee jatkumaan vielä useita vuosia. Lähivuosina käynnistyy myös potilas- ja asiakastietojärjestelmän uusiminen, mitkä lisäävät emoyhteisön velkaantumista.

7.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernijohton tehtävät on määritelty kuntayhtymän hallintosäännössä. Keskeisiä hallitukselle kuuluvia tehtäviä ja päätettäviä asioita ovat mm. seuraavat:

- vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan
- nimeää kuntayhtymän ehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen
- nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet
- antaa kuntayhtymän ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa

Kuntayhtymäkonsernia koskevia asioita on kuluvan vuoden aikana ollut hallituksen päätettävänä poikkeuksellisen paljon. Osa asioista on tullut päättää myös valtuustossa. Käsitellyt asiat ovat suurelta osin johtuneet kuntayhtymän toimintojen uudelleenorganisoinneista, ulkoisista lainsäädännöllisistä seikoista ja talouden tasapainottamistarpeista. Merkittäviä viime ja tämän vuoden aikana esillä olleita konsernia koskevia "aihealueita" ovat olleet seuraavat:

- Karteks Oy:n fuusioituminen Sakupe Oy:n kanssa
- Kiinteistö Oy Isoharjan omistuksesta luopuminen
- Monetra Oy ja Monetra Pohjois-Savo Oy järjestelyt liittyen talous- ja henkilöstöhallinnon toimintoihin
- Servica liikelaitoskuntayhtymän yhtiöittäminen Servica Oy:ksi mm. maakuntauudistukseen liittyen
- työterveyshuollon yhtiöittäminen
- UNA Oy – yhteisissä tietojärjestelmähankkeissa mukana oleminen
- FinnHealth Oy:n perustaminen terveysturvan edistämiseksi/mahdollistamiseksi
- Sansia Oy:n yhtiöjärjestyksen päivittäminen
- Kuopio Health -osuuskunnan perustaminen

Konserniyhteisöjä koskevien omistusten ja hallinnon järjestelyihin liittyen kuntayhtymän hallitus on toimivaltaansa ja tehtäviinsä kuuluen tehnyt vuoden aikana noin 20 erillistä päätöstä tai esitystä.

Hallintosäännön mukaan hallituksen kuuluu nimetä kuntayhtymän edustajat tytäryhteisöjen hallitukseen. Edustajien nimeämisistä yhteisöjen (myös muutkin kuin tytäryhteisöt) hallitukseen ja johtokuntiin on tehty päätökset hallintosäännössä olevien määräysten mukaisesti.

Hallintosäännön määräysten mukaan hallituksen kuuluu nimetä myös yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajan intresseistä lähtevät toimintaohjeet. Hallitus on vuosina 2015 - 2017 tekemillään erillisillä päätöksillä valtuuttanut sairaanhoitopiiriin johtajan tekemään yhtiökokousedustajien nimeämiset.

Vuoden 2018 hallituksen päätöksissä ei ole sairaanhoitopiiriin johtajalle annettua nimenomaista valtuutusta yhtiökokousedustajien nimeämiseen. Sairaanhoitopiiriin johtaja on antanut valtakirjat yhtiökokousedustajille aiemman käytännön mukaisesti myös vuonna 2018.

7.6. KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	TOTEUMA 2018 1000€	TOTEUMA 2017 1000€
Toimintatuotot	555 976	547 097
Toimintakulut	-538 311	-507 136
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	2 218	1 441
TOIMINTAKATE	19 883	41 402
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 847	-4 848
Korkotuotot	46	150
Muut rahoitustuotot	22	17
Korkokulut	-3 772	-3 973
Muut rahoituskulut	-1 143	-1 041
VUOSIKATE	15 036	36 555
Poistot ja arvonalentumiset	-31 883	-30 391
Satunnaiset erät	-3 235	0
Satunnaiset tuotot	-3 235	0
TILIKAUDEN TULOS	-20 082	6 164
Tilinpäätössiirrot	91	3
Tilikauden verot	-45	-288
Laskennalliset verot	-74	-190
Vähemmistöosuudet	-132	-780
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-20 241	4 909

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot /Toimintakulut, %	103,71	108,19
Vuosikate / Poistot %	47,16	120,28

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100*Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100*Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2018	2017
	<i>1000€</i>	<i>1000€</i>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	15 036	36 555
Satunnaiset erät	-3 235	
Tilikauden verot	-45	-288
Tulorahoituksen korjauserät	1 409	-1 573
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-33 936	-42 655
Rahoitusosuudet investointimenoihin	132	167
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	5 476	938
Toiminnan ja investointien rahavirta	-15 163	-6 856
Rahoituksen rahavirta		
<i>Lainakannan muutokset</i>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	46 000	15 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 540	-13 688
Lyhytaikaisten lainojen muutos	52	-106
<i>Oman pääoman muutokset</i>	27	2 870
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	4	58
Vaihto-omaisuuden muutos	910	-220
Saamisten muutos	3 119	-1 210
Korottomien velkojen muutos	1 139	-1 176
Rahoituksen rahavirta	37 711	1 528
Rahavarojen muutos	22 547	-5 328
Rahavarat 31.12.	40 145	22 763
Yritysjärjestelyssä siirtyneet rahavarat +/-	5 166	-268
Rahavarat 1.1.	-22 763	-27 823
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus %	44,48	86,04
Lainanhoitokate	1,11	2,67
Kassan riittävyys, pv	25	15
Investointien tulorahoitus%		
=100*Vuosikate / Investointien omahankintameno		
Lainanhoitokate		
=(vuosikate+Korkokulut) / (Korkokulut+Lainanlyhennykset)		
Kassan riittävyys (pv)		
= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella		
Kassastamaksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:		
<u>Tuloslaskelmasta:</u>		<u>Rahoituslaskelmasta:</u>
Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön		Investointimenot
Korkokulut		Antolainojen lisäys
Muut rahoituskulut		Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	2018	2017		2018	2017
	<i>milj. €</i>	<i>milj. €</i>		<i>milj. €</i>	<i>milj. €</i>
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	456 275	466 061	A OMA PÄÄOMA	94 485	115 610
I Aineettomat hyödykkeet			I Peruspääoma	102 119	102 119
1. Aineettomat oikeudet	10 664	9 531	III Yhdistysten ja säätiöiden peruspääom	42	25
2. Muut pitkävaikuttiset menot	844	4 265	III Muut omat rahastot	1 801	1 882
3. Ennakkomaksut	432	568	IV Edellisten tilik. yli-/alijäämä	10 764	6 676
	<u>11 940</u>	<u>14 364</u>	V Tilikauden yli-/alijäämä	-20 241	4 908
				<u>94 485</u>	<u>115 610</u>
II Aineelliset hyödykkeet			B VÄHEMMISTÖOSUUS	4 726	5 413
1. Maa- ja vesialueet	6 638	6 865	C PAKOLLISET VARAUKSET	23 870	20 272
2. Rakennukset	347 260	353 612	2. Muut pakolliset varaukset	23 870	20 272
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 169	14 554		<u>23 870</u>	<u>20 272</u>
4. Koneet ja kalusto	41 444	45 340	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 315	2 105
5. Muut aineelliset hyödykkeet	2 628	2 468	1. Valtion toimeksiannot	79	91
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset	16 507	16 605	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	2 236	2 013
	<u>427 646</u>	<u>439 444</u>		<u>2 315</u>	<u>2 104</u>
III Sijoitukset			E VIERAS PÄÄOMA	401 807	380 029
1. Osakkeet ja osuudet	15 827	11 391	I Pitkäaikainen		
3. Muut saamiset	862	862	2. Lainat rahoitus- ja vakuutus-		
	<u>16 689</u>	<u>12 253</u>	laitoksilta	299 117	279 427
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	2 230	2 023		<u>299 117</u>	<u>279 427</u>
2. Lahjoitusrahastojen erityiskattee	2 230	2 023	II Lyhytaikainen		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	68 698	55 345	2. Lainat rahoitus- ja vakuutus-		
I Vaihto-omaisuus			laitoksilta	18 094	17 219
1. Aineet ja tarvikkeet	3 983	4 893	5. Saadut ennakot	5 044	4 507
	<u>3 983</u>	<u>4 893</u>	6. Ostovelat	28 234	23 653
II Saamiset			7. Muut velat	786	6 451
Pitkäaikaiset saamiset			8. Siirtovelat	50 112	48 426
4. Siirtosaamiset		12	9. Laskennalliset verovelat	420	346
	<u>0</u>	<u>12</u>		<u>102 690</u>	<u>100 602</u>
Lyhytaikaiset saamiset			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	527 203	523 429
1. Myyntisaamiset	13 903	14 050			
3. Muut saamiset	5 721	8 936	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
4. Siirtosaamiset	4 946	4 690	Omavaraisuusaste %	19,00	23,32
	<u>24 570</u>	<u>27 676</u>	Suht. velkaantuneisuus %	71,36	68,64
III Rahoitusarvopaperit	35	42	Omavaraisuusaste %		
	<u>35</u>	<u>42</u>	= (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaeht. varaukset) /		
IV Rahat ja pankkisaamiset	40 110	22 722	(Koko pääoma - Saadut ennakot)		
	<u>40 110</u>	<u>22 722</u>	Suhteellinen velkaantuneisuus %		
VASTAAVAA YHTEENSÄ	527 203	523 429	= (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot		

8. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

8.1. Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden -10 079 343,46 tuloksen käsittelystä esitetään seuraavaa:

1. Tuloutetaan Julkulan peruskorjauksen suunnitelman mukaista poistoa vastaava summa poistoeroa 58 975,13 €.
2. Tehdään kanttiinin ylijäämästä 27 699,35 €:n siirto virkistysrahastoon. Tuloutetaan 108 217,98 € virkistystoimintaan.

8.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Vuoden 2018 alkuperäisessä talousarviossa suunniteltua 2.000.000,00 euron ylijäämää ei saavutettu. Yhtymävaltuusto päätti joulukuussa 2018 lisätalousarviosta, jossa alijäämäksi arvioitiin 7.819.915,00 euroa. Tilinpäätöksen mukainen alijäämä oli 9.939.849,70 euroa.

Tilikauden lopussa kuntayhtymätaseen kumulatiivinen alijäämä on yhteensä 15.516.604,31 euroa. Laskettaessa katettavaa alijäämää, vähennetään kuntayhtymätaseen kumulatiivisesta alijäämästä KYSin taseessa olevat Poistoero (1.385.067,99 euroa) ja Muut omat rahastot (446.160,92 euroa). Tämän jälkeen katettava alijäämä on 13.685.375,40 euroa.

Vuoden 2019 talousarviossa yli-/alijäämä on 0 euroa, joten vuoden 2019 ylijäämällä ei pystytä kattamaan kertynyttä alijäämää. Kertyneet alijäämät katetaan suorittamalla perussopimuksen 24§:n mukainen lisäkanto. Vuoden 2019 osuus lisäkannosta on 7.000.000,00 euroa ja vuoden 2020 osuus on 6.700.000,00 euroa.

9. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

9.1. Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

KUNTAYHTYMÄN TULOSLASKELMA VUODELTA 2018

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

	TOTEUMA 2018	TOTEUMA 2017	Muutos %
Toimintatuotot	485 388 095,10	482 186 801,42	0,66 %
Myyntituotot	448 528 423,83	446 639 854,59	0,42 %
Maksutuotot	20 169 585,58	20 440 056,62	-1,32 %
Tuet ja avustukset	10 933 048,74	9 752 716,23	12,10 %
Muut toimintatuotot	5 757 036,95	5 354 173,98	7,52 %
Valmistus omaan käyttöön	1 408 976,26	1 564 376,28	-9,93 %
Toimintakulut	-479 914 080,90	-456 951 501,07	5,03 %
Henkilöstökulut	-254 905 418,42	-246 389 071,57	3,46 %
Palkat ja palkkiot	-207 746 589,27	-198 566 764,00	4,62 %
Henkilösivukulut	-50 390 390,10	-51 069 822,62	-1,33 %
<i>Eläkekulut</i>	-43 379 592,05	-42 092 535,33	3,06 %
<i>Muut henkilösivukulut</i>	-7 010 798,05	-8 977 287,29	-21,91 %
Henkilöstökorvaukset	3 231 560,95	3 247 515,05	-0,49 %
Palvelujen ostot	-124 575 591,08	-112 276 947,20	10,95 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-83 963 771,42	-83 592 755,47	0,44 %
Avustukset	0,00	0,00	
Muut toimintakulut	-16 469 299,98	-14 692 726,83	12,09 %
TOIMINTAKATE	6 882 990,46	26 799 676,63	-74,32 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-793 340,51	-1 846 170,38	-57,03 %
Korkotuotot	83 786,75	91 404,82	-8,33 %
Muut rahoitustuotot	2 818 978,37	1 809 388,66	55,80 %
Korkokulut	-2 628 393,10	-2 679 285,35	-1,90 %
Muut rahoituskulut	-1 067 712,53	-1 067 678,51	0,00 %
VUOSIKATE	6 089 649,95	24 953 506,25	-75,60 %
Poistot ja arvonalentumiset	-25 506 231,48	-24 175 941,21	5,50 %
Satunnaiset erät	9 337 238,07	0,00	***
Satunnaiset tuotot	9 337 238,07	0,00	***
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	***
TILIKAUDEN TULOS	-10 079 343,46	777 565,04	***
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	58 975,13	65 171,86	-9,51 %
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00	***
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	80 518,63	18 170,06	***
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-9 939 849,70	860 906,96	***

KUNTAYHTYMÄN RAHOITUSLASKELMA VUODELTA 2018

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

		1.1. - 31.12.2018		1.1. - 31.12.2017	
Toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
Vuosikate	+ / -	6 089 649,95		24 953 506,25	
Satunnaiset erät	+ / -	776 700,00			
Tulorahoituksen korjaukset	+ / -	2 587 498,00	9 453 847,95	99 027,78	25 052 534,03
<i>Investointien rahavirta</i>					
Investointimenot		-31 422 676,38		-39 344 071,55	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	131 622,02		98 486,71	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	2 290 000,00	-29 001 054,36	928 472,55	-38 317 112,29
Toiminnan ja investointien rahavirta			-19 547 206,41		-13 264 578,26
Rahoitustoiminnan kassavirta					
<i>Antolainauksen muutokset</i>					
Antolainasaamisten vähennykset	+	500 000,00		250 000,00	
<i>Lainakannan muutokset</i>					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	46 000 000,00		15 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-10 229 794,03		-9 239 700,04	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+ / -	51 800,00	36 322 005,97	-106 280,00	5 904 019,96
<i>Oman pääoman muutokset</i>			-403,10		2 885 713,29
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		-12 360,71		22 514,04	
Vaihto-omaisuuden muutos	+ / -	96 708,87		-190 917,34	
Saamisten muutos	+ / -	2 632 685,09		-805 903,28	
Korottomien velkojen muutos	+ / -	5 019 219,02	7 736 252,27	-2 130 309,47	-3 104 616,05
Rahoituksen rahavirta			44 057 855,14		5 685 117,20
Rahavarojen muutos			24 510 648,73		-7 579 461,06
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	+	32 712 763,24		8 202 114,51	
Rahavarat 1.1.	-	8 202 114,51	24 510 648,73	15 781 575,57	-7 579 461,06

Vuoden 2018 tiedoista on vähennetty Servican liiketoimintakaupan erät (ei rahallista vaikutusta).

KUNTAYHTYMÄN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2018	2017
Investointien tulorahoitus %	19,46 %	63,58 %

KUNTAYHTYMÄTASE 31.12.2018

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

	TASE 31.12.2018	TASE 31.12.2017	Muutos % 18/17
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	395 556 886,96	382 821 964,08	3,33
I Aineettomat hyödykkeet			
1. Aineettomat oikeudet	10 200 057,77	8 980 795,24	13,58
2. Muut pitkävaikutteiset menot	841 220,03	955 562,27	-11,97
3. Ennakkomaksut	431 691,09	567 662,82	-23,95
	-----	-----	
	11 472 968,89	10 504 020,33	9,22
II Aineelliset hyödykkeet			
1. Maa- ja vesialueet	6 481 473,36	6 481 473,36	0,00
2. Rakennukset	276 414 321,61	269 646 841,51	2,51
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 169 006,12	14 554 208,07	-9,52
4. Koneet ja kalusto	35 618 966,85	37 234 838,69	-4,34
5. Muut aineelliset hyödykkeet	495 111,62	495 111,62	0,00
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	16 503 108,67	16 431 108,34	0,44
	-----	-----	
	348 681 988,23	344 843 581,59	1,11
III Sijoitukset			
1. Osakkeet ja osuudet	22 154 678,24	17 362 360,56	27,60
3. Muut lainasaamiset	12 385 250,00	9 250 000,00	33,89
4. Muut saamiset	862 001,60	862 001,60	0,00
	-----	-----	
	35 401 929,84	27 474 362,16	28,85
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 846 254,89	1 595 905,06	15,69
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 846 254,89	1 595 905,06	15,69
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	55 208 401,67	33 427 146,90	65,16
I Vaihto-omaisuus			
1. Aineet ja tarvikkeet	3 898 296,79	3 995 005,66	-2,42
	-----	-----	
	3 898 296,79	3 995 005,66	-2,42
II Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset	8 747 479,13	8 270 671,16	5,77
3. Muut saamiset	5 150 013,65	8 110 937,82	-36,51
4. Siirtosaamiset	4 699 848,86	4 848 417,75	-3,06
	-----	-----	
	18 597 341,64	21 230 026,73	-12,40
III Rahoitusarvopaperit			
IV Rahat ja pankkisaamiset	32 712 763,24	8 202 114,51	***
	-----	-----	
	452 611 543,52	417 845 016,04	8,32

KUNTAYHTYMÄTASE 31.12.2018

(sis. Perusterveydenhuollon liikelaitoksen)

	TASE 31.12.2018	TASE 31.12.2017	Muutos % 18/17
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA	87 486 813,34	97 507 584,77	-10,28
I Peruspääoma	102 119 035,28	102 119 035,28	0,00
III Muut omat rahastot	884 382,37	965 304,10	-8,38
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-5 576 754,61	-6 437 661,57	-13,37
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-9 939 849,70	860 906,96	***
	<u>87 486 813,34</u>	<u>97 507 584,77</u>	-10,28
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 385 067,99	1 444 043,12	-4,08
1. Poistoero	1 385 067,99	1 444 043,12	-4,08
	<u>1 385 067,99</u>	<u>1 444 043,12</u>	-4,08
C PAKOLLISET VARAUKSET	23 636 158,00	20 271 960,00	16,60
2. Muut pakolliset varaukset	23 636 158,00	20 271 960,00	16,60
	<u>23 636 158,00</u>	<u>20 271 960,00</u>	16,60
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 925 192,72	1 687 203,60	14,11
1. Valtion toimeksiannot	78 937,83	91 298,54	-13,54
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	1 846 254,89	1 595 905,06	15,69
E VIERAS PÄÄOMA	338 178 311,47	296 934 224,55	13,89
I Pitkäaikainen			
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	245 861 338,89	212 135 574,59	15,90
	<u>245 861 338,89</u>	<u>212 135 574,59</u>	15,90
II Lyhytaikainen			
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 871 115,71	12 774 874,04	16,41
5. Saadut ennakot	5 044 408,56	4 426 207,07	13,97
6. Ostovelat	27 332 878,25	22 381 935,72	22,12
7. Muut velat	171 149,60	4 489 107,11	-96,19
8. Siirtovelat	44 897 420,46	40 726 526,02	10,24
	<u>92 316 972,58</u>	<u>84 798 649,96</u>	8,87
	<u>452 611 543,52</u>	<u>417 845 016,04</u>	8,32

KUNTAYHTYMÄTASEEN TUNNUSLUVUT:

	2018	2017
Omavaraisuus %	19,86 %	23,93 %

9.2. Kuopion yliopistollinen sairaala

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN TULOSLASKELMA 2018

	TOTEUMA 2018	TOTEUMA 2017	MUUTOS % 18/17
Toimintatuotot	456 323 869,58	453 570 737,79	0,61 %
Myyntituotot	422 938 371,55	421 703 735,16	0,29 %
Maksutuotot	17 052 111,37	17 092 202,02	-0,23 %
Tuet ja avustukset	10 779 305,36	9 635 655,80	11,87 %
Muut toimintatuotot	5 554 081,30	5 139 144,81	8,07 %
Valmistus omaan käyttöön	1 408 976,26	1 564 376,28	-9,93 %
Toimintakulut	-450 911 296,06	-428 359 163,48	5,26 %
Henkilöstökulut	-237 115 336,18	-228 777 846,16	3,64 %
Palkat	-192 965 626,17	-183 965 785,31	4,89 %
Henkilösivukulut	-47 102 879,34	-47 845 172,18	-1,55 %
<i>Eläkekulut</i>	-40 589 835,32	-39 523 902,22	2,70 %
<i>Muut henkilösivukulut</i>	-6 513 044,02	-8 321 269,96	-21,73 %
Henkilöstökorvaukset	2 953 169,33	3 033 111,33	-2,64 %
Palvelujen ostot	-117 657 377,34	-105 698 308,55	11,31 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-82 449 678,25	-82 004 331,89	0,54 %
Muut toimintakulut	-13 688 904,29	-11 878 676,88	15,24 %
TOIMINTAKATE	6 821 549,78	26 775 950,59	-74,52 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-784 785,27	-1 839 120,44	-57,33 %
Korkotuotot	77 400,95	84 000,92	-7,86 %
Muut rahoitustuotot	2 818 978,37	1 809 388,66	55,80 %
Korkokulut	-2 627 551,11	-2 678 443,35	-1,90 %
Muut rahoituskulut	-1 053 613,48	-1 054 066,67	-0,04 %
VUOSIKATE	6 036 764,51	24 936 830,15	-75,79 %
Poistot ja arvonalentumiset	-25 453 346,04	-24 126 547,42	5,50 %
Satunnaiset erät	9 337 238,07	0,00	***
Satunnaiset tuotot	9 337 238,07	0,00	***
TILIKAUDEN TULOS	-10 079 343,46	810 282,73	***
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	58 975,13	65 171,86	-9,51 %
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	80 518,63	-14 547,63	***
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-9 939 849,70	860 906,96	***

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN RAHOITUSLASKELMA VUODELTA 2018

		1.1. - 31.12.2018		1.1. - 31.12.2017	
Toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
Vuosikate	+ / -	6 036 764,51		24 936 830,15	
Satunnaiset erät	+ / -	776 700,00			
Tulorahoituksen korjaukset	+ / -	2 587 498,00	9 400 962,51	99 027,78	25 035 857,93
<i>Investointien rahavirta</i>					
Investointimenot		-31 422 676,38		-39 325 026,55	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	131 622,02		98 486,71	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	2 290 000,00	-29 001 054,36	928 472,55	-38 298 067,29
Toiminnan ja investointien rahavirta			-19 600 091,85		-13 262 209,36
Rahoitustoiminnan kassavirta					
<i>Antolainauksen muutokset</i>					
Antolainasaamisten vähennykset	+	500 000,00		250 000,00	
<i>Lainakannan muutokset</i>					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	46 000 000,00		15 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-10 229 794,03		-9 239 700,04	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+ / -	51 800,00	36 322 005,97	-106 280,00	5 904 019,96
<i>Oman pääoman muutokset</i>			-403,10		2 901 513,29
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+ / -	-131 125,07		-83,11	
Vaihto-omaisuuden muutos	+ / -	96 708,87		-190 917,34	
Saamisten muutos	+ / -	3 178 309,78		-560 448,50	
Korottomien velkojen muutos	+ / -	4 645 244,13	7 789 137,71	-2 371 275,50	-3 122 724,45
Rahoituksen rahavirta			44 110 740,58		5 682 808,80
Rahavarojen muutos			24 510 648,73		-7 579 400,56
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	+	32 712 613,24		8 201 964,51	
Rahavarat 1.1.	-	8 201 964,51	24 510 648,73	15 781 365,07	-7 579 400,56

Vuoden 2018 tiedoista on vähennetty Servican liiketoimintakaupan erät (ei rahallista vaikutusta).

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2018	2017
Investointien tulorahoitus %	19,29 %	63,57 %

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN TASE 31.12.2018

	TASE 31.12.2018	TASE 31.12.2017	Muutos % 18/17
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	395 440 323,06	382 652 514,74	3,34
I Aineettomat hyödykkeet			
1. Aineettomat oikeudet	10 200 057,77	8 980 795,24	13,58
2. Muut pitkävaikutteiset menot	841 220,03	955 562,27	-11,97
3. Ennakkomaksut	431 691,09	567 662,82	-23,95
	<u>11 472 968,89</u>	<u>10 504 020,33</u>	9,22
II Aineelliset hyödykkeet			
1. Maa- ja vesialueet	6 481 473,36	6 481 473,36	0,00
2. Rakennukset	276 414 321,61	269 646 841,51	2,51
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 138 952,05	14 505 561,56	-9,42
4. Koneet ja kalusto	35 532 457,02	37 114 035,86	-4,26
5. Muut aineelliset hyödykkeet	495 111,62	495 111,62	0,00
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	16 503 108,67	16 431 108,34	0,44
	<u>348 565 424,33</u>	<u>344 674 132,25</u>	1,13
III Sijoitukset			
1. Osakkeet ja osuudet	22 154 678,24	17 362 360,56	27,60
3. Muut lainasaamiset	12 385 250,00	9 250 000,00	33,89
4. Muut saamiset	862 001,60	862 001,60	0,00
	<u>35 401 929,84</u>	<u>27 474 362,16</u>	28,85
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 846 254,89	1 595 905,06	15,69
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 846 254,89	1 595 905,06	15,69
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	53 063 863,86	31 828 233,78	66,72
I Vaihto-omaisuus			
1. Aineet ja tarvikkeet	3 898 296,79	3 995 005,66	-2,42
	<u>3 898 296,79</u>	<u>3 995 005,66</u>	-2,42
II Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset	8 280 531,80	7 645 838,86	8,30
3. Muut saamiset	4 941 256,23	7 739 878,29	-36,16
4. Siirtosaamiset	3 231 165,80	4 245 546,46	-23,89
	<u>16 452 953,83</u>	<u>19 631 263,61</u>	-16,19
III Rahoitusarvopaperit			
IV Rahat ja pankkisaamiset	32 712 613,24	8 201 964,51	***
	<u>32 712 613,24</u>	<u>8 201 964,51</u>	
	<u>450 350 441,81</u>	<u>416 076 653,58</u>	8,24

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN TASE 31.12.2018

	TASE 31.12.2018	TASE 31.12.2017	Muutos % 18/17
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA	86 964 391,89	96 985 163,32	-10,33
I Peruspääoma	102 034 835,28	102 034 835,28	0,00
III Muut omat rahastot	446 160,92	527 082,65	-15,35
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-5 576 754,61	-6 437 661,57	-13,37
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-9 939 849,70	860 906,96	***
	<u>86 964 391,89</u>	<u>96 985 163,32</u>	-10,33
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	1 385 067,99	1 444 043,12	-4,08
1. Poistoero	1 385 067,99	1 444 043,12	-4,08
	<u>1 385 067,99</u>	<u>1 444 043,12</u>	-4,08
C PAKOLLISET VARAUKSET	23 636 158,00	20 271 960,00	16,60
2. Muut pakolliset varaukset	23 636 158,00	20 271 960,00	16,60
	<u>23 636 158,00</u>	<u>20 271 960,00</u>	16,60
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 715 129,82	1 595 905,06	7,47
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	1 715 129,82	1 595 905,06	7,47
E VIERAS PÄÄOMA	336 649 694,11	295 779 582,08	13,82
I Pitkäaikainen			
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	245 861 338,89	212 135 574,59	15,90
	<u>245 861 338,89</u>	<u>212 135 574,59</u>	15,90
II Lyhytaikainen			
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 871 115,71	12 774 874,04	16,41
5. Saadut ennakot	5 044 408,56	4 426 207,07	13,97
6. Ostovelat	26 648 415,91	21 723 203,33	22,67
7. Muut velat	156 517,57	4 470 908,53	-96,50
8. Siirtovelat	44 067 897,47	40 248 814,52	9,49
	<u>90 788 355,22</u>	<u>83 644 007,49</u>	8,54
	<u>450 350 441,81</u>	<u>416 076 653,58</u>	8,24

KUOPION YLIOPISTOLLISEN SAIRAALAN TASEEN TUNNUSLUVUT:

	2018	2017
Omavaraisuus %	19,84 %	23,91 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	72,67 %	64,24 %

POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPAIIRIN

KUNTAYHTYMÄ

Kuopion yliopistollinen sairaala

JÄSENKUNTIEN PALVELUJEN KÄYTTÖ V. 2018

	HOITOJAKSOT		HOITOPÄIVÄT		PKL-KÄYNNIT		LEIKKAUKSET	
	Toteuma	Muutos % 18/17	Toteuma	Muutos % 18/17	Toteuma	Muutos % 18/17	Toteuma	Muutos % 18/17
Iisalmi	2 232	0,9	9 313	5,4	18 098	-0,6	1 166	15,4
Kaavi	612	-10,9	2 197	-15,1	6 826	-11,1	361	6,2
Keitele	392	-22,5	1 400	-9,7	4 137	-1,6	259	32,1
Kiuruvesi	975	-6,7	3 623	-8,1	7 461	-9,8	500	6,2
Kuopio	19 927	-2,6	89 448	0,2	301 965	1,8	9 245	1,4
Lapinlahti	1 358	-4,2	5 128	2,8	14 054	-2,0	693	7,6
Leppävirta	1 618	-1,5	6 872	-2,9	15 120	4,7	790	0,5
Pielavesi	771	-6,5	3 174	5,2	7 957	-2,3	399	-2,4
Rautalampi	570	-9,4	2 935	2,4	5 799	-1,8	324	7,3
Rautavaara	350	-16,9	1 730	-15,9	3 389	-3,7	166	-14,0
Siilinjärvi	3 078	2,4	11 447	1,6	49 739	3,6	1 714	3,8
Sonkajärvi	470	6,3	1 744	7,8	3 482	-13,4	285	29,0
Suonenjoki	1 049	-1,3	4 035	9,6	12 846	1,0	708	6,0
Tervo	302	4,5	1 010	2,0	3 218	0,6	155	6,9
Tuusniemi	518	-3,9	2 670	5,5	6 398	9,4	299	19,1
Varkaus	2 304	2,3	10 850	10,6	19 392	2,3	1 187	2,3
Vesanto	427	8,1	1 575	5,1	4 640	1,2	221	10,0
Vieremä	393	24,4	1 628	-1,5	2 702	0,5	187	23,0
YHTEENSÄ	37 346	-2,1	160 779	1,0	487 223	1,2	18 659	4,1

KUOPION YLIOPISTOLLINEN SAIRAALA / JÄSENKUNTIEN MAKSUOSUUDET V.2018																	
	Perushoito- palvelut (pal. luomiotu)		Ostopalvelut (netto)		Mini-Valtavat (netto)		Jatko- hoito- paikka odottavat		HOITOPALVELUT JÄSEN- KUNNILLE		ASUKASLUKUUN PERUSTUVAT OSUUDET			Hammasi. opetuksi. laskutus (sopimus)		JÄSEN- KUNNAN MAKSU- OSUUS	
	Asukasluku 31.12.2016	Ensihoito (erillinen maksuperuste)	Erityisen kallis hoito	Jäsenmaksu	Ensihoito (erillinen maksuperuste)	Erityisen kallis hoito	Ensihoito (erillinen maksuperuste)	Erityisen kallis hoito	Jäsenmaksu	Ensihoito (erillinen maksuperuste)	Erityisen kallis hoito	Ensihoito (erillinen maksuperuste)	Erityisen kallis hoito	Jäsenmaksu	Ensihoito (erillinen maksuperuste)	Erityisen kallis hoito	Jäsenmaksu
Iisalimi	15 359 741,03	1 265 326,52	190 763,27	0,00	16 815 830,82	21 767	541 755,00	1 031 732,94	1 211 218,12	5 050,88	19 605 587,76						
Kaavi	4 273 735,87	175 332,92	29 374,93	0,00	4 478 443,72	3 154	78 499,00	183 417,55	175 503,38	1 482,57	4 917 346,22						
Keitele	2 776 079,37	104 906,66	24 821,30	0,00	2 905 807,33	2 346	58 389,00	116 575,13	130 542,46	157,00	3 211 470,92						
Kiuruvesi	6 901 136,70	301 161,77	57 440,22	0,00	7 259 738,69	8 444	210 161,00	456 419,08	469 863,82	679,63	8 396 862,22						
Kuopio	139 634 664,54	4 001 029,48	2 570 090,96	474 398,00	146 680 182,98	117 740	2 930 410,00	5 323 792,28	6 551 606,63	710 129,49	162 196 121,38						
Lapinlahti	9 877 093,38	225 829,41	67 920,82	0,00	10 170 843,61	9 882	245 951,00	550 004,55	549 880,92	4 305,77	11 520 985,85						
Leppävirta	10 855 782,66	510 479,04	127 465,24	0,00	11 493 726,94	9 865	245 528,00	514 362,61	548 934,94	3 928,00	12 806 480,49						
Pielavesi	5 343 549,57	207 928,94	19 582,20	0,00	5 571 060,71	4 697	116 903,00	256 885,75	261 363,14	0,00	6 206 212,60						
Rautalammi	4 152 727,68	242 342,98	113 691,59	0,00	4 508 762,25	3 288	81 835,00	132 127,15	182 959,76	7 736,78	4 913 420,94						
Rautavaara	2 382 977,62	125 967,73	7 618,36	0,00	2 516 563,71	1 723	42 884,00	105 493,11	95 875,81	0,00	2 760 816,63						
Siilinjärvi	24 832 072,04	739 579,34	183 492,71	0,00	25 755 144,09	21 768	541 780,00	985 523,46	1 211 273,77	13 597,47	28 507 318,79						
Sonkajärvi	3 303 564,15	165 668,15	83 073,46	0,00	3 552 305,76	4 199	104 508,00	216 416,09	233 652,08	0,00	4 106 881,93						
Suonenjoki	8 486 461,63	283 285,25	21 156,76	0,00	8 790 903,64	7 312	181 987,00	382 738,45	406 874,03	16 937,47	9 779 440,59						
Tervo	1 941 235,76	48 928,62	14 537,93	0,00	2 004 702,31	1 611	40 096,00	85 083,34	89 643,61	1 398,95	2 220 924,21						
Tuusniemi	3 788 651,34	99 137,26	220 901,73	0,00	4 108 690,33	2 643	65 781,00	157 258,13	147 088,93	6 452,74	4 485 251,13						
Varkaus	15 919 400,28	866 962,17	758 201,23	1 124,00	17 545 687,68	21 468	534 313,00	1 000 623,85	1 194 580,36	499,00	20 275 703,89						
Vesanto	3 058 995,99	41 275,48	10 983,48	0,00	3 111 254,95	2 148	53 461,00	128 730,59	119 524,81	379,57	3 413 350,92						
Vieremä	2 498 682,70	207 831,86	34 532,58	0,00	2 741 047,14	3 721	92 611,00	169 550,02	207 053,92	1 383,00	3 211 645,08						
YHTEENSÄ	265 386 552,31	9 612 973,58	4 535 648,77	475 522,00	280 010 696,66	247 776	6 166 852,00	11 796 734,08	13 787 420,50	774 118,32	312 535 821,55						

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

JÄSENKUNTIEN OSUUS PERUSPÄÄOMASTA 31.12.2018

Jäsenkunta	Peruspääomaosuus 31.12.2018	Osuus %
Iisalmi	4 365 174,96	4,2781
Kaavi	1 845 387,74	1,8086
Keitele	1 029 359,05	1,0088
Kiuruvesi	2 641 356,81	2,5887
Kuopio	56 994 000,56	55,8574
Lapinlahti	3 647 593,91	3,5749
Leppävirta	3 587 945,10	3,5164
Pielavesi	2 316 490,86	2,2703
Rautalampi	1 703 817,06	1,6698
Rautavaara	1 282 891,29	1,2573
Siilinjärvi	7 787 417,50	7,6321
Sonkajärvi	1 170 556,78	1,1472
Suonenjoki	3 942 728,08	3,8641
Tervo	920 594,47	0,9022
Tuusniemi	1 486 054,52	1,4564
Varkaus	5 034 345,27	4,9339
Vesanto	1 325 298,64	1,2989
Vieremä	953 822,70	0,9348
YHTEENSÄ	102 034 835,28	100,0000

9.3. Konsernilaskelmat

KONSERNIN TULOSLASKELMA VUODELTA 2018

	TILINPÄÄTÖS	ED.TILINPÄÄTÖS	Muutos %
Toimintatuotot	555 975 910,80	547 097 090,49	1,62
Toimintakulut	-538 310 906,91	-507 136 022,29	6,15
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	2 217 869,21	1 441 353,24	53,87
TOIMINTAKATE	19 882 873,10	41 402 421,44	-51,98
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 846 952,93	-4 847 748,19	-0,02
Korkotuotot	46 172,45	149 802,62	-69,18
Muut rahoitustuotot	22 004,46	16 740,31	31,45
Korkokulut	-3 771 907,11	-3 973 279,79	-5,07
Muut rahoituskulut	-1 143 222,73	-1 041 011,33	9,82
VUOSIKATE	15 035 920,17	36 554 673,25	-58,87
Poistot ja arvonalentumiset	-31 882 868,10	-30 390 906,13	4,91
Satunnaiset erät	-3 234 582,25	0,00	
TILIKAUDEN TULOS	-20 081 530,18	6 163 767,12	***
Tilinpäätössiirrot	90 874,07	2 623,18	***
Tilikauden verot	-44 724,79	-287 980,22	-84,47
Laskennalliset verot	-74 385,36	-190 297,53	-60,91
Vähemmistöosuudet	-131 642,67	-779 607,20	-83,11
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-20 241 408,94	4 908 505,35	***

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA VUODELTA 2018

		1.1. - 31.12.2018		1.1. - 31.12.2017	
Toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
Vuosikate	+ / -	15 035 920,17		36 554 673,25	
Satunnaiset erät	+ / -	-3 234 582,25			
Tilikauden verot	+ / -	-44 724,79		-287 980,22	
Tulorahoituksen korjauserät	+ / -	1 408 692,39	13 165 305,52	-1 573 374,13	34 693 318,90
<i>Investointien rahavirta</i>					
Investointimenot		-33 935 693,29		-42 655 477,97	
Rahoitusosuudet investointimenoihin		131 622,02		167 410,71	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		5 475 537,98	-28 328 533,29	938 472,55	-41 549 594,71
Toiminnan ja investointien rahavirta			-15 163 227,77		-6 856 275,81
Rahoitustoiminnan kassavirta					
<i>Lainakannan muutokset</i>					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	46 000 000,00		15 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-13 540 256,14		-13 688 411,92	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+ / -	51 800,00	32 511 543,86	-106 280,01	1 205 308,07
<i>Oman pääoman muutokset</i>					
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+ / -	4 292,94		58 383,59	
Vaihto-omaisuuden muutos	+ / -	910 022,11		-219 667,23	
Saamisten muutos	+ / -	3 118 961,35		-1 209 837,91	
Korottomien velkojen muutos	+ / -	1 138 905,57	5 172 181,98	-1 176 053,81	-2 547 175,36
Rahoituksen rahavirta			37 710 507,17		1 528 299,11
Rahavarojen muutos			22 547 279,40		-5 327 976,70
<i>Rahavarojen muutos</i>					
Rahoitusarvopaperit 31.12.	+	34 714,67		41 524,65	
Rahoitusarvopaperit 1.1.	-	41 524,65		27 214,04	
Rahat ja pankkisaamiset 31.12.	+	40 109 946,13		22 721 570,51	
Yritysjärjestelyssä siirtyneet rahavarat	-/+	5 165 713,76		268 484,77	
Rahat ja pankkisaamiset 1.1.	-	22 721 570,51	22 547 279,40	27 795 373,05	-5 327 976,70

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2018	2017
Investointien tulorahoitus %	44,48 %	86,04 %

KONSERNITASE 31.12.2018

	TASE 31.12.2018	TASE 31.12.2017	Muutos %
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT	456 275 615,61	466 060 811,54	-2,10
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	10 664 476,58	9 531 240,89	11,89
Muut pitkävaikutteiset menot	844 413,40	4 264 408,23	-80,20
Ennakkomaksut	431 691,09	567 662,82	-23,95
	<u>11 940 581,07</u>	<u>14 363 311,94</u>	-16,87
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	6 637 402,17	6 865 425,01	-3,32
Rakennukset	347 260 019,58	353 611 984,59	-1,80
Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 169 006,12	14 554 208,07	-9,52
Koneet ja kalusto	41 443 701,01	45 340 076,74	-8,59
Muut aineelliset hyödykkeet	2 628 243,49	2 468 014,40	6,49
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	16 507 329,17	16 604 539,10	-0,59
	<u>427 645 701,54</u>	<u>439 444 247,92</u>	-2,68
Sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	15 827 331,41	11 391 250,08	38,94
Muut saamiset	862 001,60	862 001,60	0,00
	<u>16 689 333,01</u>	<u>12 253 251,68</u>	36,20
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	2 229 917,77	2 023 406,02	10,21
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	2 229 917,77	2 023 406,02	10,21
	<u>2 229 917,77</u>	<u>2 023 406,02</u>	10,21
VAIHTUVAT VASTAAVAT	68 697 661,37	55 345 079,20	24,13
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	3 983 458,15	4 893 480,26	-18,60
	<u>3 983 458,15</u>	<u>4 893 480,26</u>	-18,60
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Siirtosaamiset	0,00	12 169,70	***
	<u>0,00</u>	<u>12 169,70</u>	***
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	13 903 130,64	14 050 062,51	-1,05
Muut saamiset	5 720 406,36	8 935 885,21	-35,98
Siirtosaamiset	4 946 005,43	4 690 386,35	5,45
	<u>24 569 542,43</u>	<u>27 676 334,08</u>	-11,23
Rahoitusarvopaperit			
Muut arvopaperit	34 714,67	41 524,65	-16,40
	<u>34 714,67</u>	<u>41 524,65</u>	-16,40
Rahat ja pankkisaamiset	40 109 946,13	22 721 570,51	76,53
	<u>527 203 194,75</u>	<u>523 429 296,75</u>	0,72

KONSERNITASE 31.12.2018

	TASE 31.12.2018	TASE 31.12.2017	Muutos %
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	94 484 876,56	115 610 273,66	-18,27
Peruspääoma	102 119 035,28	102 119 035,28	0,00
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	42 057,19	25 228,19	66,71
Muut omat rahastot	1 800 815,49	1 881 486,86	-4,29
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	10 764 377,54	6 676 017,98	***
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-20 241 408,94	4 908 505,35	-512,37
	<u>94 484 876,56</u>	<u>115 610 273,66</u>	-18,27
VÄHEMMISTÖOSUUS	4 725 816,16	5 413 370,96	-12,70
PAKOLLISET VARAUKSET	23 869 837,29	20 271 960,00	17,75
Muut pakolliset varaukset	23 869 837,29	20 271 960,00	17,75
	<u>23 869 837,29</u>	<u>20 271 960,00</u>	17,75
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 315 177,38	2 104 372,69	10,02
Valtion toimeksiannot	78 937,83	91 298,54	
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 236 239,55	2 013 074,15	11,09
	<u>2 315 177,38</u>	<u>2 104 372,69</u>	10,02
VIERAS PÄÄOMA	401 807 487,36	380 029 319,44	5,73
Pitkäaikainen			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	299 117 325,56	279 427 045,39	7,05
	<u>299 117 325,56</u>	<u>279 427 045,39</u>	7,05
Lyhytaikainen			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18 093 534,13	17 218 937,31	5,08
Saadut ennakot	5 044 408,56	4 506 843,98	11,93
Ostovelat	28 234 413,81	23 653 074,05	19,37
Muut velat	786 103,08	6 451 761,76	-87,82
Siirtovelat	50 111 665,01	48 426 005,09	3,48
Laskennalliset verovelat	420 037,22	345 651,86	21,52
	<u>102 690 161,80</u>	<u>100 602 274,05</u>	2,08
	<u>527 203 194,75</u>	<u>523 429 296,75</u>	0,72

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT:

	2018	2017
Omavaraisuus %	19,00 %	23,32 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	71,36 %	68,64 %

10. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

KUNTAYHTYMÄ

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Suunnitelman mukaisten poistojen lisäksi koneiden ja laitteiden hankintamenoihin on tehty kertapoisto 74.517,18 euroa ja rakennusten hankintamenoihin lisäpoisto 1.464.982,33 € purettavien rakennusosien B6-B10 ja CP osalta.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihankintahinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Johdannaisopimukset

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Pitkäaikaiset lainat otetaan pääsääntöisesti vaihtuvakorkoisina. Laina voidaan ottaa myös suoraan kiinteäkorkoisena, mikäli se on korkomarkkinatilanteen kannalta perusteltua. Epävarmuuteen markkinakorkojen kehityksestä varaudutaan pitkäjänteisellä korkosuojauspolitiikalla. Suojauspolitiikan tavoitteena on säilyttää riittävä viitekorkohajautus ja rajoittaa korkomarkkinariskin mahdollisesti aiheuttamaa tulosvaikutusta pitkällä aikavälillä. Korkosuojaukset toteutetaan pääsääntöisesti portfolio- eli lainasalkkusuojauksena. Korkosuojausten maturiteetit hajautetaan ajallisesti suojauspolitiikan jatkuvuuden turvaamiseksi. Kuntayhtymän hallituksen päätöksen nojalla korkosuojauksia käyetään siten, että lainapääomasta on noin 40 - 70% suojattuna. Kuntayhtymän lainojen suojausaste on 58%.

Kuntayhtymän hallituksen hyväksymä korkosuojauspolitiikka linjaa korkoriskin hallinnan periaatteet koko kuntayhtymän tasolla, sisältäen myös muun kuin peruskorjauksen rahoittamiseksi hankitun rahoituksen. Korkosuojauspolitiikan tavoitteena on korkokustannuksista johtuvan tulosvaihtelun pienentäminen ja pitkän aikavälin odotettavissa olevien laskennallisten korkokustannusten minimointi. Korkosuojauspolitiikan mukaisesti korkosuojaustilannetta seurataan säännöllisesti lainasalkkuanalyysien ja niihin liittyvien herkkyysanalyysien avulla. Hallitukselle raportoidaan korkosuojauspolitiikan toteutumisesta vähintään kerran vuodessa. Hallitus päättää korkosuojauspolitiikan muutoksista.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitiilinpäätöksen laajuus

Konsernitiilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhteisöt sekä Itä-Suomen laboratoriokeskuksen liikelaitoskuntayhtymä ja Itä-Suomen huoltopalvelut liikelaitoskuntayhtymän tuloslaskelma jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty ja konserniyhteisöjen ja kuntayhtymän omistamien liikelaitoskuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Konsernin aktivointeihin sisältyviä sisäisiä katteita ei ole vähennetty. Oikaisulla ei ole olennaista vaikutusta konsernin tulokseen.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoimisessa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kuntayhtymän ja sen tytäryhteisöjen sekä liikelaitoskuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö Oy Mustinlammen rakennusten ja rakennelmien poistot on oikaistu kuntayhtymän poistosuunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmilte tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Muiden tytäryhtiöiden poistoja ei ole konsernitiilinpäätöksessä oikaistu. Oikaisulla ei ole olennaista vaikutusta konsernin tulokseen.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitiilinpäätökseen.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT (jatkuu)

Konsernirakenteessa tilikauden aikana tapahtuneet muutokset

Tilikauden aikana kuntayhtymä myi omistuksensa Kiinteistö Oy Isoharjasta Siilinjärven kunnalle. Konsernin omistus Kiinteistö Oy Isoharjan osakekannasta oli 79,7%. Omistusoikeus siirtyi ostajalle syyskuussa 2019. Kiinteistö Oy Isoharjan tuloslaskelmaa myynitietkeen saakka ei ole yhdistely konsernitiilinpäätökseen, koska yhdistelyä ei ole olennaista vaikutusta konsernin tulokseen. Osakekaupasta syntyi konsernille 917.213,88 euron myyntitappio.

Itä-Suomen huoltopalveluiden liikelaitoskuntayhtymä (Servica Ilky) yhtiöitettiin 31.12.2018. Konsernitiilinpäätökseen on yhdistely liikelaitoskuntayhtymän tuloslaskelma. Liiketoimintakauppaan liittyvät kirjaukset konsernin tuloslaskelmalla on ennen yhdistelyä peruutettu konsernin sisäisinä tapahtumina.

Konsernin omistus Servica Oy:stä on 48,47%. Servica Oy:n tase 31.12.2018 on yhdistely konsernitiilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. PSSHPn konsernin osuus osakkuusyhteisön omasta pääomasta on 7.032.598,10 euroa. Omistusosuuteen sisältyvä sisäinen kate 3.192.660,78 euroa on eliminoitu, jonka jälkeen Osakkuusyhteisö-osuus konsernitiilinpäätöksessä on 3.839.937,32 euroa.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Yritysjärjestelyistä johtuen edellisen tilikauden taseen tiedot eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia. Tase-erien muutoksia ei ole oikaistu vertailuvuoden tietoihin. Vähennykset tilikauden aikana Aineellisiin ja Aineettomiin hyödykkeisiin sekä Sijoituksiin sisältää yritysjärjestelyissä konsernista pois siirtyneet omaisuuserät. Vähennykset eivät sisälly rahoituslaskelman pysyvien vastaavien luovutustuloihin.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6. Toimintatuotot

	KUNTAYHTYMÄ 2018	2017	KONSERNI 2018	2017
Myyntituotot	485 388 095	482 186 801	555 975 911	547 097 090
Hoitopalvelut jäsenkunnille	448 528 424	446 639 855	521 372 025	511 599 772
Hoitopalvelut muille	318 181 037	311 726 127	318 181 037	311 726 127
Jäsenmaksut	75 353 708	79 780 915	75 353 708	79 780 915
Erityisen kallis hoito	6 166 852	6 118 459	6 166 852	6 118 459
Erityisvaltionosuus	13 787 421	13 923 841	13 787 421	13 923 841
Muut myyntituotot	13 485 513	14 802 407	13 485 513	14 802 407
Maksutuotot	21 553 894	20 288 107	94 397 494	85 248 024
Asiakasmaksut	20 169 586	20 440 057	20 151 933	20 420 389
Muut maksut	19 072 188	19 307 657	19 072 188	19 307 657
Tuet ja avustukset	1 097 397	1 132 399	1 079 745	1 112 731
Muut toimintatuotot	10 933 049	9 752 716	11 101 452	9 875 700
	5 757 037	5 354 174	3 350 501	5 201 229

9. Palvelujen ostot eriteltynä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin

	KUNTAYHTYMÄ 2018	2017
Asiakaspalvelujen ostot	43 850 537	40 844 429
Muiden palvelujen ostot	80 725 054	71 432 518

11. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen hyödyn mukaan.

PYSYVIEN VASTAAVIEN POISTOSUUNNITELMA 1.1.2015 alkaen

Aineettomat hyödykkeet	Poistomenetelmä	Poistoaika
<i>Aineettomat oikeudet</i>		
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 - 20 vuotta
Tietokoneohjelmistot	Tasapoisto	2 - 5 vuotta
<i>Muut pitkävaikuttaiset menot</i>		
Muut pitkävaikuttaiset menot	Tasapoisto	2 - 5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		Ei poistoaikaa
<i>Maa- ja vesialueet</i>		
<i>Rakennukset</i>		
<u>31.12.2012 mennessä käyttöön otetut ja valmistuneet</u>		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Menojäännöspoisto	4 %
Hallintorakennukset		
Laitosrakennukset		
Pujon sairaala	Menojäännöspoisto	4 - 5 %
Tarinan sairaala	Menojäännöspoisto	3 - 4 %
Julkulan sairaala	Menojäännöspoisto	4 %
Muut rakennukset	Menojäännöspoisto	3 - 4 %
<u>1.1.2013 tai sen jälkeen käyttöön otetut ja valmistuneet</u>		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	25 - 40 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	10 - 20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	30 - 40 vuotta
<i>Kiinteät rakenteet ja laitteet</i>		
<u>31.12.2012 mennessä käyttöön otetut ja valmistuneet</u>		
Aluekustannukset	Menojäännöspoisto	10 %

11. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet (jatkuu)

1.1.2013 tai sen jälkeen käyttöön otetut ja valmistuneet

Maarakenteet	15 - 30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaisuslaitteet	15 - 20 vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja Tasapoisto alakeskukset	10 - 12 vuotta
Putki- ja kaapeliverkot	10 - 30 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	5 - 20 vuotta
<i>Koneet ja kalusto</i>	
Kuljetusvälineet	4 - 7 vuotta
Sairaalalaitteet	5 - 15 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 10 vuotta
<i>Muut aineelliset hyödykkeet</i>	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa
<i>Ennakkomaksut ja keskenäiset hankinnat</i>	
Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa
Muut saamiset	Ei poistoaikaa
Liittymismaksut	Ei poistoaikaa

Pienet käyttömaisyösuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kuntayhtymässä kirjattu vuosikuluksi.

12. Pakollisten varausten muutokset

	KUNTAYHTYMÄ 2018	2017	KONSERNI 2018	2017
Potilasvakuutusmaksuvastuu 1.1.	20 271 960	19 469 628	20 271 960	19 469 628
Lisäykset tilikaudella	3 364 198	802 332	3 364 198	802 332
Vähennykset tilikaudella				
Potilasvakuutusmaksuvastuu 31.12.	23 636 158	20 271 960	23 636 158	20 271 960
Pakolliset varaukset 31.12.	23 636 158	20 271 960	23 636 158	20 271 960

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPUOLIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2018**

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	KUNTAYHTYMÄ 2018	2017	KONSERNI 2018	2017
Muut toimintatuotot	0	703 304	17 804	703 304
KPY:n osakkeet		276 201		276 201
Sammon osakkeet		427 103		427 103
Osakkuusyhteisöosuuksien muutos			17 804	
Muut toimintakulut			63 580	76 116
Osakkuusyhteisöosuuksien muutos			63 580	76 116

15. Muihin rahoitustuottoihin sisältyvät osinkotuotot ja osuuspääoman korot

	KUNTAYHTYMÄ 2018	2017	KONSERNI 2018	2017
Osingot ja osuuspääoman korot	275 253	32 700	273 493	32 700
Suomen luotto-osuuskunta		570	0	570
Labquality Oy	12 336	32 130	12 336	32 130
Istekki Oy	261 157		261 157	
Kuntarahoitus Oyj	1 760		1 760	

16. Erittely poistoeron muutoksista

	KUNTAYHTYMÄ 2018	2017	KONSERNI 2018	2017
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	58 975	65 172		

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

19. Pysyvien vastaavien erittely

KUNTAYHTYMÄ

	Aineettomat hyödykkeet			
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	YHTEENSÄ
Poistamaton hankintameno 1.1.	8 980 795	955 562	567 663	10 504 020
Lisäykset tilikauden aikana	3 598 600	0		3 598 600
Rahoitusosuudet tilikaudelta				0
Vähennykset tilikauden aikana				0
Siirrot erien välillä	135 972		-135 972	0
Tilikauden poisto	-2 515 310	-114 342		-2 629 652
Arvonlennukset ja niiden palautukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.	10 200 058	841 220	431 691	11 472 969
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 200 058	841 220	431 691	11 472 969

POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ

TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2018

19. Pysyvien vastaavien erittely (jatkuu)

KUNTAYHTYMÄ

	Aineelliset hyödykkeet				Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaks. ja keskenen. hankkeet	YHTEENSÄ
	Maa-alueet	Rakennukset							
Poistamaton hankintameno 1.1.	6 481 473	269 646 842			14 554 208	37 234 839	495 112	16 431 108	344 843 582
Lisäykset tilikauden aikana	16 179 225				139 242	6 139 383		4 388 759	26 846 608
Rahoitusosuudet tilikaudelta		-403				-131 219			-131 622
Vähennykset tilikauden aikana		2 777 893				1 538 866		-4 316 759	0
Siirrot erien välillä		-12 189 235			-1 524 444	-9 162 901			0
Tilikauden poisto									-22 876 580
Arvonlennukset ja niiden palautukset									
Poistamaton hankintameno 31.12.	6 481 473	276 414 322			13 169 006	35 618 967	495 112	16 503 109	348 681 988
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 481 473	276 414 322			13 169 006	35 618 967	495 112	16 503 109	348 681 988
Tehdyt lisäpoistot		1 464 982							
									100
KUNTAYHTYMÄ									YHTEENSÄ
	Osakkeet ja osuudet	Osakkeet	Kunta-yhtymä osuudet	Osakkeet omistusoikeus-yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Jvk-, muut laina- ja muut saam.	Saamiset omistusyhteisöt	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset omistusyhteisöt
	Osakkeet tytäryhtiöt	Osakkeet osakkuus- ja yhteisyhteisöt							
	9 637 782	3 754 384	3 794 693	66 385	109 117	862 002	9 250 000	0	27 474 362
	822 171	7 033 447			150 000			3 635 250	11 640 868
	-1 513 300		-1 700 000				-500 000	0	-3 713 300
Hankintameno 31.12.	8 946 653	10 787 831	2 094 693	66 385	259 117	862 002	8 750 000	3 635 250	35 401 930
Arvonlennukset tilikaudella									
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 946 653	10 787 831	2 094 693	66 385	259 117	862 002	8 750 000	3 635 250	35 401 930

19. Pysyvien vastaavien erittely (jatkuu)

KONSERNI

	Aineettomat hyödykkeet		Ennakkomaksut	YHTEENSÄ	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomak. ja keskener. hankkeet	YHTEENSÄ
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikuttiset menot							
Poistamaton hankintameno 1.1.	9 531 241	4 264 408	567 663	14 363 312					
Lisäykset tilikauden aikana	3 909 496	0	0	3 909 496					
Rahoitusosuudet tilikaudelta				0					
Vähennykset tilikauden aikana	-99 346	-3 304 348	-135 972	-3 403 693					
Siirrot erien välillä	135 972	0		0					
Tilikauden poisto	-2 812 887	-115 647		-2 928 534					
Arvonlennukset ja niiden palautukset									
Poistamaton hankintameno 31.12.	10 664 477	844 413	431 691	11 940 581					
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 664 477	844 413	431 691	11 940 581					
Vähennyksiin sisältyvä yritys- kaupoissa poistunut omaisuus	-99 346	-3 304 348		-3 403 693					
KONSERNI									
	Aineelliset hyödykkeet								
	Maa-alueet	Rakennukset							
Poistamaton hankintameno 1.1.	6 865 425	353 611 985		14 554 208	45 340 077	2 468 014	16 604 539	439 444 248	
Lisäykset tilikauden aikana	0	16 179 225		139 242	6 509 336	1 537 575	4 599 283	28 964 660	
Rahoitusosuudet tilikaudelta		-403			-131 219		0	-131 622	
Vähennykset tilikauden aikana	-228 023	-10 196 790			-1 942 399	-193 964	-4 604	-12 565 780	
Siirrot erien välillä	0	2 777 893		0	1 913 996		-4 691 889	0	
Tilikauden poisto		-15 111 890		-1 524 444	-10 246 090	-1 183 382	0	-28 065 805	
Arvonlennukset ja niiden palautukset								0	
Poistamaton hankintameno 31.12.	6 637 402	347 260 020		13 169 006	41 443 701	2 628 243	16 507 329	427 645 701	
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 637 402	347 260 020		13 169 006	41 443 701	2 628 243,49	16 507 329	427 645 701	
Tehdyt lisäpoistot		1 464 982						1 464 982	
Vähennyksiin sisältyvä yritys- kaupoissa poistunut omaisuus	-228 023	-10 196 790		0	-1 942 399	-193 964	-4 604	-12 565 779	

19. Pysyvien vastaavien erittely (jatkuu)

KONSERNI

	Osakkeet ja osuudet			Osakkeet omistusoikeus- yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Jvk-, muut laina- ja muut saam.		YHTEENSÄ
	Osakkeet tytäryhtiöt	Osakkeet osakkuus yhteisöt	Kunta- yhtymä osuudet			Saamiset muut yhteisöt	Saamiset osakkuusyht.	
Pysyvien vastaavien sijoitukset								
Poistamaton hankintameno 1.1.	0	11 149 026	0	66 385	175 839	862 002	0	12 253 252
Lisäykset	2 025	4 564 394			216 766	0		4 783 184
Rahoitusosuudet tilikaudelta								0
Vähennykset		-324 737			-22 366			-347 103
Siirrot erien välillä	-2 025				2 025			0
Hankintameno 31.12.	0	15 388 683	0	66 385	372 264	862 002	0	16 689 333
Arvonlennukset tilikaudella								
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	15 388 683	0	66 385	372 264	862 002	0	16 689 333
Vähennyksiin sisältyvä yritys- kaupoissa poistunut omaisuus		0		0	-22 366	0		-22 366

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPUOLIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSSI
1.1. - 31.12.2018**

20. - 22. Omistukset muissa yhteisöissä

TYTÄRYHTEISÖT

Kuopion yliopistollisen sairaalan tutkimussäätiö
Sakupe Oy
Kiinteistö Oy Mustinlampi

Kotipaikka	Kuntyht. omistusos.	Konsernin omistusosuus	Konsernin osuus omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	voitosta / tappiosta
Kuopio	100,00 %	100,00 %	28 393		-40 293
Siilinjärvi	50,07 %	50,07 %	3 999 696	3 803 467	5 835
Kuopio	100,00 %	100,00 %	6 559 583	52 571 261	160 863
Tytär yhteisöt yhteensä			10 587 671	56 374 728	126 406

Kuntyht. omistusosuus

LIKELAITOSKUNTAYHTYMÄT

Itä-Suomen laboratoriotietokeskuksen liikelaitosky

OSAKKUUSYHTEISÖT

Kiinteistöosakeyhtiöt:

Kiinteistö Kys Oy

Muut osakkuusyhtiöt:

Kys Invest Oy

Istekki Oy

Finnhems Oy

Sansia Oy

Service Oy

Kotipaikka	Kuntyht. omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Konsernin osuus omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	voitosta / tappiosta
Kuopio	66,77 %	66,77 %	3 969 386	4 837 290	446 613
Tytär yhteisöt yhteensä			4 317 006	21 720 288	335 314
Kuopio	48,80 %	48,80 %	183 252	1 981	-31 307
Kuopio	31,80 %	31,80 %	4 744 816	5 021 616	294 061
Vantaa	20,00 %	20,00 %	1 655 004	761 618	15 240
Kuopio	23,50 %	23,50 %	648 218	226 866	92 894
Kuopio	48,47 %	48,47 %	3 839 937	6 172 543	0
Osakkuusyhteisöt yhteensä			15 388 233	33 904 912	706 202

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän konsermirakenne on luvussa 7.1.

23. Saamiset saman konsernin yhteisöiltä

Lyhytaikaiset saamiset

Saamiset tytäryhteisöiltä

Myyntisaamiset

Saamiset liikelaitoskuntayhtymältä

Myyntisaamiset

Siirtosaamiset

Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä

Myyntisaamiset

**KUNTAYHTYMÄ
2018**

2017

43 829	36 078
202 274	202 354
0	492 475
42 457	22 813

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	KUNTAYHTYMÄ 2018	2017	KONSERNI 2018	2017
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	4 699 849	4 848 418	4 946 005	4 690 386
Ostohyötyis palvelujen ostoihin (Servica)	0	1 002 743		
Työterveyshuollon arvioidut korvaukset kuntayhtymä Servica	700 000	700 000	700 000	700 000
			0	132 192
Ensihoidon saamiset				
Kela-korvaukset	360 571	394 164	360 571	394 164
Pohjois.Savon pelastuslaitoksen palautus ensihoidtopalvelujen yhteistoimintasopimuksen palvelu- maksusta	196 137	421 529	196 137	421 529
Rahoitusosuudet ja korvaukset				
TVR:n koulutuskorvaus	169 332	135 374	169 332	135 374
Alueellinen syöpäkeskus, rahoitusosuus		102 586		102 586
Virtuaalisairaalahanke, rahoitusosuus	377 940		377 940	
Koulutuskorvaukset aj. 1.7.-31.12.2	246 000		246 000	
Lisäkanto jäsenkunnilta				
perusterveydenhuollon liikelaitos Kysterin laskutus	1 346 309	469 851	1 346 309	469 851
Muut tulojäämät	1 303 560	1 622 171	1 549 716	2 334 691

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

25. Oma pääoma

	KUNTAYHTYMÄ 2018	KUNTAYHTYMÄ 2017	KONSERNI 2018	KONSERNI 2017
Peruspääoma 1.1.	102 119 035	102 134 835	102 119 035	102 134 835
Lisäykset tilikaudella		-15 800	0	-15 800
Vähennykset tilikaudella (Kysteri: Juankosken peruspääomaosuus)		102 119 035	102 119 035	102 119 035
Peruspääoma 31.12.	102 119 035	102 119 035	102 119 035	102 119 035
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 1.1.			25 228	25 228
Lisäykset tilikaudella			16 829	
Vähennykset tilikaudella				
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 31.12.			42 057	25 228
Muut omat rahastot 1.1.				
Henkilökunnan virkistysrahasto 1.1.	527 083	611 022	527 083	611 022
Siirrot rahastoon tilikaudella	27 699	100 035	27 699	100 035
Siirrot rahastosta tilikaudella	-108 218	-85 487	-108 218	-85 487
Investointien rahoitusosuudet	-403	-98 487	-403	-98 487
Henkilökunnan virkistysrahasto 31.12.	446 161	527 083	446 161	527 083
Perusterveydenhuollon liikelaitos Kysteri:				
Sijoitusrahasto 1.1.	438 221	470 939	438 221	470 939
Siirrot rahastoon tilikaudella				
Siirrot rahastosta tilikaudella		-32 718	0	-32 718
Sijoitusrahasto 31.12.	438 221	438 221	438 221	438 221
Muut omat rahastot 1.1.				
Konserniyhtiöiden muut omat rahastot 1.1.			916 183	251 750
Lisäykset			250	679 091
Vähennykset				-14 658
Konserniyhtiöiden muut omat rahastot 31.12.			916 433	916 183
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	-5 576 755	-9 437 662	11 584 523	3 805 789
Perussopimuksen 24§ mukainen kanto jäsenkunnilta alijäämän kattamiseen	0	3 000 000	-820 146	3 000 000
Aikaisemmilte tilikausille kohdistuvat muut oikaisut				-129 771
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	-5 576 755	-6 437 662	10 764 378	6 676 018
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-9 939 850	860 907	-20 241 409	4 908 505
Oma pääoma yhteensä	87 486 813	97 507 584	94 484 876	115 610 273

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2018**

26. Erittely poistoerosta

KUNTAYHTYMÄ 2018	2017	KONSERNI 2018	2017
---------------------	------	------------------	------

Investointivaraukseen liittyvä poistoero

1 385 068	1 444 043		
-----------	-----------	--	--

27. Pitkäaikainen vieras pääoma

KUNTAYHTYMÄ 2018	2017	KONSERNI 2018	2017
---------------------	------	------------------	------

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta 31.12.
Lainat julkisyhteisöiltä 31.12.

260 732 455	224 910 449	317 210 860	296 645 983
-------------	-------------	-------------	-------------

Yli viiden vuoden kuluuttua erääntyvät lainat;
Kuntayhtymän lainat
Kiinteistö Oy Isoharjan lainat
Kiinteistö Oy Mustinlammen lainat
Sakupe Oy:n lainat
Servican lainat

197 505 143	168 822 425	243 788 463	228 197 183
197 505 143	171 586 779	197 505 143	171 586 779
		0	4 995 000
		45 908 320	49 260 048
		375 000	1 025 000
		0	1 330 355

*) vertailuvuoden tiedot sis. Servican tiedot

29. Pakolliset varaukset

KUNTAYHTYMÄ 2018	2017	KONSERNI 2018	2017
---------------------	------	------------------	------

Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu

23 636 158	20 271 960	23 636 158	20 271 960
------------	------------	------------	------------

30. Velkojen erittely

KUNTAYHTYMÄ 2018	2017	KONSERNI 2018	2017
---------------------	------	------------------	------

Lyhytaikainen vieras pääoma

Velat tytäryhteisöille

Ostovelat

295 788	541 858		
---------	---------	--	--

Velat liikelaitoskuntayhtymälle

Ostovelat

1 079 887	2 229 240		
-----------	-----------	--	--

Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille

Ostovelat

Muut menoajämät

1 209 492	1 023 036		
-----------	-----------	--	--

Vieras pääoma yhteensä

2 585 167	3 794 134		
-----------	-----------	--	--

*) vertailuvuoden tiedot sis. Servican tiedot

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2018**

31. Sekkilimiitti

	KUNTAYHTYMÄ 2018	2017	KONSERNI 2018	2017
Luotollisen sekkiliitin sekkilimiitti 31.12. - siitä käyttämättä oleva määrä	20 000 000 20 000 000	20 000 000 20 000 000	24 370 620 24 151 471	24 420 620 24 238 181

32. Muiden velkojen erittely

	KUNTAYHTYMÄ 2018	2017	KONSERNI 2018	2017
Muut velat	171 150	4 489 107	786 103	6 451 762

*) vertailuvuoden tiedot sis. Servican tiedot

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	KUNTAYHTYMÄ 2018	2017	KONSERNI 2018	2017
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	7 391 346	4 895 182	8 106 962	5 163 453
Lomapalkkavelka	32 161 032	31 651 010	35 328 830	37 577 295
Jäsenkuntien peruspääoman korko	1 020 348	1 020 348	1 020 348	1 020 348
Laskutuksen palautukset jäsenkunnille (Kysteri)	280 656	1 145 893	280 656	1 145 893
Muut menoajämät	4 044 039	2 014 093	5 374 869	3 519 016
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	44 897 420	40 726 526	50 111 665	48 426 005

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

34. Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	KONSERNI 2018	2017
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0	10 245 900
Vakuudeksi annetut kiinnitykset		10 245 900
Kiinteistö Oy Isoharja		
Lainojen määrä tilikauden lopussa	0	6 982 155
Kiinteistö Oy Isoharja		6 982 155

35. Muut vakuudet

	KONSERNI 2018	2017
Vuokraoikeus	700 000	700 000
Vakuudeksi annetut kiinnitykset		
Kiinteistö Oy Mustinlampi		

36. Sekkiliimittisopimus

Vakuudeksi annetut kiinnitykset	1 684 000	1 684 000
Sakupe Oy		

38. Vuokravastuut

	KUNTAYHTYMÄ 2018	2017	KONSERNI 2018	2017
Vuokravastuut yhteensä	53 802 702	56 602 214	18 805 524	21 538 564
Määräaikaiset vuokravastuut yhteensä	52 844 683	55 579 522	13 631 563	14 692 882
vastuut voimassa 31.12.2052 asti	1 672 800	1 722 000		
vastuut voimassa 31.12.2047 asti	7 238 400	7 488 000		
vastuut voimassa 31.3.2046 asti	3 524 733	2 341 056		
vastuut voimassa 31.12.2045 asti	6 447 600	6 686 400	3 524 733	2 341 056
vastuut voimassa 31.12.2039 asti	23 854 320	24 990 240		
vastuut voimassa 30.4.2029 asti	2 535 054	2 641 269	2 535 054	2 641 269
vastuut voimassa 31.3.2025 asti	7 284 196	8 449 667	7 284 196	8 449 667
vastuut voimassa 31.1.2023 asti	278 141	346 257	278 141	346 257
vastuut voimassa 31.12.2020 asti	0	914 633	0	914 633
vastuut voimassa 31.1.2022 asti	9 440		9 440	
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	3 284 143	3 528 176	1 542 507	1 786 540

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2018**

38. Vuokravastuut (jatkuu)

	KUNTAYHTYMÄ 2018	2017	KONSERNI 2018	2017
Toistaiseksi voimassaolevat vuokravastuut yhteensä	958 019	1 022 692	958 019	1 022 692
irtisanomisaika 12 kk	866 405	899 449	866 405	899 449
irtisanomisaika 6 kk	90 048	121 625	90 048	121 625
irtisanomisaika 3 kk	0	0	0	0
irtisanomisaika 1 kk	1 566	1 618	1 566	1 618
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 065 296	1 162 117	1 065 296	1 162 117
Vuokravastuisiin ei liity lunastusvelvoitteita				
<u>Servican vuokravastuut</u>				
Leväsentie 3 kiinteistö			1 295 986	
Vuokrasopimuksen kesto 1.2.2013 - 1.2.2023				
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus			250 922	
<u>Islabin vuokravastuut</u>				
Vuokravastuut yhteensä			727 542	689 765
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus			1 455 084	1 505 732
<u>Sakupen vuokravastuut</u>				
HVA-kiinteistöt:			3 488 400	3 837 240
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus			348 840	347 257
Kiinteistö Oy Isoharja:			66 024	
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus				
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus yhteensä	4 349 439	4 690 293	4 477 751	5 052 568
*) vuodelle 2017 lisätty Sakupen vuokravastuut (HVA-kiinteistöt)				

Leasingvastuiden yhteismäärä (arvonlisäveroineen)

-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus
-siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut

Leasingopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta. Vertailuvuodelle konsernin tietoihin on korjattu leasing-vastuiden yhteismäärä, summasta ovat puuttuneet kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut.

40. Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien puolesta

	KUNTAYHTYMÄ 2018	2017
Konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	71 350 000	71 350 000
Kiinteistö Oy Mustinlammen lainat	68 350 000	68 350 000
Sakupe Oy:n lainat	3 000 000	3 000 000
Jäljellä oleva pääoma	53 747 544	56 806 428
Kiinteistö Oy Mustinlammen lainat	51 922 544	54 681 428
Sakupe Oy:n lainat	1 825 000	2 125 000

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2018**

40. Vastuositoumukset samaan konserniin kuuluvien puolesta (jatkuu)

	KUNTAYHTYMÄ 2018	2017	KONSERNI 2018	2017
Muiden puolesta annetut takaukset				
Alkuperäinen pääoma	200 000	200 000		
Sansia Oy (luottolimiitti)	200 000	200 000		
Jäijellä oleva pääoma	200 000	200 000		
Sansia Oy (luottolimiitti)	200 000	200 000		

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	KUNTAYHTYMÄ 2018	2017	KONSERNI 2018	2017
--	---------------------	------	------------------	------

Johdannaisopimukset

Koronvaihtosopimukset yhteensä

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	121 203 724	124 796 543	148 160 913	150 646 543
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-4 725 900	-4 088 033	-6 461 431	-6 100 092

Koronvaihtosopimus 1 (tekopvm 2.2.2012)

Koronvaihtosopimus 1 on tehty yksittäisen lainan korkorkiskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimuksen erääntymispäivä on ennen kuin suojattavan lainan. Sopimus päättyy 12.03.2022.

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	8 600 000	9 000 000	8 600 000	9 000 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-574 008	-692 157	-574 008	-692 157

Koronvaihtosopimus 2 (tekopvm 10.10.2012)

Koronvaihtosopimus 2 on tehty yksittäisen lainan korkorkiskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimuksen erääntymispäivä on ennen kuin suojattavan lainan. Sopimus päättyy 12.03.2022.

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	12 600 000	13 200 000	12 600 000	13 200 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-606 730	-700 231	-606 730	-700 231

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2018**

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (jatkuu)

Johdannaissopimukset

	KUNTAYHTYMÄ 2018	2017	KONSERNI 2018	2017
Koronvaihtosopimus 3 (tekopvm 1.2.2013) Koronvaihtosopimus 3 on tehty yksittäisen lainan korokorkisin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimuksen erääntymispäivä on ennen kuin suojattavan lainan. Sopimus päättyy 18.03.2021.	12 073 168 -447 580	12 804 876 -602 495	12 073 168 -447 580	12 804 876 -602 495
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				
Koronvaihtosopimus 4 (tekopvm 29.8.2013) Koronvaihtosopimus 4 on tehty yksittäisen lainan korokorkisin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimuksen erääntymispäivä on ennen kuin suojattavan lainan. Sopimus päättyy 31.3.2023.	12 375 000 -982 652	13 125 000 -1 106 975	12 375 000 -982 652	13 125 000 -1 106 975
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				
Koronvaihtosopimus 5 (tekopvm 16.12.2013) Koronvaihtosopimus 5 on tehty yksittäisen lainan korokorkisin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimuksen erääntymispäivä on ennen kuin suojattavan lainan. Sopimus päättyy 02.10.2023.	5 555 556 -228 467	6 666 667 -288 927	5 555 556 -228 467	6 666 667 -288 927
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				
Koronvaihtosopimus 6 (tekopvm 6.5.2015) Jatko-oikeudellisella koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasaikkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Kuntarahitus Oyj:llä on yksipuoli- nen oikeus eräännyttää koronvaihtosopimus 18.6.2025 Sopimus päättyy 18.06.2035.	15 000 000 -499 461	15 000 000 -351 422	15 000 000 -499 461	15 000 000 -351 422
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2018**

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (jatkuu)

Johdannaissopimukset

	KUNTAYHTYMÄ 2018	2017	KONSERNI 2018	2017
Koronvaihtosopimus 7 (tekopvm 7.5.2015) Jatko-oikeudellisella koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Kuntarahoitus Oyj:llä on yksipuolinen oikeus eräännyttää koronvaihtosopimus 11.5.2027. Sopimus päättyy 11.05.2037.	15 000 000 -500 945	15 000 000 -294 166	15 000 000 -500 945	15 000 000 -294 166
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				
Koronvaihtosopimus 8 (tekopvm 9.6.2015) Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.	20 000 000 -363 408	20 000 000 323 449	20 000 000 -363 408	20 000 000 323 449
Sopimus päättyy 12.6.2023. Lainapääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				
Koronvaihtosopimus 9 (tekopvm 25.9.2015) Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.	10 000 000 -376 529	10 000 000 -285 377	10 000 000 -376 529	10 000 000 -285 377
Sopimus päättyy 29.09.2025. Lainapääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				
Koronvaihtosopimus 10 (tekopvm 4.5.2016) Koronvaihtosopimus suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.	10 000 000 -146 119	10 000 000 -89 731	10 000 000 -146 119	10 000 000 -89 731
Sopimus alkaa 7.5.2018 ja päättyy 7.5.2026. Lainapääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (jatkuu)

KUNTAYHTYMÄ
2018

KONSERNI
2018

2017

2017

Johdannaisosopimukset

Sakupe Oy
Koronvaihtosopimus 1

Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lanan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella vaihtuvat korot on muutettu kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 03.04.2020. Lainojen suojausaste on 50%. Lainapääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

1 500 000
-9 470

1 750 000
-13 854

Kiinteistö Oy Mustinlampi
Koronvaihtosopimus 1

Koronvaihtosopimus on tehty lainasalkun suojaamiseksi korkoriskeiltä. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Päätymispäivä 16.5.2022. Lainapääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

5 437 500
-234 721

5 800 000
-263 043

Koronvaihtosopimus 2

Koronvaihtosopimus on tehty lainasalkun suojaamiseksi korkoriskeiltä. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Päätymispäivä 17.5.2021

5 437 500
-121 685

5 800 000
-141 790

Koronvaihtosopimus 3

Sopimus on tehty samalta vastapuolelta aiemmin nostettujen neljän lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainojen erilliset korkosuojaukset on purettu ja tilalle on tehty nykyinen koronvaihtosopimus. Suojaus bullet-tyyppinen, jolloin suojausaste kasvaa lainojen takaisinmaksun myötä. Päätymispäivä 28.1.2025

Koronvaihtosopimukselle on tehty vastainen sopimus, jolla kassavirra netottuvat keskenään (Koronvaihtosopimus 4).

Lainapääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)

12 500 000
-1 593 372

Koronvaihtosopimus 4

Kääntävä koronvaihtosopimus sopimukselle nro 3. Koronvaihtosopimuksen nro 3 suojausaste on yli 100%. Välttääkseen tulosvaikutteisen käsittelyn kirjanpidossa, yhtiö on tehnyt kääntävän koronvaihtosopimuksen, jolla sopimusten kassavirrat netottuvat.

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (jatkuu)

	KUNTAYHTYMÄ 2018	2017	KONSERNI 2018	2017
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimus 5				
Koronvaihtosopimus on tehty lainasalkun suojaamiseksi korkoriskeiltä.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.				
Päätymispäivä 22.12.2030			2 250 000	
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo			-221 439	
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				
Koronvaihtosopimus 6				
Koronvaihtosopimus on tehty lainasalkun suojaamiseksi korkoriskeiltä.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.				
Päätymispäivä 30.9.2030			3 965 517	
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo			-444 445	
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				
Koronvaihtosopimus 7				
Tulevaisuudessa voimaan tuleva koronvaihtosopimus on tehty lainasalkun suojaamiseksi korkoriskeiltä.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.				
Päätymispäivä 15.11.2028			5 666 672	
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo			-503 491	
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				
Koronvaihtosopimus 8				
Tulevaisuudessa voimaan tuleva koronvaihtosopimus on tehty lainasalkun suojaamiseksi korkoriskeiltä.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.				
Päätymispäivä 18.9.2024			2 700 000	
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo			-200 280	
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2018**

	KUNTAYHTYMÄ 2018	2017	KONSERNI 2018	2017
41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (jatkuu)				
Kiinteistöinvestointien arvonalisäveron tarkistusvastuu			9 657 897	14 420 759
Kiinteistö Oy Isoharja				850 123
Service				2 022 458
Kiinteistö Oy Mustinlampi			9 156 543	10 846 281
Sakupe Oy			501 354	701 896
Potilasvakuutusvastuu				
vammaispalvelulain mukaiset etuudet, tuleva tuettu asuminen	6 175 604	6 143 408	6 175 604	6 143 408
Käynnissä olevat oikeudenkäynnit	2 250 000,00	2 250 000,00	2 250 000,00	2 250 000,00
Pohjois-Savon käräjäoikeus				
Potilasvahinkoasia	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
Pohjois-Savon käräjäoikeus				
Päivystysosaston (POS1) koskeva riita urakoitsijan sopimusrikkomuksen vuoksi. Urakoitsijan vaatimus 1 milj.€. Kuntayhtymän vastakanne n. 2 milj.€:n saatavista. Oikeudenkäyntikuluriski 30.000 - 50.000€.	1 050 000	1 050 000	1 050 000	1 050 000
Valuuttatermiinit				
Sakupe Oy, valuuttatermiinitaikaus			150 000	150 000

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHUTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

2018 KUNTAYHTYMÄ		Tutkimus- henkilöstö	Lääkäri- henkilöstö	Hoito- henkilöstö	Muu henkilöistö	Yhteensä
Henkilöstö 31.12.2018		295	801	3 260	466	4 822
Henkilöstö 31.12.2017		278	799	3 259	475	4 811
Muutos ed. vuoteen 31.12.2018		17	2	1	-9	11
Muutos-%		6,12 %	0,25 %	0,03 %	0	0,23 %

Henkilöstön kokonaismäärä 31.12.2018 poikkeikkaustietona. Henkilöstön kokonaismäärä sisältää sekä vakituisen että määräaikaisen henkilöstön, jolla on ollut palvelussuhde voimassa 31.12.2018 (myös alle 13 pv palvelussuhteet).

2018 KONSERNI		Tutkimus- henkilöstö	Lääkäri- henkilöstö	Hoito- henkilöstö	Muu hiöstö	Yht.
Henkilöstö 31.12.2018		322	801	3 784	745	5 652
Henkilöstö 31.12.2017		305	799	3 783	684	5 571
Muutos ed. vuoteen 31.12.2018		17	2	1	61	81
Muutos-%		5,57 %	0,25 %	0,03 %	8,92 %	1,45 %

Vuoden 2017 tiedoista on vähennetty Itä-Suomen huoltopalvelut liikelaitoskuntayhtymän ja Kiinteistö Oy Isoharjan henkilöstö.

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRIN
KUNTAYHTYMÄ**

**TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2018**

	2018	2017
	KUNTAYHTYMÄ	KUNTAYHTYMÄ
43. Henkilöstökulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	207 746 589	198 566 764
Henkilösivukulut	50 390 390	51 069 823
Eiäkekulut	43 379 592	42 092 535
Muut henkilösivukulut	7 010 798	8 977 287
Henkilöstökorvaukset ja muut korjaukset	-3 231 561	-3 247 515
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	254 905 418	246 389 072
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	1 644 356	1 578 332
Yhteensä henkilöstökulut	<u>253 261 062</u>	<u>244 810 739</u>

	2018	2017
	KUNTAYHTYMÄ	KUNTAYHTYMÄ
45. Tilintarkastajan palkkiot		
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	22 366	25 690
Muut palkkiot	30 895	134
Palkkiot yhteensä	53 261	25 824
Tilintarkastuspalkkiot yhteensä	53 261	25 824

46. Intressitahotapahtumat

	2018 KUNTAYHTYMÄ	2017 KUNTAYHTYMÄ
Ostot intressitahoilta yhteensä	90 403 273	85 490 871
Liikelaitoskuntayhtymiltä	60 518 751	57 539 645
Servica	40 923 876	37 747 968
Islab	19 594 875	19 791 677
Tytäryhteisöiltä	4 645 413	4 768 193
Sakupe Oy	2 514 741	2 633 445
Kiinteistö Oy Mustinlampi	2 130 671	2 134 748
Osakkuusyhteisöiltä	25 239 109	23 183 033
Istekki Oy	25 239 109	23 183 033
Myynnit intressitahoille yhteensä	3 992 847	3 443 206
Liikelaitoskuntayhtymille	3 292 965	2 824 199
Servica	1 696 737	1 466 014
Islab	1 596 228	1 358 185
Tytäryhteisöille	370 344	340 352
Sakupe Oy	122 929	116 649
Kiinteistö Oy Mustinlampi	247 414	223 703
Osakkuusyhteisöille	329 538	278 655
Istekki Oy	329 538	278 655

Ostot on toteutettu palvelusopimusten mukaisesti ja myynnit koostuvat tavanomaisista palvelutuotantoon tarvittavista aineiden, tarvikkeiden ja palvelujen myynneistä.

KÄYTTÖTALOUSOSA VUODELTA 2018								
Kuopion yliopistollinen sairaala								
Taseyksikkö / Kanttiini ja virkistyspalvelut								
	ALKUPERAINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TOTEUMA 2017	TOT.% 2017	ALKUPERAINEN TALOUSARVIO 2018	MUUTETTU TALOUSARVIO 2018	TOTEUMA 2018	TOT.% 2018
Taloudellisuustavoitteet:								
Liikevaihto	1 841 800	1 841 800	1 873 564,12	101,72 %	1 830 523	1 830 523	1 811 967,43	98,99 %
Ulkoiset	1 839 800	1 839 800	1 707 257,03	92,80 %	1 828 523	1 828 523	1 661 613,65	90,87 %
Muu ulkoinen myynti	1 839 800	1 839 800	1 705 015,19	92,67 %	1 828 523	1 828 523	1 658 978,07	90,73 %
Myynti liikelaitokselle	0	0	2 241,84	***	0	0	2 635,58	***
Sisäiset	2 000	2 000	166 307,09	***	2 000	2 000	150 353,78	***
Liiketoiminnan muut tuotot	9 000	9 000	4 456,88	49,52 %	6 000	6 000	7 006,08	116,77 %
Materiaalit ja palvelut								
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-1 094 491	-1 094 491	-1 215 490,38	111,06 %	-1 184 595	-1 184 595	-1 241 463,08	104,80 %
Ulkoiset	-877 512	-877 512	-850 426,97	96,91 %	-840 600	-840 600	-773 714,28	92,04 %
Sisäiset	0	0	0,00	***	0	0	0,00	***
Palvelujen ostot	-216 979	-216 979	-365 063,41	168,25 %	-343 995	-343 995	-467 748,80	135,98 %
Ulkoiset	-129 331	-129 331	-226 263,39	174,95 %	-138 620	-138 620	-262 295,28	189,22 %
Sisäiset	-87 648	-87 648	-138 800,02	158,36 %	-205 375	-205 375	-205 453,52	100,04 %
Henkilöstökulut								
Palkat ja palkkiot	-440 725	-440 725	-397 661,09	90,23 %	-421 249	-421 249	-352 246,80	83,62 %
Henkilösivukulut	-116 040	-116 040	-123 392,81	106,34 %	-141 981	-141 981	-130 503,90	91,92 %
Eläkekulut	-101 808	-101 808	-115 923,78	113,87 %	-125 056	-125 056	-126 774,57	101,37 %
Muut henkilösivukulut	-14 232	-14 232	-7 469,03	52,48 %	-16 925	-16 925	-3 729,33	22,03 %
Poistot ja arvonalentumiset								
Suunnitelman mukaiset poistot	-28 000	-28 000	-8 376,02	29,91 %	-28 000	-28 000	-4 318,37	15,42 %
Liiketoiminnan muut kulut	-37 770	-37 770	-49 778,24	131,79 %	-60 700	-60 700	-84 660,40	139,47 %
				***				***
LIKEYLIJÄÄMÄ (-) ALIJÄÄMÄ)	133 774	133 774	83 322,46	62,29 %	-2	-2	5 780,96	***
Rahoitustuotot ja -kulut								
Kuntayhtymän maksamat korkotuotot	2 000	2 000	0,00	0,00 %	2 000	2 000	0,00	0,00 %
Korvaus peruspääomasta	-2 500	-2 500	-2 520,00	100,80 %	-2 500	-2 500	-2 520,00	100,80 %
Muut rahoituskulut	-1 000	-1 000	-306,72	30,67 %	-1 000	-1 000	-357,05	35,71 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	132 274	132 274	80 495,74	60,86 %	-1 502	-1 502	2 903,91	-193,34 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	5 056,06	***	0	0	1 264,01	***
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0,00	***	0	0	0,00	***
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-132 274	-132 274	-85 551,80	64,68 %	3 560	3 560	-4 167,92	-117,08 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0	0	0,00	***	2 058	2 058	0,00	0,00 %

TASE 31.12.2018

Kuopion yliopistollinen sairaala
Taseyksikkö / KANTTIINI JA VIRKISTYSPALVELUT

	TASE 31.12.2018	TASE 31.12.2017	Muutos % 18/17
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	57 745,33	62 063,70	-6,96 %
II Aineelliset hyödykkeet			
1. Maa- ja vesialueet	22 620,12	22 620,12	0,00 %
2. Rakennukset	35 125,21	38 179,57	-8,00 %
	<u>57 745,33</u>	<u>62 063,70</u>	-6,96 %
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	601 504,98	712 955,65	-15,63 %
I Vaihto-omaisuus			
1. Aineet ja tarvikkeet	51 727,52	52 707,08	-1,86 %
	<u>51 727,52</u>	<u>52 707,08</u>	-1,86 %
Lyhytaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset	18 959,42	10 888,83	74,12 %
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	510 739,54	612 348,18	-16,59 %
4. Muut saamiset	8 290,38	9 457,11	-12,34 %
5. Siirtosaamiset	11 788,12	27 554,45	-57,22 %
	<u>549 777,46</u>	<u>660 248,57</u>	-16,73 %
	<u>659 250,31</u>	<u>775 019,35</u>	-14,94 %
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA	-530 120,31	-611 042,04	-13,24 %
I Peruspääoma	-83 959,39	-83 959,39	0,00 %
III Muut omat rahastot	-446 160,92	-527 082,65	-15,35 %
	<u>-530 120,31</u>	<u>-611 042,04</u>	-13,24 %
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	-1 264,01	-100,00 %
1. Poistoero	0,00	-1 264,01	-100,00 %
	<u>0,00</u>	<u>-1 264,01</u>	-100,00 %
E VIERAS PÄÄOMA	-129 130,00	-162 713,30	-20,64 %
II Lyhytaikainen			
7. Ostovelat	-46 058,33	-77 955,91	-40,92 %
9. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	-10 284,28	-6 304,23	63,13 %
10. Siirtovelat	-72 787,39	-78 453,16	-7,22 %
	<u>-129 130,00</u>	<u>-162 713,30</u>	-20,64 %
	<u>-659 250,31</u>	<u>-775 019,35</u>	-14,94 %

RAHOITUSLASKELMAOSA VUODELTA 2018

Kuopion yliopistollinen sairaala

Taseyksikkö / Kanttiini ja virkistyspalvelut

		1.1. - 31.12.2018		1.1. - 31.12.2017	
Taseyksikön toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
		5 780,96		83 322,46	
	Liikelylijäämä (-alijäämä)				
	+	4 318,37		8 376,02	
	Poistot ja arvonalentumiset				
	+ / -	-2 877,05		-2 826,72	
	Rahoitustuotot ja -kulut				
	+ / -	-84 686,55	-77 464,27	-71 004,17	17 867,59
	Tulorahoituksen korjauserät				
<i>Investointien rahavirta</i>					
	Investointikulut	-403,10		-98 486,71	
	Rahoitusosuudet investointikuluihin	403,10	0,00	98 486,71	0,00
	Toiminnan ja investointien nettorahavirta		-77 464,27		17 867,59
Rahoituksen rahavirta					
<i>Oman pääoman muutokset</i>					
			-403,10		-98 486,71
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
	Vaihto-omaisuuden muutos	+ / - 979,56		18 474,05	
	+	8 862,47		-14 586,90	
	+	-33 583,30	-23 741,27	-1 974,27	1 912,88
	Korottomien velkojen muutos				
	+ / -		-24 144,37		-96 573,83
	Rahoituksen rahavirta				
			-101 608,64		-78 706,24
Yhdystilin muutos					
<i>Yhdystilin muutos</i>					
	+	510 739,54		612 348,18	
	Yhdystili 31.12.				
	-	612 348,18	-101 608,64	691 054,42	-78 706,24
	Yhdystili 1.1.				

Ulkoisen liikevaihdon %-osuus	91,70 %	91,12 %
Liikevoitto %	0,16 %	4,30 %
Investointien tulorahoitus %	***	***

INVESTOINTIOSA VUODELTA 2018									
Kuopion yliopistollinen sairaala									
Taseyksikkö / Kanttiini ja virkistyspalvelut									
	TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TILINPÄÄTÖS 2017	TOT. % 2018	TALOUSARVIO 2018	MUUTETTU TALOUSARVIO 2018	TILINPÄÄTÖS 2018	TOT. % 2018	MUUTOS % 18/17
LAITEINVESTOINNIT:									
Investointisuunnitelmat	0	0	-98 486,71		0	0	-403,10		
Toteutuneet rakennusinvestoinnit			-98 486,71				-403,10		
Osakkeet ja osuudet			0,00				0,00		
			-98 486,71				-403,10		
Investointien tulorahoitus:									
Lainat									
Valtionosuudet									
Muut rahoitusosuudet (virkistysrahasto)			98 486,71				403,10		
YHTEENSÄ			98 486,71				403,10		
NETTOMENO	0	0	0,00		0	0	0,00		
- siitä investointivarausten / -rahaston käyttö									
KÄYTTÖMAISUUSINVESTOINNIT	0	0	-98 486,71		0	0	-403,10		
RAHOITUSOSUUDET INV.MENOIHIN	0	0	98 486,71		0	0	403,10		***

KÄYTTÖTALOUSOSA VUODELTA 2018

Kuopion yliopistollinen sairaala
Taseyksikkö / Sydänkeskus

	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TOTEUMA 2017	TOT.% 2017	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2018	MUUTETTU TALOUSARVIO 2018	TOTEUMA 2018	TOT.% 2018
Taloudellisuustavoitteet:								
Liikevaihto	51 916 268	51 916 268	50 471 344,57	97,22 %	53 081 363	49 631 363	50 151 906,31	101,05 %
Ulkoiset	48 330 342	48 330 342	48 518 184,05	100,39 %	50 686 330	47 686 330	48 284 213,51	101,25 %
Hoitopalveluiden myynti jäsenkunnille	33 205 020	33 205 020	33 204 434,33	100,00 %	33 824 190	34 524 190	35 050 989,13	101,53 %
Hoitopalveluiden myynti ulkokunnille	15 069 822	15 069 822	15 261 798,31	101,27 %	16 862 140	13 162 140	13 179 998,78	100,14 %
Muu ulkoinen myynti	55 500	55 500	51 951,41	93,61 %	0	0	53 225,60	***
Sisäiset	3 585 926	3 585 926	1 953 160,52	54,47 %	2 395 033	1 945 033	1 867 692,80	96,02 %
Liiketoiminnan muut tuotot	1 525 257	1 525 257	1 484 096,18	97,30 %	1 492 677	1 492 677	1 453 756,46	97,39 %
Materiaalit ja palvelut	-39 721 776	-39 721 776	-41 833 422,35	105,32 %	-42 890 373	-40 485 280	-41 132 193,74	101,60 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-11 226 802	-11 226 802	-12 148 253,07	108,21 %	-12 256 881	-11 356 881	-11 205 493,04	98,67 %
Ulkoiset	-8 654 731	-8 654 731	-9 735 033,78	112,48 %	-9 342 535	-8 842 535	-9 070 312,85	102,58 %
Sisäiset	-2 572 071	-2 572 071	-2 413 219,29	93,82 %	-2 914 346	-2 514 346	-2 135 180,19	84,92 %
Palvelujen ostot	-28 494 974	-28 494 974	-29 685 169,28	104,18 %	-30 633 492	-29 128 399	-29 926 700,70	102,74 %
Ulkoiset	-585 847	-585 847	-4 710 022,53	803,97 %	-5 111 904	-598 818	-5 156 954,88	861,19 %
Sisäiset	-27 909 127	-27 909 127	-24 975 146,75	89,49 %	-25 521 588	-28 529 581	-24 769 745,82	86,82 %
Henkilöstökulut	-9 674 290	-9 674 290	-10 591 378,68	109,48 %	-10 356 481	-10 556 481	-10 836 444,82	102,65 %
Palkat ja palkkiot	-7 696 517	-7 696 517	-8 419 231,42	109,39 %	-8 148 225	-8 348 225	-8 727 436,97	104,54 %
Henkilösivukulut	-1 977 773	-1 977 773	-2 172 147,26	109,83 %	-2 208 256	-2 208 256	-2 109 007,85	95,51 %
Eläkekulut	-1 802 440	-1 802 440	-1 885 177,03	104,59 %	-1 920 845	-1 920 845	-1 908 019,32	99,33 %
Muut henkilösivukulut	-175 333	-175 333	-286 970,23	163,67 %	-287 411	-287 411	-200 988,53	69,93 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 012 383	-1 012 383	-904 626,85	89,36 %	-761 064	-761 064	-782 350,74	102,80 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 012 383	-1 012 383	-904 626,85	89,36 %	-761 064	-761 064	-782 350,74	102,80 %
Liiketoiminnan muut kulut	-128 079	-128 079	-91 176,90	71,19 %	-124 839	-124 839	-51 280,82	41,08 %
LIIKELYLIJÄÄMÄ (-)ALIJÄÄMÄ	2 904 997	2 904 997	-1 465 164,03	-50,44 %	441 283	-803 624	-1 196 607,35	148,90 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 670	-1 670	-2 912,80	174,42 %	-2 220	-2 220	-2 624,03	118,20 %
Kuntayhtymän maksamat korkotuotot	950	950	0,00	0,00 %	400	400	0,00	0,00 %
Korvaus jäännospääomasta	-2 520	-2 520	-2 520,00	100,00 %	-2 520	-2 520	-2 520,00	100,00 %
Muut rahoituskulut	-100	-100	-392,80	392,80 %	-100	-100	-104,03	104,03 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 903 327	2 903 327	-1 468 076,83	-50,57 %	439 063	-805 844	-1 199 231,38	148,82 %

Organisaatio-muutoksen myötä edellisen vuoden tiedot muutettu vertailukelpoiseksi.
Vertailu-tiedon muuttuminen johtuu Lääkehuolto -taseyksikön loppumisesta v.2018.

TASE 31.12.2018

Kuopion yliopistollinen sairaala
Taseyksikkö / SYDÄNKESKUS

	TASE 31.12.2018	TASE 31.12.2017	Muutos % 18/17
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	1 710 799,02	2 082 793,55	-17,86 %
II Aineelliset hyödykkeet			
4. Koneet ja kalusto	1 710 799,02	2 082 793,55	-17,86 %
	<u>1 710 799,02</u>	<u>2 082 793,55</u>	-17,86 %
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 391 032,03	5 029 945,53	-12,70 %
II Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset	686,50	12 588,17	-94,55 %
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	4 235 576,16	4 716 714,25	-10,20 %
4. Muut saamiset	151 666,11	289 292,63	-47,57 %
5. Siirtosaamiset	3 103,26	11 350,48	-72,66 %
	<u>4 391 032,03</u>	<u>5 029 945,53</u>	-12,70 %
	<u>6 101 831,05</u>	<u>7 112 739,08</u>	-14,21 %
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA	-3 776 887,43	-4 976 118,81	-24,10 %
I Peruspääoma	-83 975,14	-83 975,14	0,00 %
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-4 892 143,67	-6 525 800,27	-25,03 %
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 199 231,38	1 633 656,60	-26,59 %
	<u>-3 776 887,43</u>	<u>-4 976 118,81</u>	-24,10 %
E VIERAS PÄÄOMA	-2 324 943,62	-2 136 620,27	8,81 %
II Lyhytaikainen			
7. Ostovelat	-348 925,90	-511 872,54	-31,83 %
10. Siirtovelat	-1 976 017,72	-1 624 747,73	21,62 %
	<u>-2 324 943,62</u>	<u>-2 136 620,27</u>	8,81 %
	<u>-6 101 831,05</u>	<u>-7 112 739,08</u>	-14,21 %

RAHOITUSLASKELMAOSA VUODELTA 2018

Kuopion yliopistollinen sairaala

Taseyksikkö / Sydänkeskus

		1.1. - 31.12.2018		1.1. - 31.12.2017	
Taseyksikön toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-1 196 607,35		-1 630 743,80	
Poistot ja arvonalentumiset	+	782 350,74		904 626,85	
Rahoitustuotot ja -kulut	+ / -	-2 624,03		-2 912,80	
Tulorahoituksen korjauserät	+ / -		-416 880,64		-729 029,75
<i>Investointien rahavirta</i>					
Investointikulut		-410 356,21		-788 500,11	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuotot	+		-410 356,21		-788 500,11
Toiminnan ja investointien nettorahavirta			-827 236,85		-1 517 529,86
Rahoituksen rahavirta					
<i>Oman pääoman muutokset</i>					
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
Saamisten muutos	+ / -	157 775,41		-56 110,56	
Korottomien velkojen muutos	+ / -	188 323,35	346 098,76	-533 703,47	-589 814,03
Rahoituksen rahavirta			346 098,76		-589 814,03
Yhdystilin muutos					
Yhdystilin muutos					
Yhdystili 31.12.	+	4 235 576,16		4 716 714,25	
Yhdystili 1.1.	-	4 716 714,25	-481 138,09	6 824 058,14	-2 107 343,89

Ulkoisen liikevaihdon %-osuus (ei sisällä hoitopalvelujen myyntiä jäsenkunnille)	26,39 %	30,34 %
Liikevoitto %	-2,39 %	-2,37 %
Investointien tulo-rahoitus %	***	***

INVESTOINTIOSA VUODELTA 2018									
Kuopion yliopistollinen sairaala									
Taseyksikkö / Sydänkeskus									
	TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TILINPÄÄTÖS 2017	TOT. % 2017	TALOUSARVIO 2018	MUUTETTU TALOUSARVIO 2018	TILINPÄÄTÖS 2018	TOT. % 2018	MUUTOS % 18/17
LAITEINVESTOINNIT:									
Investointisuunnitelmat	-140 000	-140 000	-788 500,11	563,21	-1 046 390	-1 046 390	-410 356,21	39,22	-47,96
Toteutuneet investoinnit	-140 000	-140 000	-788 500,11	563,21	-1 046 390	-1 046 390	-410 356,21	39,22	-47,96
- vuoden 2016 keskeneräisistä siirretyt									
Toteutuneiden investointien nettomeno			-788 500,11				-410 356,21		
Keskeneräiset investoinnit									
Investointien tulo-rahoitus:									
Lainat									
Valtionosuudet									
Muu tulo-rahoitus									
YHTEENSÄ			0,00	***			0,00	***	***
NETTOMENO	-140 000	-140 000	-788 500,11	563,21	-1 046 390	-1 046 390	-410 356,21	39,22	-47,96
- siitä investointivarausten /									
- rahaston käyttö									
KÄYTTÖMAISUUSINVESTOINNIT	-140 000	-140 000	-788 500,11	563,21	-1 046 390	-1 046 390	-410 356,21	39,22	-47,96
RAHOITUSOSUDET INV.MENOIHIN	0	0	0,00	***	0	0	0,00	***	***

KÄYTTÖTALOUSOSA VUODELTA 2018

Kuopion yliopistollinen sairaala

Taseyksikkö / Neurokeskus

	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TOTEUMA 2017	TOT.% 2017	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2018	MUUTETTU TALOUSARVIO 2018	TOTEUMA 2018	TOT.% 2018
Taloudellisuustavoitteet:								
Liikevaihto	38 407 781	38 407 781	43 271 416,56	112,66 %	47 215 199	44 815 199	44 468 961,07	99,23 %
Ulkoiset	37 460 070	37 460 070	39 181 438,04	104,60 %	41 309 788	38 709 788	39 183 737,94	101,22 %
Hoitopalveluiden myynti jäsenkunnille	21 466 334	21 466 334	22 261 510,18	103,70 %	22 554 462	21 454 462	21 666 952,14	100,99 %
Hoitopalveluiden myynti ulkokunnille	15 991 530	15 991 530	16 869 925,26	105,49 %	18 755 116	17 255 116	17 516 785,80	101,52 %
Muu ulkoinen myynti	2 206	2 206	50 002,60	***	210	210	0,00	0,00 %
Sisäiset	947 711	947 711	4 089 978,52	431,56 %	5 905 411	6 105 411	5 285 223,13	86,57 %
Liiketoiminnan muut tuotot	2 027 323	2 027 323	2 335 306,75	115,19 %	2 219 093	2 219 093	2 240 452,32	100,96 %
Materiaalit ja palvelut	-30 138 329	-30 138 329	-32 228 097,08	106,93 %	-33 559 114	-36 604 021	-36 548 366,76	99,85 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-3 720 914	-3 720 914	-5 977 729,59	160,65 %	-5 990 198	-7 090 198	-6 726 880,84	94,88 %
Ulkoiset	-2 737 813	-2 737 813	-3 826 026,71	139,75 %	-3 763 877	-4 863 877	-4 560 773,44	93,77 %
Sisäiset	-983 101	-983 101	-2 151 702,88	218,87 %	-2 226 321	-2 226 321	-2 166 107,40	97,30 %
Palvelujen ostot	-26 417 415	-26 417 415	-26 250 367,49	99,37 %	-27 568 916	-29 513 823	-29 821 485,92	101,04 %
Ulkoiset	-5 113 802	-5 113 802	-6 660 276,84	130,24 %	-6 612 299	-6 507 206	-6 453 518,63	99,17 %
Sisäiset	-21 303 613	-21 303 613	-19 590 090,65	91,96 %	-20 956 617	-23 006 617	-23 367 967,29	101,57 %
Henkilöstökulut	-7 480 826	-7 480 826	-10 105 122,56	135,08 %	-10 571 957	-10 571 957	-10 797 191,21	102,13 %
Palkat ja palkkiot	-5 925 491	-5 925 491	-8 173 980,53	137,95 %	-8 433 703	-8 433 703	-8 809 949,80	104,46 %
Henkilösivukulut	-1 555 335	-1 555 335	-1 931 142,03	124,16 %	-2 138 254	-2 138 254	-1 987 241,41	92,94 %
Eläkekulut	-1 405 945	-1 405 945	-1 793 870,50	127,59 %	-1 850 343	-1 850 343	-1 831 086,88	98,96 %
Muut henkilösivukulut	-149 390	-149 390	-137 271,53	91,89 %	-287 911	-287 911	-156 154,53	54,24 %
Poistot ja arvonalentumiset	-369 289	-369 289	-253 470,93	68,64 %	-228 357	-228 357	-307 421,45	134,62 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-369 289	-369 289	-253 470,93	68,64 %	-228 357	-228 357	-307 421,45	134,62 %
Liiketoiminnan muut kulut	-44 721	-44 721	-27 326,41	61,10 %	-23 402	-23 402	-36 310,81	155,16 %
LIIKELYJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	2 401 939	2 401 939	2 992 706,33	124,60 %	5 051 462	-393 445	-979 876,84	249,05 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-238	-238	-1 611,12	676,94 %	-1 238	-1 238	-1 286,31	103,90 %
Kuntayhtymän maksamat korkotuotot	1 000	1 000	0,00	0,00 %	0	0	0,00	***
Korvaus peruspääomasta	-1 236	-1 236	-1 236,00	100,00 %	-1 236	-1 236	-1 236,00	100,00 %
Muut rahoituskulut	-2	-2	-375,12	***	-2	-2	-50,31	***
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 401 701	2 401 701	2 991 095,21	124,54 %	5 050 224	-394 683	-981 163,15	248,60 %

Organisaatio-muutoksen myötä edellisen vuoden tiedot muutettu vertailukelpoiseksi.

Vertailu-tiedon muuttuminen johtuu Lääkehuolto -taseyksikön loppumisesta v.2018 sekä Neuro- ja sydänkirurgian leikkausyksikön lisäyksestä.

TASE 31.12.2018

Kuopion yliopistollinen sairaala
Taseyksikkö / NEUROKESKUS

	TASE 31.12.2018	TASE 31.12.2017	Muutos % 18/17
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	1 382 412,93	1 609 184,38	-14,09 %
II Aineelliset hyödykkeet			
4. Koneet ja kalusto	1 382 412,93	1 609 184,38	-14,09 %
	<u>1 382 412,93</u>	<u>1 609 184,38</u>	-14,09 %
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 433 069,97	7 820 000,02	-4,95 %
II Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset	2 760,93	4 693,64	-41,18 %
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	7 339 161,53	7 514 781,97	-2,34 %
4. Muut saamiset	90 747,51	284 991,29	-68,16 %
5. Siirtosaamiset	400,00	15 533,12	-97,42 %
	<u>7 433 069,97</u>	<u>7 820 000,02</u>	-4,95 %
	<u>8 815 482,90</u>	<u>9 429 184,40</u>	-6,51 %
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA	-6 847 537,72	-7 828 700,87	-12,53 %
I Peruspääoma	-41 001,68	-41 001,68	0,00 %
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-7 787 699,19	-6 296 148,66	23,69 %
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	981 163,15	-1 491 550,53	-165,78 %
	<u>-6 847 537,72</u>	<u>-7 828 700,87</u>	-12,53 %
E VIERAS PÄÄOMA	-1 967 945,18	-1 600 483,53	22,96 %
II Lyhytaikainen			
7. Ostovelat	-400 177,65	-498 791,26	-19,77 %
10. Siirtovelat	-1 567 767,53	-1 101 692,27	42,31 %
	<u>-1 967 945,18</u>	<u>-1 600 483,53</u>	22,96 %
	<u>-8 815 482,90</u>	<u>-9 429 184,40</u>	-6,51 %

RAHOITUSLASKELMAOSA VUODELTA 2018

Kuopion yliopistollinen sairaala

Taseyksikkö / Neurokeskus

		1.1. - 31.12.2018		1.1. - 31.12.2017	
Taseyksikön toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
		-979 876,84		1 493 159,16	
	Liikelylijäämä (-alijäämä)			253 470,93	
	Poistot ja arvonalentumiset	+	307 421,45		
	Rahoitustuotot ja -kulut	+ / -	-1 286,31		-1 608,63
	Tulorahoituksen korjauserät	+ / -		-673 741,70	1 745 021,46
			-673 741,70		
<i>Investointien rahavirta</i>					
	Investointikulut		-80 650,00		-1 055 478,05
	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuotot		-80 650,00		-1 055 478,05
Toiminnan ja investointien nettorahavirta					
			-754 391,70		689 543,41
Rahoituksen rahavirta					
<i>Oman pääoman muutokset</i>					
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
	Vaihto-omaisuuden muutos	+ / -	0,00		0,00
	Saamisten muutos	+ / -	211 309,61		-168 566,55
	Korottomien velkojen muutos	+ / -	367 461,65	578 771,26	-59 323,55
Rahoituksen rahavirta					
			578 771,26		
Yhdystilin muutos					
			-175 620,44		461 653,31
<i>Yhdystilin muutos</i>					
	Yhdystili 31.12.	+	7 339 161,53		7 514 781,97
	Yhdystili 1.1.	-	7 514 781,97	-175 620,44	7 053 128,66
					461 653,31

Ulkoisen liikevaihdon %-osuus (ei sisällä hoitopalvelujen myyntiä jäsenkunnille)	39,39 %	41,98 %
Liikevoitto %	-2,21 %	3,70 %
Investointien tulorahoitus %	***	165,48 %

INVESTOINTIOSA VUODELTA 2018									
Kuopion yliopistollinen sairaala									
Taseyksikkö / Neurokeskus									
	TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TILINPÄÄTÖS 2017	TOT. % 2017	TALOUSARVIO 2018	MUUTETTU TALOUSARVIO 2018	TILINPÄÄTÖS 2018	TOT. % 2018	MUUTOS % 18/17
LAITEINVESTOINNIT:									
Investointisuunnitelmat	-772 000	-772 000	-1 055 478,05	136,72	-1 046 390	-1 046 390	-80 650,00	7,71	-92,36
Toteutuneet investoinnit									
- vuoden 2017 keskeneräisistä siirretyt	-772 000	-772 000	-1 055 478,05	***	-1 046 390	-1 046 390	-80 650,00	7,71	#JAKO/0!
Toteutuneiden investointien nettomeno			0,00						
Keskeneräiset investoinnit			-1 055 478,05						
Investointien tulo-rahoitus:									
Lainat									
Valtionosuudet									
Muu tulo-rahoitus									
YHTEENSÄ			0,00	***			0,00	***	***
NETTOMENO	-772 000	-772 000	-1 055 478,05	136,72	-1 046 390	-1 046 390	-80 650,00	7,71	-92,36
- siitä investointivarausten /									
- rahaston käyttö									
KÄYTTÖMAISUUSINVESTOINNIT	-772 000	-772 000	-1 055 478,05	136,72	-1 046 390	-1 046 390	-80 650,00	7,71	-92,36
RAHOITUSOSUUKSET INV.MENOIHIIN	0	0	0,00	***	0	0	0,00	***	***

KÄYTTÖTALOUSOSA VUODELTA 2018								
Kuopion yliopistollinen sairaala								
Taseyksikkö / KYS-Kuvantamiskeskus								
	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TOTEUMA 2017	TOT.% 2017	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2018	MUUTETTU TALOUSARVIO 2018	TOTEUMA 2018	TOT.% 2018
Taloudellisuustavoitteet:								
Liikevaihto	32 615 120	32 615 120	35 945 548,04	110,21 %	34 810 362	36 788 774	37 000 427,37	100,58 %
Ulkoiset	3 493 701	3 493 701	4 167 680,94	119,29 %	3 972 651	3 972 651	3 755 927,89	94,54 %
Muu ulkoinen myynti	2 973 632	2 973 632	3 612 833,24	121,50 %	3 449 028	3 449 028	3 278 821,74	95,07 %
Myynti liikelaitokselle	520 069	520 069	554 847,70	106,69 %	523 623	523 623	477 106,15	91,12 %
Sisäiset	29 121 419	29 121 419	31 777 867,10	109,12 %	30 837 711	32 816 123	33 244 499,48	101,31 %
Liiketoiminnan muut tuotot	865 088	865 088	871 455,85	100,74 %	735 696	735 696	769 973,47	104,66 %
Materiaalit ja palvelut	-14 844 229	-14 844 229	-17 746 518,64	119,55 %	-17 074 939	-18 695 711	-19 269 954,11	103,07 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-5 416 339	-5 416 339	-6 884 994,53	127,12 %	-6 203 928	-6 403 928	-6 682 719,88	104,35 %
Ulkoiset	-4 771 340	-4 771 340	-6 241 636,45	130,82 %	-5 476 755	-5 676 755	-6 130 398,26	107,99 %
Sisäiset	-644 999	-644 999	-643 358,08	99,75 %	-727 173	-727 173	-552 321,62	75,95 %
Palvelujen ostot	-9 427 890	-9 427 890	-10 861 524,11	115,21 %	-10 871 011	-12 291 783	-12 587 234,23	102,40 %
Ulkoiset	-4 509 203	-4 509 203	-6 039 408,75	133,94 %	-5 132 467	-6 553 239	-7 038 610,75	107,41 %
Sisäiset	-4 918 687	-4 918 687	-4 822 115,36	98,04 %	-5 738 544	-5 738 544	-5 548 623,48	96,69 %
Henkilöstökulut	-15 496 259	-15 496 259	-16 027 996,66	103,43 %	-16 317 921	-16 717 921	-16 830 733,24	100,67 %
Palkat ja palkkiot	-12 283 882	-12 283 882	-12 900 945,77	105,02 %	-12 914 201	-13 314 201	-13 725 274,41	103,09 %
Henkilösivukulut	-3 212 377	-3 212 377	-3 127 050,89	97,34 %	-3 403 720	-3 403 720	-3 105 458,83	91,24 %
Eläkekulut	-2 848 376	-2 848 376	-2 768 366,60	97,19 %	-2 930 377	-2 930 377	-2 886 391,83	98,50 %
Muut henkilösivukulut	-364 001	-364 001	-358 684,29	98,54 %	-473 343	-473 343	-219 067,00	46,28 %
Poistot ja arvonalentumiset	-2 603 856	-2 603 856	-2 407 974,00	92,48 %	-2 688 377	-2 688 377	-2 628 483,04	97,77 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 603 856	-2 603 856	-2 407 974,00	92,48 %	-2 688 377	-2 688 377	-2 628 483,04	97,77 %
Liiketoiminnan muut kulut	-162 812	-162 812	-102 473,53	62,94 %	-112 850	-112 850	-98 584,11	87,36 %
LIIKELYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	373 052	373 052	532 041,07	142,62 %	-648 029	-690 389	-1 057 353,66	153,15 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-126 256	-126 256	-126 381,44	100,10 %	-126 258	-126 258	-126 744,89	100,39 %
Kuntayhtymälle maksetut korkomenot	0	0	0,00	***	0	0	-37,69	***
Korvaus peruspääomasta	-126 256	-126 256	-126 264,00	100,01 %	-126 258	-126 258	-126 264,00	100,00 %
Muut rahoituskulut	0	0	-117,44	***	0	0	-443,20	***
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	246 796	246 796	405 659,63	164,37 %	-774 287	-816 647	-1 184 098,55	145,00 %

Organisaatio-muutoksen myötä edellisen vuoden tiedot muutettu vertailukelpoiseksi.
Vertailu-tiedon muuttuminen johtuu Lääkehuolto -taseyksikön loppumisesta v.2018.

TASE 31.12.2018

Kuopion yliopistollinen sairaala
Taseyksikkö / KUVANTAMISKESKUS

	TASE 31.12.2018	TASE 31.12.2017	Muutos % 18/17
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	14 332 393,09	13 027 590,96	10,02 %
II Aineelliset hyödykkeet			
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 515 504,46	1 605 067,06	-5,58 %
4. Koneet ja kalusto	12 227 151,13	10 160 771,90	20,34 %
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	589 737,50	1 261 752,00	-53,26 %
	<u>14 332 393,09</u>	<u>13 027 590,96</u>	10,02 %
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	532 861,06	587 026,29	-9,23 %
II Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset	278 243,57	202 120,70	37,66 %
4. Muut saamiset	243 776,19	365 012,42	-33,21 %
5. Siirtosaamiset	10 841,30	19 893,17	-45,50 %
	<u>532 861,06</u>	<u>587 026,29</u>	-9,23 %
	<u>14 865 254,15</u>	<u>13 614 617,25</u>	9,19 %
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA	-6 398 393,35	-7 582 491,90	-15,62 %
I Peruspääoma	-4 208 548,32	-4 208 548,32	0,00 %
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-3 373 943,58	-3 280 555,76	2,85 %
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 184 098,55	-93 387,82	***
	<u>-6 398 393,35</u>	<u>-7 582 491,90</u>	-15,62 %
E VIERAS PÄÄOMA	-8 466 860,80	-6 032 125,35	40,36 %
II Lyhytaikainen			
7. Ostovelat	-826 739,74	-634 469,74	30,30 %
8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	-5 222 884,68	-3 201 880,99	63,12 %
10. Siirtovelat	-2 417 236,38	-2 195 774,62	10,09 %
	<u>-8 466 860,80</u>	<u>-6 032 125,35</u>	40,36 %
	<u>-14 865 254,15</u>	<u>-13 614 617,25</u>	9,19 %

RAHOITUSLASKELMAOSA VUODELTA 2018

Kuopion yliopistollinen sairaala

Taseyksikkö / Kuvantamiskeskus

		1.1. - 31.12.2018		1.1. - 31.12.2017	
Taseyksikön toiminnan ja investointien rahavirta					
<i>Toiminnan rahavirta</i>					
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-1 057 353,66		219 768,65	
Poistot ja arvonalentumiset	+	2 628 483,04		2 480 667,85	
Rahoitustuotot ja -kulut	+ / -	-126 744,89		-126 381,44	
Tulorahoituksen korjauserät	+ / -		1 444 384,49	1 294,30	2 575 349,36
			1 444 384,49		2 575 349,36
<i>Investointien rahavirta</i>					
Investointikulut		-3 933 285,17		-2 987 245,11	
Rahoitusosuudet investointimenoihin				0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuotot			-3 933 285,17		-2 987 245,11
Toiminnan ja investointien nettorahavirta			-2 488 900,68		-411 895,75
Rahoituksen rahavirta					
<i>Oman pääoman muutokset</i>					
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
Vaihto-omaisuuden muutos	+ / -	0,00		0,00	
Saamisten muutos	+ / -	54 165,23		718 716,22	
Korottomien velkojen muutos	+ / -	413 731,76	467 896,99	-153 211,66	565 504,56
Rahoituksen rahavirta			467 896,99		565 504,56
Yhdystilin muutos			-2 021 003,69		153 608,81
<i>Yhdystilin muutos</i>					
Yhdystili 31.12.	+	-5 222 884,68		-3 201 880,99	
Yhdystili 1.1.	-	-3 201 880,99	-2 021 003,69	-3 355 489,80	153 608,81

Ulkoisen liikevaihdon %-osuus	10,15 %	11,59 %
Liikevoitto %	-32,00 %	0,26 %
Investointien tulorahoitus %	-36,72 %	79,92 %

INVESTOINTIOSA VUODELTA 2018									
Kuopion yliopistollinen sairaala									
Taseyksikkö / Kuvantamiskeskus									
	TALOUSARVIO 2017	MUUTETTU TALOUSARVIO 2017	TILINPÄÄTÖS 2017	TOT. % 2017	TALOUSARVIO 2018	MUUTETTU TALOUSARVIO 2018	TILINPÄÄTÖS 2018	TOT. % 2018	MUUTOS % 17/16
LAITEINVESTOINNIT:									
Investointisuunnitelmat	-3 421 000	-3 421 000	-2 987 245,11	87,32	-6 562 000	-6 562 000	-3 921 826,87	59,77	31,29
Toteutuneet investoinnit			-2 038 550,30				-4 593 841,37		
- vuoden 2016 keskeneräisistä siirretyt			313 057,19				1 261 752,00		
Toteutuneen hankkeen nettomeno			-1 725 493,11				-3 332 089,37		
Keskeneräiset investoinnit			-1 261 752,00				-589 737,50		
Investointien tulo-rahoitus:									
Lainat									
Valtionosuudet									
Muu tulo-rahoitus	230 000	23 000	0,00		0	0			
YHTEENSÄ	230 000	23 000	0,00	***	0	0	0,00	***	***
NETTOMENO	-3 651 000	-3 421 000	-2 987 245,11	81,82	-6 562 000	-6 562 000	-3 921 826,87	59,77	31,29
- siitä investointivarausten / - rahaston käyttö									
KÄYTTÖOMAISUUSINVESTOINNIT	-3 421 000	-3 421 000	-2 987 245,11	87,32	-6 562 000	-6 562 000	-3 921 826,87	59,77	31,29
RAHOITUSOSUUDET INV.MENOIHIN	0	0	0,00	***	0	0	0,00	***	***

PERUSTERVEYDENHUOLLON JA VANHUSTEN LAI-
TOSHOIDON LIIKELAITOS KYSTERI

Tilinpäätös 2018

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri

14.2.2019

Sisällys

SISÄLTÖ

1. YLEISKATSAUS	3
1.1 Toimitusjohtajan katsaus toiminnasta ja taloudesta	3
1.2 Organisaatio	4
1.3 Kokonaistalouden tarkastelu	4
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	4
1.3.2 Liikelaitoksen rahoitusasema ja sen muutokset	5
1.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinnan selonteko toimikaudelta 2017	5
1.5 Johtokunnan esitys tuloksen käsittelystä	8
2. TILINPÄÄTÖKSEN TOTEUTUMISVERTAILUT	8
2.1 Tavoitteiden toteutuminen	8
2.1.1 Asiakaslähtöisyys	8
2.1.2 Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaamisen tukeminen	9
2.1.3 Palvelujen toimivuus	9
2.1.4 Taloudellisuus ja tehokkuus	10
2.2 Käyttötalouden toteutuminen	11
2.3 Investointien toteutuminen	11
2.4 Rahoituslaskelman toteutuminen	12
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	12
3.1 Rahoituslaskelma	12
3.2 Tuloslaskelma	13
3.3 Tase	14
3.4 Investointiosa	15
3.5 Tuloslaskelman toteutusvertailu	16
4. LIITETIEDOT	17
5. ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT	22

14.2.2019

1. YLEISKATSAUS

1.1 Toimitusjohtajan katsaus toiminnasta ja taloudesta

Vuosi 2018 oli Kysterin seitsemäs talousarvio- ja tilivuosi. Kysterin tulokertymä muodostuu pääasiassa jäsenkunnilta kannettavista ennakoista, jotka perustuvat palvelusopimuksessa arvioituihin palvelujen suoritemääriin.

Kysterin tilinpäätöksen tavoitteena on nollatulos. Vuonna 2018 toteutuneesta palvelujen käytöstä kertyvät jäsenkuntaosuudet alittuivat suunnitellusta avohoidon palveluissa, hoitopäivissä ja suun terveydenhuollossa, ts. palvelutuotannon kustannukset olivat suuremmat kuin jäsenkuntaosuudella saatavat tulot.

Hoidon saatavuus vastaanottotoiminnassa sekä suun terveydenhuollossa toteutuivat hoitokuun mukaisesti, vaikka henkilöstön saatavuudessa oli toimintavuoden aikana ongelmia lääkäreiden ja hammaslääkäreiden osalta.

Kysterin palvelujärjestelmän tavoitteena on turvata palvelujen saatavuus ja saavutettavuus. Tavoitteena on myös palveluiden tuottamisessa kuntien kotihoidon ja muun sosiaalitoimen sekä erikoissairaanhoidon kanssa kehittää tarkoituksenmukaista toimintaa ja keskinäistä työnjaon porrastusta. Lisäksi palvelujen rahoitustason tulee vastata kuntien taloudellisia mahdollisuuksia huomioiden kuitenkin lainsäädännön edellyttämät vaatimukset. Edellä kuvatuissa tavoitteissa palvelujen saatavuus ja saavutettavuus on voitu turvata, vaikkakin kevään 2018 aikana Koillis-Savon palvelukeskuksessa oli ongelmia lääkäreiden saatavuudessa. Kuntien ja erikoissairaanhoidon kanssa on pyritty edistämään työnjaon porrastusta. Tähän liittyy muun muassa kuntien kanssa aloitettu kotisairaaloimintaan ja erikoissairaanhoidon kanssa jalkautuviin palveluihin liittyvä selvittelytyö. Palvelujen rahoitustasoon liittyen Kysterin kustannukset ovat nousseet toimintavuoden aikana niin, että osalla kunnista maksuosuudet kasvoivat merkittävästi. Budjettiin verrattuna palvelujen ostot ovat nousseet merkittävästi, lisäksi henkilöstökuluissa on ollut ennakoimatonta nousua.

Palvelujen tuottamistapojen kehittämällä pyritään parantamaan tuottavuutta ja varautumaan ikärakenteen ja väestönkehityksen muutokseen sekä työvoiman saatavuuden turvaamiseen. Työntekijöiden sitoutumista ja osaamisen ylläpitämistä edesautetaan. Palveluprosessien kehittämisessä pyritään hyödyntämään uutta informaatioteknologiaa.

Vuosittain toteutetaan kuntaneuvottelut palvelusopimuksen sisällön lähtökohtien ja tavoitteiden tarkastelemiseksi sekä palvelutason ja -rakenteen sopimiseksi. Taloussuunnitteluun on kytketty riskienhallinta ja sisäisen valvonnan toteutumisen arviointi. Syksyllä järjestettiin henkilöstötilaisuudet jokaisella terveysasemalla toukokuussa 2018 toteutetun työyhteisökyselyn tulosten kuvaamiseksi. Kyselyn mukaan henkilöstö on motivoitunutta, yhteistyökykyistä, kehittämismyönteistä ja oman työkyvyn ylläpitämisen tärkeäksi kokevaa. Asiakastyytyväisyyttä ja esille nousevia kehittämiskohteita seurataan Roidu-asiakaspalautekyselyn avulla. Pääasialliset tulokset on kuvattu palvelualuekertomuksessa.

Pohjois-Savon maakunnan valmistelutyössä Kysteristä on ollut tiedolla johtamisen ja raportoinnin vastuuvastuuvalmistelijana johtava hoitaja.

Laskutusosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin Ky
Kysteri
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Kysterin hallinto
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2, rak. 3

Kysteri
Koillis-Savon palveluysikkö
Kaavin terveysasema
Rantatie 2
73600 Kaavi

Kysteri
Leppävirran palveluysikkö
Leppävirran terveysasema
Savonkatu 17
79100 Leppävirta

Kysteri
Nilakan palveluysikkö
Pielaveden terveysasema
Savikontie 15
72400 Pielavesi

Vaihde (017) 171 000
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.kysteri.fi

14.2.2019

1.2 Organisaatio

Palvelujärjestelmä ja – rakenne

KYSTERIN keskushallinto ja palvelujen järjestämistä vastuu

Perusterveydenhuollon liikelaitos Kysteri kuuluu Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin kuntayhtymään. Kysteri vastaa perusterveydenhuollon ja vanhusten laitoshoidon palvelujen tuottamisesta. Kysteri noudattaa Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin hallintosääntöä. Kysterillä on kuitenkin oma johtokunta, johto ja toimintaohje sekä sairaanhoitopiirin muusta toiminnasta eriytetty talous, talousarvio ja budjetti.

Kysterin palvelut tuotetaan lähi -, seudullisina ja alueellisina palveluina.

Kysterin alueen seitsemän kuntaa muodostavat kolme seudullista palvelukeskusta, jotka ovat tulosvastuullisia toiminnallisia yksiköitä ja joilla on oma johtonsa. Keitele, Pielavesi, Tervo ja Vesanto muodostavat Nilakan palvelukeskuksen. Koillis-Savon palvelukeskukseen kuuluvat Kaavi ja Rautavaara. Kolmannen palvelukeskuksen muodostaa Leppävirta. Väestöpohja on yhteensä 25 140 asukasta (31.12.2017).

Liikelaitoksen toimintaa johtaa johtokunnan valitsema toimitusjohtaja. Hallinnossa toimivat hänen lisäkseen johtava hoitaja, hallintopäällikkö, kaksi hallintosihteeriä ja vastaava hammaslääkäri. Liikelaitoksella on oma johtoryhmä.

Kysterin taloushallinto tukeutuu tietojärjestelmissä Kysin taloushallintoon. Muun muassa kirjanpito, laskutus, arkistointi ja palkkaohjelmat ovat yhteisiä. Kysterillä on kuitenkin joitakin omia keskitettyyn järjestelmään tukeutuvia toimintamalleja, mikä johtuu osittaisesta toimintojen hajautuksesta. Henkilöstöhallinnon tukitehtäviä hoidettiin vuonna 2018 Kysterissä hajautetusti pääosin omana toimintana.

Henkilöstö

Kysterissä on täytetyissä viroissa ja toimissa yhteensä 353,3 henkilöä. Henkilöstö jakautuu palvelukeskuksissa siten, että lääkäreitä ja hammaslääkäreitä on 42,8, hoitohenkilöstöä 251,2 ja huolto-, toimisto-, tutkimus ja hallintohenkilöstöä 59,3 kappaletta. Viimeksi mainittuista suurimman ryhmän muodostavat laitoshuoltajat. Määräaikaisten työntekijöiden käyttö on ollut hyvin maltillista kaikissa palvelukeskuksissa.

1.3 Kokonaistalouden tarkastelu

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Talousarvion (TA) jäsenkuntaosuuksien kustannukset ovat vuoden 2018 palvelusopimuksen mukaisia kustannuksia. Taulukossa 1. on talousarvioon vuodelle 2018 arvioidut jäsenkuntaosuudet, kuntien asukaskohtaisesti toteutuneista suoritteista kertyvä maksuosuus ja prosentuaalinen osuus jäsenkuntaosuudesta. Taulukkoon 2 on koottu tilinpäätöksessä Kysterin alueen kunnilta kannettavat tai palautettavat jäsenkuntaosuudet.

Laskutusosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin Ky
Kysteri
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Kysterin hallinto
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2, rak. 3

Kysteri
Koillis-Savon palveluyksikkö
Kaavin terveysasema
Rantatie 2
73600 Kaavi

Kysteri
Leppävirran palveluyksikkö
Leppävirran terveysasema
Savonkatu 17
79100 Leppävirta

Kysteri
Nilakan palveluyksikkö
Pielaveden terveysasema
Savikontie 15
72400 Pielavesi

Vaihde (017) 171 000
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.kysteri.fi

14.2.2019

Taulukko 1. KYSTERIn jäsenkuntien vuoden 2018 talousarvion ja tilinpäätöksen mukaiset maksuosuudet.

31.12.2017	2 018	Avoterveydenhoito 2018				Vuodeosasto 2018				Suun terveydenhoito 2018				Kysteri yhteensä 2018			
		as.luku	Ta €	Tot. €	€/as	tot%	Ta €	Tot. €	€/as	tot%	Ta €	Tot. €	€/as	tot%	Ta €	Tot. €	€/as
Kysteri	25 140	13704535	14580308	580	106	9 089 600	9401734	374	103	2 513 800	2391565	95	96	25307952	26373606	1049	104
Kaavi	3 048	1 756 285	2017478	662	115	1 606 850	1288121	423	80	309 000	303431	100	99	3672144	3609029	1184	98
Keitele	2 309	1 629 550	1537123	666	94	723 600	822955	356	114	218 000	276447	120	127	2571144	2636525	1142	103
Leppävirta	9 782	3 613 740	4463751	456	124	3 616 350	3648135	373	101	1 035 000	707624	72	69	8265096	8819510	902	107
Pielavesi	4 624	3 121 210	2983554	645	96	1 361 700	1764262	382	130	389 500	535451	116	138	4872408	5283266	1143	108
Rautavaara	1 698	1 053 255	1185270	698	113	441 000	550773	324	125	204 800	192925	114	95	1699056	1928969	1136	114
Tervo	1 585	1 138 050	1058087	668	93	410 400	577876	365	141	147 500	145740	92	99	1695960	1781703	1124	105
Vesanto	2 094	1 392 445	1335045	638	96	929 700	749612	358	81	210 000	229946	110	110	2532144	2314603	1105	91

Kuntien lopullinen maksuosuus määräytyy käytön mukaan. Taulukossa 2. on kuvattu lopulliset jäsenkuntaosuudet. Näistä palvelusopimukseen verrattuna viiden kunnan jäsenkuntaosuus alittui ja kahden kunnan ylittyi.

Taulukko 2. KYSTERIn jäsenkunnilta kannettava tai palautettava jäsenkuntaosuus vuonna 2018

Kysteri-kuntien lopullinen jäsenkuntakorvaus sekä palaute tai lisäkanto 2018				
Kunta	Ennako	Lopullinen	Lisäkanto +	Palautus -
Kaavi	3 672 144,00 €	3 609 029,36 €		63 114,64 €
Keitele	2 571 144,00 €	2 636 525,44 €	65 381,44 €	
Leppävirta	8 265 096,00 €	8 819 510,07 €	554 414,07 €	
Pielavesi	4 872 408,00 €	5 283 266,31 €	410 858,31 €	
Rautavaara	1 699 056,00 €	1 928 968,61 €	229 912,61 €	
Tervo	1 695 960,00 €	1 781 702,85 €	85 742,85 €	
Vesanto	2 532 144,00 €	2 314 603,13 €		217 540,87 €
Yhteensä	25 307 952,00 €	26 373 605,77 €		
Alijäämä			1 065 653,77 €	

1.3.2 Liikelaitoksen rahoitusasema ja sen muutokset

Kysterin liikevaihto oli vuonna 2018 yhteensä 27 389 847,32 €. Poistoja oli yhteensä -52 885,44 euroa. Kuntayhtymän yhdystiillä oli vuoden vaihteessa 2 160 851,39 €.

Kysterille perustettiin sijoitusrahasto, johon Pohjois-Savon sairaanhoitopiirille toiminnan luovuttaneiden kuntayhtymien ja kuntien taseessa 31.12.2011 ollut omaisuus siirrettiin. Sijoitusrahaston säännön mukaan rahastoon siirtyi luovutushetkellä tasearvoltaan vähintään 8000 €:n omaisuus. Rahaston pääoma oli 31.12.2018 yhteensä 438 221,45 €.

1.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinnan selonteko toimikaudelta 2018

Yleistä

Kysteri liikelaitoksen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin ohjeistuksella, jonka liikelaitoksen johtokunta on hyväksynyt. Toimintaprosesseja

Laskutusosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin Ky
Kysteri
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Kysterin hallinto
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksonkatie 2, rak. 3

Kysteri
Koillis-Savon palvelu- ja
Kaavin terveysasema
Rantatie 2
73600 Kaavi

Kysteri
Leppävirran palvelu- ja
Leppävirran terveysasema
Savonkatu 17
79100 Leppävirta

Kysteri
Nilakan palvelu- ja
Pielaveden terveysasema
Savikontie 15
72400 Pielavesi

Vaihe (017) 171 000
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.kysteri.fi

14.2.2019

on arvioitu sisäisen valvonnan näkökulmasta. Sisäisen valvonnan toimivuutta arvioidaan vuosittain. Yleisten sääntöjen noudattamisen ja laillisuusvalvonnan rinnalla sisäinen valvonta kohdistetaan myös riskienhallintaan. Riskienhallinnan arvioinnissa käytetään Granite ohjelmaa.

Sisäinen valvonta vuonna 2018

Palvelukeskukset toteuttivat oman sisäisen valvontaprosessinsa ja keskushallinto toteutti omansa. Yhteenveto kokonaisuudesta laadittiin Kysterin johtoryhmässä joulukuussa 2018.

Sisäisen valvonnan perusteella laadittiin *johtopäätökset ja suunnitelmat*, kuinka toimitaan tulevana vuonna esille nousseissa kehitettävissä asioissa. Henkilöstöön liittyen tärkeäksi koetaan hyvän imagon edelleen kehittäminen, henkilöstön kuuleminen, henkilöstöstä nousevien kehitysideoiden huomioiminen ja käyttöönotto, tarvittaessa työnohjauksen järjestäminen, perehdyttäminen ja toimintaohjeiden päivitys. Resurssien tarkennettua arviointia toteutetaan siten, että voidaan hyödyntää henkilöstön liikkuvuutta eri toimintojen välillä. Lisäksi turvataan riittävä ja turvallinen välineistö. Yhteistyö työterveyshuollon ja työsuojelun kanssa jatkuu.

Valvonnassa todetaan, että osastojen lääkityksenjakokäytäntöä on muutettu sairaanhoitopiirin ohjeiden mukaisesti ja kaatumisriskin arvioinnin tuloksia pyritään hyödyntämään ennaltaehkäisyyn. Osastoille laadittiin hyvän hoidon kriteerit.

Vuoden lopussa aloitetulla fysioterapeuttien suoravastaanotolla on tavoitteena helpottaa ja nopeuttaa potilaiden yhteydenaantia ja hoitoa, samalla lääkärinvastaanottoaikoja vapautuu muuhun käyttöön. Suunnittelussa olevalla kotisairaaloiminnalla osa potilaista välttyisi osastohoidolta. Sähköisten palvelujen käyttöönoton valmistelutyötä jatketaan.

Tiedotusta tehostetaan muun muassa kiinnittäen huomiota ajankohtaisten asioiden säännölliseen tiedottamiseen internetin ja intran sekä sähköpostin välityksellä. Lisäksi aktivoidaan henkilöstöä seuraamaan sähköpostia ja intraa, annetaan infoja ajankohtaisista asioista osastopalaverissa, sähköpostin ja Sykkeen välityksellä. Toimitusjohtajan katsaus henkilöstölle otetaan käyttöön.

Tiedolla johtamisessa toteutetaan hoitotakuun, haitta- ja vaaratapahtumien (Haipro), talouden ja määrällisten suoritteiden seuranta (Sote DW). Kerran vuodessa toteutetaan henkilöstölle työtyytyväisyyskysely ja asiakkaille on otettu marraskuussa 2017 käyttöön sähköinen palautejärjestelmä. Asiakastytyväisyyttä seurataan kerran kuukaudessa. Sen mukaisesti suunnataan tulevia kehittämiskohteita.

Jatkuvaan sisäiseen valvontaan liittyy talouden toteuman rinnalla toiminnan määrällinen ja laadullinen arviointi. Toteutuneita palvelujen suoritemääriä arvioidaan palvelusopimuksessa arviotuihin määriin ja edelliseen vuoteen nähden. Toteuman analysointi mahdollistaa seuraavan vuoden palvelusopimuksen tarkemman laadinnan. Toiminnan sopeuttamista taloussuunnitelmaan on edelleen kehitettävä. Ohjeistusta on tarkennettu ja sopimukset ovat ajan tasalla. Ostot ovat toteutuneet suunnitellusti. Arkistosääntö on valmistumassa.

Riskienhallinta vuonna 2018

Riskienhallinta on tärkeä osa toiminnan kehittämistä ja sen avulla on tunnistettu toimintaan liittyviä riskejä, joista on valittu vakavimmat ja vaikeasti hallittavat riskit. Näiden hallintakeinoja on arvioitu ja laadittu suunnitelmat riskeihin varautumisessa. Riskienhallinnassa esitettyjen

Laskutusosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin Ky
Kysteri
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Kysterin hallinto
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2, rak. 3

Kysteri
Koillis-Savon palveluysikkö
Kaavin terveysasema
Rantatie 2
73600 Kaavi

Kysteri
Leppävirran palveluysikkö
Leppävirran terveysasema
Savonkatu 17
79100 Leppävirta

Kysteri
Nilakan palveluysikkö
Pielaveden terveysasema
Savikontie 15
72400 Pielavesi

Vaihde (017) 171 000
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.kysteri.fi

14.2.2019

tavoitteiden toteutumista seurataan johtoryhmän kokouksissa. Lisäksi merkittävimmät riskit on raportoitu johtokunnalle. Potilasturvallisuussuunnitelma on osa riskienhallintaa. Tähän liittyen lähes koko hoitohenkilöstö on suorittanut ja kaikki uudet työntekijät suorittavat Potilasturvallisuutta taidolla verkkokoulutuskokonaisuuden.

Liikelaitoksen riskien tunnistaminen, arviointi ja hallintakeinojen kuvaaminen on toteutettu Granite - riskienhallintaohjelmalla.

Tärkeimmät riskit *Leppävirran* palvelukeskuksessa ovat: talous, huonokuntoinen rakennus, henkilöstön saatavuus, väkivallan uhka ja haavoittuva toiminta.

Nilakan palvelukeskuksessa: Sote-uudistuksen tuomat muutokset tulevaisuudessa, ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus, johtavien viranhaltijoiden ja avainhenkilöiden vaihtuminen tai eläköityminen, budjetoinnin ongelmat, potilastietojärjestelmien yhteensopimattomuus, tiedonkulku sekä työn kuormitus.

Koillis-Savon palvelukeskus: henkilöstön saatavuus, työn kuormitus, väkivallan uhka, monisairaat ja iäkkäät potilaat sekä tähän liittyvät potilasvahingot (tapaturmat), talouden hallinta, tartuntavaaran mahdollisuus ja tietoliikennejärjestelmien toimintaongelmat.

Yhteenvetona Kysterin tasoisesti voidaan todeta, että riskeiksi koetaan myös sote – uudistuksen tuomat muutokset ja siihen liittyen Kysterin asema tulevaisuudessa, avainhenkilöiden vaihtuvuus, kuntien yhtenäisyys ja kumppanuus eri toimijoiden kanssa ja uudistumisen mahdollisuudet sote – uudistuksen pitkittyessä. Operatiiviset riskit olivat: ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus, tietoliikennejärjestelmien ongelmat, potilastietojärjestelmien yhteensopimattomuus ja tiedon kulku ja henkilöstön vaihtuvuus estävät pysyvien hoitosuhteiden syntyminen. Taloudellisiksi riskeiksi koettiin hoito- ja materiaalikulujen hallitsematon kustannusten kasvu ja budjetoinnin ongelmat. Vahinkoriskinä on esillä yhden terveysaseman huono kunto.

Hallintakeinoina Sote - rakennekysymysten epävarmuudessa ja tulevissa muutoksissa ratkaisuna on vaikuttaminen maakunnallisissa työryhmissä ja tiedon välittäminen. Avainhenkilöiden vaihtuvuuteen liittyen huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista, ylläpidetään hyvää työpaikan ja työnantajan imagoa, henkilöstön rekrytoinnissa käytetään monipuolisia kanavia ja suunnitellaan joustavia työaikamuotoja. Tietojärjestelmiin liittyvissä ongelmissa haetaan ratkaisuja palvelujen tuottajilta. Kustannusten hallitsemattomassa nousussa, väestön ikärakenteen ja sairastavuuden muutoksissa pyritään ennakoimaan lisääntyvää palvelujen tarvetta, sairauksien ennaltaehkäisyä ja kuntoutuksen toimivuutta. Budjetoinnin ongelmissa, ennakoinnissa menoerissä ja tilanteessa, jossa palvelujen menot ovat tuloja suuremmat, arvioidaan tarkemmin suoritteet, tarkistetaan hintoja ja tarkennetaan budjetin laadintaa. Tarvittaessa laaditaan säästösuunnitelmat.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Kysteri liikelaitoksessa noudatetaan Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin hankintaohjetta. Hankintavaltuudet on määritelty hankinta- ja johtosäännön soveltamisohjein sekä viranhaltijatasoisin delegointipäätöksin. Hankintapäätöksiä on tarkastettu osana sisäistä valvontaa. Puutteita ei ole todettu.

Sansia (entinen IS-Hankinta) vastaa seudullisesti keskitetyistä hankinnoista, materiaalitöiden tietojärjestelmistä ja logistisista ratkaisuista. Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri on Sansian osakas.

Laskutusosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin Ky
Kysteri
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Kysterin hallinto
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2, rak. 3

Kysteri
Koillis-Savon palveluyksikkö
Kaavin terveysasema
Rantatie 2
73600 Kaavi

Kysteri
Leppävirran palveluyksikkö
Leppävirran terveysasema
Savonkatu 17
79100 Leppävirta

Kysteri
Nilakan palveluyksikkö
Pielaveden terveysasema
Savikontie 15
72400 Pielavesi

Vaihe (017) 171 000
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.kysteri.fi

14.2.2019

Tavoitteiden toteutuminen ja tuloksellisuuden arviointi

Tavoitteiden toteutumista ja tuloksellisuuden arviointia on yksityiskohtaisemmin käsitelty palvelualuekertomuksessa ja talousarvion toteutumisvertailuissa.

Palvelutoiminnan taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on raportoitu ja käsitelty johtokunnan kokouksissa ja johtoryhmän kokouksissa säännöllisesti.

Sopimusten hallinta

Sopimusten hallinnan kehittämisessä on päästy varsin hyvään tilanteeseen. Sopimusten hallinta selkeytyi vuonna 2014 käyttöön otetun DOHA sopimusrekisterin avulla.

1.5 Johtokunnan esitys tuloksen käsittelystä

Kysteri liikelaitoksen tilikauden tulos on nolla euroa. Tuloksen käsittelyeriä ei ole. Taseeseen ei synny yli- tai alijäämää.

2. TILINPÄÄTÖKSEN TOTEUTUMISVERTAILUT

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

Taloussuunnitelman tavoiteasettelu perustuu strategian neljään näkökulmaan ja näiden mittaristoon. Nämä on käsitelty luvuissa 2.1.1- 2.1.4. Palvelutoiminnan tavoitteiden toteutumista raportoidaan säännöllisesti ja käsitellään Kysterin johtoryhmän, johto- ja tilaajatoimikunnan kokouksissa. Palvelusopimusten toteutumista on kommentoitu osavuosikatsauksissa ja palveluyksiköiden palvelutoiminnan kuvauksissa. Toimintamallina on ns. sisäinen tilaaja – tuottajatoiminta.

Toiminnan taso ja laatu pyritään pitämään riittävänä ottaen huomioon kansalliset ohjeet, terveydenhuolto- ja hoitotakuulaki sekä erilliset asetukset.

2.1.1 Asiakslähtöisyys

Kysterissä tavoitteena on taata toimiva yhteydenottomahdollisuus terveydenhuoltoon ja hoidon tarpeen arvioon sekä pääsy terveydenhuollon ammattilaisen vastaanotolle hoitotakuulainsäädännön asettamien määräaikojen puitteissa.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin internetsivuilla Kysterin kotisivuilla (www.kysteri.fi) on väestölle tietoa Kysterin palveluista, ajankohtaisista asioista, yhteystiedoista ja lisäksi sinne on koottu osavuosikatsaukset ja palvelualuekertomukset, joissa on hoitotakuutiedotteet sekä toteutuneen toiminnan kuvaukset. Kysteri tiedottaa hoitotakuun toteutumisesta kolme kertaa vuodessa.

Kokonaisuudessaan *hoitotakuu* toteutui lain mukaisesti vuonna 2018. Omavalvontana toteutetaan tilastoinnin oikeellisuuden säännöllinen tarkistaminen. Hoidontarpeen arviointi pyritään tekemään saman päivän aikana yhteydenotosta, kuitenkin viimeistään kolmen päivän sisällä.

14.2.2019

Puhelinyhteydensaanti on varmistettu Kysterin terveysasemilla siten, että arkisin virka-aikana seitsemässä kunnassa on yhteensä 16 suoraa numeroa, joiden avulla välitön yhteydensaanti toteutuu lain mukaisesti. Lisäksi käytössä on Nispa takaisinsoittojärjestelmä, johon asiakas voi jättää viestin hoitajalle. Raportointitiedoista seurataan takaisinsoittojärjestelmän toimivuutta.

Asiakasnäkökulmasta *potilastyytyväisyyttä ja – turvallisuutta, potilaiden omahoitoa ja sairauksien ennalta ehkäisyä* pyritään tehostamaan. Arvioinnin lähteenä tässä käytetään potilasiamiehen raportteja, potilasvahinko- ja Haipro-ilmoituksia.

Tavoitteisiin asetettu potilaiden omahoidon ja sairauksien ehkäisyn tehostamisen kehittämissä työ on käytännössä toteutunut osittain. Tätä työtä jatketaan kaikissa osaamiskeskuksissa.

2.1.2 Henkilöstövoimavarojen hallinta ja osaamisen tukeminen

Vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön määrällistä suhdetta ja henkilöstön työpanoksen kehitystä seurataan suunnitelmallisesti. Lisäksi seurataan koulutussuunnitelman toteutumista, koulutusmääriä ja tästä aiheutuvia kustannuksia.

Sairauspoissaoloja vuonna 2018 Kysterissä oli 837 kappaletta (- 4%). Sairauspoissaolopäiviä kertyi 7934 (+ 11%). Nilakassa sairauspoissaolopäiviä oli 3868 (+ 29%), Leppävirralla 2946 (+ 14%) ja Koillis-Savossa 1118 (-29%). Sairauspoissaolopäiviä kertyi keskimäärin 21,2 työntekijää kohti ja valtaosassa sairauspoissaolon pituus oli 1-3 päivää (55%).

Lääkäreiden ja hammaslääkäreiden saatavuudessa on ollut ongelmia. Leppävirralla ja Koillis-Savossa henkilöstön nettotyöpanokset laskivat hieman. Työaikapankki otettiin käyttöön Kysterissä loppuvuodesta 2013. Pienissä yksiköissä se lisää joustavuutta toimintaan.

Työterveyshuollon toimintasuunnitelman toteutumista seurataan työpaikan johdon ja työsuojelutoimikunnan ja - valtuutetun kanssa vuosittain työterveyshuollon toteutumisen seurannan ja arvioinnin yhteydessä.

Henkilöstöryhmien yhteisissä kokoontumisissa on toiminnoittain käyty läpi nykyisiä käytäntöjä ja toimintatapoja. Samalla on pohdittu kehittämistavoitteita ja pyritty tunnistamaan parhaita toimintamalleja edelleen monistettavaksi. Palvelu- ja osaamiskeskustasolla on toimintatavoissa eroja.

2.1.3 Palvelujen toimivuus

Vastaanottotoiminta

Avohoitopalvelujen kokonaisuudessa käyntimäärät vähentyivät edelliseen vuoteen verrattuna 3316 käynnillä. Lääkäreiden ja hoitajien vastaanottotoiminnassa mallina on lääkäri - hoitaja työparityömalli muissa osaamiskeskuksissa paitsi Keiteleellä. Lisäksi Leppävirralla toimii hoitajien akuuttivastaanotot ja Nilakassa hoitajien INR-vastaanotot. Takaisin soitto - järjestelmä edesauttaa yhteydenotoissa merkittävästi. Hoitajien käynnit vähentyivät Koillis-Savossa ja Nilakassa, mutta lisääntyivät Leppävirralla. Lääkäreiden vastaanottokäynnit vähentyivät kaikissa palvelukeskuksissa. Lääkäreiden ilta- ja viikonloppuvastaanottokäynnit vähentyivät edelliseen vuoteen verrattuna Nilakan ja Leppävirran palvelukeskuksissa selittyen päiväaikaisen toiminnan tehostumisella.

14.2.2019

Äitiysneuvolan suoritemäärissä oli laskua Leppävirralla, kun taas Nilakassa ja Koillis-Savossa määrissä oli nousua verrattuna vuoteen 2017. Lastenneuvolatoiminnassa vähene- mistä oli Koillis-Savon ja Leppävirran palvelukeskuksissa, Nilakassa määrät olivat ennallaan. Kouluterveydenhuollon käynnit vähentyivät kaikissa palveluyksiköissä. Synnyttäjien, lasten ja koululaisten määrän vähentyessä on tarpeellista tarkastella terveydenhoitajan vakansseja ja mitoitusta palvelukeskuksilla.

Fysioterapiakäynnit olivat määrällisesti lähes ennallaan. Apuvälinekäyntien kirjaaminen on tehostunut.

Puheterapian käynnit vähenivät Nilakassa, Leppävirralla käyntimäärät olivat lähes ennallaan. Koillis-Savossa puheterapiapalvelut tuotetaan ostopalveluina. Mielenterveystyön käynnit li- sääntyivät Koillis-Savossa ja Leppävirralla, mutta vähentyivät Nilakassa.

Omana toimintana toteutetun erikoissairaanhoidon konsultaatiot vähenivät kaikissa palvelu- keskuksissa.

Laitoshoito

Koillis-Savon palvelukeskuksessa lyhytaikaiset hoitopäivät vähenivät ja jäivät 90 prosenttiin ennakoidusta. Pitkäaikaishoitopäiviä toteutui vain 4 kappaletta ennakoiduista 700 päivästä. Hoitopäivien määrän muutokset Koillis-Savossa selittyvät palvelutarpeiden muutoksilla. Ra- kenteelliset muutokset, ts. pitkäaikaisen laitoshoidon käytön määrän vähentäminen, on toteu- tettu jo ennen Kysterin toiminnan käynnistymistä ja toiminnan alkuvuosina. Nilakassa sekä lyhytaikaiset että pitkäaikaiset hoitopäivät vähenivät. Palvelusopimuksessa ennakoitu lyhyt- aikainen hoito jäi 89 prosenttiin ja pitkäaikainen hoito 33 prosenttiin. Lyhytaikaisen hoidon tarve lisääntyi ainoastaan Tervossa ja sielläkin nousu oli vähäistä. Pitkäaikaisen laitoshoidon tarvetta ei ollut ollenkaan vuoden 2018 aikana Tervossa ja Vesannon tarve oli vain 61 päi- vää. Peruskunnat ovat pystyneet hyvin vastaamaan tehostetun palveluasumisen tarpeisiin.

Leppävirralla pitkäaikaishoitoa toteutettiin 15 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2017. Ly- hytaikainen hoito lisääntyi hieman.

Kysterin kokonaisuudessa pitkäaikaishoitopäivien määrä vähentyi selkeästi vuoteen 2017 verrattuna. Tämä on ollutkin toiminnan tavoitteena. Myös lyhytaikaisten hoitopäivien määrä vähentyi.

Suun terveydenhuolto

Hammaslääkärikäynnit lisääntyivät Nilakassa ja Koillis-Savossa ja vähentyivät hieman Lep- pävirralla. Suuhygienistien käyntimäärät vähenivät kaikissa palvelukeskuksissa.

2.1.4 Taloudellisuus ja tehokkuus

Vuosittain laadittavassa palvelusopimuksessa kuvataan kunnille kohdistuva kustannus- ja palvelutaso. Keväällä 2015 Kysterissä toteutettiin sisäisen laskennan projekti, jossa tarkas- teltiin seutukustannusten jakoperusteita ja hinnoittelua. Tämä tuotti suoraviivaisen tavan ai- heuttamisperiaatteen mukaiseen sisäiseen laskentaan. Johtokunta päätti 13.5.2015 kustan- nusten kohdistamisesta; ”tilinpäätöksen yhteydessä laskenta tehdään palveluyksikkötaso-

Laskutusosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin Ky
Kysteri
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Kysterin hallinto
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2, rak. 3

Kysteri
Koillis-Savon palveluyksikkö
Kaavin terveysasema
Rantatie 2
73600 Kaavi

Kysteri
Leppävirran palveluyksikkö
Leppävirran terveysasema
Savonkatu 17
79100 Leppävirta

Kysteri
Nilakan palveluyksikkö
Pielaveden terveysasema
Savikontie 15
72400 Pielavesi

Vaihde (017) 171 000
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.kysteri.fi

14.2.2019

sesti siten, että palveluyksikön nettokustannukset jaetaan kuntien kesken toteutuneiden suoritteiden kesken. Palvelukeskustasolla tulos nollataan”. Tilinpäätöksessä 2018 noudatimme tätä aiheuttamisperiaatteen mukaista laskentaa.

2.2 Käyttötalouden toteutuminen

Kysterin jäsenkunnilleen myymät palvelut toteutuivat talousarvioon verraten noin 104,21 %. Jäsenkuntamyynä oli yhteensä 26,37 M€. Hoitopalveluja myytiin ulkokunnille 21,63 % yli talousarvion, yhteensä 0,85 miljoonaa euroa.

Muu ulkoinen myynti toteutui 123 % (167 592 €). Liiketoiminnan muut tuotot, johon luetaan mukaan asiakasmaksut, olivat 3,53 miljoonaa euroa. Rahoitustuotot olivat yhteensä 6 385,80 € ja muille maksetut korot yhteensä 14 941,04 €. Poistoja oli yhteensä -52 885,44 €.

Toimintamenot

Kysterin henkilöstökulut toteutuivat talousarvioon verrattuna 99,26 %, josta palkat toteutuivat 100,26 %. Henkilöstömenot olivat yhteensä 17,78 M€, josta palkkojen osuus oli 14,78 M€. Varhaiseläkemaksuja (= varhe) kohdistui 316 848,87 €.

Materiaalin ostot ylittivät talousarvion 7,36 %:lla. Materiaalin ostot olivat yhteensä 2,11 M€ (talousarvio 1,96 M€). Apteekkitarvikemenot ylittivät talousarvion 0,69 %:lla. Hoitotarvikekulut ylittivät talousarvion 21,43 %:lla.

Palveluiden ostot ylittivät talousarvion 15,51 %:lla. Ulkoisten palveluiden ostot olivat 6,93 M€ ja sisäisten palveluiden ostot 1,19 M€, yhteensä palveluiden ostot olivat 8,12 M€. ICT-menoja ostettiin yhteensä 1,15 M€, mikä alitti 6,07 %:lla talousarvion. Näillä katettiin kaikki ostot Istekiltä, mukaan lukien atk-laitteiden hankinnat palvelupakettina ja ohjelmistojen kehittämiskulut sekä lisenssimaksut.

Tutkimus- ja hoitopalvelut kokonaisuudessaan ylittivät TA- arvion 37,4 %:lla. Ne olivat yhteensä 4,44 M€ (ulkoiset tutkimus- ja hoitopalvelut 3,96 M€ ja sisäiset 0,48 M€). Siitä laboratoriopalveluiden ostot Islabilta oli 1,4 M€, mikä on 1,7 % yli arvioidun. Muut tutkimus- ja hoitopalvelut ylittivät 46,4 % koko palvelualueella (loppusumma 1,2 M€). Menojen ylitys johtui pääosin hoidosta muilla poliklinikoilla ja muissa laitoksissa sekä lääkäreiden ja hammaslääkäreiden ostopalveluista. Työterveyshuollon menot olivat 208 092 €, talousarvio ylittyi 9,2 %:lla.

Kunnille maksettiin vuokratuloa toimintavuoden aikana 2,62 M€, joka on 98 % talousarviosta.

Rahoitusmenoissa on varauduttu peruspääoman koron maksuun jäsenkunnille sekä sijoitusrahaston pääomasta maksettavaan korkoon. Korkokulut ovat yhteensä 14 941,04 €. Rahoitustuloja on kertynyt viivästyskoroista 6 385,80 €. Sijoitusrahaston pääoma oli 31.12.2018 yhteensä 438 221,45 €.

KYSTERI liikelaitoksen tilikauden **tulos** on +-0 €.

2.3 Investointien toteutuminen

Kysterin vuoden 2018 talousarviossa ei varauduttu investointimenoihin eikä investointeja ollut. Tietohallinnollinen infrastruktuuri ja päätelaitteet on hankittu Istekiltä palvelupakettina.

Laskutusosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin Ky
Kysteri
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Kysterin hallinto
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2, rak. 3

Kysteri
Koillis-Savon palveluyksikkö
Kaavin terveysasema
Rantatie 2
73600 Kaavi

Kysteri
Leppävirran palveluyksikkö
Leppävirran terveysasema
Savonkatu 17
79100 Leppävirta

Kysteri
Nilakan palveluyksikkö
Pielaveden terveysasema
Savikontie 15
72400 Pielavesi

Vaihde (017) 171 000
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.kysteri.fi

14.2.2019

2.4 Rahoituslaskelman toteutuminen

Kysterin rahavarojen muutos on yhteensä -1 073 223,97 €. Yhdystilin saldo 31.12.2018 oli 2 160 851,39 €. Yhdystilille on maksettu korkoa 14 293,01 €. Peruspääoma on yhteensä 84 200 €. Liikeylijäämä on 7 049,94 €. Tilikauden tuloksena yli- / alijäämä on nolla euroa. Poistot ovat yhteensä 52 885,44 € (talousarvio 38 087 €). Nettorahoituskulut ovat yhteensä -8 555,24 €.

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA VUODELTA 2018

		1.1. -31.12.2018		1.1. - 31.12.2017	
Toiminnan rahavirta					
	Liikeylijäämä (-alijäämä)	+ / -	8 555,24	-25 667,75	
	Poistot ja arvonalentumiset	+	52 885,44	49 393,79	
	Rahoitustuotot ja -kulut	+ / -	-8 555,24	-7 049,94	16 676,10
Investointien rahavirta					
	Investointimenot		0,00	-19 045,00	-19 045,00
Toiminnan ja investointien rahavirta			52 885,44		-25 645,78
Rahoituksen rahavirta					
<i>Oman pääoman muutokset</i>				-15 800,00	
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
	Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+ / -	118 764,36	22 597,15	
	Saamisten muutos muilta	+ / -	-545 624,69	-245 454,78	
	Korottomien velkojen muutos muilta	+ / -	-699 249,08	-364 315,68	-602 973,31
Rahoituksen rahavirta			-1 126 109,41		-602 973,31
Yhdystilin ja rahavarojen muutos			-1 073 223,97		-605 342,21
Yhdystilin ja rahavarojen muutos					
	Rahat ja pankkisaamiset 31.12.	+	150,00	150,00	
	Rahat ja pankkisaamiset 1.1.	-	210,50	210,50	
	Yhdystili 31.12.	+	2 160 851,39	3 234 075,36	
	Yhdystili 1.1.	-	3 234 075,36	-1 073 223,97	3 839 357,07
					-605 342,21

Tunnusluvut:

Kassan riittävyys (pv) 29 pv

Quick ratio 1,1

14.2.2019

3.2 Tuloslaskelma

KYSTERIN TUOSLASKELMA VUODELTA 2018

	01.01.-31.12.2018	01.01.-31.12.2017	Muutos %
Liikevaihto	27 389 847,32	26 918 428,39	1,8 %
Hoitopalveluiden myynti jäsenkunnille	26 373 605,77	25 943 438,38	1,7 %
Hoitopalveluiden myynti ulkokunnille	848 643,33	835 126,50	1,6 %
Muu ulkoinen myynti	167 598,22	139 863,51	19,8 %
Liiketoiminnan muut tuotot	3 532 738,24	3 750 501,20	-5,8 %
Materiaalit ja palvelut	-10 224 536,85	-10 151 661,90	0,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 105 192,01	-2 220 911,88	-5,2 %
Ostot tilikauden aikana	-2 105 192,01	-2 220 911,88	-5,2 %
Ulkoiset	-1 514 093,17	-1 588 423,58	-4,7 %
Kuntayhtymältä	-591 098,84	-632 488,30	-6,5 %
Palvelujen ostot	-8 119 344,84	-7 930 750,02	2,4 %
Ulkoiset	-6 933 704,16	-6 603 713,91	5,0 %
Kuntayhtymältä	-1 185 640,68	-1 327 036,11	-10,7 %
Henkilöstökulut	-17 780 396,82	-17 601 872,15	1,0 %
Palkat ja palkkiot	-14 780 963,10	-14 600 978,69	1,2 %
Henkilösivukulut	-2 999 433,72	-3 000 893,46	0,0 %
Eläkekulut	-2 789 756,73	-2 568 633,11	8,6 %
Muut henkilösivukulut	-209 676,99	-432 260,35	-51,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-52 885,44	-49 393,79	7,1 %
Suunnitelmat mukaiset poistot	-52 885,44	-49 393,79	7,1 %
Liiketoiminnan muut kulut	-2 856 211,21	-2 891 669,50	-1,2 %
Ulkoiset	-2 833 155,69	-2 868 884,95	-1,2 %
Kuntayhtymältä	-23 055,52	-22 784,55	1,2 %
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	8 555,24	-25 667,75	-133,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-8 555,24	-7 049,94	21,4 %
Korkotuotot	6 385,80	7 403,90	-13,8 %
Korvaus peruspääomasta	-841,99	-842,00	0,0 %
Muille maksetut korkokulut	-14 099,05	-13 611,84	3,6 %
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	0,00	-32 717,69	-100,0 %
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	32 717,69	-100,0 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0,00	0,00	0

Tunnusluvut

Sijoitetun pääoman tuotto 2,86 %

14.2.2019

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto

0,16 %

3.3 Tase**KYSTERIN TASE 31.12.2018**

		TASE 31.12.2018	TASE 31.12.2017	Muutos %
VASTAAVAA				
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	116 563,90	169 449,34	-31,21 %
II	Aineelliset hyödykkeet			
	3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	30 054,07	48 646,51	-38,22 %
	4. Koneet ja kalusto	86 509,83	120 802,83	-28,39 %
		116 563,90	169 449,34	-31,21 %
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 305 389,20	4 832 988,48	-10,92 %
	Lyhytaikaiset saamiset			
	1. Myyntisaamiset	466 947,33	624 832,30	-25,27 %
	3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	2 160 851,39	3 234 075,36	-33,18 %
	4. Muut saamiset	208 757,42	371 059,53	-43,74 %
	5. Siirtosaamiset	1 468 683,06	602 871,29	156,28 %
		4 305 239,20	4 832 838,48	-10,92 %
IV	Rahat ja pankkisaamiset	150,00	150,00	0,00 %
		4 421 953,10	5 002 437,82	-11,60 %
VASTATTAVAA				
A	OMA PÄÄOMA	-522 421,45	-522 421,45	0,00 %
I	Peruspääoma	-84 200,00	-84 200,00	0,00 %
III	Muut omat rahastot	-438 221,45	-438 221,45	0,00 %
		-522 421,45	-522 421,45	0,00 %
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-210 062,90	-91 298,54	130,08 %
	1. Valtion toimeksiannot	-78 937,83	-91 298,54	-13,54 %
	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	-131 125,07	0,00	
E	VIERAS PÄÄOMA	-3 670 211,72	4 388 717,83	-15,93 %
	7. Ostovelat	-684 462,34	-658 732,39	3,91 %
	9. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	-14 632,03	-18 198,58	-19,60 %
	10. Siirtovelat	-2 990 374,38	-3 711 786,86	-19,44 %
		-3 689 468,75	-4 388 717,83	-15,93 %
		-4 421 953,10	-5 002 437,82	-11,60 %
Tunnusluvut:				
	Omavaraisuusaste	11,87 %		
	Suhteellinen velkaantuneisuus	-11,93 %		

14.2.2019

3.4 Investointiosa

INVESTOINTIOSA							
	Kustannus-	KUPERÄIN	LINPÄÄTÖ	TOT %	KUPERÄIN	LINPÄÄTÖ	TOT%
	arvio	2017	2017	2 017	2 018	2018	2018
LAITE- JA SOVELLUSINVESTOINNIT:							
Investointisuunnitelmat		106 000	19 045	18	0	0	0
Nilakka rasitus-ekg			19 045			0	
YHTEENSÄ		106 000	19 045	18	0	0	0
Investointien tulorahoitus:							
Lainat							
Valtionosuudet							
Muu tulorahoitus							
YHTEENSÄ		0	0	0	0	0	0
NETTOMENO		106 000	19 045	0	0	0	0
- siitä investointivarausten /			0	0	0	0	0
-rahaston käyttö							
KÄYTTÖOMAISUUSINVESTOINNIT		106 000	19 045	0	0	0	0
RAHOITUSOSUUDET INV.MENOIHIN		0	0	0	0	0	0

14.2.2019

3.5 Tuloslaskelman toteutumisvertailu

KYSTERIN TUOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU VUODELTA 2018							
	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2017	TOTEUMA 2017	POIKKEAMA 2017	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2018	TOTEUMA 2018	POIKKEAMA 2018	TOT. % 2018
Liikevaihto	27 375 387,00	26 918 428,39	-456 958,61	26 141 696,00	27 389 847,32	1 248 151,32	104,77 %
Hoitopalveluiden myynti jäsenkunnille	26 619 461,00	25 943 438,38	-676 022,62	25 307 935,00	26 373 605,77	1 065 670,77	104,21 %
Hoitopalveluiden myynti ulkokunnille	669 506,00	835 126,50	165 620,50	697 750,00	848 643,33	150 893,33	121,63 %
Muu ulkoinen myynti	86 420,00	139 863,51	53 443,51	136 011,00	167 598,22	31 587,22	123,22 %
Liiketoiminnan muut tuotot	3 629 598,00	3 750 501,20	120 903,20	3 636 603,00	3 532 738,24	-103 864,76	97,14 %
Ulkoiset	3 629 598,00	3 679 944,20	50 346,20	3 634 597,00	3 474 173,24	-160 423,76	95,59 %
Kuntayhtymältä	0,00	70 557,00	70 557,00	2 006,00	58 565,00	56 559,00	***
Materiaalit ja palvelut	-9 615 624,00	-10 151 661,90	-536 037,90	-8 990 023,00	-10 224 536,85	-1 234 513,85	113,73 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-2 105 439,00	-2 220 911,88	-115 472,88	-1 960 900,00	-2 105 192,01	-144 292,01	107,36 %
Ostot tilikauden aikana	-2 105 439,00	-2 220 911,88	-115 472,88	-1 960 900,00	-2 105 192,01	-144 292,01	107,36 %
Ulkoiset	-1 572 237,00	-1 588 423,58	-16 186,58	-1 379 823,00	-1 514 093,17	-134 270,17	109,73 %
Kuntayhtymältä	-533 202,00	-632 488,30	-99 286,30	-581 077,00	-591 098,84	-10 021,84	101,72 %
Palvelujen ostot	-7 510 185,00	-7 930 750,02	-420 565,02	-7 029 123,00	-8 119 344,84	-1 090 221,84	115,51 %
Ulkoiset	-5 799 557,00	-6 603 713,91	-804 156,91	-5 815 695,00	-6 933 704,16	-1 118 009,16	119,22 %
Kuntayhtymältä	-1 710 628,00	-1 327 036,11	383 591,89	-1 213 428,00	-1 185 640,68	27 787,32	97,71 %
Henkilöstökulut	-18 532 784,00	-17 601 872,15	930 911,85	-17 913 504,00	-17 780 396,82	133 107,18	99,26 %
Palkat ja palkkiot	-15 105 686,00	-14 600 978,69	504 707,31	-14 743 213,00	-14 780 963,10	-37 750,10	100,26 %
Henkilösivukulut	-3 427 098,00	-3 000 893,46	426 204,54	-3 170 291,00	-2 999 433,72	170 857,28	94,61 %
Eläkekulut	-2 688 814,00	-2 568 633,11	120 180,89	-2 585 869,00	-2 789 756,73	-203 887,73	107,88 %
Muut henkilösivukulut	-738 284,00	-432 260,35	306 023,65	-584 422,00	-209 676,99	374 745,01	35,88 %
Poistot ja arvonalentumiset	-56 243,00	-49 393,79	6 849,21	-38 087,00	-52 885,44	-14 798,44	138,85 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-56 243,00	-49 393,79	6 849,21	-38 087,00	-52 885,44	-14 798,44	138,85 %
Liiketoiminnan muut kulut	-2 799 443,00	-2 891 669,50	-92 226,50	-2 826 338,00	-2 856 211,21	-29 873,21	101,06 %
Ulkoiset	-2 799 443,00	-2 868 884,95	-69 441,95	-2 826 338,00	-2 833 155,69	-6 817,69	100,24 %
Kuntayhtymältä	0,00	-22 784,55	-22 784,55	0,00	-23 055,52	-23 055,52	***
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	891,00	-25 667,75	-26 558,75	10 347,00	8 555,24	-1 791,76	82,68 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-891,00	-7 049,94	-6 158,94	-10 347,00	-8 555,24	1 791,76	82,68 %
Korkotuotot	14 237,00	7 403,90	-6 833,10	3 800,00	6 385,80	2 585,80	168,05 %
Korvaus peruspääomasta	-1 000,00	-842,00	158,00	-1 000,00	-841,99	158,01	84,20 %
Muulle maksetut korkokulut	-14 128,00	-13 611,84	516,16	-13 147,00	-14 099,05	-952,05	107,24 %
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	0,00	-32 717,69	-32 717,69	0,00	-0,00	-0,00	***
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	32 717,69	32 717,69	0,00	0,00	0,00	***
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,00	-0,00	***

14.2.2019

PERUSTERVEYDENHUOLLON LIIKELAITOS TILIKAUSI 1.1. – 31.12.2018 KYSTERI

LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja – menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on kirjattu nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon.

Jaksotusperiaatteet

Olelliset jaksotukset on kirjattu suoriteperusteisesti.

2. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikausi 1.1. – 31.12.2018 on liikelaitoksen seitsemäs toimintavuosi.

3. Liikevaihdon erittely

Liikevaihto	2018 €	2017 €
Hoitopalveluiden myynti jäsenkunnille	26 373 606	25 943 438
Hoitopalveluiden myynti ulkokunnille	848 643	835 126
Muu ulkoinen myynti	167 598	139 864
Liikevaihto yhteensä	27 389 847	26 918 428

4. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen hyödyn mukaan.

Johtokunnan hyväksymät poistomenetelmät ovat seuraavat:

Koneet ja kalusto

Tasapoisto

14.2.2019

Poistoajat ovat:**Aineelliset hyödykkeet**

- Koneet ja kalusto
- muut koneet ja kalusto 5 vuotta

Tasetta koskevat liitetiedot**Taseen vastaavia koskevat liitetiedot****5. Pysyvien vastaavien erittely**

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Koneet ja kalusto 2018	Koneet ja kalusto 2017
Poistamaton hankintameno 1.1.	120 803	132 559
Lisäykset tilikauden aikana	0	19 045
Rahoitusosuudet tilikaudella		
Vähennykset tilikauden aikana		
Siirrot erien välillä		
Tilikauden poisto	34 293	30 801
Arvonlennukset ja niiden palautukset		
Poistamaton hankintameno 31.12.	86 510	120 803
Kirjanpitoarvo 31.12.	86 510	120 803

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Kiinteät rakenteet ja laitteet 2018	Kiinteät rakenteet ja laitteet 2017
Poistamaton hankintameno 1.1.	48 647	67 239
Lisäykset tilikauden aikana	0	0
Rahoitusosuudet tilikaudella		
Vähennykset tilikauden aikana		
Siirrot erien välillä		
Tilikauden poisto	18 592	18 592
Arvonlennukset ja niiden palautukset		
Poistamaton hankintameno 31.12.	30 054	48 647
Kirjanpitoarvo 31.12.	30 054	48 647

6. Saamisten erittely

	2018 €	2017 €
Saamiset kuntayhtymältä	2 160 851	3 234 075
Saamiset yhteensä	2 160 851	3 234 075

14.2.2019

7. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	2018 €	2017 €
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
- Lisäkanto jäsenkunnilta laskutuksesta	1 346 309	469 851
- Muut tulojäämät	122 374	133 020
Siirtosaamiset yhteensä	1 468 683	602 871

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

8. Oma pääoma

	2018 €	2017 €
Peruspääoma 1.1.	84 200	100 000
Lisäykset		
Vähennykset	0	-15 800
Peruspääoma 31.12.	84 200	84 200
Sijoitusrahasto 1.1.	438 221	470 939
Lisäykset		
Vähennykset		-32 718
Sijoitusrahasto 31.12.	438 221	438 221
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	0	0
Oma pääoma yhteensä	522 421	522 421

Erittely peruspääoman jakautumisesta

Kunta	€
Kaavi	10 296,68
Keitele	7 766,81
Leppävirta	32 252,74
Pielavesi	15 542,79
Rautavaara	5 719,70
Tervo	5 212,50
Vesanto	7 412,39
Peruspääoma yhteensä	84 200,00

14.2.2019

Erittely sijoitusrahaston jakautumisesta

Kunta	€
Kaavi	12 947,41
Keitele	99 534,11
Leppävirta	79 601,06
Pielavesi	224 470,16
Rautavaara	0,00
Tervo	0,00
Vesanto	21 668,71
Sijoitusrahasto yhteensä	438 221,45

9. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Lyhytaikaiset siirtovelat	2018 €	2017 €
Lomapalkka- ja lomarahavelka	2 374 594	2 375 036
Palautukset jäsenkunnille laskutuksesta	280 656	1 145 893
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	92 457	63 878
Kertaeräkorvaus v.2018	106 386	
Työaikapankki	36 628	42 197
Muut menojäämät	99 654	84 783
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	2 990 374	3 711 787

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**10. Leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma**

Leasingvastuiden yhteismäärä	2018 €	2017 €
Leasingvastuiden yhteismäärä	44 676,01	59568,01
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	14 892	14 892
Yhteensä	44 676,01	59568,01

Leasingsopimus on kiinteäkorkoinen 60 kk vuokra-ajalla. Vuokra-aika 1.1.2018–31.12.2022
Vuokrauksen kohde on hammashoito laitteet Leppävirta ja Tervo.

11. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Hallintoriita Kysterin ja Kaavin välillä. Kyse on vuoden 2014 tilinpäätökseen sisältyvän virheen oikaisemisesta, jonka mukaan Kaavi olisi velvollinen maksamaan lisää 229.400,55 euroa. Kaavi on tehnyt tästä kunnallisvalituksen, jossa on kyse julkisoikeudellisista maksuvelvoitteista ja sitä kautta hallintoriidasta. Hallinto-oikeus ei tutkinut tätä valitusta. Kaavin kunnan hallitus on 27.11.2017 kokouksessa päättänyt viedä uudelleen asian Itä-Suomen hallinto-oikeuteen hallintokäyttölain 69 §:ssä tarkoitetussa järjestyksessä hallintoriita-asiana. Kaavin kunta on vienyt asian Itä-Suomen hallinto-oikeuteen hallintoriita-asiana.

14.2.2019

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

12. Henkilöstön lukumäärä

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2018	2017
Lääkärit	42	42
Tutkimushenkilöstö	4	5
Hoitohenkilöstö	251	256
Huolto-, toimisto- ja hallintohenkilöstö	60	61
Yhteensä	358	364

13. Henkilöstökulut

	2018 €	2017 €
Henkilöstökulut		
- Palkat ja palkkiot	14 780 963	14 600 979
- Henkilösivukulut	2 999 434	3 000 893
Eläkekulut	2 789 757	2 568 633
Sosiaaliturvamaksut	120 583	154 175
Tapaturmavakuutusmaksut	12 825	29 828
Työttömyysvakuutusmaksut	364 346	467 703
Henkilöstökorvaukset	- 288 078	- 219 446
Yhteensä	17 780 397	17 601 872

14.2.2019

**POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRI
KYSTERI
JOHTOKUNTA****TILIKAUSI 1.1.2018 – 31.12.2018**

Hanna Helaste

Juuso Tamminen

Sirpa Alho-Törrönen

Paula Tiihonen

Juhani Tähtivaara

Jorma Räsänen

Matti Ahonen

Ritva Vitri

Laskutusosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin Ky
Kysteri
PL 900
70029 KYS

Posti- ja käyntiosoite

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Kysterin hallinto
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2, rak. 3

Kysteri
Koillis-Savon palveluyksikkö
Kaavin terveysasema
Rantatie 2
73600 Kaavi

Kysteri
Leppävirran palveluyksikkö
Leppävirran terveysasema
Savonkatu 17
79100 Leppävirta

Kysteri
Nilakan palveluyksikkö
Pielaveden terveysasema
Savikontie 15
72400 Pielavesi

Vaihde (017) 171 000
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3

www.kysteri.fi

14.2.2019

LIITE

KYSTERI
JOHTOKUNTA 2017 -2021

Nimi	Varajäsen
Hanna Helaste, puheenjohtaja	Mia Simpanen
Martti Kansanen, varapuheenjohtaja, Juuso Tamminen (29.10.2018 alkaen)	Erkki Virtanen
Paula Tiihonen	Juha Pelkonen
Juhani Tähtivaara	Risto Simonen
Jorma Räsänen	Eino Miettinen
Matti Ahonen	Rauni Pursiainen
Sirpa Alho-Törrönen	Seppo Pääkkö

TILAAJATOIMIKUNTA 2017 -2021

Esittelijä

Johtaja ylilääkäri Jorma Penttinen, Esko Vanninen
(27.8.2018 alkaen)

Hallituksen edustaja

Leena Kaulamo, varalla Jaakko Kekoni

Kunta	Nimi	Varajäsen
Kaavi	Kaija Julkunen	Elvi Heikkinen
Keitele	Jari Paananen	Ari Kaunisaho
Leppävirta	Mia Hahtala, puheenjohtaja	Tiina Nousiainen
Pielavesi	Taika Kurki	Titta Raitanen
Rautavaara	Jorma Korhonen	Eero Kukkonen
Tervo	Erkki Pääkkönen, varapuheenjohtaja	Pekka Nuutinen
Vesanto	Heikki Haatainen	Uolevi Laitinen

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

VARSINAISET KIRJANPITOKIRJAT JA SÄILYTTÄMISTAPA

Tilinpäätöskirja Sidottu

sisältäen

- toimintakertomuksen
 - kuntayhtymän tuloslaskelman
 - talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailun
 - investointiosan
 - kuntayhtymän rahoitusosan
 - kuntayhtymätaseen
 - konsernin tuloslaskelman
 - konsernitaseen
 - konsernin rahoitusosan
 - liitetiedot
- Päiväkirja
Pääkirja
Tase
Saldoluettelo

Elektroninen arkisto
Elektroninen arkisto
Atk-tuloste ja elektroninen arkisto
Elektroninen arkisto

TOSITELAJIT JA SÄILYTTÄMISTAPA

Ostoreskontra;

Ostolaskut

Maksut

Myyntireskontra;

Myyntilaskut

Hyvityslaskut

Suoritukset

Kauppasuoritukset

Oikaisu

Matkustuksenhallinnan aineisto;

Matkalaskut

Potilasreskontra;

Asia

Palkka-aineisto;

Palkat

Muu aineisto;

Sakupe

Islab

Muistiotositteet;

Muistio

Sisäiset liittymät;

Evo

Kassahal

Silias

Tulkorj

Tuore

Varahlo

Elektroninen arkisto
Elektroninen arkisto
Elektroninen arkisto
Elektroninen arkisto
Elektroninen arkisto
Elektroninen arkisto

Kuopio 25.3.2019

HALLITUS

Markku Rossi

Minna Reijonen

Aino Kanninen

Pekka Pollari

Ulla Miettinen

Riitta Savolainen

Erkki Virtanen

Leena Kaulamo

Jaakko Kekoni

Jukka Pelkonen

Jussi Kauhanen

Risto Miettunen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme
tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Kuopio __. __. 2019

KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö

Kati Mäntylä
JHT, HT